

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ŞEM'Î MECMU'ASI
(ÇEVİRİYAZILI METİN-İNCELEME)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NESLİHAN YORULMAZ

GAZIANTEP
HAZİRAN 2011

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ŞEM'Î MECMU'ASI
(ÇEVİRİYAZILI METİN-İNCELEME)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NESLİHAN YORULMAZ

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim YAKAR

GAZIANTEP
HAZİRAN 2011

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ŞEM'İ MECMU'ASI
(ÇEVİRİYAZILI METİN-İNCELEME)

Neslihan YORULMAZ

Tez Savunma Tarihi: 08.08.2011

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Yrd. Doç. Dr. Ahmet AĞIR
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Doç. Dr. Ruhi ERSOY
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. H.İbrahim YAKAR
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR

Yrd. Doç. Dr. Ahmet AĞIR

Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre TANSU

İmzası

_____
_____
_____

ÖZET
ŞEM'Î MECMU'ASI
(ÇEVİRİYAZILI METİN-İNCELEME)

YORULMAZ, Neslihan

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı ABD

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. H. İbrahim Yakar

HAZİRAN 2011, sayfa 281

Şiir Mecmu'aları, Eski Türk edebiyatında önemli bir yere sahiptir. Özellikle oluşturuldukları dönemde yaşayan şairleri ve eserlerini bünyesinde bulundurmaları bakımından büyük bir değer taşımaktadır. Çalışmamızda, mecmu'alar hakkında genel bir bilgi verildikten sonra 19. yüzyılda yaşamış olan Meşrebzâde Dâmâdı Şem'î'nin hayatı ve edebî kişiliği, başta kendi şiirlerinden olmak üzere muhtelif kaynaklardan yararlanılarak açıklanmıştır. Ardından şairin İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu T.Y. 9651 numarada bulunan kendi şiirlerinin ve muhtelif şairlerin şiirlerinin mevcut olduğu mecmua, çeviriyazılı metin olarak hazırlanmıştır. Meşrebzâde Dâmâdı Şem'î'nin hazırlamış olduğu mecmu'adaki şiirler, Şem'î'nin Şiirleri, Şem'î Hakkında Yazılan Şiirler ve Diğer Şairlere Ait Olan Şiirler olmak üzere üç kısım olarak sınıflandırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mecmu'a, Meşrebzâde Dâmâdı Maraşlı Mehmed Şem'î Efendi, Şem'î Mecmu'ası

ABSTRACT
THE MECMUA OF ŒEM'İ
(TRANSCRIPTION TEXT - ANALYSIS)

YORULMAZ, Neslihan

Postgraduate Thesis, Department of Turkish Language and Literature

Thesis Advisor: Assistant Professor Doctor H. Ibrahim YAKAR

JUNE, 2011, page 281

Poem mecmua, play an important role in the Classical Turkish Literature. Especially, they are valuable because they contain contemporary poets and their works. In this study, afterwards an outline of mecmuas are given and the life and the literary personality of Meşrebzâde Dâmâdı Œem'î are expressed based on different sources, particularly his own poems. Later, the work, composed of his own poems in his mecmua, which is located on T.Y. No. 9651 of the Collection of Manuscripts in the Istanbul University Library, which contains his own poems and other poets' poems is transformed into a transcription text. The poems of Meşrebzâde Dâmâdı Œem'î are classified into three groups; The Poems of Œem'î, The Poems Written About Œem'î, and The Poems of Other Poets.

Key Words: Mecmua, Meşrebzâde Dâmâdı Maraşlı Mehmed Œem'î Efendi, Mecmua of Œem'î

ÖNSÖZ

Aynı veya farklı yüzyıllarda yaşayan şairlere ait şiirleri bir araya getiren şiir mecmuaları, edebî zevke hitap eden manzumelerin toplandığı eserler olmaları itibariyle edebiyat tarihimizde önemli bir yere sahiptir. ‘‘Derlenmiş, toparlanmış’’(Develliođlu, 1996:596) anlamına gelen mecmu‘alar aynı konuda yazılmış manzum ve mensur edebî yazıları topladığı çeşitli konularda da yazılmış eserleri ihtiva edebilir. Çođu zaman birbirine nazire olarak yazılan şiirleri bir araya getirmeyi amaçlayan bu mecmualarda, tarihin sayfaları arasında kalmış çeşitli manzumelerin izine rastlamak mümkündür. Bir şairin müstensihlerce veya divan tertip edenlerce unutulmuş bazen bir beytini, bir gazelini bazen de bir kasidesini saklı olduğu yerden gün ışığına çıkarmak için vazgeçilmez kaynak konumundaki mecmualar, içerisinde barındırdığı zengin kültür birikimiyle Osmanlı şiirinin yüzyıllara yayılmış portresini gösterebilen canlı tanıklardır. Mecmualar da, divanlar ve tezkireler gibi sairlerin şiirlerine ulaşılabilir kaynak eserler mahiyetindedir. Bunun yanı sıra Eski Türk edebiyatında divan tertip etmemiş birçok sairin şiirlerini şiir mecmualarında bulmak mümkün olmaktadır. Mecmuaların konuları ekseriyetle edebiyatla ilgilidir. Gazel, kaside, musammat, tarih, mektup v.s. şekiller ile tevhid, naat, mersiye v.b. türlerinden oluşturulmuş mecmualar bunlardandır. Ancak fıkıh, kelam gibi dīnī ilimler; simya, reml, sihir, falcılık gibi eski bātıl ilimler; mūsikī, hat gibi sanat dalları v.s. alanlarda derlenmiş mecmualar da vardır. Bu tür mecmualar bir konu birliğine sahiptir.

Üzerinde çalışılan İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu T.Y. 9651 numarada bulunan Meşrebzāde Dāmādı Maraşlı Şem‘înin mecmu‘ası olup, 19. yüzyılda hazırlanmış bir mecmu‘adır. Eserde muhtelif şairlerin şiirleri, Şem‘înin kendi şiirleri, o dönemde aldığı bazı kısa notlar, para hesapları ve Fatin Tezkiresinde yer alan Şem‘îyi tanıtan bölüm yer almaktadır. Çalışma hazırlanırken öncelikle birinci bölüm olan giriş bölümünde Eski Türk Edebiyatında mecmu‘alar konusunda kısa bir araştırma sunulmuştur.

İkinci bölümde çalışmanın oluşturulması aşamasında yararlanılan kaynakların özetleri ve Meşrebzāde Dāmādı Maraşlı Şem‘înin hayatı ve edebî kişiliği hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümde, Şem‘înin mecmu‘ası transkribe edilerek günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Mecmu‘ada bulunan şiirler Şem‘îye Ait Şiirler, Şem‘î Hakkında Yazılan Şiirler, Diğer Şiirler olmak üzere üç kısım olarak sınıflandırılmıştır. Şiirler numaralandırılarak verilmiştir. Mecmu‘ada çoğunlukla önemli olayların tarihleri esas alınarak Şem‘îye ve muhtelif şairlere ait tarih düşülen

beyitler yazılmıştır. Yazma eser 88 varaklık bir eser olup, eserin 22(a)-25(b) ve 39(b)-60(b) arasındaki varaklar bulunmamaktadır.

Bu çalışmamda öncelikle bana Eski Türk Edebiyatı alanını sevdirmiş olan değerli hocam Prof. Dr. Nihat Öztoprak'a, çalışma boyunca her konuda benden desteğini esirgemeyen, anlayışlı tutumuyla örnek aldığım danışman hocam Yard. Doç. Dr. Halil İbrahim Yakar'a, fikirleriyle bana çalışmamda ışık tutan ağabeyim Yard. Doç. Dr. Hüseyin Yorulmaz'a , hayatım boyunca her konuda arkamda olduklarını hissettiğim aileme, özellikle sevgili eşim Durdu Safa Kekeç'e sabrından ve emeğinden ötürü teşekkür ederim.

Haziran 2011

NESLİHAN YORULMAZ

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	4
ABSTRACT	5
ÖNSÖZ.....	6
İÇİNDEKİLER.....	7

KISALTMALAR LİSTESİ.....	9
BİRİNCİ BÖLÜM.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
1.1 ESKİ TÜRK EDEBİYATINDA MECMU‘ALAR.....	10
1.2. MEŞREBZÂDE DAMÂDİ MARAŞLI ŞEM‘Î’NİN HAYATI VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ	12
İKİNCİ BÖLÜM	
2.1 ŞEM‘Î MECMU‘ASI.....	16
2.1.1 NÜSHANIN TANITILMASI.....	16
• 2.2. METNİN KURULMASINDA GÖZ ÖNÜNE ALINAN HUSUSLAR .	17
2.3. TRANSKRİPSİYON ALFABESİ.....	18
2.4. ŞEM‘Î MECMU‘ASI’NDAKİ ŞİİRLERİN TASNİFİ.....	19
2.4.1 ŞEM‘Î’ YE AİT ŞİİRLER.....	19
2.4.2 ŞEM‘Î HAKKINDA YAZILAN ŞİİRLER.....	94
2.4.3. DİĞER ŞİİRLER.....	105
2.5.1. ŞEM‘Î MECMU‘ASI’NDA YER ALAN BAZI ŞAİRLER.....	
2.5.2. ŞEM‘Î MECMU‘ASI’NDA YER ALAN ŞAİRLERİN ŞİİR TABLOSU.....	
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
3.1 MATERYALLER.....	284
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
4.1 BULGULAR VE TARTIŞMA.....	285
SONUÇ.....	286
KAYNAKLAR.....	287
ÖZGEÇMİŞ.....	288
VİTAE.....	288

KISALTMALAR LİSTESİ

- a.g.e : Adı geçen eser
a.g.m. : Adı geçen mısra
s. : Sayfa Numarası
T.Y. : Türkçe Yazmalar
R.(ﺯ) : Rebî'ü'l-Âhir
Re.(ﺍﺯ) : Rebî'ü'l-Evvel
Ra.(ﺭ) : Ramazan
C. (ﺝ) : Cemâziye'l-âhir
Z. (ﺯ) : Zî'l-hicce

BİRİNCÜ BÖLÜM

1.1 ESKİ TÜRK EDEBİYATINDA MECMU‘ALAR

Mecmu‘alar, çeşitli kişilere ait veya çeşitli konularla ilgili yazı veya şiirlerin toplanmasından oluşan eserlerdir. Mecmualar da divanlar ve tezkireler gibi sairlerin şiirlerine ulaşılabilecek kaynak eserler mahiyetindedir. Mecmualar, Türk edebiyatı, özellikle klasik edebiyatımız için önemli kaynaklardır. Arapça ‘cem’ kökünden , “Derlenmiş, toplanmış, biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi” (Devellioğlu, 1996:596) demek olan mecmu‘a, aynı konuda yazılmış manzûm ve mensûr edebî yazıları topladığı gibi, muhtelif konularda da yazılmış eserleri ihtivâ edebilmektedir. Hatta farklı dillerde edebî parçaları da bir araya getirebilmektedir. Klasik edebiyat ürünleri içerisinde değerlendirilebilecek “Mecmu‘a(lar) genellikle kişilerin beğenilerini yansıtan bir not defteri...”(Kut, 1986:170) niteliğindedir. Mecmu‘a terimi Tanzimat’tan sonra muhtelif konulardaki yazıları içeren ve periyodik zamanlarda yayımlanan “dergi” anlamında kullanılmıştır.

Eski Türk edebiyatında çoğu zaman birbirine nazire olarak yazılan şiirleri bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualarda, tarihin sayfaları arasında kalmış çeşitli manzumelerin izine, divan tertip etmemiş birçok sairin şiirlerine rastlamak mümkündür. Bir şairin müstensihlerce yahut divan tertip edenlerce unutulmuş bazen bir beytini, bazen bir gazelini bazen de bir kasidesini saklı olduğu yerden gün ışığına çıkarmak için vazgeçilmez kaynak konumundaki mecmu‘alar, içerisinde barındırdığı zengin kültür birikimiyle Osmanlı şiirinin yüzyıllara yayılmış portresini tasvir eden canlı tanıklardır. Türk şiir tarihi açısından değerli kaynaklar olan mecmu‘alar sayesinde, edebiyat tarihlerindeki bir kısım bilgiyi netleştirmek ve zaman zaman da düzeltmek, yeni bilgiler eklemek mümkün olabilir.

Derleyeni ve yılı tam olarak bilinmese de bir mecmu‘anın derleniş tarihi, içindeki parçalardan yaklaşık olarak tespit edilebildiği için, döneminin şiir zevkini, beğenilen şiirlerini ve hatta toplanan şiirlere göre de yazıldığı dönemin en beğenilen şiirlerini belirleme imkânı vermektedir. Türk şiirinin gelişimini, değişimini ve geçirdiği merhaleleri tespitinde mecmu‘alar, özellikle seçme şiir mecmu‘aları ve nazire mecmu‘alarının önemi küçümsenmemelidir. Çoğunlukla yazarları ve yazıldıkları tarih belli olmayan mecmualar tamamen derlemecinin

zevkine bağılı olduğu için tertipli mecmualar yanında düzensiz mecmualar da olabilmektedir. Bu sebeple mecmu'aların tertibini herhangi bir kurala bağlamak mümkün olmamaktadır.

Eserleri yazıya geçmiş şair ve yazarlardan yapılan seçmelerin yer aldığı mecmualar bulunduğu gibi, adları bilindiği halde henüz ele geçmemiş bazı önemli eserlerin asılları veya kopyalarını içeren önemli mecmualar da vardır. Söz gelimi; sairlerin divanlarına koymadıkları şiirleri ile edebiyat tarihi açısından önemi büyük olan risale ve mektupları bu mecmu'alarda bulunmaktadır.

Türkiye kütüphanelerinde tasnifi yapılmış binlerce mecmu'a mevcut bulunmaktadır. Bunlar içinde en önemli olanlar edebî ve tarihî değer taşıyanlardır. Mecmuaların konuları daha çok edebiyatla ilgilidir. Gazel, kaside, musammat¹, tarih, mektup v.s. şekiller ile tevhid, naat, mersiye v.b. türleri üzerinde oluşturulmuş mecmualar bunlardandır. Ancak fıkıh², kelam³ gibi dīnī ilimler; simya⁴, reml⁵, sihir, falcılık gibi eski batıl ilimler; mūsikī, hat gibi sanat dalları v.s. üzerine derlenmiş mecmualar da vardır. Bu tür mecmualar bir konu birliğine sahiptir. Buna karşılık her mecmua derleyicisi aynı titizliği göstermemekte ve her çeşit hoşagiden yazıyı mecmuasına alabilmektedir.(Pala, 2002: 300). Agāh Sırrı Levend'in Türk Edebiyatı Tarihi adlı eserinde mecmu'alar şöyle sınıflandırılmıştır. (Levent, 1973,73)

- a) **Nazire mecmuaları:** Bir şairin şiirine başka bir şair tarafından aynı vezin ve kafiyyede söylenen benzer şiirleri (nazireleri) bir araya toplayan mecmu'alardır. (Ömer bin Mezîd, Mecmu'atü'n -Nezâir; Eğirdirli Hacı Kemâl, Câmi'ü'n -Nezâ'ir; Edirneli Nazmî, Mecma'u'n-Nezâ'ir) .
- b) **Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiir mecmu'aları:** Bu tür mecmu'alar antoloji niteliğinde olan mecmu'alardır. Mecmu'anın mürettibinin zevki ve hayat görüşü doğrultusunda seçtiği şiirleri bir arada topladığı defterdir. Muhtelif şairleri divanlarını bir araya toplayan divan mecmu'aları da bu grupta yer almaktadır. (mecmu'a-1 es'âr, mecmu'a-1 devâvîn).
- c) **Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmu'alar:** Bu tür mecmu'alarda, çok çeşitli konularda şiirler bulunmaktadır. Şiirlerin yanında yararlı bilgilerin de yer aldığı görülmektedir. Bunlar, manzum ve mensur olabileceği gibi farklı dillerde de olabilmektedir. Mecmu'ayı tertip eden kişi

---

¹1 Beyitleri kafiyyeli dört kısımdan ibaret manzume.2. kıtalardan meydana gelen Divan Edebiyatı nazım şekillerinin genel adı.

²1. Bir şeyi iyi anlayıp bilme.2. İslam hukukunda din ve dünya işleri ile ilgili ana kaynaklardan yararlanılarak konulmuş olan kuralların bütünü.

³Tanrının varlığını ve İslam dininin doğruluğunu konu edinen bilim.

⁴Eski, batıl kimya ilmi.

⁵Kumda birtakım çizgiler çizerek bakılan fal.

mecmu'aya o an önemli gördüğü, beğendiği her şeyi not etmektedir. Bu, beğendiği bir hikâye, sevdiği bir şairin şiiri, kendisi için önemli olan bir olayın veya o dönemde gerçekleşen sosyal bir olayın tarihi, bir hesap, bir mektup, bir ilaç tarifi, yemek tarifi yada dua olabilmektedir. Şem'î'nin mecmu'ası, içinde muhtelif şairlerin şiirleri, dualar, birtakım hesaplar, önemli olaylara ait düşülen notlar, ilaç tarifleri olması itibarıyla bu türden bir eserdir.

d) **Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar:**

Mecmu'a-1 edviyye, mecmu'a-1 tevârih, mecmu'a-1 mu'ammeyât, mecmu'a-1 münse'ât, mecmu'a-1 resâil gibi mecmu'alar tek bir türü ihtivâ etmeleri bakımından bu gruba girmektedir.

e) **Tanınmış kişilerce hazırlanmış mecmu'alar:** Bu mecmu'aların yazarları bellidir ve bunlar dönemde tanınmış kişilerdir. Bu tür mecmu'alarda, küçük risaleler, biyografiler, fıkralar, derleyene ait özel mektuplar yer alabilmektedir. Aşçı İbrahim Dede Mecmu'ası, Fasih Dede Mecmu'ası gibi mecmu'alar bu türdendir.

Mecmu'aların edebiyat sahasındaki çalışmalar ve kültürel araştırmalar için ne kadar önemli olduğu, mecmu'a türünün edebiyata sağladığı faydalardan anlaşılabilir. Mecmu'a türünün faydaları aşağıdaki şekilde özetlenmektedir. (Erpik, 2009: 5)

1. İsmi kaynaklarda geçmesine rağmen halen ele geçmeyen herhangi bir eser ve ya eserin bir bölümü mecmu'aların birinden çıkabilmektedir. Örneğin, Fakih'in Çarhnâmesi eğer Câmî'ün- nezâ'ir isimli nazire mecmu'asında bulunmasaydı bugün hâlâ bu eserin varlığından haberdar olunamayacaktı.
2. Daha önceden bilinmeyen belgeler, türler, şairler, manzumeler tespit edilebilmektedir. Ulaşılan şiirler mensup olduğu dönemin şiir zevkini ortaya koyabilmektedir.
3. Mecmu'aların içinde rastlanılan şairlerin edebî kişilikleri hakkında bilgi edinilebilmektedir.

Mecmu'aların edebiyata sağladığı faydalar göz önüne alındığında, mecmu'alar üzerinde daha kapsamlı çalışmalar yapılması gerektiği söylenilebilmektedir. Ancak mecmu'alar üzerine bugüne kadar yapılan çalışmalar oldukça sınırlıdır.

1.2. MEŞREBZÂDE DAMÂDİ MARAŞLI ŞEM'Î'NİN HAYATI VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

19. yüzyılda yaşamış olan Molla Mehmet Şem'î, Meşrebzâde Ali Raik Efendiye damat olduğu için Meşrebzâde damadı olarak tanınmıştır. Şem'î, Hz. Hasan soyundan gelen ve

H.827 yılında Maraş'ta vefat eden Seyyid Nimetullah-ı Velî'nin torunlarındanıdır. 12 Rebi'ül-evvel 1223/ 8 Mayıs 1808 yılında Maraş'ın Divanlı Mahallesinde dünyaya gelmiştir. Babası El-Hac Mehmet Memiş Efendidir. Gençliğinde bir müddet Arapça çalışmış, Zilkade 1241/ Mayıs 1826'da İstanbul'a gitmiş, birkaç yıl Mahmut Paşa Mahkemesinde katiplik yapmıştır. 1245/1829'da iki yıl İzmir'de, 1247/1831'de Ödemiş'te, Rebi'ül-evvel 1249/1833 Temmuz'undan itibaren de dört ay Tophane-i Amîre'de Naiblik⁶ görevinde bulunmuştur.

1249/1833 yılının Eylül ayında Meşrebzâde Ali Raik Efendi'nin kızıyla nişanlanmış ve 1833 Ocak ayında evlenmiştir. Bu tarihten sonra Meşrebzâde dâmâdı olarak anılagelmiştir. Bu evlenme olayına kendisi şu tarihi düşmüştür:

Lûtf ile damat oldu Şem 'î Meşrebzâde 'ye (1249)

Evlendikten sonra Edirne Müderrisliği ruûsuyla⁷ şereflenen Şem'î, on bir ay Kayseri'de, üç buçuk yıl İzmir'de görev yapmıştır. Kıbrısîzâde Hakkı Efendi İzmir'deki görevine şu tarihi söylemiştir:

Şu 'lelendi pâye-i İzmir Şem 'îden pedîd

1257/1841'de kayınpederinin babası olan Meşrebzâde Abdurrahman Efendi'nin Rumeli Kazaskerliğinde on altı ay tezkirecilik görevini üstlenmiştir. Bu göreve getirilişini şu tarih beytiyle dile getirmektedir:

Ser-i yâkût ile cevherli yazdım Şem 'î târihin

Şeref artırdı Meşrebzâde Efendi sadr Rûm üzre (1257)

Maraş Mevleviyetine nâil olan Şem'î 1258/1842'de Mihaliç Naibliğine tayin edildi. 1261/1845'te Siroz ve 1264/1848'de Kütahya nâibliklerinde bulundu. Bu görevde on buçuk ay kaldıktan sonra 1 Recep 1266/13 Mayıs 1850'de tekrar Siroz nâbiliğine atanmıştır. 1268/1852'de İstanbul'a gelerek 1269/1852-53'te Emvâl-i Eytâm müdürlüğünde görev yapmıştır. Daha sonraları Selanik, Manisa naibliklerinde, Sadareyn Müsteşarlığında, Evkâf Müfettişliğinde, Ticaret Müftülüğü görevlerinde bulunmuştur. Evkâf müfettişliğine atanmasına da şu tarih düşülmüştür

Söyledi ahhâbı cevher gibi târih-i du 'â

Barekallah oldu evkâfa müfettiş Şem 'î (Mecmûa-i Eş'âr, vr. 80b)

⁶ 1. Vekil, birinin yerine geçen. 2. kadı vekili. 3. şeriat hükümlerine göre hüküm veren hakim.

⁷ başkan

1270/1853-54'de Mahrec Mollası, 1273/1856-57'de Bilâd-ı Hamse⁸, Muharrem 1276/Agustos 1859'da Mekke ve Zilkade 1280/Nisan 1864'de İstanbul payesi, 1286/1869'da Anadolu Kazaskeri payesiyle taltif edilmiştir. İstanbul pâyesi verilmesine Fatîm aşağıdaki kıtayı yazmıştır:

*Hazret-i Şem 'î Efendi kim cihân teslîm eder
Zâtına tevcih olunsa pây-e-i Anadolu
Söyledim târîh-i cevher fart-ı şâdîden Fatîm
Eyledi tezyîn Şem 'î pây-e-i İstanbulu (Mecmûa-i Eş'âr, vr. 80b)*

Şaban 1286/Kasım'da 1869 Meclis-i Tedkikât-ı Şer'îye azalığıyla Meclis-i İntihâb-ı Hükâm-ı Şer'î reisi, 1289/1872'de Kur'a Meclis-i reisi, 1291/1874'de İdare-i Emvâl-i Eytâm reisi, Zilkade 1292 /Aralık 1875'te Anadolu Kazaskeri olmuştur.

1293/1876'da Emvâl-i Eytâm ri-yâsetinden azledilmiştir. Rumeli Kazaskeri Sıddık Bey'in hastalığı esnasında, Muharrem 1295/Ocak 1878'de, Rumeli Kazasker vekili olmuştur. Bu göreve getirilişine kendisi şu tarih beytini söylemiştir:

*Bekleyip hubb 'ul-tarîki 'izz ü devletle hemân
Pây-e-i Rûm ilini Şem 'î Efendi kıldı nûr (1295)*

14 Zilkade 1299/27 Kasım 1883'te vefat etmiştir. *Sicill-i Osmânî*'de ölüm tarihi yanlış olarak 1298 diye verilmiştir. Kendisinden bahseden diğer kaynaklar ölüm tarihi konusunda hemfikirdirler. Üsküdar Valide Atik Camiinin avlusunda gömülüdür.

Tedbirli, eli sıkı, işlerinde becerikli, fâzıl biri olarak tanınmıştır. Şem 'î'nin kızı Lami'a 1255/1839'da, oğlu Ahmet Asım 1256/1840'da ve diğer kızı Hatice Sâbite 1262/1846'da vefat etmişlerdir. Çocuklarının doğum ve ölümlerine tarihler düşmüştür. Mehmet Tahir'in bildirdiğine göre Farsça'ya hakimdir ve talik hatta ustadır. Fatîm, Şem 'î'yi '*maarif-pirâ şâir-i şîir-ârâ*'⁹ diye tanımlayıp iyi bir şair olduğunu söylese de İbnül Emin bu görüşlere katılmadığını dile getirerek şîirlerinin pek iyi olmadığını belirtir.

Şem 'î'nin *Esmârü'l-Hadâik* adlı bir eseri daha vardır. Bu eserde Osmanlı sultanlarının üçer dörder satırlık hayat hikayeleri ile sadrazamlarının, şeyhülislamalarının ve kaptan-ı deryaların isimleri ve göreve geliş tarihleri verilmektedir. 1851 yılında İstanbul'da basılmıştır. Eser, daha sonra ilavelerle genişletilerek *Esmârü't-Tevârih* adıyla 1878'de tekrar

⁸ Beş şehir.

⁹ Bilgileri süsleyen , güzel şîir yazan şair.

yayımlanmıştır. Son olarak *İlaveli Esmâri't-Tevârih Maa Zeyl* adıyla Mehmet Karataş tarafından hazırlanıp, 2009 yılında Kahramanmaraş'ta basılmıştır. Bursalı Mehmet Tahir, Şem'î'nin *Gülistan Şerhi* adında basılmamış bir eseri daha olduğundan söz etmektedir.

Mecmuada bulunan altı gazel ve bir medhiye ve birkaç kıtanın dışındaki manzumeler tarihlerden oluşmaktadır. Şiirlerinin derinliği ne Fatin'in övdüğü kadar başarılı ne de İbn'ül Emin'in yerdiği kadar kötü olduğu görülmektedir. Şem'î daha çok tarih düşürmede kendini ön plâna çıkarmıştır. Her ne kadar yakın dostu Sadi Efendi şiirlerinin çok güzel olduğunu dile getiren bir manzume yazmışsa da bu ifadeler iltifat için dile getirilmiş mübalağalı sözlerden ibarettir. Şiirlerinin büyük çoğunluğunu meydana getiren tarih ler edebî zevk içermekten çok, yaşanan anı ve olayları kayıt altına almayı amaçlayan bir görünüm arz etmektedir. Tarih düşürmede maharetli olsa da yer yer klişeleşmiş ifadelere rastlanmaktadır. Gazellerinde edebî derinlik pek yoktur.

İKİNCİ BÖLÜM

2.1 ŞEM'İ MECMU'ASI

2.1.1 NÜSHANIN TANITILMASI

Meşrebzâde Dâmâdı Şem'î'nin Mecmu'a-i Eş'ar adlı eserinin bu nüshası, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu T.Y. 9651 numarada kayıtlıdır. Nüsha 88 varaktan oluşmaktadır. 22a-25b ve 40b - 60b arasındaki sayfalar nüshada bulunmamaktadır. Mecmu'ada Şem'î'nin kendi el yazısıyla yazılmış şiirleri, hayatına ait kendisi tarafından düşürülmüş tarihler, yakın dostlarının emuriyetlerine, doğum ve ölümlerine yazdığı tarih manzumeleri vardır. Mecmuada ayrıca dönemin ve daha önceki dönemlerde yaşamış şairlerin şiirleri de mevcuttur. Bu şairler şunlardır: Sâlim, Nedîm, Bâkî, Safvet, Râşit, Süleyman Arif Bey, Galip, Rüşdî, Aynî, Vâsıf, Fıtnat Hanım, Nâbî, Kerîmî, Arif Hikmet Bey, Ziver Efendi, Tahsin Bey, İzzet Paşa, Nâzım. Mecmu'ada Şem'î' nin yaklaşık 247 adet şiiri vardır. Şem'î' ye yazılan 29 adet şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin kimi Şem'î' nin şiirine nazire, kimi de Şem'î' nin hayatındaki muteber olaylara düşürülen tarih beyitleridir. Nüsha ta'lik yazı şekli ile yazılmış olup, sayfalar genelde onsekiz satırdan meydana gelmektedir. Eserin kapak kısmı, yer yer örselenmiş kahverengi deri şeritli bir ciltten oluşmuştur.

2.2. METNİN KURULMASINDA GÖZ ÖNÜNE ALINAN HUSUSLAR

Mecmu‘a inceleme çalışmaları, uygulamalı çalışmalardır. Bu çalışma 19. yüzyılda yaşamış olan Meşrebzâde Dâmâdı Maraşlı Şem‘î’nin mecmu‘asının Latin harflerine transkripsiyonu, şairin hayatı ve edebî şahsiyeti, mecmu‘ada bulunan şiirlerin Şem‘î’ye ait olan şiirler, Şem‘î hakkında yazılan şiirler, ve diğer şiirler olmak üzere sınıflandırılması üzerine yapılmıştır.

- Çalışma yapılırken , daha önce bu alanda çalışılmış bilimsel eserlerde uygulanan sistemler örnek alınmıştır.
- Şairin edebî şahsiyeti mecmu‘adaki şiirlerden hareketle anlatılmış ve beyitlerden örnekler verilmiştir.
- Mecmu‘adaki şiirler beyit sayıları esas alınarak sıralanmış olup, şiirlerin bulunduğu sayfa numaraları, şiirlerin baş kısmında verilmiştir.
- Şair bazı beyitlerin üzerini kırmızı kalemle çizip yerine yenilerini yazmıştır. Bu şekildeki beyitlerin yeni halleri transkripsiyonlu metne alınmıştır.
- Mecmu‘anın transkripsiyonu yapılırken, bütün beyitlerin vezinleri kontrol edilmiş, metnin transkripsiyonu doğru yapılmaya çalışılmıştır.
- Çeviriyazılı metinde büyük harf kullanılmış, ancak beyit içerisinde geçen özel isimlere gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmamıştır. Atıf vav’ları kalınlık-incelik uyumu dikkate alınarak ‘ u-ü// vu-vü’ şeklinde okunmuştur.
- Metinde okunamayan kısımlar sıra nokta (.....) ile gösterilmiş, emin olunmayan kelime ve mısraların yanına soru işareti (?) konmuştur.
- Metinde kapalı ‘e’ler ‘i’ ile gösterilmiştir.
- Şair tarih beyitlerinin bazılarında tarihleri tam olarak belirtirken, bazılarında kısaltılmış şekilde belirtmiştir. Kısaltılmış olarak verilen tarihlerin normal şekli ‘Kısaltmalar’ bölümünde verilmiştir.
- Mecmu‘ada yer alan Farsça şiirlerin Arap alfabeli şekli aynen alınmış transkripsiyonlu metinde asıl halleriyle verilmiştir.

2.3. TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ا ( )	a, ā	ص	ş
ا ( )	a, e, ı, i, u, ü	ض	z, d
ب	b, p	ط	t
پ	p	ظ	z
ت	t	ع	‘
ث	ṯ	غ	ğ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	ḥ	ك	k, g, (ñ)
خ	ḫ	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, d	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ی	y, ı, i, ī
		ء	’

2.4. ŞEM'Î MECMU'ASI'NDAKİ ŞİİRLERİN TASNİFİ

2.4.1 ŞEM'Î' YE AİT ŞİİRLER

1 33(a)

NAZİRE-İ Lİ -RAĞIME

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

O meh-rünüñ gönülde hâl-i anber-fâmı kalmıştır

Derün-ı sîne içre dâğ-ı hicr-i şâmı kalmıştır

Miyân-ı mû-miyânı kıl u kâle oldı çün ba'is

Dehân-ı tenginiñ bir noқта-i ihâmı kalmıştır

Vişâl-i ıyd için çoğdan çeker dil süz-i hicrân

Çadd-i mebûs vişâle ermege bayramı kalmıştır

Nuķûd-ı ömrü ca`fer eylemiş ihşâna sarf ammâ

Şahâif-i zîb târih olmuş ismi nâmı kalmıştır

Bu bezm-i âlemiñ cām u ayağı olmuş şikeste

Neşât ü neş`esi gitmiş mey-i âlâmı kalmıştır

Şarâb-ı cāh u iķbâli ile ser-mest ü medhüşuñ

Humâr-ı cām u gamla bâde-i ser-sāmı kalmıştır

Çerâğ-ı Şem`î tâbân oldu bezme lîk pervâne

Fitul almış yanar ne şabr u ne ārâmı kalmıştır

Cenâb hâzret-i müftî`ül-enâmıñ hâk-i pâyinden

Kimine bendesi âmâlini i`lâm kalmıştır

Penāgāh imamdır dergehinde fetḥ olur ḥācāt
İnāyet-i abd-ı memlūkü kerem-i ḥüdāmı ḳalmıştır

Nice şāhib emeller bir işāretle be kām oldu
Bu bir esrār-ı ḥikmet çāker nākāmı ḳalmıştır

Böylece luḫfuna iḥsānınamüstagraḳam.el-alan
Ḳarīn –in i`tibāra cilve-i aḳlāmı ḳalmıştır

Meşīhat-i mesnedinde müstedām ömrüyle Mevlā
Bu çarḫıñ tāki dūr etmekde şubḥ u şāmı ḳalmıştır

2 31(a)

Lİ-NÂMIKA

NAZİRE'ÜL- CENÂB-I ŞEYḤÜLİSLÂM ÂRİF ḤİKMET BEG EFENDİ

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

O māhiñ ḫal`atından mihr-i tābān muḥabbet etmiştir
Leyālīde aniñçün iḫtiyār uzlet etmiştir

Niyāz-ı dāmla şayd oldu ol āhu meniş amā
Göñül deşt-i şikāra celb için çok himmet etmiştir

Derūnun şerḫa şerḫa eyleyenler naḳş-ı ḫatemveş
Miḥengāh-ı cihānda kesb-i nām u şöhret etmiştir

Ḳarīn-i iltifāt yār ile maḡrūr olan elbet
Emel-ı arzıyle küstāḫ-āne ḫavra cür`et etmiştir

Niçe uşāḳı nīl-i luḫf vaşlıyla edüb iḫyā
Bizi bir nīm nigāh-ı i`tibāra ḫasret etmiştir

Hevā-yı aşḳla sūz u güdāz olduḡiçün bāri
Bahr-ı şeb-i bezme Şem`i ziyet-i cemiyet etmiştir

Mübārek hākpāyi hāzret-i fetvā penāhīye
Bu aḥḡar bende rūmālīde rıḡbet etmiştir

Mu'allā Āsitānı hās u āmiñ mültecāsıdır
Bekām olmuş tur nuh kimiñe arz-ı hācet etmiştir

Kerāmetle der aḡvāle ārif hāme-i feyzi
İşāretle güşād-ı künc-i ser ḡikmet etmiştir

Duā-yı devletinde ḡāim olmak cümleye vācib
Ḥüdā zātın velī ni`met be-hamiyyet etmiştir

Ḥulūd-u ömürle dāim ola ḡayā-i meşihatte
Muārif ehline ḡüsn-i nazarla ragniyyet etmiştir
19 R 66

3 32(b)

BAḠİYYE

Fāilātün/feûlün/feilātün/feûlün

Pek ḡalāvetli olur pāl-terleri tāze iken
Hele āhū tūḡiñiñ şerbeti meşhūr-ı cihān

Bütün ezhār u yemişlerle serāpā ḡolmuş
Vermemiş miyvesin ancak bu sene yaylaḡdan

Her maḡallinde birer güne ferḡ var ammā
Ali ḡayasına çık ālemi eyle seyrān

Yüz düşer Yaşşı ḡaya şaḡra cuyānı ḡöricek
Uçurur aḡlını uçar dere eyler cevelān

Söyle söyler derede maḡlabıñı fehm eyle
Baḡ ḡazan ḡayasına raḡmet içün var mı nişān

Binerek esb-i murād üzere egerli taştan
Çık yumurta kayası üstüne bir hoşça mekân

Ak diye keklik alanı ne şafalı yerler
Getürür hatıra gerdek kaya u şal cānān

Katbeķat şevķle katmerli kayada doķ et
Yağcılar köşķü şafası daķı medħe şāyān

Pek keşāyeşli Papaz kayası ammāki şaķın
Papaz uçurtmasına uğrayanıñ hāli yamān

Bu ķadarca Yetişür gayrı uzatma Şem`ī
Sözi kes yokdurur āniñ vaşfına had u pāyān

Her sene zevķ u şafā ettiririk yaylada
Cümleyi hıfzede endūh kederden Yezdān

29 Ramazan 66

4 33(b)

DİGER NAZİRE-İ Lİ-RÂKİME

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Leb-i la`linde dildārıñ melħam-rāmı ķalmıştır
Şorunca mest olur dil cām-ı şevķ efzāmı ķalmıştır

Edd-i ruhsārı üzere hāl-i Hindūlar mıdır yoħsa
Yed-i ķudretle ķonmuş anber sārāmı ķalmıştır

Hezār-ı ezhār açılmış bu bahār bag-ı ħüsnünde
Nevā u nāle etmez bülbül güyā mey ķalmıştır

Zahmhār olmadıkķa ķide olmaz ħonce-i maķşūd
Bu gülşende dikensiz bir gül-i ra`nā mı ķalmıştır

Vefā ümīdin etme Şem`iyā şūħ u fāidin

Terahhümbahş olur maḥbûb-ı müstesnâmi ḡalmıřtır

Saḡn-ı pîrâ-yı aşrıñ müfahḡḡârıdır ḡazret-i ḡikmet
Kemâl ü fazlına nisbetle bir dâñâmı ḡalmıřtır

Mübârek zât-ı pâki yeke tâz-ı sâḡa-i irfân
Biḡamdülillaḡ ki meydân hüner-i tenhâmı ḡalmıřtır

13 R. 67

5 15(a)

BAḡİYYE

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

O fâzil bir velî-ni‘met ü kân-ı ‘inâyet kim
Cemî‘-i ehl-i ‘ilme luḡfla her-dem kerem-bahşâ

ḡuşûşâ çâker-i dîrînesi bu ‘abd-i dâ‘îsin
Semâḡatle çerâḡ itdi mücedded eylüyüb iḡyâ

Kemâl-i şefḡât ü iḡsânla envâr-ı luḡfundan
Ziyâlandırdı bir şem‘a ki olmaz ḡaşre dek itḡâ

Maḡâmında mü‘eyyed eyleyüb ḡaḡ sâye-i luḡfun
Fürûḡ-ı dâ‘iyân üzre ide dâ‘im şeref-pîrâ

Fazîlet menba‘ı maḡdümü ḡaydar Beg Efendi kim
Kemâl ü ‘ilm ü dâñıřde odır ḡayru‘l-ḡalef ḡaḡḡâ

O bir pertev-fürüz-ı âf-tâb-ı ‘ilm ü ‘irfân kim
Şerîfü‘l-nesldir zâtı ḡasîb ü ‘âlim ü dâñâ

Cihânı eyledi bir duḡter-i pâkîzesi teşrîf
Fürûḡ-ı mihr-i ḡüsni oldı dehre şa‘şa‘a-ārâ

Yigirmi yedisi zi‘l-ḡa‘deniñ leyl-i dü-şenbihde
Toḡub sâ‘at toḡuzda dâye itdi müjdeler i‘ḡâ

Eli yevmü'l-beķā tevfiķ-i bārīye ide maķrūn
Eb ü ced cedde vü māder ile ol duķteri Mevlā

Çıkar iki cihetle Őem'iyā tārīķ-i mevlūdı
Mine Hıanım oldu mehd-i zībāda ne zīb-efzā
1286

6 20(a)

ALİ HAYDAR EFENDİ'NİN ANATOLI PAYESİNE TĀRİH

Fāilātūn/fāilātūn/fāilātūn/fāilūn

Őeyķū'l-islām-ı cihān Fehmī Efendi-zādeniñ
'İlm ü fażl u ma'rifetdir zātınıñ feyz-vāyesi

Şehr-i Őevvāldede virildi pāye-i Anaķolı
Rūmiliye 'an-ķarīb olmaķda zīb-i sāyesi

Böyle bir maķdūm-ı 'ālī gelmemiŐdir 'āleme
Luķ u iħsān ü 'ināyetle muķammer māyesi

Ķalbine ilhām olur her-dem sūnūhāt-ı Hūdā
Feyz-i Ķaķla beslemiŐdir anı ķudret dāyesi

Hāķ Te'ālā devlet ü iķbālını efzūn ide
Dā'iyānın sıdķ-ile ed'iyedir ser-māyesi

Mihr ü māh-āsā cihāna neşr olundu Şem'iyā
Beyt-i vāhid icre bu tārīķiniñ pīrāyesi

Pek sezā her vech-ile enseb idi iķbāl ile
Aldı Hıaydar Beg Efendi Anaķolı pāyesi

1291

7 27(b)

Lİ-RĀĶİME

Fāilātūn/fāilātūn/fāilātūn/fāilūn

Zülf ü percem-i hem-ser ammā in kecā vü an kecā

İkisi de ‘anber ammā in kecā vü an kecā

Çār-ebrū sāde-rūya nisbet olmak pek muhāl

İkisi de dil-ber ammā in kecā vü an kecā

Āb-ı zemzemle leb-i yāri bulub şordum didi

İkisi de kevşer ammā in kecā vü an kecā

‘Āşık u ma‘şūk şafā-yı bezm-i vaşlı dem-be-dem

İkisi de ister ammā in kecā vü an kecā

Sākiyā cāmı bırak la‘l-i lebiñle şun meyi

İkisi de sāgar ammā in kecā vü an kecā

Cāme-ḥāb içre bulunmaz āsitāniñ rāhatı

İkisi de pister ammā in kecā vü an kecā

Ṭal‘at-ı mirrīḥ u zühre naḥs u sa‘d īrāī ider

İkisi de aḥter ammā in kecā vü an kecā

Zāhidiñ zühdi raḳībiñ mekrine olmaz şebīh

İkisi de bed-ter ammā in kecā vü an kecā

Nazm-ı Şem‘ī kıṭ‘a-i ḥāḳān(a) girāndır der-bahā

İkisi de gevher ammā in kecā vü an kecā

8 31(a)

Lİ-MUHARRİRE

BAGDĀD MEVLEVİYYETİNE TĀLİB OLAN ḤARPŪTĪ İSMAİL SEYFETTİN

EFENDİÇÜN SÖYLENİLEN

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Müderri İsmail Seyfi Efendi māil-i Bagdād

Bıraktı ders ü hūrı oldu şimdi ḳāil-i Bagdād

Ba`de-i âmâlden şoñra ānı bilmem
Eder mi luţf u ihsān ile ma`mūr āmil-i Bagdād

Kemāliyle taaşşuķ eylemiş dūr ʔarīķ ister
Baīd olmaz mesāfe çün olunca rāhil-i Bagdād

Gece gündüz oturmaz dūr eder esvāķ u pazārı
Tefekkürle `aceb var mı deyü bir hāil-i Bagdād

Tecennün etmesinde şüphesi yoķ ehl-i taḥķīķiñ
Nedir ḥikmet bu yıl olmaz ise ol nāil-i Bagdād

Ümīd etmem hele şimdi ʔarīķiñ aķdāmından çoķ
Mevāliidi medreseden var iken ķābil-i Bagdād

Murādım bir laṫife bu ḥas Şem`ī öyle bir fāzıl
Olur elbette nān Seyfi ile vāşıl-ı Bagdād

29zi`l-hicce

9 36(a)

MAGNİSA MEVLEVİHÂNESİNE SÖYLENİLEN VÜKELÂ İRİNCE TÂRİḤ

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Şefīķ pür-hemmim Şeyḥ Muşṫafa Efendi eyvallāh
O şeyḥ`ül- Mevlevī şarf etti varın ḥayr u ihsāna

Ḳaddimi ḥandān bilde Şādīķzāde ol seyyid
Şahāvet menba` evşāfi gelmez ḥadd u pāyāna

Reşādet kenzi irfān şāḥibi ol mürşid-i dāna
Ṭarīķat şem`inin bezmine āşīķ mesel pervāñe

Bulub bu dilķuşā mevķi`de ʔarz-ı dilnişin üzere
Budur kāhil-i mücerred etti inşā pek zārifāne

Âsāsından metānetle yaķub her bir yerin muḥkem

Cem' varını bezl etti ol zāt iftiḥārāne

Celāleddin Rūmī feyzi vardır gel ziyāret kıl
Semāihāne nice feyz ü şafā baḥş eyler insāna

Dem-i neyle tutarlar cezbe-i esrār-ı Mevlānā
Semā` u zikr ile āşıqları girdikçe devrāna

Ḳudüm ü maṭrab u nāyı şaḥiḥa diñle yā hu gel
Semā` et dilde zikr ü bilde tenevvüre edibāne

Dedim tāriḥ cevher-i avn ehl`ullah eyle Şem`i
Şefiḳ-i Mevlevī yaptı ne ra`nā Mevlevihāne
1282

10 36(a)

TĀRİḤ-İ BERĀY-I ŞEYḤÜLİSLĀM ŞODEN REFĪḲ EFENDİ

Müfteilün/feilün/müfteilün/feilün

Menbā`-ı fazl u kemāl şān u şerefle bu gün
Şadra geçüb oldular ilmle müfti`ül-inām

Ufḳa müşkülün `alem-i ḥikmetşinās
Re`yine u elbestedir ḥal-i emver mehāmm

Mufahḥar ehl-i ulūm maṭla`ı zühd ü verā
Ma`den luṭf u iṭā ya`ni o zāt-ı kerām

Fazl u kemāliñ çihān şıdḳla teslīm eder
Der ki valla sesidir mülcā-i şāḥib-i merām

Ḥāme-i mihri ziyā baḥş eder āfāḳa kim
Sāye-i luṭfunda feyz-āver olur ḥās u āmm

Cilve-i tevfiḳ rab zātına olmuş refiḳ
Feyz-i ilāhi ile re`yine gerdün-u gulām

Devlet ü iqbālını günbegün efzūn edüb
Mesned-i fetvāda haq zātını etsün müdām

Bendesı Şem`i dedi şevkle tārih-i tām
Oldu Muḥammed Refiḳ müfti ü alā maḳām
1283 Re.

11 36(b)

BAḲİYYE

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Ol şeh devrānı mülī şevket ü iclāl ile
Zīb-i taht saltanat etsün eli yevm`ül-ḳıyām

Ḥikmet Ârif Beg Efendi Raḥmetullāh-ı āliye
Mesned-i fetvāyı esbaḳ eylemiş idi maḳām

İrtihālinde bu āsarı perīşān ḥāl eyle
Kalmış idi kūşe-i nisyānda bīḳaayd u nizām

Ḥākine ḥürmet edüb evrāk-ı āsārın anıñ
Celb ü cem`e himmet etti sābıḳa müfti`ül-enām

Ṭoplatup bir bir yerinden lüle-i yektā gibi
Eyledi mecmua`-yı şīrāze bend-i intizām

Ṭab`la teksīrini etti sipāriş ehline
İntifa`etsün için zaf-ı ḥavāşş ile avām

Ḥikmet-i taḥrīr-i aşrıñ rūḥ-ı pāki oldu şād
Ṭab` olundu bībedel hayvān ḥikmet buldu nām

Öyle bir āsār-ı rengin kim nikāt-ı mazmla
Güfte-i Pākize mazmūn u pesendide-i kelām

Rāz-ı icāz-ı güşâ her lafzıdır Hikmet-i eser
Bū-yı nazmı beñzer mazmūna olur ıtr-ı meşāmm

Üç lisān üzere mürettib oldu bu dīvān-ı nev
Nükte-i sübhān zamān etse sezādır ihtirām

Nāzım şāhib-dil merhūma rahmet eyleyüb
Mesken ede cennet'ül- me`vāyı ol rab'ül-enām

Derkenar

Bi'l-tab` Şem`i dedim tāriḫ-i matbū`n selīs
Tab` ile oldu güzel dīvān-ı Hikmet Beg tamām
1283

12 37(a)

BAKİYYE

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Ol velī ni`metiñ aşr-ı kerem ḫaşrında çün
Ehl-i dāniş bir işāretle olur nil-i merām

Eyledi ez-cümle bu şem` çerāg-ı efruḫtesin
Pāye-i İstanbul iḫsānıyla tābān u bekām

Ḳadrimi terfi` eyle şadrına edüb müsteşār
Sonra evḳāfa müfettiş eyledi bi'l ihtirām

Olmuşum müstağraḳ deryā-yı luḫf u himmeti
Ni`met-i bī-miınneti ḳıldı faḳīri şād-kām

Vaşfınıñ pāyānı yok taşdi` etme Şem`iyā
Başla ihlās-ı derūn eyle duāya şubḫ u şām

Devlet ü iḳbāl u ömrün eyleyüb Mevlā füzün
Zātını ḳılsın meşḫat mesnedinde müstedām

İleti alb asũduñ rekle mũzdād olub

Der ki isānı olsun dāimā kehf-i enām

1282

13 37(b)

TĀRİ-İ BERĀY-I MEŐĪAT ASAN FEHMİ EFENDİ AZRETLERİ

Mefāilũn/mefāilũn/mefāilũn/mefāilũn

ŐehinŐāh cihānıñ ocası Fehmi Efendi kim

MeŐĪat mesnedi zāt-ı Őerīfiyle Şeref buldu

Giyince alaŐ-ı beyzāyı ol beyzāvī-i ālem

Őadā-yı mũjde yād u ayr-ı muaddimle cihan doldu

BeŐāŐet geldi dehre gitti ālemden gam u endũh

Server u inbisā u Şevkle rũy-ı zamān gũldũ

udũmī gũnũ teŐrīf etmeden tā ol ebu'ı fazlıñ

Maārif muabbetinde nāmına allāme buyuruldu

Fũrũg-ı mihr-i fazlı etti RũŐen Şadr-ı fetvāyı

Marīz'ũl-alb olan asād-ı aŐrıñ ehresi Şoldu

Duāsın başla tekrār etmege ey āme-i muacciz

Tesādũf etti gāyet teniñe bilmem āfiyem noldu

İlāhi dāim eyle zātını cāh-ı meŐĪatte

Dua-yı dāiyān Şem`ı icabetgāha doğruldu

Asardı Őaını cemŐid gorse bũyle tārīi

asan Fehmi Efendi dehre mũftī-i azīz oldu

1285

14 64(a)

BAKİYYE

Mefāilũn/mefāilũn/mefāilũn/mefāilũn

Őıddı-i nũbde-i devlet amīm'ũl-cũd ve'ı-isān

Muallâdır gehiñ kapucı başısı şerefpîrâ

Muḥaşşal-ı zâtı hemde ihtisâb-ı nâzır-ı İzmir
Cenâb-ı ḥazret-i Mîr Hüseyn mekremetbaḥşa

Münâsib muvaḳḳa`ında bu maḥalli buldu tîz elden
Hemen tecdîd ü ta`mîrine kıldı sa`y-ı bîhimmetâ

Ulüvv-i himmetin bezl eyleyüb şevḳ ü muḥabbetle
Müceddid gibi ḥüsn-i şüret üzere eyledi inşâ

Zehi zîb ü leṭâfet baḥş olur nezzare gel seyret
Ferḥgâh oldu adn-ı âsâ bu meştâ-yı sürür-ı efzâ

Şafâlarla redîf ṭâburu İzmir'in nizâm üzere
Gelüb şevḳile ta`lîm ü taallüm eylesün icrâ

Temâşâ eyleyüb târiḥini tām söyledim Şem`î
Redîf askerine bucâ yapıldı kışla-i veâlâ
1252

15 73(b)

LÎ-MUḤARRİRE

DÜRRİ EFENDİ'NİN GÜHERRİZ MANZÜMESİ'NE TAKRİZ-İ İTMÂM-I

TÂRİḤ

Şâh-ı `âlem Ḥazret-i Abdulmecid'iñ dâimâ
Şevket ü iḳbâlini efzûn ile rabb-i mecîb

Gülşen-i aşr-ı hümâyûnunda erbâb-ı kemâl
Nagme-i Şeyḥ ma`rifet olmaḳta mesel-i andelib

İşte nazm etmiş Paşa alâ bu lugat manzûmesin
Ḳulzüm-u `ilm ü hüner Dürri Efendi-i lebîb

Muḥtasâr-ı ehl anıñ her kıṭ`ası pür-fâide

Eylesün ezber elifbâ gibi her tıfl-ı edîb

Buldu yâ feyz-i Hüdâ târihine etfâl Şem`îyâ

Verdi Dürri`niñ güherrizi fem-i sıbyâna zîb

1266

16 79(b)

Lİ-RÂKİME

Hüdâ nev sâlini mes`ûd ide Abdulaziz Hân`ıñ

Ola biñ yıl şeref-efzâ serîr al Osman`a

Culûs ettikde taht `âli bahta emr ü fermânı

Bu dîn ü devlet ü dünyâyı ihyâ itti şâhâne

Şehr-i saltanat hürşîd-i tal`at burc-ı devlet kim

Fürûğ şems zâtı pertev-ârâ oldu devrâna

Hidiv-i kuţb-ı devrân hâmi-i şer`-i peyember kim

Du`â-yı devleti vâcib cami` ehl-i imâna

O bir şâhib-i qurân şâhenşeh cemşîd-i hademdir kim

Şerâr-ı na`l-i raşşandan kaçır eda her insana

Şebi kâdr u şabâhı `ıyd u sâ`ati ola nevrüz

Cihânbân zill-i Yezdân fahr-ı şâhân felekşâna

Du`â kıldım dedim tebrîk-i sâle Şem`îyâ târih

Demâdem sâl-i nev ola Said Abdulaziz Hân`a

1279

17 77(b)

Lİ-NÂMIKA

Sümmi mefhar-ı âlem Şerîf Molla Efendi kim

O Dürriyâde Efendi zâhid-i `âli güher-i maḥdûm

Recebde eyledi devletle şadr-ı rum ilin teşrîf

Meserret geldi dehr Һamd ola oldu k3r ma`r3m

O bir řāhib-kemāl 3 p3r-h3ner kān `ināyet kim
Olubdur Һanedān-ı `ilm 3 `irfān cedbeced ma`l3m

O bir `allāme-i Һikmet-řinās 3 B3 Ali-i Fikret
Қalur tedb3r 3 re`yinde ? noќta-i mevh3m

F3r3g-ı mihr `irfān pertev māh-ı fezāil kim
Bahr-ı şeb meclis fazlında r3h-ı enveridir m3m

Der-i devlet maābı ehl `ilm 3 dāniře melcei`
F3y3zāt-ı İlāhi cevher-i zātında 3n mers3m

Netice gelmez eřbāh u naz3ri kenz-i devrāna
Uşul-i d3rr-3 muřtār u d3rer-i d3r zātına melz3m

F3z3n-ı `3mr 3 iќbāl ile dāim řāhn-ı şişatte
Hudā mesr3r ed3b zātın Һař3d3n eyleye mağm3m

Virir dil-i çab` nazik ziynet tār3hine şem`i
G3hersā oldu D3rrizāde Efendi z3b-i şadr-ı rum
1274

18 77(b)

Lİ-NĀMIҚA

Ricāl-i devletiñ řād3k3 Neş`et Efendi āh
Re`yis-i meclis-i māl3ye olmuş idi d3nyāda

Teķā`ud eyley3b Һāl3 ile meşg3l iken nāgāh
Cihāndan eyledi r3hlet maķām3 buldu `uķbāda

Тar3k-i Mevlev3ye Naķř3bend3ye R3fā`iye
Uř3l3nce şutub el dā`im idi z3kr-i Mevlā`da

Mülk-i h azlet veli sired idi ol ` Arif   Ag h
Karın-i r ahmet oldun r hı kurb-ı H akte l 'da

Oku bir f tiha ihl şla g l r hına bah et
Naziri gelmemiŐdi merhamette luft u aŐhada

Hud  b k lere ' mr-i t vil ihs n id b d 'im
Mihir tutsun o z tini r hı 'aliyyenin al da

Erenler g z baŐıyla yazdı Şem'i fevtine t rih
Bula Neş'et Efendi neş'e b l yı me'v da

1274

19 78(a)

L -N MIKA

Mihir-i `ilm   maŐrifet hemn m fahr' l-enbiy 
Mesned-i fetv ya geldi oldu ` lem p r ziy 

Şeyh-i ekber menkabet hikmet-Őin s mu`adelet
K n-ı `irf n u fazilet menba` luft u seniha

Cedd-i p ki hav ce Sa`dettin Efendi'den ber 
GelmemiŐtir b yle bir `all me-i m Őkil-g Ő 

G n-be-g n eyy m-ı ` mr   devletin m zd d id b
Mesnedinde d 'im its n z tını her dem Hud 

N sir-i ta`rif etti Şem'i bendesi t rihini
Geçdi Sa`dettin Efendi Şadr-ı fetv ya sez 

1275

20 79(a)

L -MUHARRIRE

İftih ' l-v zer  H zret-i H sni Paşa
Ya`ni v li-i Sel nik o `in yet-mu`t d

Âsmān-ı pāye-i kamer kevkebe hürşid-i iqbāl
Hayderī şime gurübī sī'r ü pāk nihād

Şāhib-i seyf ü qalem şādık-ı din ü devlet
Rey ü tedbīrine Tevfik haq eyler imdād

Maṭla'-ı mihr-i hüner menba'-ı `irfān u kemāl
Zāt-ı `ülyāsına vābeste şalāh ile sedād

'Adl u dāvī ile ihyā-i eyālet itti
Raḫat u eminle āsude ahāli-i belād

Eşkiyā nām u nişānı yoq olub `aşrında
Meş ser hānla emin üzere ider ḫab u vedād

Mihr-i iqbālını günden güne pür-nür ide Ḥaḫ
Şadr-ı mesnede ola biñ sene `ömrü müzdād

Her şebın ḫadr ü berāt her gününü `ıyd iderek
Yümn ü sa'd eyleye bu sāl nevin rabb-ı `ibād

Didi Şem`ī sene-i tebrīki için tām tāriḫ
Ḥüsni Paşa'yı bahr yıl kıla Mevlā dilşād
1279

21 77(a)

Lİ-NÂMIKA

Yine zulm ü ta'dī-i felekden ḫopdu vāveylā
Yine āh çeker söz ile `ālem ṭoldı sertāba

Şafaḫ ḫan ağlayub hürşid gizlendi şehāb içre
Siyeh giydi leyālī mātem itti ser-ta-ser dünyā

Semm-i mefhār-i `ālem Reşid Paşa-yı vālā-şān
Cihāndan gitti āḫir eyleyüb menzil-gehin `uḫbā

Teķarrüb eylemişdi sen sāli ḥadd-i setine
İrüb bād-ı ecel şoldu vücūdu gülābı ḥayfa

Civār-ı bā yezid ḥan velīde defnolundu vāh
Ola raḥmetle rūḥu şād u ḳabri cennet'ül-mevā

Oḳu ihlāşla bir fātiḥa rūḥ-ı şerīfi içün
Mu`ayyen devlet ü millet idi ol aşaf-ı yektā

Vezir-i ḥāşı idi Ḥazret-i Abdulmecid Ḥān'ıñ
O destūr `ömr-i ḥaflet `ali siret `tā baḥşa

Hünerde ḥikmet-āra rey ü dānişde şad-ı aḳitte
Cihāna geldi emsāli gelmez bir daha aşlā

Müsellimdi umūr-ı devlet içre rey ü tedbiri
Mededkārī-i tevfiḳ-i ilāhiye olub uḥrā

Medār-ı faḥr-ı devlet iftiḥār millet İslām
'Adālet merḥamet himmet kerem kānī idi Ḥaḳḳa

Vekīl-i muḥlaḳ olub altı def'a şadr-ı devlette
Zehi tedbir ü rey kıldı din ü devleti ihyā

22 14(a)

MAHDŪM-I ŐEYHŪ'L-İSLĀMIŃ TE'EHHŪLŪNE

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Velī-ni'met-i bī-minnetiñ maḥdūm-ı zī-şānı

O Ḥaydar Beg Efendi kim murādıñ buldı yūmn ile

Tenākeḥu emr-i mesnūnun bu günlerde idüb icrā

Zehr-i ḥūrī-şıfat bir pāk duḥter aldı yūmn ile

Ḥudā evlād ü aḥfād eylesün iḥsān ol zāta
Du‘āsı cümleñ vird-i zebānı oldı yümn ile

Didi tebrīk ile tārīḥ-i tāmın bendesi şem‘ī
Mübārek ola Ḥaydar Beg te’ehhül kıldı yümn ile
1285 (sene)

22 14(b)

KÂMİL EFENDİNİN MEKKE PÂYESİNE TARİḤ

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Ḥazret-i Kāmil efendi kim cihān teslīm ider
‘İlm ü fazlın rüşd ü irfānın hüner pīrāyesin

Pāye-i Mekke virildi sāye-i şāhānede
Bendegān üzre ebed maḥdūd ile ḥaḳ sāyesin

Düşmedi ol zāta bir tārīḥ-i ra‘nā Şem‘iyā
çarḥ-ı kec-reftār mebhūt itdi nutḳum māyesin

‘An-ḳarīb-i İstānbül olsun söyledim tārīḥ-i tām
Ḥazm olub aldı Kāmil mollā Mekke pāyesin
1285

23 15(a)

MAḤDŪM-I ŞEYḤŪL-İSLAM ḤAYDAR EFENDİNİN İSTANBULPÂYESİNE TÂRİḤ

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Cenāb-ı ḥazret-i müftiyyü’l-enāmıñ necl-i zīşānı
Mollā Efendi hüner-perver kerem-mu‘tād

‘İlm çekti ‘ulūm u ma‘rifetle şaḥn-ı ‘ālemde
Niçe ḥikmet-şinās-ı dehr ider re’yinden istimdād

Kemāl ü fazlına vāḳıf olub şāhen-şeh-i devrān
Sitānbül pāyesin tevcīh ü iḥsānıyla kıldı şād

Veliyyü'n-ni'meti haq cāh-ı fetvāda idüb te'bīd
Hemān maḥdūmı ile 'ömr ü iqbālin ide mezdād

Ḳarīben Anaṭolı pāyesin tebrīk eyle Şem'ī
Ḳasūd lā yesūduñ ḳalbi 'illette ola nā-şād

Mollānıñ tezkār itdiler bu tarzla tārīḥ
Sitānbül pāyesi Ḳaydar Efendiye mübārek bād
1286

24 15(a)

MÜŞÂRÜ'N-İLEYHİŃ KERİMELEŖİ VELÂDETİNE TÂRİḲ

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Cenāb-ı Şeyḫü'l-islām ḥāce-i şāhen-şeh-i devrān
Ḳasan Fehmī Efendi meḫar-i 'allāme-i dünyā

İder İbn-i Kemāl ü Bu's-su'ūdı tıfl-ı ebced-ḫān
Münevver itdi āfāḳı o mihr-i 'ālem-i ma'nā

Füyüzāt-ı ulūm u 'adle mazḫar eylemiş feyyāz
Sezādır müctehidler itseler zātından istiftā

25 17(b)

ṬÂRİḲ-İ MEŞİḲAT-İ MOLLÂ BEG EFENDİ

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

O mihr-i 'ilm ü 'irfān ya'nī Mollā Beg Efendi kim
Ziyā-baḫş oldı 'ālī-mesned-i āf-tāba emcedle

Cihāna gelmemişdir böyle bir 'allāme-i devrān
Kemāl ü 'ilm ü fazl ü dāniş ü 'irfān-ı erşedle

Ḳulūşān-ı du'ā-yı devletin yād eyle ey ḫāme
Ṭutuldı ḳāfiyem tenge teşādüf itdi ezyedle

Ḳudā zāt-ı şerīfin şadr-ı fetvāda idüb dā'im

Hemān her bir umūrunda muvaffaq ide es‘adla

Didi Şem‘ī-i dā‘ī farṭ-ı şādiden dü-tā tārīḥ
Virildi ḳavl-i muḥtār üzre fetvā ḳavl-i Aḥmedle

1288

26 17(b)

MAḤDŪM-I VELİYY‘ÜN-Nİ‘AMÎ HÂŞİM BEG EFENDİ’NİN MAḤREC

PÄYESİNE

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Bârekâllah necl-i pāk-i ḥazret-i fetvā-penāḥ
Aldı maḥrec pāyesin sa‘d ide rabb-i lā-yezāl

‘İlm ü ‘irfān u zekā vü luṭf u iḥsān mecma‘ı
Dehre gelmez böyle bir maḥdüm-ı Maḥmüdu’l-ḥıṣāl

Mazḥār olmuş Bu’s-Su‘üduñ sırrına her vechile
‘Ömr ü iḳbālın füzün itsün ḥudā-yı zü’l-celāl

Cā’ize cā’iz buña Şem‘ī budur tārīḥ-i tām
Şān alub Hâşim Beg İzmir pāyesin aldı bu sāl
1288

27 18(a)

Tārīḥ-i Diger-i Meşḥat-ı Mollā Beg Efendi

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün

Oldı Mollā Beg Efendi şān ile müfti’yyül-enām
Şād u ḥurrem oldı ‘ālem-i dehre olsun müjdeler

Zübde-i ehl-i ma‘ārif mecma‘-i fazl u kemāl
Ya’nī ol ‘allāme-i gencīne-i ‘ilm ü hüner

Gelmemiş dünyāya böyle zāt-ı ‘ālī-menḳabet
Ma‘den-i luṭf u saḥāvettir o memdūḥu’s-siyer

‘Acz idüb vaşf-ı cemīlinde o ‘ālī-himmetiñ

Dā'imā Şem'ī du'ā haberini tekrār ider

Gün-be-gün iqbāl ü 'ömrin eylesün Mevlā füzün
Gelmesün mir'āt-ı ıalib pākine gerd-i keder

Mışra'-ı vāhidle buldım iki tārīh-i selīs
Virdi Muhtār Beg Efendi mesned-i fetvāya fer
1288

28 19(b)

Tārīh-i Meşīhāt-ı Hasan Hayrullāh Efendi

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

İmām-ı hāzret-i şāhen-şehī Hayrī Efendi kim
Şeref artırdı 'ilm ü faẓl u cūdı cāh-ı iftāya

O bir 'allāme-i müşkil-güşā kān-ı ma'ārif kim
Çalır heb re'y ü tedbīrinde eflātün bī-vāye

İlāhī ehl-i 'ilm üzre füzün it sāye-i faẓlın
Fürüg-ı mihr-i 'ilmi pertev-efzā oldı dünyāya

Meserret-bağş olub Şem'ī didim tārīh-i cevher-dār
Pek a'lā virdi Hayrullāh Efendi zīb fetvāya
1291

29 20(b)

Tārīh Mektübī Begiñ Maḥdūmunuñ Velādetine

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Ḥāzret-i mektübī-i fetvā-penāh Tefīk begiñ
Söylenür vaşf-ı cemīli dā'imā is'ādile

'İlm ü faẓl u ma'rifetde yoqdur emāli āniñ
Geldi bir maḥdūm-ı zī-şānı cihāna mecdile

Şehr-i şavm içre tülū' itdi dehre māh-veş
Vālidiniñ çeşmi rüşen oldı bu ferzendile

Feyz ü iḳbāl ile Mevlā eylesün ḥayrū'l-ḥalef
Şem'iyā ed'iyesin yād eyle şükr ü ḥamdile

Elf-i 'āmm olsun mu'ammer söyledim tārīḥ-i tām
Mehde zīnet virdi elfi Muştafā Beg sa'dile
1292

30 20(b)

Ḥayrullāh Efendi'nin def'a-i Sāniye Meşīhatine Tārīḥ

Müstefilün/fāilātün/fāilātün/feilün

Ḥazret-i 'Abdü'l-'azīz Ḥān maḫhar-ı feyż-i Ḥudā
Fāzıl-ı 'aşrı getürdi cāy-ı iftāya yine

Ehl ü istiḫkākına oldı tekerrür şāhidān
Gerçi münkir hīc bulunmaz iş bu da'vāya yine

Ehl-ı 'irfān sū-be-sū müstağraḫ-ı şād u sürür
Cūy-ı iḳbāl oldı icrā eski mecrāya yine

Mışra'-ı evvelde lafzen Ḵānīde cevher gibi
Yazdı Şem'ī iki tārīḥ cāh-ı vālāya yine

Biñ iki yüz toḫsan üç sālī mübārek cum'ada
Cā'e ḥayr(ull)āh efendim şadr-ı fetvāya yine
1293

31 26(a)

Li-rāḳıme Ğazel-i bī-noḳta

Mefāilün/feilātün/feilātün/feilün

Heves-i vaşl-ı dil-ārāda olur derd ü elem
Ki dürr ü gevhere el urma dilā emr-i ehemm

Ṭurre-i kāküle mesdüddur ol kām u murād
Hāle olsam o mehe ḥall-i merām olur o dem

Emel-i dehrile derd-i sırra olma maḥmūl
Ehl-i dil ol olagör mālīk-i emlāk-i ‘adem

Hem aḥvālde āsūde olursuñ Şem‘ī
Meslek-i rāh-ı kerem-kāra şarılsañ muḥkem

M M

32 26(a)

Ġazel-i Şem‘ī taḥmīs-i Enver İbrāhīm Efendi

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Deş-i ğurbetde devānım bir ğarībim bī-kesim
Pīr ü miḥnet-çeşānım bir ğarībim bī-kesim

Der-beder-i bī-ḥānmānım bir ğarībim bī-kesim
Lāne-ber-düş-ı cihānım bir ğarībim bī-kesim

Ey dirīġā bī-amānım bir ğarībim bī-kesim
Ḥayf kim destim teḥī bīş ü kemim yoġ dehrde

Ġam-güsār-ı yār yoġ ‘ālī-himem yoġ dehrde
Dāderim yoġ yavrum yoġ hem-femim yoġ dehrde

Māderim yoġ vālidim yoġ hem-demim yoġ dehrde
Maḥrem-i rāz ü fiġānım bir ğarībim bī-kesim

33 26(b)

Li-rāḳıme

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Sūziş-i firḳatle çeşmim eşk-i ḥūn-bār aġladı
Āh u zārımdan temevvüclendi ebḥār aġladı

Dehri seyl-āb eyleyen yārān şanma ey perī
Ḥālīme raḥm eyleyüb çarḥ-ı sitem-kār aġladı

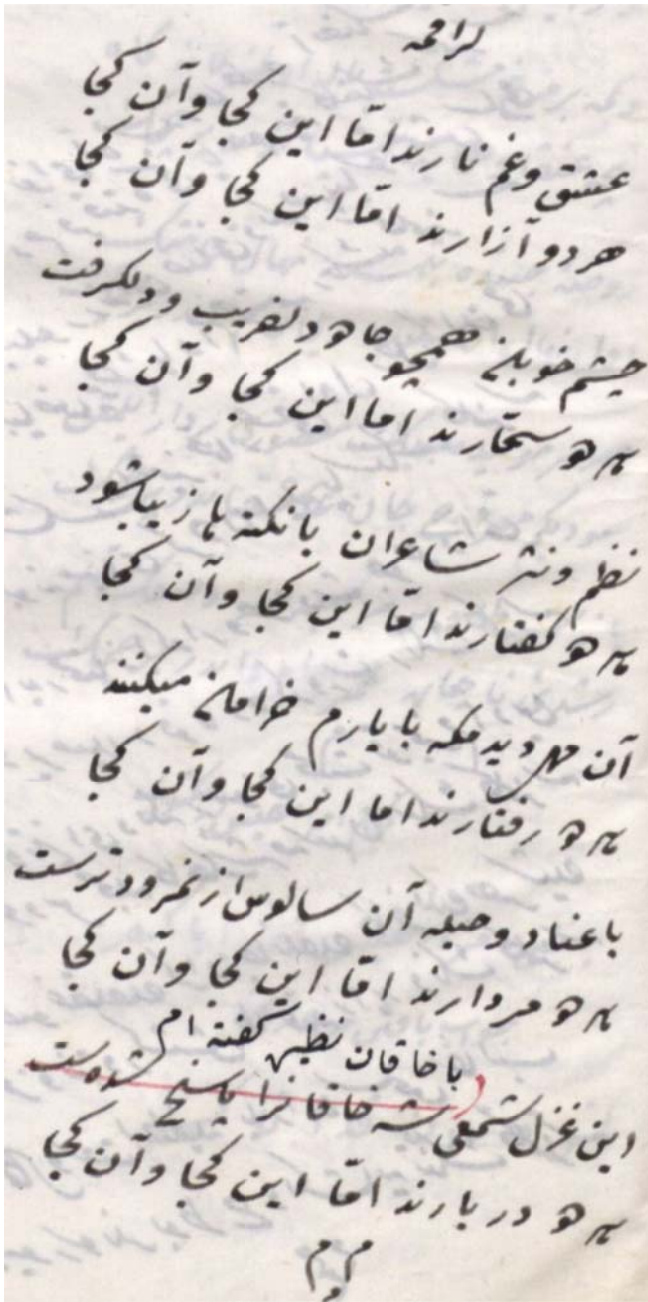
Sīne-i şad-pāre-i hicrānı gördükde o dem
Kendi derdinden geçüb bīmār-ı nā-çār ağladı

Nāle vü efğānla ser-geştedir ārāmı yok
Şem‘ī-āsā dīde-i dūlāb her bār ağladı

34 27(a)

Li-rāqıme

Fāilātü/mefûlû/fāilātü/fāilün

35 35(b)

**ŞİDDİK BEG MAHDUMLARI EBÜ EL-SU'UD MUHAMMED FU'ÂD
EFENDİ'NİN VELÂDETLERİNE TÂRİH**

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Faziletle şeref efzâsı şadr-ı rûm ili hâlâ
Kemâl-i `ilmle irfân ile meşhûr Şiddik Beg

Mürüvvet-i merhametkânı kerembağşâ-yı Âlemdir
İtâ u luţf u ihsân etmege mecbûr Şiddik Beg

Cihâna Yümn ile geldikde bir mahdûm-ı zîşânı
Hüdâya şükr ü hamd etti olub menzûr Şiddik Beg

Hüdâ ömr-i tavîl ihsânla hayr`ül-halef etsün
Misâl bu`l su`ud evşâfla meşkûr Şiddik Beg

Meserret-i bağş olub Şem`î dedim mevlüdüne târih
Muhammedden fevâidin kıldı çok mesrûr Şiddik Beg
1283

36 36(b)

TÂRİH-İ ŞADÂRET BERÂ-YI ÂLİ PAŞA DER- DEF'A HÂMİSE

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Şahinşâh kerâmet pîşedir Abdulazîz hân kim
Bütün ilhâm-ı bārîye muqarrîn hüküm ü ef`âlî

Verüb migr-i humâyûnu yine paşa-yı Âlî ye
Şadaret-i mesnedi zâtında buldu izz ü iqbâli

Hüdâ vefîkîni rehber kıla her bir umûrunda
Ziyâ-pâş ola rûy-ı dehre dâim mihr-i iclâlî

Zehr târih-i tâmı müjde etti âleme Şem`î
Beşinci def`a şadr`ül-âlî oldu Âşaf Âlî
1283

37 36(b)

TÂRİH-İ BERÂ-Y-I TAB‘ DİVÂN ÂRİF HİKMET BEG EFENDİ

Cāmī mecmua`-yı dīvan adl u saltanat

Ḥazret-i Abdulazīz Ḥān kemālāt atsam

Ḥāmī-i dīn ü şeriat nāib faḥr-i rūsl

Mehdī-i dūr zamān şāhinşah gerdūn-u gulām

Ḳaderdān ilm ü irfān Dāver-i deryā kerem

Ehl-i ilm ü ma`rifet aşrında mesrūr u beḳām

Sāye-i luḫfunda hep āsar-ı maḳbūle zehl

Şiḫḫat üzere tab` ile teksīr olumaḳta mūdām

38 61(a)

HEMŞİRE MERḤŪMENİN SENG-İ MEZARINA YAZILAN

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Âh kim Hemşire Ḥanım dehr-i dūndan el çeküb

Riḫlet etti dār-ı uḳbāya o iffet-i iktisāb

Seyyid ü ābid bir muḫsine ḫānım idi

Ḥaḳ maḳāmın adn idüb göstermeye rū-yı azāb

Merḳadinde gel oḳu bir fātiha iḫlasla

Rūḫuna eyle hediye sende ey ālicenāb

Ḳaṭre-i eşkle tāriḫini yazdım Şem‘ī

Faṭıma Ḥanım kıla gülşen-i Firdevs-meāb

1281

1282

18

30 Temmuz

rebī`ül-evvel cum‘ā

39 61(a)

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Zāde-tab'ı nezāket-münbī' merhūm şair Faṭin Efendi
Berāy-ı binā-i kilisadır nefis-i mūsikār

Bu mevķi'de bu gūne bir eser itmek iin peydā
Eger i şarf-i māl etmiş idi ecdād u ābāmız

Bu sāl mefharet fala gelince olmayub lāmi`
Olurdu keşte-i mıkrāz-ı ħarman Şem'ī ħūlyāmız

Bu ħandil-i ūmīdiñ eyledi iķādına himmet
Sitanbul'dan gelüb nāib-i menābı ma'bed-ārāmız

Didi ruhbānlar tārīḫ-i cevher farṭ-ı şādiden
Olundu himmet-i cevdetle inşā nev kilisamız
1280

40 62(b)

BAKİYYE

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Ziyet ü ħüsn ü leṭāfetle ziyā u nūrlā
Şimdi oldu her birisi cennet-i āsā bir maķām

Devlet ü iķbāl ü ömrün günbegün efzūn edüb
Mesned ü alāde ķāim ede Mevlā şubḫ u şām

İşbu māḫ revzeniñ emsālini bā şad hezār
Ḥaķķ-ı āliyesinde mes`ūd eyleye rab ala tām

Şemiyā ins ü melāik yād eder tām tārīḫin
Cāmī iḫyā eyledi Mīr Ḥüseyin bi'l ihtirām
1251

41 63(a)

BAKİYYE

Müfteilün/mefûlü/feûlün

Rab-ı mecîdiñ luḡfuyla anın
Ḳadr-ı Saidiñ leyli çü ḡurān

İşmetle geldi bir raḡt-ı Sa`dī
Dünyāyı kıldı ḡüsnile raḡşān

Feyyāz-ı şeyndir çün mihr-i Enver
Rūyında azher oldı nümāyān

Bi`l-cümle ḡüşiyān ömr-i firāvān
Baḡş-ile şādān etsün o Yezdān

Ol zāta bī-ad nice şeref-mend
Maḡdūm-ı Es`ad eyleye iḡşān

Yazı ne zībā târiḡ-i ra`nā
Şem`ī-i dānā bā avn-i sübhān

Geldi Emīne Kadriyye gūne
Maḡmūda kılsun sa`d ile Mennān
1250

42 64(b)

Lİ-NÂMIḲA

İZMİR'DE JURNÂL BAŞ KÂTİBİ BAḡRİ EFENDİ MERḡŪMUÑ ḲAŞINA

YAZILAN TÂRİḲ

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Ser kitāb jurnal Muştafa Baḡri Efendiniñ
Kesildi cūy-ı ömrü rıḡlet etti dār-ı uḡbāya

Cihāniñ böyle aḡvāli ḡülān`ül-bet gider bundan
Beḡāsı yok cefāsı ḡayli çok alā u Adana`ya

Oğuyub fātiḥa Şem‘ī mücevher söyledim târiḥ
Revân şedd-i rûḥ Baḥri ravza-i Firdevs âlâya

43 65(a)

TÂRİḤ-İ FETH-İ CEZİRE ŞAKIZ Lİ-NİHÂDÎ

Müstefilün/mefûlü/feilâtü/feilün

Elminnallah teâlâ ve tebârek

Kim keştî ile asker –i İslâm firāvân

Olub taraf-ı milket-i küffâra revân

Alub Şakızı beglerini tıttular âsân

Güş ittiğÜ dem aña Nihâdî dîdi târiḥ

Düşmen deheninden Şakızı aldı kapudan

973

44 65(b)

**KUŞADASI’NDA SECCÂDE NEŞİN İRŞÂD’ÛL-ḤÂC EL-ŞEYḤ İBRÂHİM
EFENDİ’NİN MERḤÛM MAḤDUMLARI MEḤMED NÛRİ’NİN SENG-İ
MEZÂRINA TAḤRİR OLUNAN TÂRİḤ**

Cihânîñ kuṭbî el-ḥâc Şeyḥ İbrâhim Efendi’ye

Ḥüdâ vermişti bir maḥdum Nûri-i kamer-i ruḥsâr

Riyâz-ı cennete can attı ḥâl nev civânında

Bu dehriñ câm serşâr ḥayâtın eyledi iksâr

Mey-i `aşk-ı ilâhîden şafâ kesb eylesün rûhu

Tecellî-i cemâl-i ḥaḳla olsun vâşıl-ı dîdâr

Sürüşândan işittim Şem‘î cevherveş bu târiḥi

Meḥmed Nûri kıldu tekyegâh-ı ḥuldu pür envâr

1252

45 65(b)

TÂRİḤ-İ RIḤLET BABA KOYUN

Bâṭnının me`mûr edüb irfânla baba Koyun

Tāhirin kūy-ı ħarābāt içre pinhān eyledi

Neylediyde eyledi cān verdi derd-i aşkla
Terk edüb dünyāyı azm-i ħurb –ı cānan eyledi

Çünkü etti can fedā hātif dedi tārihini
Dehr-i ħaşşābı Ķoyun Babayı ħurban eyledi
1012

46 66(a)

**İZMİR'DE ŞEYĶ AĦMED EFENDİ'NİN İNŞÂ EYLEDİĞİ ĶADİRİ
TEKKİYESİ'NE SÖYLENİLEN TÂRİĶ**

Bende-i Ħazret-i AbdulĶadir Geylāniden
Mecmua` ħilm ü hemim şāhib-i zühd ü taĶvā

Ya`ni ŞeyĶ AĦmed Efendi o seĥāvet kānı
Şarf edüb vārını bu dergehi yaptı cānā

Cem`olub cümle muĥibbān bu maĶāma dāim
Zikr ü tevĥid Ħüdāvend ile olsun iĥyā

Geldi uçlar dediler Şem`i mücevher tāriĶ
Oldu himmet ile bu tekkiye ne zībā inşā
1254

47 66(b)

Lİ-NÂMIĶA

**ĶARAĦİŞAR SĀĦİB HAC AĦMED AGA'NIN BİNÂ EYLEDİĞİ CÂMİ VE
MEDRESENİN TAŞA YAZILAN TÂRİĶİDİR**

Ķıble-i aşĥāb-ı ĥacāt Ħazret-i Sulţan Mecid
Verdi Tanzimat-ı Ħayriyye ile dehr-i nizām

Sāye-i adlinde ma`mūr oldu büldān u Ķara
Her cihetle emn ü raĥat itti cümle ĥaş u āmm

Şarf edüb ĥayrāta Ħācı AĦmed Aga vārını

Yaptı bu cāmi`le medreseyi pür zevk ü vefk-i merām

Şem`iyā üçler yediler geldi dedi tārihin
Cāmi`-i ra`nā yapıldı buldu Tevfikiye nām

1256

48 66(b)

Lİ-NÂMIQA

**MİHALİÇ HÂCI OSMAN AGA`NIN BİNÂ EYLEDİĞİ KADİRİYE TEKKE-İ
ŞERİFE`NİN TAŞINA YAZILAN TÂRİHİDİR**

Hānedān-I şehri Mihaliç Hacı Osman Aga
Şarf edüb Hayrāta cümle iktidārın dāima

Bende-gān Şeyh Abdulkādir Geylānī için
Zikr ü tevhid etmege kıldı bu dergāhı binā

Her işinde destgır olsun erenler himmeti
Mazhar eyle feyz ü tevfiğin aña her dem Hüdā

Buldu birden iki tārih çıktı yā hū Şem`iyā
Kādiriye Tekkesi yaptı Hacı Osman Aga
1258

49 66(b)

Lİ-NAMIQA

**KAYNIM İSMAİL BELİĞ MOLLA MERHÜMUÑ SENG-İ MEZÂRINA
YAZILAN TÂRİHİDİR**

Meded bu çarh geç reftār elinden
Yine şoldurdu bir gonçe-i zībā

Ki Meşrebzāde Efendi`niñ hafidi
Belīg İsmā`il Efendi-i dānā

Şabāvette cihāndan etti rihlet
Muammer eylesün Bākīyi Mevlā

Didi göz yaşı ile Şem`î-i târih

Belîg Molla cenâbı kıldı mâvi

1255

50 66(b)

**FERÎK TOSUN PAŞA MAHDÛMU RIZÂ BEG'İN SENG-İ MEZÂRINA
YAZILAN TÂRİH**

Çarh-ı gaddâr elinden el-meded

Dembedem etmekte dürlü mihnet

Ya`ni Tosun Paşa'nıñ mahdûmu âh

Nev civân uqbâya etti rıhlet

Pek zekî ü âkîl ü dâna idi

Vâlideynin yaqtı nâr-ı hasret

Haq vire bâkîlere ömr-i tavîl

Hem dahi ecr-i cezîl rıf`âti

Düştü yek mücevherli târih Şem`iyâ

Buldu İbrâhim Rızâ yek cenneti

1259

51 67(a)

FEVÂİD MOLLA MAHDÛMU'NUN VELÂDETI'NE TÂRİH

İtâ u luţf-u haq ile Fevâid Molla Efendiniñ

Şıyâm mâhinde bir mahdûmla qalbine ferih doldu

Muammer eyleyüb hayr`ül-ḥalef kılsun ânı Mevlâ

Bütün aḥbâbınıñ vird-i zebâni bu duâ oldu

Düşürdüm iki beyit erdince Şem`î bir güzel târih

Muḥammed geldi dünyâya Naşûhî maḥlaşın buldu

1260

52 67(a)

Lİ-RÂKİME

MERHŪM HĀLİL EFENDİ'NİN FEVTİNE TÂRİH

Efser ede uru ahveci HĀlil Efendi
İrtihāl etti cihāndan cezbe-i iclāl ile

Yār-ı şādı bātın-ı çeşmi aşı bir zāt idi
Medh u evşāf-ı cemīli add` olunmaz āl ile

HĀ Teālā o şabır verüb iki maħdūmuna
Hem muammer eyle anları şafā-yı bāl ile

Yazdı Şem`i göz yaşıyla fevtine tārihini
Gitti firdevse HĀlil Efendi ālā hāl ile
1260

53 73(a)

Lİ-RAKİME

HĀLİLEM FĀTİMA FİTĀT HĀNİM'İN İRTİHĀL DĀR-I UQBĀ EYLEDİĞİNE SÖYLENİLÜB SENG-İ MEZĀRINA YAZILAN TĀRİHDİR

HĀyf-ı Meşrebzāde'niñ bu duħter-i pākizesi
Hemserim Fātima Fītnat hānım eyvāh eyvāh

Bir teberrük bıraub etti canānı mesken
Sābite etsün ānı izzet ile rabb`ül-ālā

Pek zekiye şālīhe emsāli yok hānım idi
Gitti gurbette şehīdā genc iken ubāya āh

Gülşen-i hūsn ü cemālin şoldurub bād-ı ecel
Etti Kütāhya'da mestūre hāke vāh vāh

Göz yaşıyla yazdı Şem`i hākim`ül-vat tārihin
Eyle Fītnat HĀnım'a Yārab adni cilvegāh

12 c. 1265

27 Nisan

Raḥmet‘ullah Aleyhā

Raḥmet u Es‘ad

Âmin

54 73(b)

**MAR`AŞI LUṬFULLAH EFENDİ`NİN MAḤDŪMUNUÑ VELÂDETİNE
TÂRİḤİ**

Ḳuzâtânîñ Eşref ü sādâtı Lütfullah Efendi
Şeref verdi kemāl ü faẓl u `ilim ile bu aşra

Cemādî ālā fahriniñ derdi çarşanba gününde
Şabāḥ vaḳtinde bir maḤdūmu doğdu ḳondu ḫazıra

Mu`ammer eylesün ḫoşyānı ile ḫazret-i ḫaḳ
Hemīşe bula irşān u faẓilet ile bahra

Dedi mevlūdine târiḫ-i tām Şem`î pekālā
Zehī izzet ile Ârif Muḫammed geldi dehre
1266

55 73(b)

**KŪTAHYA EVḲÂF MŪDİRİ AḤMED SÂYİT EFENDİ MERḤŪMUÑ SENG-İ
MEZÂRINA YAZILAN TÂRİḤİ**

Ḥānedān-ı şehr Çurpān muḳtedā-yı ḫācegān
Aḫmed Sāyit Efendi vāşıl bāg-ı cenān

Ḥayf Kütahya'da olmuşken evḳāfa müdür
Ömrünü kütāḥ edüb ḫalḫ birine attı can

Ḳatre-i ekşimle yazdım Şem`iyā târiḫini
Bu sene Sābit Efendi oldu uḳbāya revān
1266

56 74(b)

FATİN EFENDİ`NİN TEZKİRE`ÜŞ-ŞU`ÂRÂ-YI ZEYLİNİÑ TAB`INA TÂRİḤİ

Tamām oldu Faṭin'îñ ḥāme-i gevher feṣānıyla
Bu zeyl-i tezkire bir kenz-i muayyendür cihān alsun

Suḥan sencān-ı Rumuñ mündericdür şî'ir ü ahvāli
Mezāmīn-i neḳātın oḳusunlar şāirān alsun

Kemāl-i sa'y ile ṭab` itdürüb āsār u ālāsın
Hüner-i mendānı iḥyā eyledi `izzetle şān alsun

Ṭabî`atca yazıldı Şem`iyā târiḥ-i maṭbu`ı
Zehî ṭab` oldu āsārı Faṭin'îñ heb` alan alsun

1271

57 75(b)

**BAṬUM ARDŪ-YI HŪMÂYŪNU DEFTERDÂRI
EL-ḤÂC İŞĖAḶ NŪREDDİN EFENDİ MERḤŪMUÑ**

Âh kim İşḥaḶ Nüreddin Efendi gibi zāt
Ordu defterdārı olmuşken Baṭum'da nāgehān

İrtihāl etti cihāndan ḳal`a Senceziz'de
Oldu ğurbette şehidā āzim-i baĝ-ı cenān

Buldu yāhu Şem`iyā târiḥin kerr-ü beyān
Ḥaḳ didi İşḥaḶ Efendi eyledi ḥuldı mekān

1271

58 79(a)

TÂRİḦ-İ BERÂY-I MESNED-İ MEŞİḦAT-İ İSLÂMİYE

Semî Ḥazret-i FāruḶ Ḥüsāmeddin Efendi kim
MeşîḦat-i mesnedi faẓl u kemāliyle şeref buldu

O bir `allāme-i müşgil-keşā mihr-i `ināyet kim
Ziyā baḥş oldu āfāḳa beşāretle cihān doldu

Meserretle didi târiḥ-i tāmın bende ser-i Şem`î
Ḥüsāmeddin Efendi şadr-ı üftāyı `aziz oldu

1280

59 77(a)

BAĞIYYE

O yattıkça Şer-i devrānıñ o reng-i ĥilāfette
Hemen eyyām-ı `ömr ü Şevketin müzād ide Mevlā

Füzün `izz ü devletle de evlād-ı zīŐānın
Mu`ammer eyleye bārī be ĥaĥ ka`be-i ulyāya

Yazıldı ĥatre-i ekşimle Şem`ī fevtine tāriĥ

Beĥāyı etti Âli Şadr iken mesken Reşid Paşa
Baĥanı etti sekini Şadr-ı āliyken Reşid Paşa
1274

60 78(a)

Lİ-NÂMIĞA

Ėācı Muştafa Efendi kim Selānik müftisi
Dāimā isterdi evlād virdi Rabb`ül-`ālemīn

ĖoĖdı bir maĥdūmı cum`a gicesi mānend-i māh
Bed nazardan Ėaĥ Teālā eylesün ĥıfz u emīn

Ėol `ömr ile mu`ammer ola hem ĥar-ül-ĥalef
Feyz ü `ilm ile nice iĥvāna Ėaĥ itsün ĥarīn

Şem`iyā geldi dolabdan toğdı tāriĥim selīs
Şulb-ı müftiden recebde geldi ĥüsn ile ĥasīn
1278

61 78(a)

Lİ-MUĞHARRİRE

Vālī-i vālā niŐān āŐaf-ı der-i pā-himem
Meba` Őıdĥ u sedād ya`ni o Ėüsni Paşa

Sāye-i luğfunda ĥalk-ı ümmetle āsudedir

Oldı Selānik zehi āadli ile pür ihyā

Müjde Hâce Osman'ı geldi mecīdi nişān
Zātını günden güne eyleye Hāḡ pek ā`lā

Dā`ī-i Şem`ī didi şevḡle tāriḡ-i tām
Aldı birinci nişān yeminle Hüsni Paşa
1278

62 79(b)

Lİ-MUHARRİRE

**KERİMEM ÂYŞE MELİHA HÂNİM MERHÛMENİN SENG-İ MEZÂRINA
YAZILAN MERSİYEDİR**

İki oğlum iki kızım burada
İttiler ravza-i `Aden'e ḡayarān

Mekke ü Ḳaraḡişār ü Siroz
Edirne bāb u Selānik'de āman

Üç kızım ile iki olgum dehi āh
Oralarda kıldılar `azm-i cenān

Eyleme söz ü güdāz ey Şem`ī
Eyle bāḡīlere Hāḡ mu`ammer iḡsān
1629 muḡarrem 18

63 80(b)

`Âḡıf Molla Efendi mecmu`a `ilm ü kemāl
`Aḡf ider ehl-i dile her demde luḡf u sāyesin

Pāye-i Mekke gelüb şadra şafā baḡş eyledi
Rüşen etti müjde-i mihri cihān pirāyesin

Hāḡ füzün itsün be-ḡaḡ ka`be ü `ömre hemān
Devlet ü iḡbāl ile `ömr mu`alla māyesin

Dā`ī dirinesi Şem`ī didi târih-i tām
Müsteħağdır aldı `Âtıf Molla Mekke Pāyesin
1281

64 83(a)

Lİ-MUHARRİRE

Ĥazret-i Nūri Efendi kim kemāl ü fazlla
Şi`ir ü inşā ü hūnerde görmüş meselin selef

Eyledi tertīb-i divān belāgat-ı benazır
Sa`y ider āsar-ı `ilme vaqtini itmez telef

Söyledim bir beyit-i ra`nā Şem`iyā ettim ĥesāb
Zabtına her mışra`ı târih-i tāmdir bī-selef
Dehre nevrin virdi Nūri oldu Mekke Mollası
1283

Oldu Ka`be Mollası Nūri Efendi bā şeref
1283

65 79(b)

TÂRİH-İ ŞADÂRET ŞİRVÂNİZÂDE

Ĥazret-i Abdulaziz Ĥān kerāmet-i menba`
Bir vezır lâ nazıre eyledi mihrin `iṭā

Bende Şem`ī bi`lbedāh söyledim târihini
Şadr-ı zībā oldu iclālde Rüşıdi Paşa
17 Safer 1290

66 11(b)

Li-muħarrire

Der-ħağğ-ı nur-kub

Ma`den-i nażar ü cevāhir nūr-kūb
Menba`-ı cümele nevādır nūr-kūb
Vaşlına `uşşākı rūḥ eyler fedā
Şanki cāna çār-`anāşır nūr-kūb

67 17(a)

Müşārün-ileyhiñ Maḥdümuna Diger Tārīḥ

Fāilātün/feilün/fāilātün/feülün

Viridi Ḥaydar Bege bir necl-i güzini Mevlā

İtdi ifrāt-ı meserrete o demde sūrı

Güş idince didi mevlūdüne Şem‘ī tārīḥ

Geldi kevne bu gün i‘zāz ile Oḡmān Nūrī

1288

68 17(b)

BAḲİYYE

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Sāye-i luḥfunda her-dem ol veliyyü’n-ni‘metiñ

Geçsün eyyām-ı feraḥla eylesün kesb-i kemāl

Çıkdı bir tārīḥ-i ra‘nā Şem‘iyā mevlūdine

Geldi ‘Oḡmān Nūrī zīb ü mecd ile kevne bu sāl

1288

69 17(b)

Tārīḥ-i Berāy-ı Şadāret Maḥmūd Nedīm Paşa

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Vekīl-i muḥlāk oldı müjdeler Maḥmūd Nedīm Paşa

Hemān her bir umūrunda muvaffaḥ eylesün Mevlā

Ne a‘lā buldı bir tārīḥ-i ra‘nā Şem‘ī-i dā‘ī

Sezādır geldi şadra yümn ile Maḥmūd Nedīm Paşa

1288

Fī 22 Cümāde’l-āḥir fī 26 ağustos-87

Penc-şenbih

1289

70 18(a)

Tārīḥ Ḥāşim Beg Efendinin Mekke Pāyesine

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Necl-i pāk-i ḥazret-i fetvā-penāhīyi ḥudā
Şād ide hem pāye-i İstānbūla ilḥāk ile

Dā‘ī-i dīrīne ser Şem‘ī didi tārīḥ-i tām
Buldı Mekke pāyesi Hāşim Beg istiḥkāk ile

71 19(b)

Dīger

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün
İmāmü’l- müslīmin ‘Abdü’l-‘azīz Ḥān-ı kerem-pīrā
Getürdi cāh-ı fetvāya zihī bir ehl-i taḫvāyı

Sürürundan dü-bālā söyledi tārīḥ-i Şem‘ī
Becādır ḥayr ile Ḥayrī Efendi geydi fetvāyı
1291

72 21(a)

Tārīḥ-i Cülūs-i Hümāyūn

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün
Bi‘at icrā eyleyüb Şem‘ī-i dā‘ī itdi yād
Yā ilāhī şevket ü iḳbāl ü ‘ömrin ḳıl medīd

Mu‘ceminden iki ma‘nen bir de lafzen pek selīs
Yazdı bir beyt icre üç tārīḥ-i miḳlī nā-bedīd

Ṭoḳsan üç şa‘bānı on bir beş de penc-şenbihdi rüz

73 21(a)

Ta‘līḳ-i Seyf-i Nuşret İçün

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün
Şāh-ı ‘ālem sānī-i ‘Abdü’l-ḥamīd ḥānıñ hemān
Devlet ü iḳbālını itsün ḥudā her-dem sa‘īd

Dür gibi tārīḥi Şem‘ī levḥa-i ta‘līḳa sezā
Ḳıldı taḳlīd seyf-i nuşret-i cevherīn sultān ḥamīd

1293

74 21(a)

Şeyhü'l-İslām Es-seyyid Ḥalīl Efendi Tārīhi

Müstefilün/feülün/müfteilün/feülün

Sultān Ḥamīd-i sānī keşf ü kerāmetinden

Nihırir-i 'aşrı kıldı revnağ-ı fezā-yı fetvā

Cevherle yazdı Şem'ī mäh-ı recebde tārīh

Müjde Ḥalīl Efendi mesned-tırāz-ı iftā

75 21(b)

Lİ-NAMIQA

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/feilün

Mäh-ı şevvāliñ yigirmi dördü ilneyn gicesi

Hem toköz bucuğdı sâ'at vaqt-i es'ad idi yıl

Ciddi Şem'ī didi mevlüdine tārīh-i güher

Toğdı çün Maḥmūd 'Alā'u'd-dīn revnağla bu yıl

1295

Fī 9 Teşrīn-i Evvel 294

76 21(b)

Ḥaydar Efendi Maḥdümü Velādetine

Fāilātün/fāilātü/mefāilü/fāilün

Şulb-i pāk-i Ḥazret-i Ḥaydar Efendi'den yine

Geldi bir maḥdümü dehre devlet ü rif 'at ile

Ḥağ te'ālā tül-i 'ömrile mu'ammer eylesün

Cedd-i pāki-veş 'ulüm u fazlla 'izzet ile

Şād olub Şem'ī didi mevlüdine tārīh-i tām

Geldi dünyāya Ferīdün Beg bu dem re'fet ile

1295 Fī z 95

77 21(b)

'Uryānī-zāde Es'ad Efendi Ḥazretleriniñ Meşīhatlerine

Fāilātünfāilātün/fāilātün/fāilün

Müstaḥikḳ her vechile ‘ilm ü fazīlet menba‘ı
Mesned-i fetvāya geldi rüşen olsun dīdeler

Her umūrunda muvaffaḳ eyleye rabbü’l-‘ibād
Sāye-dār olsun hemīşe ‘ilm ü dāniş-zādeler

Bi’l-beşāre söyledim tārīḥ-i naşbın Şem‘īyā
Oldı müftī ‘āleme Es‘ad Efendi müjdeler

1295 Fī 9 zi’l-ḥicce 295

78 21(b)

Şadr-ı a‘zam Ḥayr’e’ d-dīn Paşa‘ya

Fāilātünfāilātün/fāilātün/fāilün

Müjde itdi dehre Şem‘ī cevherīn tārīḥini
Şadra geçdi şimdi Ḥayr’e’ d-dīn Paşa sa‘dle

1295

79 26(b)

Bakıyye

Fāilātün/fāilün/mefāilün/fāilün

Ehl-i ḥāliñ Şem‘-i cem‘i ḥamdülillāh bezmde
Tabiş-efzā oldı lem‘i ḥamdülillāh bezmde
Enver-āsā oldı dem‘i ḥamdülillāh bezmde

Dildeki ḥāletle Şem‘ī ḥamdülillāh bezmde
Ehl-i dil-veş nükte-dānım bir ğarībim bī-kesim

80 32(b)

Li-Raḳıme

Mefāilü/mefāilü/mefāilü/feülün

Bu dehrin cām-ı ye`sinden ḳanar Şem‘ī bu günlerde
Yem-i aşḳ içre nehir āsar aḳar Şem‘ī bu günlerde

Velī ni`metiñ luḳfun umar Şem‘ī bu günlerde
O bezm-i cem` cānānı añar Şem‘ī bu günlerde

Çerāğ olmak ümidiyle yanar Şem`î bu günlerde

81 33(b)

KİTA-İ Lİ-RAKİME

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Mesrût bâbı mesdūd olmuş istiḥkāmı kalmıştır

Cihānda luḥf u iḥsānıñ heman bir nāmı kalmıştır

Kerem ümîdin etme kimseden yoktur meded şimdi

Kibâr-ı aşrıñ ancak kavmine düşnāmı kalmıştır

82 35(b)

MEKTÛBİ KÂMİL EFENDİ'NİN BURSA MEVLEVİYYETİ'NE

Müstefilün/müstefilün/müstefilün/müstefilün

Şem`î-i dâî söyledi tevcihine târiḥ-i tām

Oldu Bursa Mollası Kâmil Efendi virdi şân

1282

83 35(b)

DİĞER

Fâilâtün/fâilâtün/ fâilâtün/fâilün

Ḥazret-i Kâmil Efendi-i hünerperver hümân

İz ü iḳbāl ile olsun ḥidmetinde dâimî

Şem`î-i dâî dedi tevcihine târiḥ-i tām

Oldu Kâmil Molla Ref`etle Bursa ḥâkimi

1282

84 35(b)

OSMAN EFENDİ KERİMESİNİN MEVLÛDİ'NE

Müstefilün/fâilün/mefâilün/fâilün

Ḥazret-i Osman Efendi hemmim mu`tâde ḥaḳ

Eyledi bir duḥter-i Pâkize iḥsân-ı mesel ḥor

Kevkeb târiḥi Rüşen etti dehri meh kibir

Müvellid Behnâne ḥânım ahd günü etti nūr

1282

85 37(b)

KÂMİL PAŞA HAZRETLERİNİN ŞÛRÂ-YI DEVLET REİS OLDUĞLARINA

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Muvaffağ ede hağ bir beyit cevherdâr eyle Şem`î

Cihân-ı sertaser neşr` oldu târiğ-i meserretle

Mübârek eyleye Mevlâna âlâ aşaf-ı kâmil

Reis-i meclîs şûrâ-yı devlet oldu devletle

1285

86 38(b)

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/feûlün

Şehinşâh kerâmet pîşedir Abdulazîz Hân kim

Bütün ahvâl u ahkâmında olmuş melhem Mevlâ

Verüb mihr-i hümâyûnu yine Mağmud Paşaya

Bulub erbâbını kıldı şadâret-i mesnedin ihyâ

Felâtun-ı cihân tedbîr u reyinde qalur hayrân

Şeref efzâ-yı şadr oldu o zât ma`delet-pîrâ

Hüdâ câhında te`bîd eylesün Şem`î dedim târiğ

Zehr-i nev şadra fer geldi yine Mağmud Nedim Paşa

1292

87 61(b)

BERÂY-I PÂYE ŞADR-I RUM VELÎ`ÜL Nİ`METMÂ

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Mecmua` fazl u kerem Meşreb Efendizâdeniñ

Devlet ü iğbâl ü ömrin eylesün Mevlâ mezîd

Çıktı râibler lebinden böyle târiğ Şem`iyâ

Rum ili pâyesi Meşrebzâde`ye olsun sa`yd

13 Safer1252

88 62(b)

VELEHU DİGER YÂ TA'MİYYE

Şehr-i İzmir ihtisâbı nâzırı emri ile
Bîbedel ta`miye olundu Câmî Hacı Hüseyin

Hiffet-i aklımdan gelür avâz tariḥ Şem`iyâ
Câmî ra`nâyı me`mür eyledi Mîr Hüseyin
1251

89 64(b)

BÂḲÎ

TÂRİḤ-İ VEFÂT-I NÂDİRİ EFENDİ

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Bezm-i fâniden çeküb âḥir ğanîzâde ayâḳ
Kaldı Bâḳî neşve-i şahbâ-yı nazm-ı fâḥirî

Dedi târiḥ ü Fatin sâḳî-i bezm-i ezel
Geçti dünyâdan mey`ilmiye aşrîñ nâdirî
1036

90 65(a)

BERÂY-I VEFÂT-I RŪḤÎ'ŪL-ḤASRETÎ

Rıḥlet ettikçe dünyadan dünyeden RŪḥî
Çok duâlar oḳundu rŪḥu içün

Oḳudum bende oldu târiḥi
Fâtiḥumma rŪḥ-ı pâk rŪḥu içün
1014

91 65(a)

BERÂY-I FETH-İ BAGDÂD LAFZEN Ü MA`NÂ'ŪL-ḤŪSÂMI

Müstefilün/müstefilün/feul

Lafzâ ü ma`nâ târiḥ-i fetḥe
Gördüm ki yârân ḥayli aczede
Dedim Ḥüsâmî pes bî tevḳif
Bagdâd alındı biñ kırḳ sekizde
1048

92 65(b)

BERÂY-I ŞULH LAFZA U MA'NÂ DÜRRİ EFENDİ

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Sâl-i şulhuñ Asafa târihini tekîm için
Şâirân ki deste kıamus aldılar kâhî şahağ

Lafzâ u ma`nâ hemen dürrî dedi târihini
Biñ yüz onda buldu dünyâ rahat şulh u şalağ

1110

93 66(a)

Lİ-NÂMIKA

KERİMEM EMİNE LÂMİA MERHÛME'NİN SENG-İ MEZÂRINA

YAZDIRILAN TÂRİH

Âh kim iki yaşın geçmiş idi
Yoğ idi tatlı dili bülbülde

Etmeyüb fânî cihân-ı rağbet
Gitti Aden'e nâmı kıaldı dilde

Açtı Şem`î pederi târihe leb
Lâmia'm kıuş gibi uçtu halde
5 Safer 1255

94 66(a)

Lİ-NÂMIKA

MAHDUMUM EL-SEYİD AHDMED ÂŞİM MOLLA MERHÛMUÑ

KARAHDİSAR'DA SENG-İ MEZÂRINA YAZILAN TÂRİH

İki yıl evvel doğub İzmir'de
Geldi bunda erdi nûr-ı rağmete

Nûr `aynim miyve-i kıalbim beni
Emr-i hağla yağıtı nâr-ı firkıate

Vâlidî Şem`î bu belde hâkimi
Etti imzâ yâdigâra himmete

Dedi ser verdi felek bu târiḫe

Âşımından uçtu gitti cennete

13 Safer1256

95 67(a)

DİGER TÂRİḤ-İ MU‘CEM

Kilk-i cevherdâr ile dâmâdı Şem`î bendesi

Yazdı bir beyit kim içinden oldu târiḫ-i bedîd

Zâde-i Meşreb Efendi Zâde Râif Molla'ya

Mecd ile kıla Sitanbul pāyesin Mevlâ sa`yd

1263

96 67(b)

MERḤŪME KERĪMEM ŞERĪFE ḤATİCE NĀBİTE ḤĀNIM'İN SİROZ'DA

ŞEYḤİ BEDRETTİN MERḤŪM'UN TŪRBESİ CĀNİBİNDE SENG-İ

MEZÂRINA YAZILAN TÂRİḤ

Mevâlidin bu şehriñ ḥâkiminiñ

Behište gitti bunuñ ile üç dâne

Darigâ iki yaşın geçmiş iken

Temâyül etmedi fânî cihâna

1263

Yevm-i düşenbe sa`at 3

97 72(b)

Lİ-NÂMIQA

SEMĀHATLŪ TAḤSİN BEG EFENDİ ḤAZRETLERİ'NİN NEḤĀBETLERİNE

Câh u âlâ-yı neḫâbette görünce Şem`iyâ

Beyt-i vâhide iki târiḫ-i cevher buldu zîb

Geldi Taḫsin Beg Efendi'ye neḫâbet luḫf ile

1264

Oldu Taḫsin Beg Efendim ḫavm-i sādâta naḫîb

1264

98 76(b)

Lİ-NÂMIQA

Şâh-ı âlem virdi Âli Âşaf'a mihrin yine

Mihr adli Rüşen etti dehri mânend-i şefîḫ

Haḡ muvaffaḡ eylesün Şem`î dedim târihini
Şadr-ı Âli kıldı Âli Dâverin üç kere Haḡ
1274

99 77(b)

**KERİMEM HÂCE ŞERİFE EMİNE SÂBİTE HANIMIÑ TÂ İFDE SENG-İ
MEZÂRINA YAZILAN TÂRİHDİR**

Felek şoldurdu bu nev ğonceyi âh dâr-ı ğurbette
Bilenler oldu giryân ettiler feryâd ü efgânı

Gözi yaşıyla yazdı vâlidî Şem`î bu târihi
Emine Sâbite ḡabrin eyle Firdevs-i Sübhânî
1276

Rebî`ül-evvel leyle

100 78(a)

TÂRİH-İ CÛLÛS-I HÛMÂYÛN

Söyledim ben de Recâi bâḡ iki târih-i tām
Birisi ma`nâ biridir lafza u ma`nâ `ayân
Müjde kim `Abdulaziz Hân oldu sulṡân-ı zamân
1277

101 78(a)

Lİ-NÂMIḠA

Şeref virdi hilâfet taḡtına `Abdulaziz Hân
Hudâ iḡbâl u `ömr ü şevketin efzûn ide her ân

Cihânı eylesün târih-i tāmı Şem`iyâ tebşîr
Şeh `Abdulaziz oldu otuz ikinci nev sulṡân
1277

102 36(b)

Derkenar

Bit ta`miye `ilme irfânın
Beşinci def a geḡdi Âşaf Âlî`ül-ḡab şadra

103 37(b)

Derkenar

Diğer

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Meserretle dedi târiḥ-i tâmin bendesi Şem`î
Hasan Fehmi Efendi oldu dehre müftî-i ekmele
1285

104 75(a)

Dâ`î-i dirinesi Şem`î didi târiḥini
Aldı Mekke Pâyesin Şiddîk Beg rıf`at ile
1270

105 80(b)

Lİ-MUḤARRİRE

Çerâğ olunca Şem`î şu`lelendi nazm-ı târiḥi
Sitânbul pâyesi iḥsân u âlâ oldu Şem`î`ye
1281

106 17(b)

Ḳarşlı MuḤammed Paşa Vefâtına

Müfteilün/fâilün/müfteilün/fâilün

Söyledi ḥüznle târiḥ-i vefâtın Şem`î
İrtihâl eyledi `uḳbâya MuḤammed Paşa
1288

107 17(b)

Şadr-ı Esbâḳ `Âlî Paşa Vefâtına

Fâilâtün/fâilün/fâilâtün/fâilün

Şadr-ı cennetle bula câyını `Âlî Paşa
1288

108 21(a)

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/feilâtün

Melâ`ik müjde eyler cevherin târiḥ ile Şem`î
Cihâna itdi ḥaḳ sultân Murâd-ı ḥâmisi eymen
1293

109 21(a)

Diğer

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Sürüşân söyledi cevher-i küll târihîni Şem`î
Otuz üçüncü nev-sultân Murâd-ı hâmisîñ kaydî
1293

110 21(a)

Sânî-i sultân Hamîd Hâna cülûs oldı sa`îd
1293

111 21(b)

Pâye-i `Acizîye

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Zînet-efzâ çıkdı bir târih-i ra`nâ-yı laţîf
Şu`le buldı pâye-i rûmîli Şem`ile henüz
1295

112 35(b)

MAHMUD BEGİN

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Güş edüb Şem`î meserretle dedi târih-i tâm
Aldı ulâ rütbesi şınıf-ı evvelin Maħmud Hâk
1283

113 35(b)

RÂFET EFENDİNİN ŞADÂRET-İ ANADOLUYA

Virse Cem tâcını târihe sezâdır Şem`î
Şadr-ı Anadoluya Refet Efendi geçti
1283

114 35(b)

DİGER

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Yazdı levh üzre `uţarit Şem`îyâ târihidir
Anadolu şadrına Re`fet Efendi kıl hesâb
1283

115 35(b)

ŞÂHİB BEGİN MEKKE PÂYESİNE

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Mübârek ede Hâk târih-i tâmı söyledim Şem`î

Şerefle Mîr-i Şâhib aldı Mekke pāyesini bu 'ām

1283

116 38(a)

LÎ-RAQIME

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Mollanıñ dediler āmin duāma söyledim târiḥ

Ḥüsāmeddin Efendi meskenin ḥaḳ eylesün cenāb

1288

117 38(a)

Derkenar

TÂRİḤ-İ ŞADÂRET ANADOLU LÎ-RÂQIME

Levḥa yazdı āb-ı gevherle ḳalem târiḥini

Oldu ḳazasker Anadolu Şem`î bu sāl

1292

118 38(a)

Çıḳtı bir târiḥ-i ra`nā-yı ma`ni şeker pā

Virdi Şem`î pāye-i rûm iliye zîb ü ferî

1295

119 38(a)

Şu`lelendi dürr-i cihānı Şem`iyā târiḥ-i tām

Rum ili pāyesini ḳıldı münevver Şem`î

1295

120 38(b)

DİGER

Düştü bir târiḥ bî himmetā-yı ra`nā Şem`iyā

Rum ili pāyesi Ḥaydar Beg'e oldu müstāḥaḳ

1292

121 38(b)

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Düşer el yazusun yazsa vefātına anıñ târiḥ

Külāhîzāde giydi mevt külāhın gitti ḳapından

1292

122 61(b)

TÂRİḤ-İ RU'US MUḤAMMED ES'AD MOLLA

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Muḥarremde düşerdim Şem`î bir târiḫi hürremle
Ḥafidzâde meşreb ru`usun ḫaḫ ide Es`ad

51 17

52

123 61(b)

DİGER

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/feûlün

Hürrem ol Şem`î dolabdan çıktı târiḫim lâḫif
Ḥâfız Meşreb Efendi zâde memnûn bârûs

1251

124 61(b)

BERÂ-Y-I VELÂDET ŞEHZÂDE SULTAN NİZÂMEDDİN

Güherveş Ṭal`at şehzâdeye Şem`î dedim târiḫ
Ne zîbâ-i dehre fer verdi bu yıl Sulṫan Nizâmeddin

1251

125 61(b)

VELEHU DİGER

Müfteilün/müfteilün/müfteilün/müfteilün

Bende-i Şem`î söyledim cevher gibi târiḫini
Mehd-i izâna Nizâmeddin ḫondu nâz ile

1251

126 61(b)

LÎ-NÂMIḶA BERÂ-Y-I ḤAREKET MEDRESEMÂ

Geldi bir muşerreh resân dedi mücevher-i târiḫ
Yuḫâruya ḫareket etti ru`ûs Şem`î

1251 20

127 61(b)

BAḤRÎ EFENDÎ'NİN TAFDAN

Pek sezâdır bâ irâde giydi Meşrebzâde fes

1251

128 61(b)

LÎ-NÂMIḶA MÜCEVHERDEN

Luṫf-ı şâhâne ile elbâs itti Meşrebzâde fes

1251

129 61(b)

BERÂY-I TEŞRÎF ŞADÂRET RUM İLİ RÛZ NÂMÇELERİ DEFOLMUŞTUR

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün

Ser-i yâkut ile cevherli yazdım Şem`î târihin
Şeref artırdı Meşrebzâde Efendi şadr-ı Rum üzere

1257

130 61(b)

BEYT-İ ÂHİZ RÛZ-I NAMÇEYE TAHRİR OLUNAN

Fâilâtün/feilâtün/müfteilün/mefâilün

Hamdullah hayr eyle ziynet buldu bu rûz-ı namçemiz
Hüsn-i iffet ile ziynet buldu bu rûz-ı namçemiz

131 61(b)

Lİ-NÂMIKA HÂNEMİZ ÇEŞMESİNİN İCRÂSINA TÂRİH

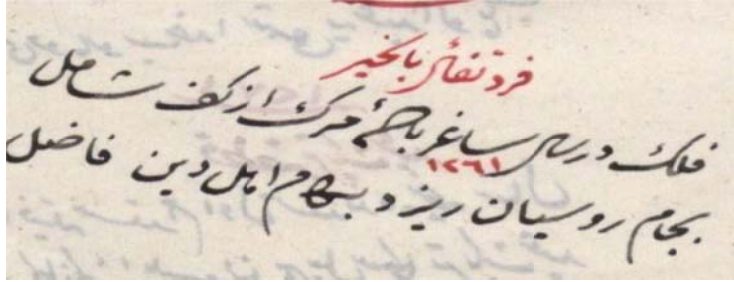
Fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Söyledi aşâna Şem`î târihin
Kevser âsâ çeşmeden gel âb iç

1257

132 61(b)

FERD-İ TEFÂİL BÎ'L-HAYR

133 64(b)

BERÂY-I VEFÂT-I NEV`Î

Adem-i gülzârımı cây etti Nev`î

1007

134 64(b)

BERÂY-I MUQÂLÎ

Muqâlî geldi geçti kıl u qâlî kaldı dillerde

987

135 64(b)

BERÂY-I RIHLET BÂKÎ

Cihândan gitti Bâkî adı bâkî kaldı âlemde

1008

136 64(b)

DİGER

Şadr-ı cennette müebbed ola dâim Bâkî

1008

137 64(b)

DİGER KESBÎ

Kesbî-i târih dedi mest-i mey hayret olub

Vây geçti şu`râ-yı selefî bâkîsini

1008

138 64(b)

DİGER

İşidüb dedi vefâtını hüsâmı târih

İntifâl eyledi Bâkî bu fenâ dünyâdan

1008

139 64(b)

TÂRİH-İ FETH-İ BELGİRÂD YÂ TA'MİYYE

Çallesin hedm edicek şadme-i dest-i kudret

Yine târihi âniñ lafz-ı Belğırad oldu

1102

140 64(b)

TÂRİH-İ VEFÂT-I KEMÂL PAŞAZÂDE

İrtihâl el-ulûma bi'l-Kemâl

940

141 64(b)

DİGER

Çabr-i Aḫmed müdâm ola pür nûr

940

142 64(b)

DİGER

Vâi gitti kemâli bu aşrîñ

940

143 64(b)

TÂRİH-İ RIHLET HOCA HÂFİZ

Raḥmetullah Aliye

829

144 64(b)

CÂMÎ MERḤÛMUÑ İNTİKÂLINE TÂRİH

Ve men deḥle kân âmina

898

145 64(b)

BERÂY-I RIHLET ŞEM'Î ŞÂḤİB-İ ÂSÂR

Esüb bād-ı ecel sevindi Şem`î

670

146 65(a)

TÂRİH-İ RIHLET-İ NÂBÎ

Zülñihâi cihândan çekdi dâmen-i Yusuf Nâbî

1123

147 65(a)

DİGER

Nâbî be-ḥuzûr âmed

1123

148 65(a)

MUḤAMMED ŞÂDIK EFENDİNİN ŞEYḤ'ÛLİSLÂM OLDUGUNA TÂRİH

Şâdik`ul-ḳul Muḥammed u aliyye`ül-fetvâ

1102

149 65(a)

TÂRİH-İ RIHLET NEDİM LAZKİ ÇELEBİ

Nedîmiñ sâkinin cennet-i rûhı Nedîm oldu

1081

150 65(a)

DİGER

Nedîmi kıldı Mevlâ bezmgâh vaşlına da`vet

1081

151 65(a)

BERÂY-I İNTİKÂL FAŞİH-İ LAFZA U MA`NÂ

Göçtü dünyâ-yı fenâdan biñ yüz onbirde faşih

1111

152 65(a)

BERÂY-I VEFÂT-I MERHÛM VEYSİ EFENDİ

Veysi ki ölmüş idi tegazzülde bî bedel

Yağın-i sâl fevtine târihidir ğazel

1537

153 65(a)

TÂRİH-İ FETH-İ İSTANBUL

Feth-i koştanına fırsat bulmadılar evvelden

Feth edüb Sulţan Meĥmed dedi târiĥ âĥirden

857

154 65(a)

DİGER

Belde-i tayyibe

857

155 65(a)

VEFÂT-I UŞÛLİ

Ah kim gitti Uşûlî derdmend

949

156 65(a)

TÂRİH-İ TÂLİB EFENDİ BERÂY-I FEVT-İ YUNUS BEG

Eyleyüb felek vücûdun ma`düm

Yuttu Yunus Begi mâhî-i ecel

1096

157 65(a)

Derkenar

TÂRİH-İ RIHLET ŞEYĤ ‘ATTÂR

Şeh-i şehîd rāh-ı faqr-ı an rehnümâ

Sâl-i târiĥiş ezân şad rāh-ı faqr

586

158 65(b)

TARİH-İ VELÂDET ŞEHZÂDE İSA BİN SULTÂN AĞMED

Hey`et-i `aleme rûğ oldu Ėadûm İsâ

1117

159 65(b)

DİGER

Nola iğbâl yüz gösterse dÛrri böyle târiğe

Gelüb Ŗehzâde İsâ ziynet-i mehd-i vücûd oldu

1117

160 65(b)

DİGER VELEHU

Ėudsiyân tebŖir edüb DÛrrî dedi târiğini

NÛr Ŗaldı gÛn gibi Ŗehzâde İsâ `âleme

1117

161 65(b)

KÂN-I KETHÛDÂDAN ŖONRA VEZİR OLAN SÛLEYMÂN PAŖA'NIN

VEZÂRETİNE TÂRİĞ

Alub div-i siyehden verdiler mihri SÛleymân

162 65(b)

DİGER

Gamnâk

1110

163 65(b)

SÛRÛRİ TÂRİĞ-İ SÂL-İ NEV

Sâl-i nev geldi Selim ola dâim-i sâlim

1221

164 65(b)

LEYLÂ ĖÂNIMIN GÂLİB PAŖA ŖADÂRETİNE

ĖaĖındı mihr-i sultân vezir Gâlib-i edâ

165 65(b)

Berrübâ fevtine iğvânı dediler târiğ

GöÇtü Mısr`ul-arâm'a rûğ-ı azîz Yusuf

1114

166 65(b)

Aldı Kıbrıs atasın Şâh Selim

978

167 66(a)

LÎ-NÂMIKA

KARAHİŞÂR ŞÂHİB-İ SANCAĞI MÜTESELLİMİ EL-HÂC
ABDULBÂKİZÂDE AṬUFETLÜ OSMAN AGA HAZRETLERİ'NİN KAPUCU
BAŞI OLDUĞLARINA TÂRİH

Çıxub bir müjdecı Şem`î dedi tebşîr ile târih

Şadâkâtle kapucu başı oldu Bâkîzâde hû

1255

168 67(a)

LÎ-NAMIKA

DEVLETLÜ VELİ'ÜL-NA`MİM KÂ`İMPEDERİM ALİ RÂİK EFENDİ
HAZRETLERİ'^NİN MEKKE MÜKERREME PÂYELERİ İÇÜN SÖYLENİLEN
TÂRİH

Güş edüb dâmâdı Şem`î bendesi bir beyitle

Cevher âsâ yazdı târih-i meserret iştimal

169 67(a)

İHSÂN ŞÂHÂNE OLAN MÜCEVHER KUTUYA İMÂDIR

Müjde Meşrebzâde Efendi zâviye-i ikrâmla

Şükür ola tevcî olundu pây-e-i Mekke bu sâl

1260

170 67(a)

ÂŞİM MOLLA MAHDÛMU'NUÑ VELÂDETİNE TÂRİH

LÎ-MUHARRİRE

Duâ-yı hayr edüb Şem`î dedi mevlüdüne târih

Bu yıl geldi cihâna zîb ü sa`d ile hasîn neş`et

1260

171 67(a)

LÎ-RAKIMA

KAYINIM AḤMED MÜMTÂZ MOLLA'NIN VELÂDETİNE TÂRİH

Gelüb üçler dedi mevlüdüne Şem`î
Geldi izzet ile güne bu yıl Aḥmed Mümtāz
1260

172 67(a)

MÜNİRE SULTAN VELÂDETİ'NE TÂRİḤ

Ḥāme-i cevherle yazdım Şem`iyā târiḥini
Dehre nūr u fer ile doğdu Münire Sultān
1260

173 67(a)

DİGER

Yazdı Şem`î ser-i behcetle güzel târiḥin
İz ü sa`d ile ṭulu` etti Münire Sultān
1261

174 67(a)

DİGER

BERÂY-I PÂYE-İ İSTANBUL

Şād olub bir beyt-i cevherdār eyle
Söyledi târiḥ-i Şem`î bendesi

Verdi Meşrebzāde Efendi zādeye
Şāh-ı mecdār-ı İstanbul pāyesi
1263

175 67(a)

**DEVLETLÜ VELİ'ÜL NA`M KÂİMİDİRİM ALİ RÂİF EFENDİ
ḤAZRETLERİ'NİN İSTANBUL PÂYELERİ'NE TÂRİḤ**

Feriḥle buldu bir târiḥ-i zîbā bendesi Şem`î
Sitanbul pāyesin Râif Efendi aldı mecd ile

176 67(b)

TÂRİḤ-İ VEFÂT-I AZMİ EFENDİ

Azmi dār`ül alāya azmetti
990

177 67(b)

TÂRİḤ-İ VEFÂT-I EMİR SULTAN

Öldü târih-i intikâl Emîr

833

178 67(b)

BE-NÂR TÂRİH-İ HARİK KONSTANTİNİYYE

Dâr-ı İslâmbol serâser yandı âh

977

179 67(b)

TÂRİH-İ FETH-İ ESTERGON MÜFTİ MUHAMMED EFENDİ

Şükr-i küffâr çıktı Haşan Estergondan

851 1865

1014

180 67(b)

TÂRİH-İ FETH-İ TEBRİZ

Avn haqqıyla alındı Tebrîz

992

181 67(b)

TÂRİH-İ CÛLÛS SULTÂN SELİM SÂNÎ

Şah Selîm oldu emîr`ül mü`minîn

974

182 67(b)

TÂRİH-İ CÛLÛS SULTÂN MUHAMMED

Cülûs etti bugün Sultân Muhammed ‘adl ü dâd ile

1003

183 67(b)

TÂRİH-İ CÛLÛS SULTÂN MUŞTAFÂ DER DEF‘A SÂNİYE

İki def‘a Ruma sultân oldu Sultân Muştafa

1031

184 67(b)

TÂRİH-İ CÛLÛS

Dediler Sultân Murad râbi‘ oldu pâdişâh

1032

185 67(b)

TÂRİH-İ CÛLÛS SULTÂN İBRÂHİM

Cülüs-ı pâdişâh dâd ger Sultân İbrâhim

1049

186 67(b)

LÎ-NÂMIKA TÂRİH-İ SÂL-İ CEDİD

Dedi bir beyit içinde lafz u ma'nâ ile üç târih

Sezâ arz-ı hüner eylerse Şem`î ehl-i irfâna

Zehî biñ ikiyüz altmış bir oldu sâl vallâ

1261

187 67(b)

Bu nev sâlin ide Yezdân Sa'id Abdulmecid Hâna

1261

188 67(b)

DİGER

Said ola bu sâli yümn ile Abdulmecid Hâna

1261

189 67(b)

TÂRİH-İ VEFÂT-I MOLLA FENÂRİ

Cennet`ül Firdevs

834

190 67(b)

TÂRİH-İ FETH-İ EGRİ KAPTANZÂDE

Nemçeden sultân Mehmed aldı Egri Qal'esini

1005

191 67(b)

TÂRİH-İ SEFER EDİRNE GÜFTE GANİZÂDE

Cennet âbâd oldu Sultân Aḩmed ile Edirne

1019

192 67(b)

DİGER MÜFTİ AḩMED EFENDİ

Edirne taḩtına bu yıl ferih geldi ve gam gitti

2061

1040

1021

193 67(b)

DİGER BERÂY-I FETH-İ TEBRİZ

Aldı Tebrîzi o Zumurzâde

992

194 67(b)

DİGER

Ĥâmî-i din Sānî Sultān Selim

974

195 67(b)

TÂRİH-İ İNTİKÂL U CÛLÛS

Ķaldı Sultān Aĥmediñ yerine Sultān Muştafa

1026

196 67(b)

TÂRİH-İ VEFÂT-I PİRİ PAŞA

PİRİ Paőanıñ mekânın adneyle ĥayy u dÛd

939

197 67(b)

ŐEHÂDET-İ MUĤAMMED PAŞA

ĤÛkm ĥaĥkıyla Şehîd oldu Muĥammed Paşa

987

198 67(b)

ĶATL-İ YEMİŐCI ĤASAN PAŞA LEFNİZÂDE

Ĥasanîñ ‘azli Ĥasan ĥatli müstaĥsen

DÛsse târiĥi n‘ola ĥatl-i Yemiőci Ĥasan

1012

199 67(b)

VELE DİGER

Sarâĥ u sâĥar ile feyzi asâkir

1261 1261 1261

200 67(b)

Olur her biri yıl târiĥi sâle

1261

201 67(b)

VEFÂT-I BÂĶİ EFENDİ

1008

YUMDU ŞENBE SÂİT

32

202 67(b)

ŞEYH'ÜLİSLÂM İSMET BEGZÂDE ÂRİF HİKMET BEG EFENDİ'NİN
MEŞİHATİNE TÂRİH

Şem`iyâ bir beyit-i cevherdâr eyle

Söylediler târihin heb hâş u âmm

Ârif Hikmet Beg Efendi luğf eyle

Hamdullah oldu müftî'ül-enâm

1262

203 67(b)

SA'

BERÂY-I İNTİKÂL ŞEYH'ÜLİSLÂM CÜYZÂDE MUHAMMED EFENDİ

Çüyzâde Efendi bu cihândan eyledi rihlet

995

204 67(b)

HALEBÎ

Vâh gitti Çüyzâde reis'ül-ulemâ

995

205 72(b)

LÎ-NÂMIKA

NAKİB ŞEHZÂDE ES'AD EFENDİ MERHÛM'UN FEVTİNE TÂRİH

Vefâtında teessüf birle Şem`î söyledim târih

Cihândan eyledi rihlet Nakîb Es`ad Efendi

1264

206 73(a)

LÎ-MUHARRİRE

TÂRİH-İ ŞADÂRET MUŞTAFÂ REŞİD PAŞA

Meserretle uğarid levha tahtîr eyledi Şem`î

Bu târihi Reşid Paşa ne zîbâ şadra zîb oldu

1262

207 73(b)

TÂRİH-İ CULÛS-I HÛMÂYÛN

Güş edince yazdı Şem`î bendesi târih-i tām
Oldu sulţān `āleme Abdulmecid Hān muḥabbed ile
1255

208 73(b)

TÂRİH-İ TEKERRÛR ŞADÂRET REŞİD PAŞA

Buldu bir mışra‘-ı zībā ile Şem`î târih
Mihre geldi yine Paşa-yı Reşid dānā
1264

209 73(b)

TÂRİH-İ ŞADÂRET-İ EVLÂSINA

Meserret-i baḡş olub Şem`î çıkardım bir güzel târih
Reşid Paşa vekīl-i muṭlaḡ oldu cümleye müjde
1262

210 74(a)

ḲAYINPEDERİ EFENDİ HAZRETLERİ'NİN İSTANBUL ḲADILIGINA

Çıkma çār-ı eṭrāfa târihi dü bālā Şemī'yā
Oldu Meşrebzāde şāniyla Sitanbul Ḳazāsı
1266

211 74(a)

EMİN EFENDİ MAḤDÛMU'NUÑ VELÂDETİNE

Yazdı mevlüdine târih-i mücevher Şem`î
Mihri mecede Ḳondu iḲbāller Aḡmed Rāḡıb
1267

212 74(a)

ÂRİF EFENDİ'NİN MEŞİḤATLERİ'NE

Mübeşşir olduğunda yazdı Şem`î bendesi târih
Sezā Ârif Efendi oldu zīb-i mesned iftā
1270

213 74(a)

NÛRİ EFENDİ'NİN

Hāmd ola Ârif Efendi oldu müftī-i zamān
1270

214 74(a)

Söyledi târih-i tāmın ferihinden Şem`î
`izz ile müftî`ül-enām oldu Mehmed Ârif
1270

215 74(a)

SA`İD EFENDİ`NİN

Bi`l-yemin Ârif Efendi oldu müftî-i cihān
1270

216 74(a)

FERD-İ ŞEM`İ

On sekiz ay neylediyse eyledi
Hikmet Ârif Beg bende gadr eyledi

217 76(a)

Lİ-NÂMIKA

Hakikat hāme-i cevherle Şem`î yazdı târihin
Aldı Mekke pāyesin bā-faş haq haqqı ehaq
1274

218 76(a)

Derkenar

Cevherin bir beyitle târihini
İtse taqdīm Şem`î dā`î nola

Aldı Şiddik Beg Efendi feyzle
Anadolu pāyesin mes`ūd ola
1274

219 76(b)

Ehl-i `irfān söyledi Şem`î gibi târih-i tām
`Ârif-i dine şerefle geldi Mekke Payesi
1252

220 76(b)

Sürür-ı kalble Şem`î Beg ālā buldu bir târih
Alub `Ârif Efendi pāye-i Mekke şeref buldu

1252

221 76(b)

Dürer âsâ `ilmen söyledi Şem`î-i târih
Ġala᠗a manşıbı `Ârif ile zeyn oldu bu yıl

1251

222 76(b)

Ġala᠗a manşıbı `Ârif ile zı̄b-i ferdir

1251

223 77(b)

Lİ-NÂMIKA

Kütüb etti kilik-i cevherin Şem`î zehi târihini
Şâ hib Beg ile oldu şâd mektûbi-i fetvâ-penâh

1278

224 78(a)

İkiyüz yetmiş yedide eyledi hükümün revân

1277

225 78(a)

DİGER

Yazdı Şem`î çâkeri tebşîr ile târih-i tâm
Oldu sultân-ı cihân lu᠗f ile Hân `Abdulaziz

1277

226 78(a)

SELÂNİK'DE RÜŞDİYE MEKTEBİ'NDE İNŞÂ OLUNAN ÇEŞMEYE

Ġâfa Muş᠗afa Beg'in ᠗ayrâtı bu târihtir
Kevser-âsâ çeşme-i icrâ oldu ba᠗ nûş ile ma

1278

227 78(a)

Lİ-MUHARRİRE

Bir mübeşşir çıktı Şem`î söyledi târihini
Şadra geldi râbi`â ikrâm ile Âli vezîr

1278

228 78(b)

TÂRI᠒ÂN MÜNÂSEBET-ÂRA

SÛRÛRÎ BERÂ-YI NİYÂBET

Nâib oldu gitti Ördekzâde gülpazârına

229 78(b)

BERÂ-YI VEFÂT

Daldı baħr-ı rahmete Ördek Baba

230 78(b)

BERÂ-YI VEFÂT

Kırdı Gevrekzâde'yi ekl etdi açgözlü ecel

231 78(b)

GÛZÂ

Çemenzâr-ı beķâda ötelesün gezsün Tosun Paŗa

232 78(b)

GÛZÂ

Öküz damı gibi baķtı ..... Tosun Paŗa

233 78(b)

**BURSEVÎ NÂ-MA'LÛM NÂM-I KİMESNENİN ZÂDESİNE BERÂ-YI
VELÂDET**

Hassetin Aŗmalı târiħi için cebhesine

Dehre bir piç çıkageldi pederi nâ-ma'lûm

234 78(b)

BERÂ-YI VEFÂT-I GEYVELİ VELİ

Mevt-i libâsın Geyveli'ye Geyveli didi ecel

235 78(b)

BERÂ-YI VEFÂT-I GEMALMAZ NÂM-I ŐECÎ'

Çâğrıŗup sâyeler âħûrdan didiler târiħin

Çıkıdı dünyâdan Gemalmaz âħ kırdı kösteki

236 78(b)

TÂRİĦ-İ KÛTÛBHÂNE DER -BALIKESİR

Hûsrevâ beniyeden yaz da çıkar târiħin

Oķu yaz işte kütübħâne-i Derviş Paŗa

Nâm-ı 'İsâ gökden indi Őübhesiz Şehzâdeye

237 78(b)

SÛRÛRÎ BERÂ-YI VEFÂT-I KEZÛBÎ-ZÂDE

Yalān dünyādan al çekti Kezūbī-zāde gerçekten

238 78(b)

BERÂY-I VEFÂT-I NEZL EMÎNÎ SA'İD EFENDİ

Nezl-i Emînî etdi menzūlen vefât

1234

239 78(b)

KESBÎ BERÂ-YI VEFÂT-I BÂKÎ

Kesbi târiḥ didi mest-i mey-i ḥayret olub

Vāy geçdi şu`râ-yı selefîñ bā ḳaysı

1008

240 79(a)

BERÂY-I VEFÂT-I ELMÂS PAŞA

..... devletiñ ḥifâ kırıldı faşş-ı elmâsı

1109

Vefât-ı Merkez Efendi(959)

Vefât-ı Ebū El-Suud Efendi(972)

Fitne-i Cengiz Vaḳ'a(617)

Vefât-ı Mevlânâ Molla Câmî(897)

241 79(a)

BERÂY-I VEFÂT

Gülfidanı bülbülünden bād-ı murg etti Ḥudâ

242 79(a)

TÂRİḤ-İ VEFÂT-I YUSUF

Gūş iden târiḥini Ya`ḳub-veş giryân olur

Ḳapdı cān-ı Yusuf'u etti telef görüñ vefâ

243 79(a)

DİGER

Ḥüsâmeddin Efendi oldu dehre müfti-i es`ad

1280

244 79(a)

MEŞÂR'ÜN-İLEYH ḤÜSÂMEDDİN EFENDİ MERḤŪMUÑ İRTİḤÂLLERİNE

TÂRİḤ

Melâik didiler âmin du`âma söyledim târiḥ

Ḥüsameddin Efendi meskenin Ḥaḫ eylesün cennāt

1288

Ḥaḫāyık ğazetesinde Tercüme-i Ahvāliyle tāriḫ-i ḫarīr ṭab‘ olunmuştur.

245 79(b)

DİGER

Cevherin ma‘nen u lafzā birisi ma‘nā biri

Yazdı Şem‘ī iki tāriḫ sene bir beyitle

Oldu sālī hicretiñ biñ ikiyüz yetmiş toḫuz

1279

Yümn ola nev sālī Ḥān Abdulaziz’e ‘izz ile

1279

246 80(b)

Lİ-NÂMIKA

Söyledi aḫbābı cevher gibi tāriḫ du‘ā

Bārekallah oldu evḫāfa müfettiş Şem‘ī

1282

247 84(a)

Der āsitāne-i Aliye Cenāb-ı Ḥazret-i Allah Ḥabīb-i Ekrem’i ḫürmetine ṭül- ı ‘ömr

ile mu‘ammer ü ḫayr’ül-ḫalef eyleye Emin Şam Emin maḫdümumuz El-Seyid

Muḫammed Necmeddin Lāmiā Molla’niñ velādeti tāriḫi 1280 şafr’ül-ḫayr 29..

yevm cum`a sa`at 4 daḫıḫa 55

1279 Ağustos M 2 Şems der- esed burc-ı der esed

Yazdı Şem‘ī vāliidi Mevlüdine tāriḫ-i tām

Devlet ile geldi Şem`ī’niñ bu güne lāmi‘ā

1280

Vāliidi Şem‘ī didi cevher gibi tāriḫini

Ġüni teşrīf etti ḫamd ola Muḫammed lāmi‘ā

Der İstanbul Cenāb-ı Ḥazret-i Mevlā ṭül-ı ‘ömr ile ma‘mure ḫayr’ül-ḫalef ü şālahattan eylesün emin

Kerīmemiz Şerīfe Emine Ḥayrinīsā’niñ velādeti tāriḫi 1284 şafr’ül-ḫayr 6 m

leyle-i aḫd daḫıḫa 25 daḫıḫa ḫalaraq

28 Mayıs 284 Şems der- cevzā ḫamer der-sünbüle

Çıkarıldı dört taraftan oldu Şem`î bu târihi

Emine mihr Zeyneb Hıayr n s  geldi

1283

M m -ileyhani n irtih li Emine H zret-i Emir Necc r  c m -i Őer fi medfeninde
medf n Şod

289 yevm-i salı

Didi mevl dine t rih-i t mi n v lidi Şem` 

Zihi Hıayr n s  geldi Emine mehd  gra-z de

1284

Der  sit ne-i Aliye Cen b-ı H zret-i S bh n t l-ı ‘ mr ile mu‘amerde   hayr‘ l-
halef   Ő lahatten eyleye emin

Haf demiz Şerife F t ma Őabihan n vel deti t rihi 1286 Muharrem’-l-haram
yevm-i Ő li s `at 2 dağıka 55 nis n 285 Şems der- Hamel kamer der- sevr

B y kbabası Şem`  s yledi t rihi cevherd r

Bu yıl doğdu Őabiha F t ma iğb l ile g ne

1286

Der  sl mbol Cen b-ı H zret-i hayr‘ l-h f zın t l-ı ‘ mr ile mu‘amerde  
hayret‘ l-halef   Őalahatten eyles n  min

Ker memiz Şerife AyiŐe Meliha’nı n vel deti t rihi 1286 muharrem 4 M leyle-i
penç-Şembe s `at 1 dağıka 15 nis n 4 M 285 Şems der- Hamel kamer der-
cev z

Yazdı mevl dine Şem`  v lidi t rih-i t m

Mehd-i ul vet b  Şeref geldi Meliha AyiŐe

1286

M m -ileyh irtih l id b H zret-i Emir neh r  c m -i Őer fi m Őgeh nda defn
olundu 290

muharrem isneny

Der  sit ne Aliye Cen b-ı H zret-i Allah t l-ı ‘ mr ile mu‘amerde   Ő lahatten  
hayr‘ l-halef eyles n  min Şem  min

Haf demiz Şerife H cer Seniha’nı n vel deti 1287 zil-hicce Şerife yevm  arŐanba
16.. s `at 8 dağıka 25

64 26 Şems der- havt kamer der- m zan

Rahīmallah teālā Raḥmete vāsiaten

20 rebiül-evvel cum'a gicesi saat 1 87 mayıs Üsküdār'da Qaracaahmed Sultān türbe-i şerīfesi cānibinde medfūndur.

84(b)

Der āsitāne aliye cenāb-ı hayr Fatin tül-ı 'ömr ile mu'ammerde ü şalaḥatten ḥayr'ül-ḥalef buyursun āmin sümme ve sümme āmin ..... Seyyid'ül-mürselin Hafidemiz Şerīfe Emine Fasiḥanın velādet bā sā'adeti 1293 şehr-i rebiül-evvelin yigirmi cum'a ertesi günü sā`at 2 daḳıka 12

Raḥīmullah teālā rahmeten vāsiaten

Nisān 3 . qamer der- şems der- Hamel

Üsküdār'da Qaracaahmed Sultān türbesi civārında .... Hānım mezārı yanında medfūndur.

Der Üsküdār civār-ı tob-hānesiniñ Cenāb-ı Ḥazret-i Mevlā tül-ı 'ömr ile mu'ammer ü ḥayr'ül-ḥalef eyleye emin behürmet Seyid'ül-mürselin āmin Seyid Muḥammed Refik Ferid Molla'nıñ velādet bāsa'adeti 1294 senesi şevval mükremiñ onbeşinci şāli gicesi leylī onbir sa'at beş daḳıka mürürunda Çamlıca'da baḡacizide dünyāya gelmişti.Cenāb-ı Ḥudā mu'ammerin ü şalaḥatten eyleye 11 . teşrīn-i evvel 93 taḥvīl şems ..... qamer der-sevr

Cenāb-ı Mevlā tül-ı 'ömr ü ḥayr'ül-ḥalef eyleye āmin

Hafidim El-Seyid Maḥmud 'Alāiddin Molla'nıñ velādeti 1295 senesi şevvāl mükreminiñ yigirmi üçüncü isneny Gicesi toḳuzuncu sā'atte Çamlıca'da Şefiḳ Beg Köşkünde dünyāya gelmiştir.Cenāb-ı Allah mu'ammer eyleye āmin teşrīn-i evvel 1 safer

Der āsitāne Âliye Cenāb-ı Ḥaḳ tül-ı 'ömr ile mu'ammere ü ḥayr'ül-ḥalef eylesün amin sümme amin

Hafidemiz Şerīfe Fāḫıma neyleye Hānım bint Muştafa Safī-eddin Velādeti 1297 senesi muharremü'l- harameynin beşinci cum'a ertesi gicesi sā'at yigirmi beş daḳıka dünyāya gelmiştir

Teşrīf buyurdular . Cenāb-ı Mevlā mu'ammer eyleye emin kānun-ı evvel 295 der burc-ı Hamel

Çıkarıdı Şem`ī bir güzel tāriḥ-i mevlüdin

Nebīle Fāḫıma Hānım ne bālā geldi bu dehre

85(b)

Der asitâne aliye Tül Hak Teālā 'ömre vü vefk yâ hayr'ül-ḥalef emin Seyid'ül-mürselîn âmin sümme âmin

Maḥdümum El-Seyid Abdul-vahhab Lamiâ Molla'nîñ târiḥ velâdeti 1281 der 18 şa'bânü'l-muazzam

Yevm-i cum'a sâ'at 12

Târiḥ-i Ḥaḫḫı Efendi

Şem`î-i pür himmetiñ bir necli toḡdu mâh-veş

Encüm âsâ 'ömrini Allah teksîr eyleye

Güni itse pür ziyâ târiḥ-i mîlâdî nola

Müjde şu'le virdi Lamia mehde Ḥaḫ yer eyleye

Teşrîn-i evvel 73 Raḫimullah teālā .....

24 m 1273 yevm şâli

Der asitâne aliye fi emîr neccârî

Asitâne-i Aliye'de Cenâb-ı Ḥaḫret-i Mevlâ tül-ı 'ömr ile mu'ammer ü hayr'ül-ḥalef eyleye amin .....Seyid'ül-mürselîn

Maḥdümum El-Seyid Muştafa Safî-eddîn Molla'nîñ velâdeti târiḥi 1275 der muḫarrem'ül haram yevm cum'a ertesi Ağustos 2 285 burc-ı der- esed daḫîka 45 sâ'at 4 kamer der-mîzan

Târiḥ-i Ḥaḫḫı Efendi

Virdi Mevlâ Ḥaḫret-i Şem`î'ye bir necel-i Güzin

Mihr-veş ḫüsn ü leḫâfette nazîri bî misâl

Bende Ḥaḫḫı safvet ḫalb ile târiḥin Didim

Şevḫ ile dehre Safî-eddîn şafâ geldi bu sâl

Nebâtiñ tâcın alub vâlidî Şem`î didi târiḥ

Safî-eddîn muḫarremde gelüb Şem`î şafâ buldu

1275

Der mahruse-i Selânik Cenâb-ı Ḥaḫret-i sübhân tül-ı 'ömr ile hayr'ül-ḥalef eyleye amin bi-hürmeti Seyid'ül-mürselîn amin sümme amin

Maḥdūmum El-Seyid Muḥammed Kemāleddin Molla'nın velādeti tāriḫi 1278 der
recebū'l- mücerreb 9 leyle-i cum'a kānūn-i evvel 277 daḫīka 52 sā'at 2 29 burc-ı
der-cudı

Çıkarđı vālidı Şem'ī ferihle bir güzel tāriḫ
Recebde 'izzet ile nūr mihr oldı Kemāleddin
1278

Dürr-i efşān oldu Şem'ī vālidı tāriḫ-i mevlüde
Kemāleddin Muḥammed faka ile toḡdu receb içre
1278

Atardı görse dār atacını Şem'ī bu tāriḫe
Beş cum'a recebde oldı dehr ārā Kemāleddin
1278

rahmeten teālā rahmeten vasiaten
16 m receb şeb cum'a sā'at 11 278
..... sā'at 9 dūr ḫurb..... ... Efendi .....

85(b)

Hātıf ḡayb söyledi tebşīrile tāriḫ-i tām
Oldı Şem'ī luḫfla dāmād Meşrebzāde'ye
1249

Hengām-ı aḫd 1249 der māh cemādiyel-ula 12 m yevm penç-şembe sā'at 6 daḫīka
56

Zamān-ı zifāf 1249 der māh-ı receb 24 m şeb-i cum'a Ruşen-i tāriḫi 26 m 49

Ḥalīlem Faḫıma Fiḫnat Ḥānım'ın irtihāli Kütahya 1265 c 16 m şeb-i çarşanba sā'at
4

Sene 15 şehr 10 eyām 60 der Medīne-i İzmir yevm .... 57 c Mar'aş

Mevleviyetiyle begām olunmuştur 57 27

Kerīmem Şerīfe Emine Lāmi'a Ḥānımın velādeti 1252 der māh-ı zü'l-ḫa'de Şerīfe
18 m

252 der şeb-i cum'a sā'at 11 daḫīka 9

Şem‘î babası didi mevlüdine târih-i tām
‘Âleme geldi Emine Lāmi‘ā Hānım bu sāl
1252

Rahimallah teālā asitāne aliye fi- bāb-ı Edirne
1255
Ş 5 m

Şükredüb Mevlāya didi vālidı târihi tām
Necel Şem‘î Aḥmed ‘Âşım geldi dehre pīr yād
1254

Raḥimallah teālā Kāraḥişar şāhib fenni nezd Şeyḫüislām Merḫum Ḥalil Efendi
1256 Ş 15 M

1257 Der āsitana Aliye

1258 İrtihāl hemşirem Hâce Şerīfe Fāṭıma Hānım Raḥimallah teālā medfeniş
fi harem-i hangāh-ı Muştafa baher paşa fi kurbe Medine Ebi Eyyub Ensarī
rahmetullah

1281 temmuz 30 1282 rebi‘ül-evvel 18 m yevm cum‘a sāl‘at 8

86(a)

Der Asitāne-i Aliye

Kerīmem Şerīfe Emine Sābite Hānımıñ velādeti 1254 der şehr-i ramazan‘ül-
mübārek fī leyle-i şenbe tul Allah teālā ömrha āmin 15 m sāl‘at 11 daḫıḳa 20

Raḥimallah teālā rahmeten vasiaten fī ṭāif fi kurb-ı ‘Abdullah İbn-i Abbas
radiallahu anhumā 1286 rebi‘ül-evvel leyle-i penç-şembe sāl‘at 4

Der Asitāne-i Aliye

Kerīmem Şerīfe Emine Sābite Hānımıñ velādeti 1261 der şehr-i rebi‘ül-evvel fī
leyle-i penç-şembe sāl‘at 5 tul Allah teālā ‘ömrha āmin .

Şenīde İzmır ü Şān Şem‘î-i târiḫ

Ḥadice Sābite āmed bāiḳbāl

1261

Rahimallah teālā fī siruz fī kurb Şeyḫ Bedrettin

1263 rebi‘ül-evvel yevm

İsneny sā'at 3

Der Asitāne-i Aliye

Maḥdūmum El-Seyid Muḥammed Nāci Molla'nın tāriḥ-i velādeti 1264 der māh-ı
rebi'ül-āḥir fī leyle-i penç-şembe daḳıḳa 30 sā'at 5 tul Allah teālā 'ömre ve
vefk bi- hayru'l- halef amin

Şem'iyā çıḳdı bir ā'lā tāriḥ

Ṭoḡdu dünyāya Muḥammed Nāci

1264

Fevt şod 63 17 M şeb ... sā'at 8

Ṭul Allah Teālā 'ömrhā āmīn

Der Siroz

Kerīmem Şerīfe Ḥadice Kanetenin velādeti 1268 der şa'bān'ül-'azim fī leyle-i
cum'a sā'at 2 daḳıḳa 5 tul Allah teālā 'ömrha amin

Mücevher yazdı Şem'ī vālidī tāriḥ-i mevlüdin

Gelüb dehre Ḥadice Kanete luṭf-ı cemīl oldu

1268

2.4.2 ŞEM'Î HAKKINDA YAZILAN ŞİİRLER

4(a)

NAZİM DER-ḤAḲḲ-I MECMU'A

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Te'ālallāhu zihī mecmū'a kim ser-levḫa-i pākī

'Arūsān-ı beyāna gūyiyā ebrū-yı ma'nādır

Ḥoşā mecmū'a kim şad-güne efsūnile her lafzı

Sebaḳ-ḫān-ı mu'allim-hāne-i cādū-yı ma'nādır

Suṭurı oldı gūyā noḳtalarla nāfe-i pür-müşg

Meger her şafḫa çīn-i naẓma bir āḫū-yı ma'nādır

Yeḫūd i'cāz ile perverde sūnbül-zār-ı dil-keşdir

Ki eṭrāfında her cedvel çekilmiş cūy-ı ma'nādır

Beyāzı maşrıq-ı şubḥ-ı cebīn şāhid-i ma'nī
Sevādı kākül-i şeb-gūn ile hindū-yı ma'nādır

Yeḥūd bāzīçe-i şahḥ-ı ma'ārif oldı germā-germ
Ki her bir nokḫa çevgān-ı suḫūra kūy-ı ma'nādır

Yeḥūd her saḫrı bir tīg-i siyeh-tāb-ı beyāndır kim
Ḥurūfı nokḫalarla cevher-i dil-cūy-ı ma'nādır

Ḳıyās etme suḫūr ile dü-safḫa şāhid-i feyziñ
Dü-ruḫsārında güyā 'anberīn gīsū-yı ma'nādır

Nola olsa bütān-ı nazm u neşre ḫurre her saḫrı
Ki her bir nokḫa ḫāl-i intiḫāb-ı rüy-ı ma'nādır

Suḫūrunda elifle nokḫa şanma seyr idüb yer yer
Nümāyān ḫāl-i rüy-ı nazm-ı terde büy-ı ma'nādır

Nazīm-āsā nola olsa 'ıḫr-sāz meşāmm-ı cān
Gelen ol gül-istān-ı feyẓden heb büy-ı ma'nādır

18(a)

İCMĀL-İ MUḲAYYİDİ AḤMED ŞÜKRİ EFENDİ'NİN TĀRİḲ-İ LAḤFİDİR

Müstefilün/feilātün/müfetilün/feilün

Ḥazret-i Şem'ī Efendiye cenāb-ı kibriyā
Cennet-i bāğ-ı irem-veş kıldı bir ḫaşrı 'aḫā

Menba'-ı 'ilm ü faẓā'il maḫla'-ı şems-i himem
Çok mıdır iḫsān iderse şadr-ı fetvāyı ḫudā

Midḫatında esb-i ḫab'ım idemez 'aşlā şitāb
'Aczle vird-i zebānım eylemek dā'im du'ā

Devlet ü iqbāli ile haq̄ ide ‘ömrin füzün
Bula evlād-ı kirāmı şānla her-dem beq̄ā

Çıkdı tārīh-i dü-tāmı beyt-i vāhıdden zihī
Raq̄şa gelse mihr ile meh farq̄-ı şādīden sezā

Haq̄ añā cāy-ı şafā ide dem-ā-dem mecd ile
Hamd ola Şem‘ī Efendi aldı bāğ-ı dil-güşā

1289

1289

38(b)

TÂRİH-İ HAYDAR MOLLA’NIN RUM İLİ PÂYESİ’NE

Çār etrāftan gelür āvāz tārīh Şem`iyā
Rum ili pāyesi aldı Mīr Haydar şānla

1292

39(a)

Hamdullah kim mübeddel oldu şevke hüzn ü gam
Gam degil nā baht şāir iste tārīhde fütür

Şādımān olmaktadır ālem yine şubḥ u mesā
Bāḥşūs Şem‘ī Efendi oldu ma`būd şudür

Şānımı tevķīr eyle sulṭān-ı Dārā münķabit
Pāye-i iḥsān eyleyüb baḥş eyledi farq̄-ı sürür

Ömr u iclālin füzün etsün Hüdā-yı müsteān
Rıf`atiyle ede her dem sāl u eyyāmı mürür

Ey göñül etme teesüf geldi hengām-ı neşāt
Luṭf-ı haq̄la lā cerem biñ cevır eyler zuhūr

Cevherīden söyledim bir beyitle tārīhini
Gerçe ḥāmem vaşfını taḥrīrde eyler kuşūr

Bekleyüb hasb'ül-tarîki 'izz ü devletle hemen

Pāye-i rum ilini Şem`î Efendi kıldı levz

1295

62(a)

**İZMİRDE GÜMRÜK KÂTİBİ HASAN SERVET EFENDİNİN TEBRİK-İ
MEVLEVİYYETİMİZ ZAMANINA MEKTÛB-I MEVZÛNU**

Hāmem ki Nihāl-i çemen hüsni beyāndır

Gülzār-ı muayyende `aceb serv-i revāndır

Etmış o gül âıfetiñ vaşfına āgāz

Eylerse hūlūşun nola bu vechle ibrāz

O hāzret-i Şem`î ki velî Şem`î Süreyyā

Zerre olamaz aḥterine māh-ı şeb ārā

Olmuşken āniñ nüşha-i ezkārı enīsım

Ṭab`ımda defî şāhid efkārı celīsım

Mümkünmü ede vaşfını endişe ferāmüş

Lāyıq mı senā sende zebānım ola hāmüş

Mehcūr ise de şüret-i zāhirde cemāli

Zāil mi olur āyine-i dilde ḥayāli

Taḥrīr-i arızamda ger olduysa kuşūrum

Ediyye-i ḥayriyede yoḡ zeh-i fütūrum

İzāma nedir böyle tekellüflere ḥācet

Taşdi`ser āliye bu rütbe-i cesāret

Vāḳıftır o da ḥālki her vechle zīrā

Meşhūr men`ül ḳalb aliy`ülḳalb sebīlā

63(b)

**KÂTİB-İ DİVAN SA'Dİ EFENDİ HAZRETLERİNİN HAĞ ÂCİZÂNEMDE İNŞÂD
BUYURDUĞLARI TÂRİH-İ ÂLEMPESENDLERİ**

Hüner perver sühanver hazret-i Şem`î Efendiniñ
Verir şi`r beligi reşk ü cüret nükte-i sübhân

O Şem`î bezm-i irfânıñ olurlar görseler şi`rin
Nedîm ü Nâbî ü Bâkî Fehim ü Nef`î pervâne

Kelîm olmazdı şâib ile bîdil şevket ü arfi
Dü şerleri hıyânda ölseler şerm-i firāvâna

Çul olmaz mı idi hiç sâbit ü Sâmi ile Vehbî
Yetişmiş olsalardı böyle bir kâmil suhandâna

Eger târihlerini görmüş olsaydı serverîde
Olurdu vele ü hayrân olub elbette dîvâna

Çalurlar pek piyâde şâir inde bu İzmir'in
Belâgatle sürerse tevsen efkârı meydâna

Ki el-ğak çabza-i teşhîn almış kişver-i şi`ri
Bes ettirmiş hemen seyf-i belâgatle Nerîmân

Ziyâ ü lem`â nazmi fûrûğ Şem`î-i eş`arı
O zâtın reşk ü haclet verdi tâ mihr dıraşşâna

Şi`â pençe-i hırşîd-i âlemtâb olur her dem
Görüb hevâheşle giydi arus şi`rine şâna

Nice mazmûn ile tersîm eder resm-i meserrâtı
Murâd eyler ise behzâd çab`ı çeşm-i giryâna

63(b)

BAKİYYE

Zekāvet-i Fiṭnat ü Rüşdü kiyāsetle dirāyetle
Reşāvetle hūnerle ma‘rifetle fāik-i aḳrāna

Nezāfetle zārāfetle leṭāfetle feṭānetle
Aña maḥşūş nezāketle hem ol ṭab`-ı zārīfāne

Fezaḥatle belāgatle fazīletle semāḥatle
Gelürmü hiç bu ḥāletle Nazīrī mülk-i devrāna

Şu‘ā-ı şem‘e şı‘ri cihāna lem`a pāş olmuş
Necāḥat ğayrı şān u şöhretiñ tefhīm ü ilāna

Nihād-ı zātına bende-i mezāmīni ü muānīdir
Belāgat-ı bezm-i eş`ārında abd-i müstemindāne

Olub damād hem de ketḥüdāyı nāib-i İzmir
Ki Meşrebzāde Rāik Molla gibi zāt-ı zīşāna

Nice faḥr etmeyesün olmuş muḳārin öyle bir zāta
Müsāvī mālīk olmaḳla cihānda künc-i ḥāḳana

Anıñ her bir umūrunda ola ḥafer nebī rehber
muvaffaḳ ola her re`yinde tevfiḳān-ı yezdān

Adem-i mülkünde ḳalsun varsa adā-yı bed-endişe
Çekilsünler anıñ düşmenleri tā deşt-i pāyāna

Mürür etsün Safā vü şevḳ ile her vaḳt ü sâ`āti
Ḥüdā göstermesün elām u ğam ol ma`rifetkān

83(a)

NŪRİ EFENDİ

Şem‘-i iḳbāli ziyā virdi bir ehl-i dānişīñ
Müsteḥaḳ Şem‘ī Efendi pāye-i İstanbul’a

Oldu şadrın müsteşârı fazl ü dānişle o zāt
Mağrifetle bu hüner olmaz müyesser her kula

Şi'ir ü inşā ile 'ilm şakī etmiş Hāk 'itā
Hüccet ü ā'lāmı revnāk-yāb idüb girdi yola

Eyler hevānın nezāketle hemīşe Şādumān
İltifat eyler giderken luṭfla şāg u şola

Mihr ü māh āsā dedi Nūri zehi tāriḥ-i tām
Pāye-i İstanbul aldı Şem`ī Molla sa`d ola
1281

4(a)

ḲİṬ`A

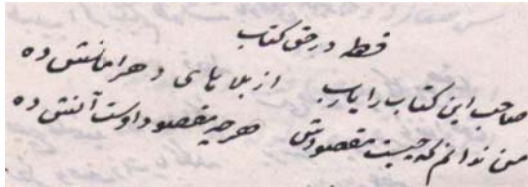
Mefūlü/fāilātü/mefāilü/fāilün

Eş`ār-ı dil-keşide bu mecmū`a gūyiya
Baḥr-ı muḥīṭ-i ma`nide işler sefinedir

Cins-i cevāhir-i sūḥan-ı rūḥ-baḥşla
Bir `ārifin yanında leb-ā-leb definedir

4(a)

ḲİṬ`A DER-ḤAḲḲ-I KİTAB

4(a)

ḲİṬ`A

Zihī mecmū`a-yı maḥbūb-ı zībā
Ḥudā ḥıfz eyleye nā-sāz elinden

Derûnunda huṭûṭ-ı nâ-münâsib
Yazılmaya olur olmaz elinden

30(b)

**TEZKİRE'ÜŞ-ŞUÂRÂ MÜRETTİBİ FATİN EFENDİ'NİN TERCÜME-İ AḤVÂLİMİZİ
MÜBEYYEN-İ MATLÛBİ OLUB KALEME ALINAN ŞÛRETİDİR
SEYYİD ŞEM'Î**

Sādât-ı müşâbihden sekiz yüz yigirmi yedi târihinde Mar'aşta medfûn olan Kirmânî Seyyid nimetullah Veli aḥfâdından olup Mar'aş kaşabasında Divanlı nâm-ı maḥallede iki yüz yigirmi senesi rebî'ül-evvelîñ onikinci çarşamba günü el-ḥâc Maḥmud Memiş nâm-ı merd şalâhîñ şalbinden tevellüd ve taḥsîl-i mülke ulûma teşa'ud birle kırk bir zül-kaadesinde Aliyye'ye muvâşalat ve Maḥmud Paşâ-yı Veli maḥkeme-i ser kitâbetine müdâvemet ve kırk beşde iki sene İzmir'de ḥidemât-ı şer'îye ve kırk yedide yigirmi iki mâh ödemiş ve kırk duḡuz rebî'ül-evvelinde dürz-i mâh Ṭopḡâne-i âmire niyâbetleriyle dilşâd ü zâde ṭab'ları olan luṭufla damâd oldu. 1249 Şem'î -i Meşrebzâde'ye târiḡ-i mantuḡınca Meşrebzâde Ali Râif Efendi'ye damâd Edirne ruusuyla ber murâd ü beyn'ül ilme Meşrebzâde dâmâdı nâmıyla ziyâ-i Şem'î iḡbâli müzdâd olarak onbir mâh Kayşeri'ye üç bucuḡ sene İzmir'de muayyen meşâr'un-ileyhle müstaḡdem ve ellibeş rebî'ül-evvelinde on yedi ay qarḡışâr şâhib-i niyâbetiyle ḡazm ve elli yedi Şabânında onaltı mâh büyük kayınpederi Meşrebzâde Abdurraḡman Efendi merḡumuñ Rum İli kazaskerliğinde tezkere cebeliñ ve bâlâ ü devriyeden maskaṭ-ı re'si olan Mar'aş müvellidini ile mükerrerem olup elli sekiz cemâzî ülevvelinde yigirmi iki ay mihaliç Niyâbetine ta'yîn ve altmış bir rebî'ül-âḡirinde Siroz niyâbetinde seymâh-ı temkîn ve altmış dört cemâzî'ül-evvelinde on beş bucuḡ mâh Kütâhya hükümetiyle bekâm ve el-yevm der Âliyede ḡânesinde devât-ı ḡayriyye pâdişâhiyyeye devâm etmektedir. Saniyen Siroz niyâbetine ta'yîn edilmiştir.

Bu gazel eş'ârındandır.

Güher-pâş sereşkle kūy-ı yâra oldu dil âzim
Nişâb ehline elbet Kâ'be-i vaşla sefer lâzım

Her ye murg-ı cânım ḡâk-i pâye elamân ḡoş gör
Resâ-i câniye kayd et nârininim sende bu âzim

Şabā bir bŷy-ı dil-cŷ ile kıldı bŷd ey sermest
Meger kim zŷlf-i meşkinin dağıtmış gŷnca-i nāzım

Semā ŷ tab`ımıñ berķ-i gemından kıl ħazar ey çarĥ
Yaķar bir gŷn vŷcŷd-ı deħriñi bu ra`d-ı āvāzım

Yanub yakıldı nār-ı ařķla pervāne-veş Şem`ı
Niğāħ endāz raħm olmaz yine ol çeşm-i gammāzım

64(a)

BAKİYYE

Sene-i tebrıkiñ ĩfā eylemektir nazmıma bā`is
Ki zırā gelmez o řāf u senās ħad u pāyān

Heman arz-ı muĥabbettir ġarż-ı taķdım tārıĥten
Bu yŷzden kıldım ezhār mevālātım ĥulŷřān

Gŷher-veş Sā`diyā tebrıke řāyān sŷyledim tārıĥ
Mŷbārek kıla nev-sālin Ĥudā Şem`ı irfāna
1252

75(a)

ĤAĤĤI EFENDİ`NİÑ İZMİR PĀYESİ`NE

Pŷr hŷner Şem`ı Efendi`niñ cihānda mecd ile
Lem`a-i iķbālini mŷzdād ise rabb-ı mecid

Ĥutsa tārıĥ zıyāsı ālemi Ĥaĥķı nola
Şu`lelendi pāye-i İzmir Şem`ı`den bedīd
1270

75(a)

DİĞER ABD-İ ACİZ

Ĥazret-i Şem`ı Efendi`niñ Ĥudā mŷzdād ide
Pertev-i iķbālini gŷnden gŷne iclālle

İtse tārıĥi cihānı pŷr zıyā Ĥaĥķı nola

Geldi Şem‘î sâli a‘lâ şu‘le-i iqbâlle

1271

75(a)

DİĞER ABD-İ ACİZ

Devletin müzdād idüb Şem‘î Efendi’niñ Hudā

Eylesün her sâlini pertev-nisâr iclâl ile

Âlemi târihi Haqqı nola itse pür ziyā

Sâl-i Şem‘î geldi a‘lâ şu‘le-i iqbâl ile

1272

75(b)

FAṬİN

Hüner-ver nükte-perver Haẓret-i Şem‘î Efendi’niñ

Demâdem şem‘-i iqbâlin ide pür şa‘şa‘ ma‘būd

Faṭin cevherle tezyîn eyledim târih-i tebrîkin

Hudā Şem‘î Efendi’niñ kıla bu sâlini mes‘ūd

1272

76(a)

HAQQI

Ola günden güne müzdād ziyā-i Şem‘î

Reşk ide hâver-i iqbâl cihân sâyesine

Çalsa târihi nola âlemi Haqqı Rüşen

Geldi Şem‘î ile fer Edirne’niñ pâyesine

1273

79(b)

HAQQI-I ÜSTÂD

Rûz u şeb arttıqça Şem‘înüñ fûrûğ-ı devleti

Ġibṭa itsün şu‘le iqbâline şems ü kamer

Pür-ziyā itse nola târihi Haqqı hac yolun

Manşıb-ı Mekke gelüb Şem‘î’ye virdi zîb ü fer

1275

79(b)

FATĪN .....

Şem'î Rüşen-zamîr muhâbes `ilm ü hüner
Oldu Mekke hâkimi her dem bula şevk-i diger

Dîdeler rüşen didim târih-i nevcihan Faţin
Mekke`ye Şem`î Efendi oldu hâkim virdi fer
1275

80(b)

FATĪN

Hâzret-i Şem'î Efendi kim cihân teslim ider
Zâtına tevcî olunsa pâye-i Anadolu

Söyledim târih-i cevher farţ-ı şâdiden Faţin
Eyledi tezyîn Şem'î pâye-i İstânbul'u
1281

7(a)

EHLÎ ŞİRÂZÎ

Ateş eğer bûdur cân-ı mecnûn hemçü Şem'î
Murg-ı nâtüvân ki menzil bir ser-i mecnûn ....

38(a)

GÜZÂ

Pâye-i rûmiliye oldu mücevher-i târih
İtdi tekmîl şarîk-i `ilmîyi Şem'î becây
1295

38(a)

TÂRİH-İ BERÂY-I PÂYE-İ ANADOLU

Pertev-efzâ çıktı bir târih zîbâ şükür yâ
Pâye-i Anadolu Şem'î'yi tenvîr eyledi
1286

38(a)

DİGER

Pâye-i Anadoludan buldu Şem'î şu'leler

1286

38(a)

DİGER

Bir mübeşşir geldi şükrü söyledi tārīhini

Anadolu Pāyesi Şem‘īye virdi şu‘leyi

1286

38(a)

DİGER

Dehre virdi şa‘şa tārīh-i tām şükür yā

Pāye-i Anadolu Şem‘īden oldu şu‘legīr

1286

8(a)

Şu‘le ..... pāye-i rum ili Şem‘īyle ne zīb

39(a)

DİGER

Çıka aylini adüvvünüñ şekerpā tārīhten

Pāye-i rum ili revnağ buldu Şem‘īden bu sāl

1295

79(b)

HÂLIŞ

Güner şu‘le şaldı Şem‘ī oldu Molla Ka‘be’ye

1275

2.4.3. DİĞER ŞİİRLER

1(b)

Sālimun sellemehullāhu te‘ālā

Mefülü/ mefāilü /mefāilü/feülün

Göñlümde yeri olduğın ol ğahbe tanuğdu

Bilmen nideyin gül yañağıñ pik kızaruğdu

Engelliyiken süfte baña pik diñelikdi

Bir taş kodum ğafāsına şoñra şınuğdu

Aydınlı Şu gl yzl uŐaŐda ıŐıca ġam var
Hiç dimiyor vāh yazuŐdu baġrı yanuŐdu

ŐabŐ itme olan ġŐeklere irilenr de ŐoŐra ġrrsin
DŐknleriŐ ic ġzi ġkten uyanuŐdu

Sālim aŐa cāfcāflu deġiŐ yabsa nideŐ yā
Oġlan yalabuŐdu hem ŐopalaŐdu hem yuvalaŐdu

1(b)

BİHİ

mefāiln/mefāiln/feln
Efendi saŐa bir a‘lā naŐŐat
Őazer kıl ġāneŐe nādān getrme

Kitāb olsun enīsiŐ hem celīsiŐ
ŐaŐın ehl-i hevā yārān getrme

1(b)

BİHİ

feilātn/feilātn/feiln
İsteseŐ dāne-i ġardal o Őms-u iŐsān
Krre-i arzı daŐı virse ġrr kendine az

Ne fenā Şehr-i selānikde bu ān
İki menŐs-ı cihān oldu ‘ıyān

Her biri Şer‘-i mbīne ġā’in
Biri rıŐvān biri kātib-i nu‘mān

Olmayub Şer‘-i Őerīfe rāŐı
Bezm-i taŐŐıŐı ararken her ān

Uġrayub sille-i Şer‘e nā-gāh

Oldılar her biri mezmûm-ı cihân

Ĥidmetinden biri maṭrûd oldı

Biri de oldı rezîl-i insân

Bu iki aḥbese bundan soñra

Dinse lâyıḳ laḳab bî-iz‘ân

2(a)

Lİ-MEVLĀNĀ İSTEFEVĪ ŐEYĤ MUŐTAFĀ EFENDĪ ĤAZRETLERĪ

FĀilātün/fĀilātün/fĀilātün/fĀilün

PĪr-i pĀkiz bizler āyĭne-şıfat őĀf-nihād

PĪrimiz olsa ‘aceb mi ḥāzret-i SelmĀn-i pĀk

Ĥorsa teslĭme zĀnū-yı rızāmız űzre őĀḥ

Tĭġımız altında ālem dost u dűőmenden e-bĀk

2(a)

ĤĀĤĀN

Be-şikeste ḥum-i mey meger ez seng-i melĀmet

Ey bĀde-fűrűőĀn ser-engűr-ı selĀmet

2(a)

ĤAYYĀR

FĀilātü/műfteilün/fĀilātün fĀilün

Bir bıçaḳcı zĀdeye ben ḳanı sikkĭniñ didim

Ĥıőmile baḳub didi gel gel hemĀn sikkĭniñ al

2(a)

FERD

MefĀilün/mefĀilün/mefĀilün/mefĀilün

FedĀ-yı tĭġ olur ḥadden tecĀvűz eyleyen műlar

CefĀ-yı tĭġden āsűdedir műjġĀn u ebrűlar

2(a)

FERD

Fāilātün/ Fāilātün/ Fāilātün/fāilün

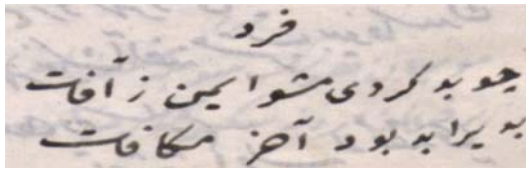
Olmasın vāreste pīc ü tāb-ı ğamdan kīne-cū

Mār-ı sermā-dīdeye Allāh güneş göstermesün

2(a)

FERD

Mefūlātü/mefūlātü/feülün

2(a)

‘a

Mefāilü/mefāilü/feülün

Dilin cirmi küçük cürmi büyükdür

Hic cem‘iyyet-i hātırdan ešer gördüñ mi

Bu kaçadar meclise uğrar yoluñ ey bād-ı şabā

2(a)

FERD

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Çekme dāmen nāz idüb üftādelerden kııl hāzer

Göklere açılmasun eller ki dāmānıñdadır

2(a)

FERD

Mefūlü/fāilātün/mefāilü/fāilün

İnkārı olur mü‘eyyid-i ikrārı kāzibiñ

Sekrāne vaz‘ı şāhididir mest-i şāribiñ

2(a)

‘a

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Değil kürsiye vā‘iz ‘arşa çıksañ ādem olmazsıñ

2(a)

‘a

Müstefilün/feilün/müstefilün/feilün

Verā-yı perdede esrār var zühūr idecek

2(a)

‘a

Müstefilün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Zālim ü ğaddār idiñ bulduñ cezā-yı ‘āciliñ

2(a)

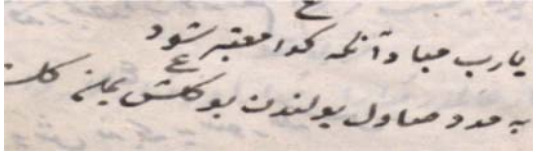
‘a

Fāilātün/fāilün/mefāilün/fāilün

Hār ü ḥas ṭursun mı seyl-i kūh-fersādır gelen

2(a)

‘a

2(a)

‘a

Be meded ādil yolundan bu geliş yamān gelişdir

2(b)

FERD

Müstefilün/mefülü/mefāilü/fāilün

Ümmīd-i kendüm itme şaḫın cū-feşān olub

‘Ālemde nīk ü bed kişi hep ekdügin biçer

2(b)

FERD

Feilātün/feilātün/feilün

İki müfsid ki şehirden sürecek

Çifte kurşunla urub öldürecek

2(b)

FERD

Fāilātü/fāilātün/fāilātü/fāilün

Görmesin kışār-ı ğam rüy-ı nehār-ı sermedī

Kim bezm-i kirbāsımız bir hoş zemīne sermedī

2(b)

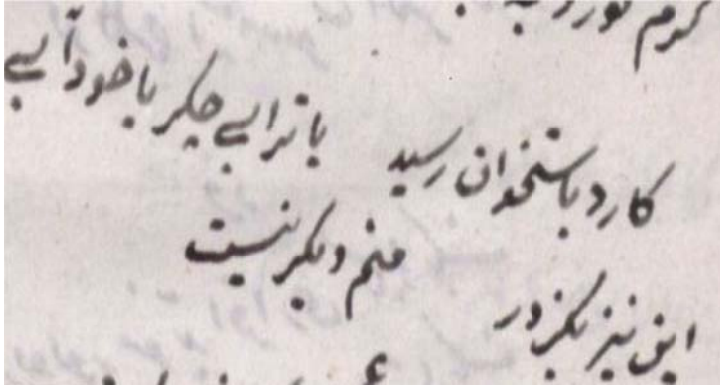
FERD

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Ṭuyulmaz luṭf u iḥsāna ḳanā‘at gelmez insāna

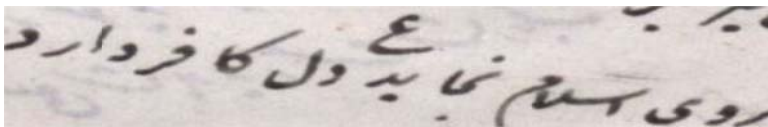
Kerem gördükçe elbette gedālardan recā artar

2(b)

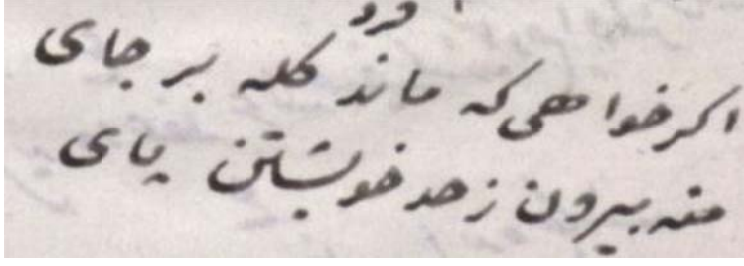
2(b)

‘a

2(b)

Ferd

2(b)

Ḳıṭ‘a

Faşāḥate Şahbān ü ḥaṭ ibn-i muḳle

Vü ḥikmete Luḳmān u zühd ibn-i edhem

Lev ictemi‘ate fi‘l-mer’i ve‘l-mer’u muflisun

Fe-leyse lehū ḳadera bi-miḳdārin dirhem

2(b)

‘a

Bere-veş mezbaḥaya sürmelesin

Mest olub etmiş girībānın güşāde tā-be-nāf

2(b)

Cevāb-ı Rāḡıb Paşa

Vaḳtidir olma hele olmaḳ dilerseñ sīne-şāf

2(b)

‘Aṭā Efendi

Döküldükce siyāh-semmūr perçem rüy-ı cānāne

Gören dir yāsemenlikte şaçaklı fāslegānlikdir

2(b)

Rāmiz Paşa

Rāh-ı ‘aşḳa dil sefīne şabr lenger āh yel

Şevḳ yelken ḡam zaḥīre gözlerim deryā yeter

2(b)

Taḥsīn

İtminān-ı felegi şabr ile dilde çekseñ
Şıķlet-i ‘ālemi bir vech ile dirhem çekmez

2(b)

Ferd

Ne ķahrı dest-i a‘dādan ne luţfi āşināneden bil
Tefekkür eyle ey dervīş ķamu ķarı Hudādan bil

2(b)

Sultān Murād

Ya gelme meclis-i sitem-āmiz-i ‘āleme
Yāħud taħammül eyle pey-ā-pey gelen ğama

2(b)

Şeyhü’l-islām ‘Āsım Efendi

Kenārın sāde-rū mehrūsı yegdir ülfede ‘Āsım
Sitānbul şehriniñ ālüfte-meşreb-i bī-vefāsından

2(b)

Sultān Selīm

Re’īs-i felek deryā-yı ta‘aşşuķ olsa lāyıkdı
Ki zīrā şu teni ‘arşa çıķan mı vardı yan mollā

3(a)

Ferd

‘Uşşāķı koydı şevķ-i vişāliñ bu hey’ete
Tā ol zamān ki heykel-i ādem türāb idi

3(a)

Cevāb-ı Vehbī ol Polat Paşa

Nerm ider āhını āh-ı dil-i āteş-zārım
Bende dāvūd-nefes var eridir ol pülādı

3(a)

Ferd-i vāşıf

Müstefilün/müstefilün/müstefilün/feilün
Feryād-ı girift olsa da dünyâyı mü'eşşer
Nây-ı dil-i nālânıma nisbet ne dūd-ı keder

3(a)

'a

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün
Hayli müşkildir kişi terk eylemek mu'tādını

3(a)

'a

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün
Himmet it bu bende-i ğam-dīdeniñ teng vaqıtidir

3(a)

Ferd

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün
Umūruñ keşretinden merd-i kāmil inhirāf itmez
Debīr-i mu'tenā kilkin çıkarmaz haţţ-ı maşdardan

3(a)

'a

Fāilātün/feülün/müstefilün/fāilün
Şayd-ı rā çün ecel `āid sūyı şayyād-ı rūd

3(a)

Ferd

Olamaz kimse cezā-yı 'amelinden sālim
Her kişi kazdığı çāha yine kendüsi düşer

3(a)

Ferd

Mūmiyān-ı hevesiñ şöyle za'if itti beni

Bir filiñ ardına seksem göremez kimse beni

3(a)

Güfte-i ğulām şāh-ı ‘acem be-Vehbī-i Şānī

Der-hengām-ı a‘tā-yı çāy

Ger müsāfir gele ikrām ideriz çāyla biz

Telḡ- kām eylemeyiz kimseyi deryāyla biz

Sende kim ḡavşala yoḡ şabrile tākāt kılasın

Niçe deryāları seyl-āb ideriz çāyla biz

3(a)

Cevāb-ı Vehbī

Ne keşākeşde ḡalurduḡ o ḡaşı yayile biz

Düşmesiñ ḡancer-i ebrūsuna ger rāyile biz

Bir zamān Rūm'da deryā-keş idik ey sākī

Şimdi Īrān'da ḡanā‘at ideriz çāyile biz

3(a)

Münīb Efendi

Fikr itmededir heybetini bār-ı Hudānīñ

Beyhūde degil ditredügi ḡıble-nümānīñ

Bu dehr-i pūr-ta‘abbūde nāil-i cāh olmaḡa ey dil

Utanmaz yüz tükenmez söz yorulmaz bir vücūd ister

3(a)

Maḡbūb-ı Mollā Cāmīdir ḡammām-güfte

ḡāḡım ki/geh zenim ber-ser tū-tās-ı sitem-rā

3(a)

Cevāb-ı Mollā Cāmī

Ber-dāde-i pūştet-zenim engüşt-i şikem-rā

3(a)

Ferd-i bī-nuḳaṭ

Medār-ı kār-ı ‘ālemdir müdārā

Müdārādır medār-ı kār-ı dārā

3(a)

Müfred

Ya dest-āvīz-i miḥnetle gelür ya tuḥfe-i ğamla

Uşandım ḥāşılı āmed-şüd leyl ü nehārımdan

3(b)

Hümā-yı evc-i devlet āşiyān ister mi ister yā

Çü çok şayd itmege cüz’ī yedān ister mi ister yā

Naẓīfiñ cānı bir nev-res-i fidān ister mi ister yā

Gice mūm dikmege bir şem‘dan ister mi ister yā

Nevāziş-i dil-rübā ḥālī zemān ister mi ister yā

Der-āġuş itmege tenhā mekān ister mi ister yā

3(b)

Hevā’ī

Beyāz bal yapmaya arı ḳovan ister mi ister yā

Dem-ā-dem ekl için merkeb saman ister mi ister yā

3(b)

Bāḳī Efendi

Şu‘arā ḥaylini defter idicek dest-i ḳazā

Maḥv u iṢbātla pür itdi niçe evrāḳı

Ḳazıdı niçeyi yañlış deyü ol defterden

Ḳıldı bāḳīye işāret didi saḥḥ’ül-bāḳī

3(b)

IT'A

F il t n/f il t n/f il n

Sen beni Y  Rab kem l-i  r  ile
A  id b n -merde muht c eyleme

Der-beder gezdirme gel b -f 'ide
Rabben  unzul 'aleyn  m 'ide

3(b)

IT'A-İ ID 

F il t n/f il t n/f il t n/f il n

 te -i  asret bey nı ni e m mk n  n  alem
Bir  amı tır  te e itmez ta amm l b -g m n

Girye-i  e mim ise k ğıt da  er  olmaz bel 
G rse  u k ğıt erir m mk n de il itmek bey n

3(b)

IT'A

F il t n/mef i n/fa'l n

 arazım r hat-ı beden  anma
Girmeden fir ati de  amm ma

Ya  a ıtma dır  ar ret ile
G zlerim gibi s 'ir-i a'z ma

3(b)

Bihi yahut paraf

Bi de bir ni'meti ne  okr   Sen  m mk n mi
' mr m oldu ca fer m  -ı kerem eyleyemem

Gerek lu fu la mesr r it gerek  ahr nla  ıl ma z n

Gerek güldür gerek öldür efendimsin efendimsin

3(b)

Mānī Çelebī

Ki şağın manşūbe-i eflāk-i lu'bet-bāzdan
Māt ider bir gün seni ruḡ gösterüb açmazdan

Beydağ-ı ḡāl raḡn(e)-i zülfile şağlar nāzdan
Ben zebūnu şāh-māt etmek diler açmazdan

3(b)

Enver Bābā

Sen eger şāhīn iseñ bir serçeden kıl iḡtirāz
Gāh oldu satranca kim bir peydağ eyler şāhı māt

3(b)

Ferd

Mefāilün/mefāilün/fāilātün/feülün
Giyāh-ı küh ü saḡrā sūz-nāk olsa ḡarāretden
Hemān urunca irvā eyler anı ebr-i āb-efşān

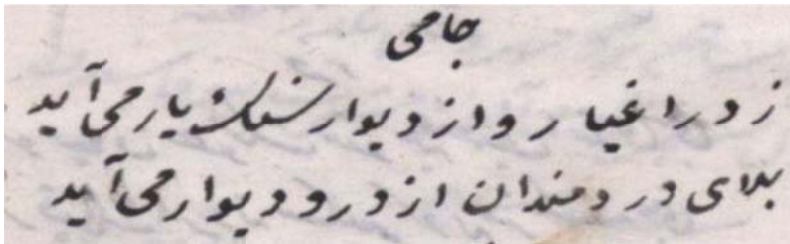
3(b)

Şā'ib

Mūy-ı sefīd ez kefen ard-ı peyām
Püşt-i ḡam ez merg resānen(de) selām

3(b)

Cāmī

3(b)

Ferd

Müstefilün/mefülü/müstefilün/feul
‘Arz eyleme şehā baña kız ağılığın
İster mi hıc sâyis olan yüz qaralığın

4(a)

Ḳıṭ‘a-i Mergübe

Mefülü/mefâilü/mefâilü/feülün
Ey bâ‘iş-i kevn olmasa zâtñ olamazdı
Ḳandıl-i sipihr içre fûrûzân meh ü encüm

Başmasa mübârek ḳademiñ rûy-ı zemîne
Pâk itmez idi kimseyi ḥâkile teyemmüm

4(a)

Maṭla‘-ı Ğarra

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefâilün
Dü-‘âlem bir ser-‘âmed maṭla‘-i i‘câz-ı san‘atdır
Anıñ maẓmûn-ı ḥâşşü’l-ḥâşşı ol şâh-ı risâletdir

4(a)

Ḳıṭ‘a-i Mergübe

Mefâilün/feilâtün/feülün
Naẓar ḳıl Ka‘be-i ‘ulyâya ey dil
Libâs-ı âl-i ‘abâsı giyinmiş

Dem-â-dem ḳudsiyânı maḥrem eyler
Resûlün hicretine mâtem eyler

4(a)

Derkenar

Ferd-İ Ra‘nâ

Mefâilün/mefâilün/mefâilün/mefñâilün
Seniñ pây-i şerîfiñ başdığıçün şevḳle ḥâlâ

Aña ta‘zīm idüb ferş-i zemîne yüz sürer deryā

4(b)

Meşreb

Gene bīgünehsihā günehi būd-ı ‘ azīm
Günehim çīst ki şāyeste-i raḥmet girdi

4(b)

Meşreb

Mefāilün/feülün/mefāilün/feülün
Fırāk sıtması ancak tenimden od çıkarır
Ṭabīb eger bileğim tutsa barmağı kıbrar

4(b)

Ḳıṭ‘a

Fāilātün/mefāilün/fa‘lün
Hīç mümkin midir ki sulṭānım
Seni medḥ eyleyem kemā huve ḥaḳ

Nazmıma vaşf-ı zāt-ı pākiñle
Bir şeref virmedir ğaraż ancak

4(b)

Merḥūm Ğāzī Sulṭan Murād Ereğli nām-ı қаşabada iki cıl-i ‘azīm arasından cereyān iden mad-ı/mādde-i cārīye bir münāsib ḳıṭ‘a olsa deyü fermān buyurdıklarında Bahā‘ī Efendi merḥūm bil-bedāhe bu ḳıṭ‘ayı inşād eyleyüb vāfir-i istiḥsān u iḥsān olunmuştur.

Ḳıṭ‘A

Fāilātün/fāilün/fāilātün/fāilün
Şanmañız kim cūy-bār-ı deşt ü şaḥrādır iden
Rūy-māl-i ḥāk-pāy-i şāh-ı gerdün-ı iḳtidār

Ma‘zeret-ḥāhān şāhā rif‘atından şerm idüb
Āb-ı rüyün dereke-i vālāña dökdi kūh-sār

4(b)

Ferd

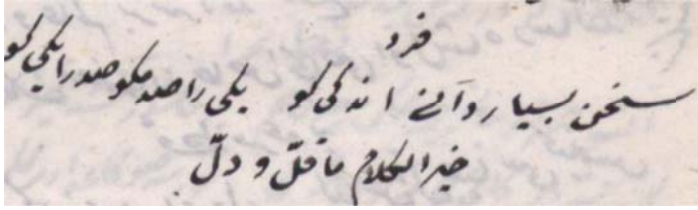
Müstefilün/mefâilün/müstefilün/feul

Kessek/ñ zebân-ı kâlini biñ kere ‘aşıkıñ

Şanma lisân-ı hâlle güftârdan kalur

4(b)

Ferd

4(b)

Ferd

Mefâilün/feülün/fa'lün

Gene her cins bā hem cins pervāz

Kebüter bā kebüter bāz bā bāz

4(b)

Ferd

Niye hem-cinsi çeker birbiriniñ gayretini

Zahm-i miqrāz ider sözün anıñçün merhem

4(b)

‘Āli Efendi merhūmuñ ravza-i muṭahhara kâpusı üzere taḥrîr olunmuşdur

Budur ’āyin-i ‘arab bir kavmiñ olsa seyyidi

Az olur kim kâbri üzre bende āzād olmaya

Sen ki faḥrū’l-‘ālemîn ü seyyidü’l-kevneynsin

Hāşā lillāh kâbriñe yüz süren āzād olmaya

4(b)

Müfred

‘Aşk odı evvel düşer ma‘şūka andan ‘āşıka
Şem‘i gör kim yanmadan yandırmadı pervāneyi

4(b)

Müfred

İstikāmetde kalem şu‘lede şem‘ olsa kişi
Yine miqrāz-ı belādan başını kırtaramaz

4(b)

Ḳıṭ‘a

Ve lā telgav me‘a’l-iḥvāni lağven
Fe’enne’l-lağve miftāḥu’l-ḥuşūmete

Velā taḳriḍu me‘a’l-iḥvāni ḳarḍan
Fe’enne’l-ḳarḍa miqrāḍu’l-muḥabbete

4(b)

Esmā-i seyyāre-i seb‘a
Ber-felek heft-i kevkeb seyyār
Āferīde Ḥudā-yı ‘azze ve cel

Ḳamerest ü ‘uṭārid zühre
Şems ü merrīḥ u müşterī ü züḥal

4(b)

Nef‘i

Dāne virmez ḥirmeninden merdüm-i dānāya çarḥ
Bez̄l ider varını ammā bulsa bir nādāna heb

4(b)

Müfred

Zevāli guşşasın çeksün deyü ni‘met verir yoḥsa
Felek ehl-i diliñ şanmañ ki şādān olduḡın ister

4(b)

'a

Birbirin hem-cins olan elbette istiřhāb ider

5(a)

Ḳıṭ'a li-ibn-i Kemāl Paşa

Beyze-i zāğ-ı ḳosañ tāvūs-ı ḳudsī altına

Cennet-i ḥuld-i berīn içre aña yer eyleseñ

Erzen-i cennetle āb-ı kevşer ile besleseñ

Zāğdır peydā olan biñ türlü tedbīr eyleseñ

5(a)

Ḳıṭ'a

Ger ḳara ṭařı ḳızıl ḳanla rengīn itseñ

Rengi tağyīr olur la'l-i Bedaḥřān olmaz

Eyleseñ ṭūṭīye ta'līm-i kelimāt

Sözi insān olur ammā özi insān olmaz

5(a)

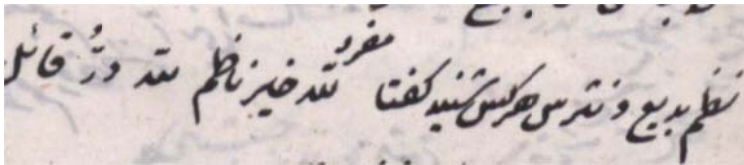
Ferd-İ Ra'nā

Ḳad cē'enī kitābun mustecmi'u'l-fazā'il

Min merci'u'l-efādīli bel mecma'u'l-fevādīl

5(a)

Müfred

5(a)

Lüṭfi Muğniyāvi

Meyve ni'metleriniñ müjdecisi ṭatlı kiras

Yüzi kıbkırmızı olmuş ‘aceleyle geldi

5(a)

FE-SUBĤ

Bu nev-bahârda ancağ açıldı lâle-i dâğ
Güşâd-i gönce-i dil kaldı bir bahâra dağ

5(a)

Der Şabr u Taḥammül

Mefülü/mefâilü/mefâilü/feülün
Def itmeye yeter sitem gerdiş-i çarhı
‘Älemde taḥammül gibi hergiz siper olmaz

Her hâle ḥumül olmada yâkût-şifat ol
Kim şuya eger âteşe girse zarar olmaz

5(a)

Yahyâ

Ben duḥân içdim deyü meclisde şâd olmam hele
‘İşret olsun mı bu kim fi’l-ḥâl bu rengden gele

5(a)

Yahyâ

Dūd-ı ahı göklere çıkdı re‘âyânıñ bu gün
Sen şafâlarla duḥân içmekde ‘âlem gök/kök tütün

5(a)

Ferd

Fâilâtün/fâilâtün/fâilün
Ehl-i keyfe bir ziyâfet büsbütün
İki fincân kahve bir lüle tütün

5(a)

Ferd

Fāilātün/fāilātün/fāilün

Çıkmağ isterseñ eger ‘arş üstine

İki fincān kahve iç berş üstine

5(a)

Ferd

Fāilātün/mefāilün/fāilātün/mefāilün

Duḡān içtikce ol nāzende şūh-ı nev-resm gūyā

Dehān-ı gönceden bir sünbül-i zībā olur peydā

5(a)

Ferd

Fāilātün/fāilātün/fāilün

Dirhemi şarf eyle girdikce ele

Kim olur cem‘ olıcağ lā yenşaraf

5(a)

Ferd

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Muḡaddem kākülün zevki vü sonra ḡaṭṭ-ı ‘anber-fām

İder bu nükteyi zāhir ki evvel şām āḡir şām

5(a)

&(bihī)

Fāilātün/fāilātün/fāilün

Sā‘atiñ çaldığı evḡāt degildir her gāh

Müddet-i ‘ömr gelüb geçtigine eyler āh

Maṭbaḡından il tütün tüter şanur

Açlıḡından aşcı āh itmiş meger

5(b)

Ferd

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Cevri gönlümdür çeken gözdür gören ruhsarıñı
Allāh Allāh kām alan kimdir çeken kimdir tevb(e)

5(b)

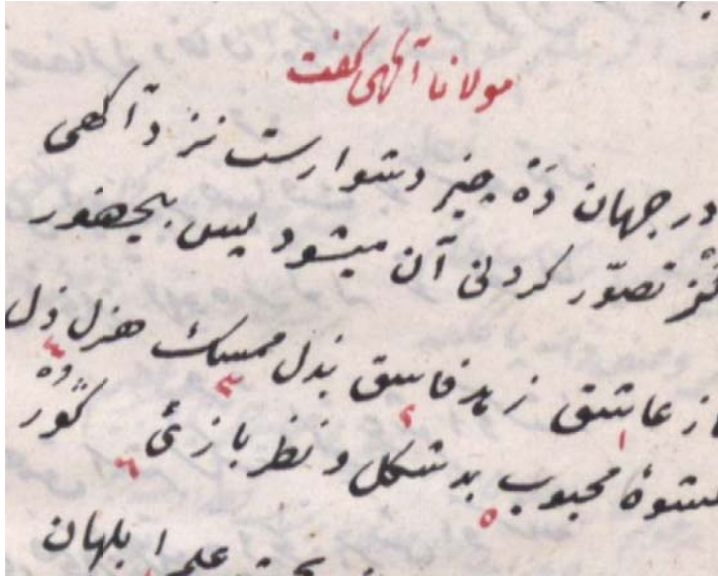
Ferd

Feilātün/feilün/fāilātün/fāilün

Mey ü maḥbūbla imiş zevḳi behişt-ābādīñ

Ḥaber aldık o ṭarafdan bize ādem geldi

5(b)

5(b)

'Aşkī

Ni'met-i dünyāda lezzet bulmaḳ isterseñ dilā

Şekker-i şükri dehānīñdan düşürme dā'imā

5(b)

Li-Şābit

MiŞāl-i kūze-i mey-i rūzeyi şıyām gibi

Bu āteş ile terāvihe kıyām gibi

5(b)

Ferd

Mefāilü/müstefilün/mefāilün/mefāilün

Ruĥuñ mihrine meh didimse naqlim aĥterīdendir

O dendāne dürr-i atlakī şıĥāh-ı cevherīdendir

5(b)

‘İzzet Mollā

Ĥāletiñ cānını Ĥaĥ mālını aldı mīri

Ĥaldı ĥussādına ĥaşakları ile kīri

5(b)

Der-hezl-i ‘İzzet Mollā

Enīs-i bezm-i ĥāşşu’l-ĥāşş iken eyyām-ı ĥāletde

Sefih ‘İzzet didikleri ‘aceb şimdi ne ĥālinde

5(b)

Bihī

Ĥased-i ĥalb-i ‘adū luĥfla zā’il olmaz

Süngere muzmer olan āteşe āb itmez eŞer

&

5(b)

İtmez kibāra mā-melekin şarf iden zarar

Yerden sipihr-i şebnem olursa verir maĥar

&

5(b)

Ġāyet acı ĥançal-veş olma atarlar

Pek ĥatlı henī olma üzüm gibi şıĥarlar

&

5(b)

Evşāf-ı muḥabbet dehen-i ḥāmeye şıǵmaz

Ta‘bīrimiz eyā niḥān-ı nāmeve şıǵmaz

5(b)

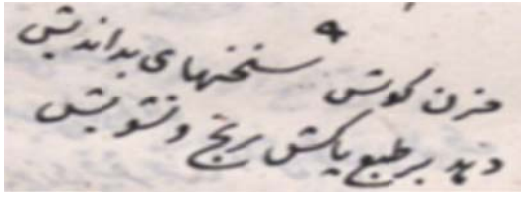
Nābī

Ṭab‘ım o ḳadar düşmen-i ḥissetdir kim

Sevmem ramazān ayını imsāki için

&

5(b)

&

5(b)

Yüz sürer dāmānına bir gün züleyḥā-yı ümīd

Sen hemān ey Yūsuf-ı dil mışr-ı istiǵnāda ol

&

5(b)

Müstetirdir ism-i yār ḳānun-ı ‘aşḳ ister zuhūr

Bir tenāzu‘dur bu kim izḥārı güç ızmārı güç

&

5(b)

Ol mest-i nāzı bezmimize da‘vet ideriz

Heb ḥāk-pāyine yüz serer minnet ideriz

&

5(b)

Uktub ve ḳābil

Ve illē elḳi fi’l-mezēbil

&

5(b)

El-cēhilu ke’l-ḥunfesē’

İzē teḥarrake fesē’

5(b)

‘a

Ne ğamdır gitse bir gül gülistānı ber-ġarār olsun

5(b)

‘a

Aġacdan mīve dūşdise diraġti pāy-dār olsun

&

5(b)

Şābit tūrāb-meşreb olur rif‘at isteyen

Vālāyī-i tevāzū‘a seccādedir misāl

5(b)

‘a Rāġıb

Ġam zencīr-i belāñı kırılınca çekelim

6(a)

Belīġī

Çekemez irdigini rif‘ate ehl-i hüneriñ

Ķoca ġanbur felegiñ işte miyānın bu bükür

6(a)

Zer-keşī fermā-yed

Dervīşleriñ ġalka-i tevġidine girme

Yavrum aşırırlar seni yā hū gediginden

Olmuş o ġadar mest-i mey-i ‘işret ü ‘işve

Bilmez o perī şorsalar aġşam yediginden

6(a)

Ve-leh(ū)

Der-āġuş idicek bir kez meded ol çeşm-i efsūnı

Fedā itmek nedir ādem yanında rab‘-ı meskūnı

6(a)

Lāmi'ī

Dem-be-dem būs-cer-i şūrîñ qahr içündür cünbişi
Var mıdır girdāb-ı ğamdan cān ħalās itmiş kişi

6(a)

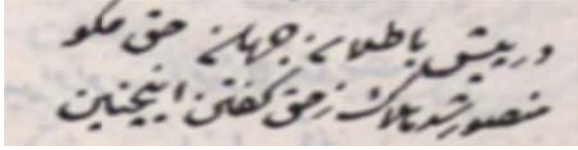
'Arfī

Bir iki qupa içüb papa yatub didi ki yār
Hēzihī baḫḫatin beydā'u ve entum fi'l-ḫıyār
&

6(a)

Taḫsīm idelim mel'anet erbābını ey dil
Şeyṭān benim olsun Dede sulṭān seniñ olsun
&

6(a)

&

6(a)

Gerçi ḫammām içre hoşdur şöḫbet-i yārān līk
Sīm-ten dellāk ile ḫalvetde başqa zevk var

6(a)

Vaḫāyi'-nüvīs Es'ad Efendi Ḥazretleriniñ

İşbu dünyā bir münecces lāşedir kim üstine
Niçe yüz biñ kerkes üşmiş birbiriyle ceng ider

'Āḫıbet ceng ü çekişle bulmadan egle zamān
Uçdılar qaldı yerinde yine lāşe ser-te-ser

6(a)

Li-müşārün ileyh

Terk-i nehy-i münker olmuşken vecībe zimmete
Nāhī-i fāsık neden medhūl ola ey bu'l-fuşūl

Her dü-vācibden birin terk ile sākıt mı olur
Vācib-i āhır tefekkür eyle ber-ḥükm-i uşūl
&

6(a)

Nādir bulunur tıynet-i kāmilde kuşūr
Kim māyeden eyler ne ki eylerse zuhūr
&

6(a)

Sulṭān Selīm

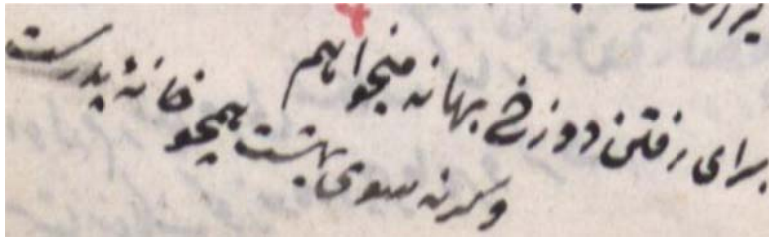
Yā ilāhī merḥamet kıl kim bahādır degilim
Sen mu'īn olmayıcağ bir şeye kādır degilim

&

6(a)

Olursañ şarka ğarba daḥi sulṭān
Gedā gibi verirsiñ 'ākıbet cān
&

6(a)

&

6(a)

Kibār-ı 'aşr ile hem-dem idi eyyām-ı ḥātemde
Kerem didikleri bī-kes 'aceb şimdi ne 'ālemde
&

6(a)

Bahāsı ḳalmadı ehl-i kemāliñ
Anıñcün ḳalmadı ehli kemāliñ

6(a)

Ḳıṭ‘a

Bīd cūya dimişki lüṭfuñdan
Dem-be-dem şerbet-i zülāl içeriz
Cūy bīde dimişki biz de seniñ
Sāye-i devletiñde hoş geçeriz

6(a)

Şābit

Efendi himmetiñ olursa manşıb-ı ‘aşқа
Yerinde pāye ile i‘tibār ḳābildir

6(a)

Şābit

Çār-ṭāḳ-ı iltifāt-ı yārdan düşmüş göñül
Çehre-i zerdim o mecrūḩa muşamma‘ gösterir

6(b)

Naḩīfi

Mālik-i ḩüsn ü bahā Yūsuf-ı gül-çehreleriñ
Rūyına ḩaṭ gelicek ipliği pāzāra çıkar

6(b)

Da‘vet-nāme-i Mevzūn

Ne ḳadar zaḩmet ise ḳatlanub ey zāt-ı şerīf
Bu gice ḩāne-i dā‘īyi idersiz teşrīf

Hem içersiz baba corbacıḒını ifṫārda
Hem daḩi ḩāṫırımız etmiş olursız talṫīf

Ye bu te’ḩīre sebep nidi dinilürse eger
İderiz ’aşlın anıñ sizlere bunda ta‘rīf

Yol vaḩal-nāk olub olmaz ise mümkün yürimek

Binüb ata iresiz ‘aṭf-ı ‘inān taẓyīf

Sen elem çekme münībā ki o merd-i kāmīl
Umūrım itmeye iḥyā beni/aḥbābını bunda te‘sīf

Nola başın aşığa itse ḥīn-i kārda dil-ber
Gerisin fikreder ‘ākıldır ol şūḥ-ı vefā-güster

6(b)

Şābit

Ol dūrzī şūḥınıñ biraz esbābını elledim
Bir çarpı çekdi ğamze-i mesti tekelledim
&

6(b)

‘Arz eyledim metā‘ımı bir dūrzī şūḥına
Çok ölçdi biçdi gördi ki çıkmaz tekelledim

6(b)

Nābī

Dil-ber-i ḥarf-nedān-ı ‘Arabistāndan āh
Çeşm-i şevkımdede uçar rüm iliniñ ḥūbları

6(b)

Nābī

Oldum remīde bī-nemekān-ı kenārdan
Sitānbuluñ gözümde uçar mah-rūları

6(b)

Müsteviyyetü’l-a‘dād olan kelimātdır ki zıkr olunur

‘İbādet (477) ‘izzet (477) ‘ilm (140) ‘amel (140) sa‘y (140) ‘ālim (141) fānī (141)

şulḥ (128) nizā‘ (128) ‘ākḳ (171) ‘āşī (171) pīr (212) bī-‘aḳl (212)

ayak (112) ḳadeḥ (112) şemşīr (850) mi/errīḥ (850) derd (208) hicr (208)

Kākül(71) sevdā (71) zebān (60) dehān (60) muḥabbet (450) meveddet (450)

h b (609) r hat (609) Őerr (500) mest (500) s b (72) alma (72)
Seng (130) la'1 (130) merd (244) dil-ber (244) maĥb b (58) n z (58)
 n (51) c zim (51) n ŐiŐ (149) mecn n (149) tevbe (413) peŐm n  (413)
 alem (170) ma'n  (170) sir c (264) perv ne (264) m z n (108) ĥa  (108)
M y (56) bend (56) Őab ĥ (101) mes  (101) ĥis b (71) sehv (71)
Dev  (11) t b (11) mey (50) g l (50) cevr (209)  z r (209)
Em n (101) Ő hib (101)
&

6(b)

Mef il n/mef il n/mef il n/mef il n
Niġari n r y  revmimdir  ara z lfi  aram n m
A  aln  idinim başında Őırma Őa ı Őarĥ n m

 ĥir fen -res de olub emr-i k 'in t
Eyler ĥit ma vaz' deb r-i ezel  alem

7(a)

Ned m Raĥimehull h

'Aceb n zende t fl-1 dil-sit ns n
G zelsin t zesin tersin civ ns n
G z mde n rsun s nemde c ns n
Hem n  albmdeki r z-1 nih ns n

Neden iŐkestedir t rf-1 k l hi n
Neden mest nedir  eŐm-i siy hi n
Ni  n  anlar d ker t ġ-1 niġ hi n
Ni  n sen b yle  Ő b-1 cih ns n

Varub b ġ nelerle  lfet itdi n
Dil-i z r m es r-i miĥnet itdi n
Beni mehc r-1 t b u t  kat itdi n

Yamānsın hāşılı zālīm yamānsın

Söz açma hızırla āb-ı beḳādan
Efendim sevdiğim ben bildiğim ben
Bu sükker-i ḥand ile bu ḳad(d)le sen
Ḥayat-ı tāze ‘ömr-i Cāvidānsın

Göñül kim ‘aḳd-i bend-i kākülüñdür
Hevādār-ı şemīm-i sünbülüñdür
Nedīm-i zār ḳurbāniñ ḳuluñdur
Sen āniñ cismine rūḥ-ı revānsın

7(a)

Şābit

Mürīdi söyledi şeyḫiñ riyā-fürüş idügin
Uzun ḳulaḳdan işittim derāz-güş idügin

7(a)

Ḥayretī

Olsaydı bendeki derd-i mecnūn-ı bī-nevāda
Ḳuş mı ḳarār iderdi başındaki yuvada

7(a)

Şābit

Seccāde-i perstişe pā ḳorsa ol şanem
Ḳandīl alur fitili hemān bir sücūd ile

7(a)

Şābit

Keff-i ümmīde girmezsin gülüñden şemme virmezsin
Nedir farkıñ gül-i ḫasvīrden bālā-yı ḫāḳ üzre

7(a)

Nedīm

Bir söz didi cānān ki kerāmet var içinde
Dün giceye dā'ir bir 'işāret var içinde

Mey-hāne muḳassī görünür taşradan ammā
Bir başka feraḥ başka leṭāfet var içinde

Eyvāh o üç çifte kayık aldı kararım
Şarkı okuyub geçdi bir āfet var içinde

Olmaḳda derūnunda hevā āteş-i sūzān
Nāyīñ diye bilmem ki ne hālet var içinde

Ey şūḥ Nedīmā ile bir seyriñ işitdik
Tenhāca varub Gökşuya 'işret var içinde
7(a)

Ṣābit

Bir buse kirāsıyla alub zevraḳa yāri
Dün faşl-ı ḥişāri güzel eyyāmā düşürdük

7(a)

Derkenar

'Āşıḳa baḳmadığı farṭ-ı muḥabbettendir
Şaḳınur kendi gözinden daḫi dildāde seni

7(b)

Bāḳī

Ol şanemden Baḳīyā bir buse da'vī kıl yūri
Söylemezse öp hemān aḡzın sūkūt iḳrārdır

7(b)

Velehū

Ḳuçmaḳ deḡil ġaraż seni dīdārdır murād
Deryā-yı iştiyāḳ begim bī-kenārdır

7(b)

Velehū

Ḥüsñüñ zekātınıñ eger ey ḥāce-i cemāl

Bir müstaḥıkkın isterseñ işte baq faqır

7(b)

'a

Ṭoğdı boğmağa yaramaz oğlan

&

7(b)

Yoq nesnemiz ki lāyık ola ḥāk-i pāyine

Ancaq devām-ı devletiñ için du'ādayız

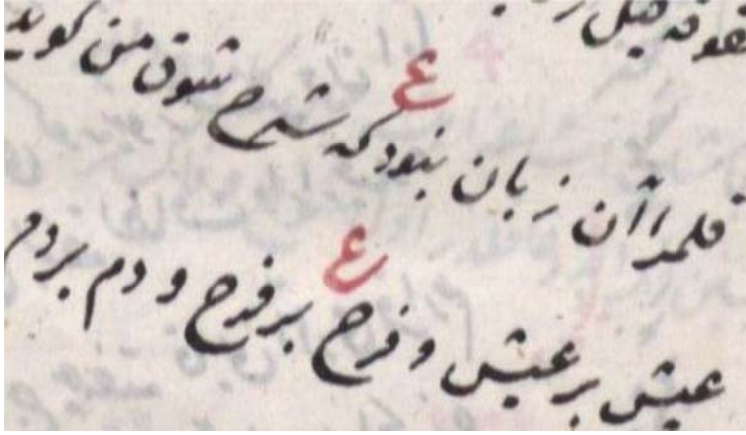
&

7(b)

Ḥākīriz gerçi istihkākımız yoq nāmeye ammā

Ḥuqūka kıll ri'āyet āh efendim bir selām gönder

7(b)

7(b)

Nāşırüddīn Mışra'-ı sānisi maqlūb

Eḥabbü'l-mer'e zāhirehū cemīlun

Li-şāhibihī ve bāṭnihī selīmun

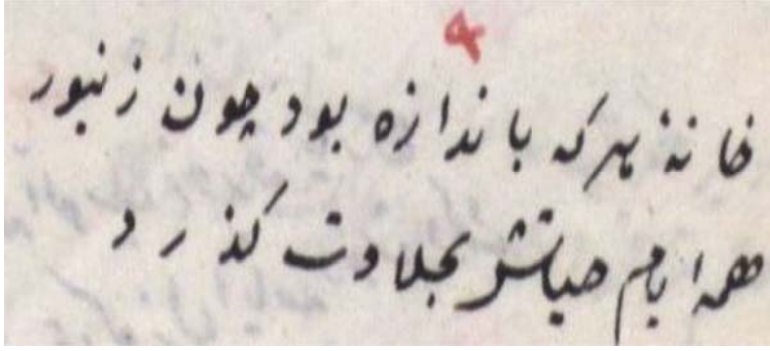
Meveddetehū tedūmu li-kulli hevlin

Vehlun kulli meveddetehū tedūmun

&

7(b)

7(b)

'a

Cihānda hīc gül-i bī-ḥār u sahbā-yı bī-ḥumār olmaz

7(b)

Şafvet

Şerār-ı nār-ı 'aşkından göñülde āh yangın var

Ṭutuşdı mülk-i cān def' eylesün Allāh yangın var

Şafağ şanma kıızıllık dāmen-i āfākı tutmuşdır

Felekde mihr-i 'aşkıñla seniñ ey māh yangın var

Nihānī sīneme kundağ bırağdı bir tūfeng-endāz

Degil bir nevbet-i āteş sīnede her-gāh yangın var

Vücūdı dāğ-ı reşk ile ser-ā-pā āteş olmuşdır

'Aceb mi çağırırsa ḥāsīd-i bed-ḥāh yangın var

Bir iki cām yandırdım o āteş-ḥūnı parlatdım

Ḳızışdı meclis olsun bilmeyen āgāh yangın var

Çerāğıyım fūnūn-ı sūziş-yan mollādan gördüm

Dimem pervāne-veş yansam daḥī eyvāh yangın var

Zülāl-i luṭfa kandır medḥini itdikce faḥr ile

Ḳuluñ şafvet miḲāli ḥüsnüne ey şāh yangın var

&

7(b)

Bir gün sehāb-ı feyz-i ḥudā reşḥa-bār olur

Her dāğ-ı sīne bir gül-i āl-i bahār olur

&

7(b)

Çıkmağa bir derece ḳaldı sipihr-i nāza

Nedir ol şūḥ-ı cefā-pīşede bu istidrāc

&

7(b)

İricek cāzibe-i himmet-i merdān-ı Hudā

Yek-nefesde reh-i şad-sāleyi ṭayy ḳābildir

8(a)

‘a

Kemāl-i şevḳle ḳalmaz efendi ḥûş ādemde

&

8(a)

Heb sa‘y u ṭaleb gider yabana

Āḥir didigin ider zamāna

&

8(a)

Ḳābil-i feyze kerem-kār eyler iḥsānın tamām

Mihr ider māh-ı neviñ elbette noḳşānın tamām

&

8(a)

İzē nāzıratuhum lem telaḳḳi minhum

Seviyyi ḥarfeyni lem lem lē nusellim

8(a)

Vaşşāf

Bilinmez ‘ārifiñ fevtinden ol ḳadr u āsārı

Miḥekk-i ḥāk ile sencīdedir ḥüsn-i ḥıred şimdi

8(a)

‘a

Noḡṡa-i kilki ruḡ-ı bıkı-i ḡayāle ḡāl olur

&

8(a)

Pīr-i çengī-i muḡālif-i naḡamāt-ı eyyām

Sāz-kārınla ḡomaz kimseniñ āheng-i nizām

&

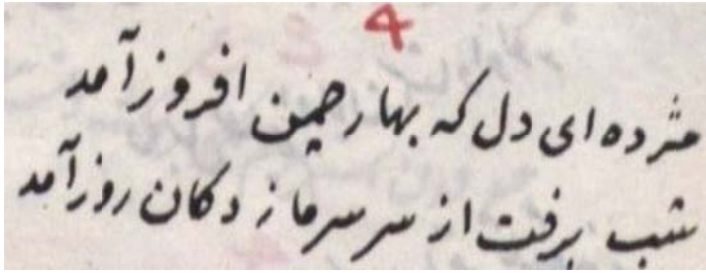
8(a)

Olur ādem daḡıḡa-dānlıḡdan šerḡa-i dār-ı ḡam

Nümāyāndır bu ma‘nā sīnesinde çāk-ı kendimden

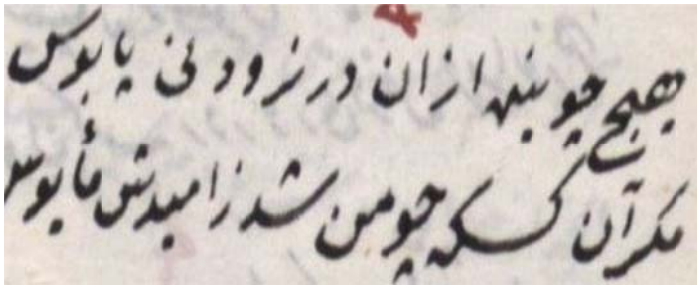
&

8(a)

&

8(a)

8(a)

‘a

‘Avām-zādeleriñ her biri zebīr olamaz

8(a)

‘a

Nāleden cism-i nizārım oldu çün nāl-i kalem

&

8(a)

Kemend-endāz-ı dehrîñ kimse bendinden hālās olmaz

Zemāne gösterir behrām isek de ‘āķıbet gūrı

8(a)

‘a

Bir su’āle yer kıomaz ol ğamze-i hāzır-cevāb

&

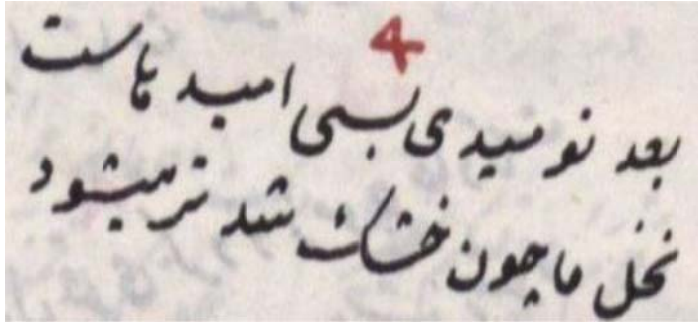
8(a)

Men‘ eyler imiş mes‘ele-i ‘aşķı müderris

Ey hāce ānıñ var ise yaklaştı kıazāsı

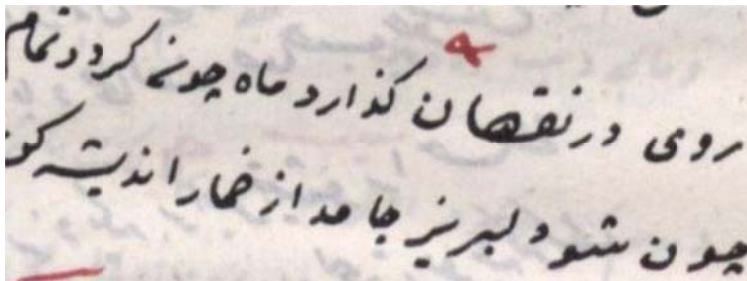
&

8(a)

&

8(a)

&

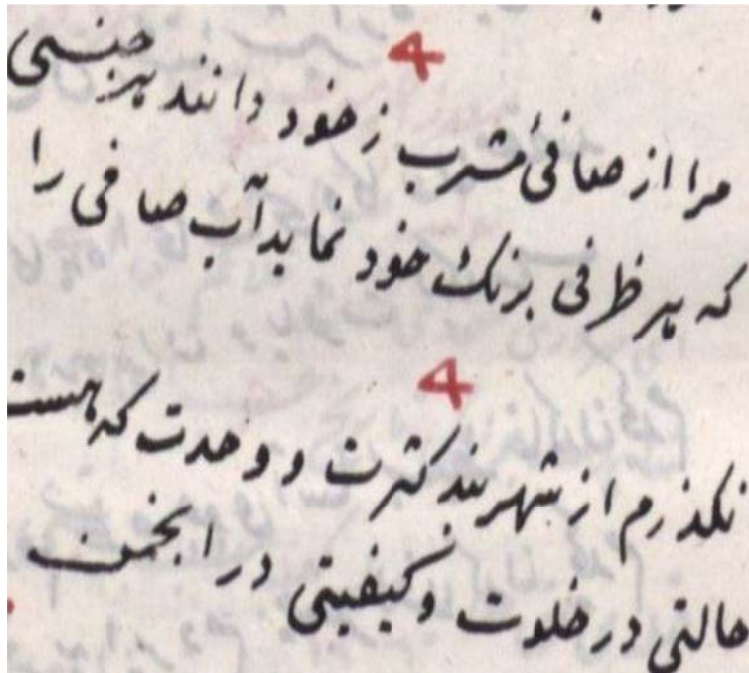
8(a)

Ķadriñi seniñ muşallāda bilüb ey bākī

Ṭurub el baĝlayalar kıarşuña yārān şaf şaf

&

8(a)

&

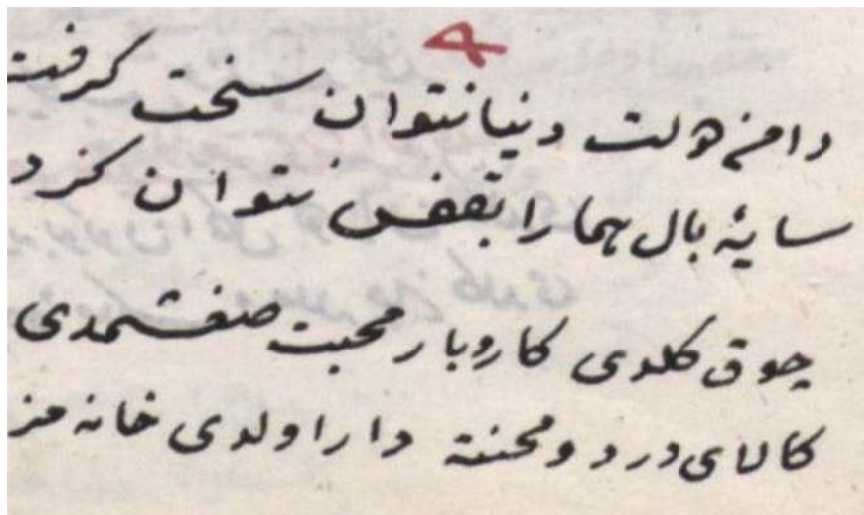
8(a)

İnne'l-emīru huvellezī aḡḡā emīran yevmi 'azleh(ū)

İn zāl sulṭānū'l-vilāyete lem-yezel sulṭān faḡleh(ū)

&

8(a)

8(a)

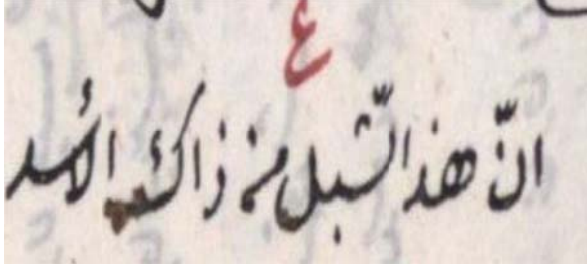
Derkenar

Beyit

Ḥulūṣ-ı ed'iyedir derd-i bī-devāya 'ilāc

Du‘ā-yı h̄ulūṣa pad-ṣāhān dahī muḥtāc

8(a)

&

8(b)

İder kaṣd-ı taḳaddüm her hūnerde ehl-i ōvḩ ammā
Geline faẓl-ı sinn ü sāle eyler nefsinı te‘ḥīr

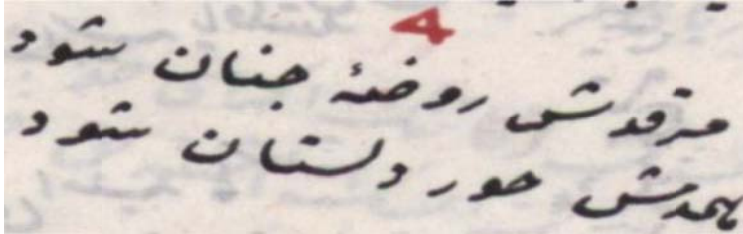
&

8(b)

Ve lē ‘aybe fihim ğayri inne ḍuyūfihim
Ye‘ābe bi-nisyēni’l-eḥabbete ve’l-veṭāni

&

8(b)

&

8(b)

Ârifānrā dil kavī gerdiz mevc hād sād
baḥr-ı ez bād muḥālif sāhib-i cevṣen ōd

&

8(b)

Devr ü nezdiñe berāber yetiṣūr iḥsānı
Ḥaḳḳ bu kim himmet ü ğayret olıcaḳ böyle gerek

&

8(b)

Ḥıfz-ı devlet-i der-periṣān gerden sīm ü zer-est
Medd-i iḥsān riṣte-i ṣīrāze-i īn defter-est

&

8(b)

Bu bender-gāhda ebḥās-ı baḥr u kāndan maḳṣad
Nezāketle dürr-i dendān u yāḳūt-ı lebiñdir heb

&

8(b)

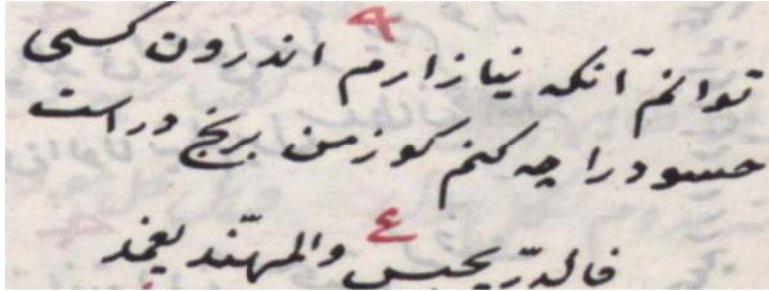
İrişdim baḥra cūy-āsā basıṭ-ı ḥākden geçdim
Besāṭ-ı ḳurba irdim çenber-i eflākden geçdim

&

8(b)

Tüvānım an ki yana zaram Enderün gesi
Ḥasved ra çe ḳonam göz men ..... at

8(b)

8(b)

Ḥāce Münib Der-Ḥaḳḳ-ı ‘Āṣir Efendi

Şadr-ı fetvāya bu gün ekmel-i devrān geldi
Ten-i efsürde-i mülk ü milele cān geld

&

8(b)

Hüneriñ mi nemi hored eyyām azan şikeste diler
Geça rüm be ticāret bedin meta‘ kesad

&

8(b)

Süveydā-yı dili cūşişine emvāc-ı ḥikmetdir
Zihī feyz-i ḥudādır ḳaṭrede güncidedir deryā

&

8(b)

Çad k̄ile inne'n-nēse min çablinē

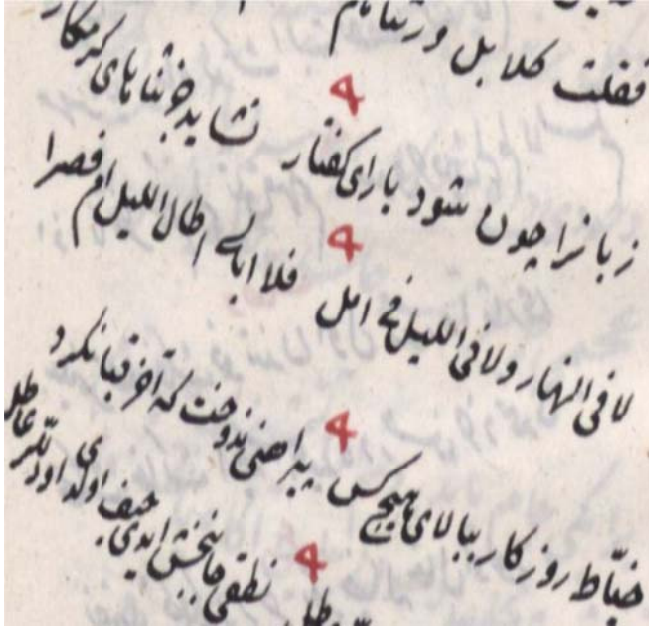
Çad zehenū bi'ş-şerefi'l-fāhir

Fe-çultu kellē bel vera[n]nēhum

Kem terake'l-evvelu li-āhir

&

8(b)

&

8(b)

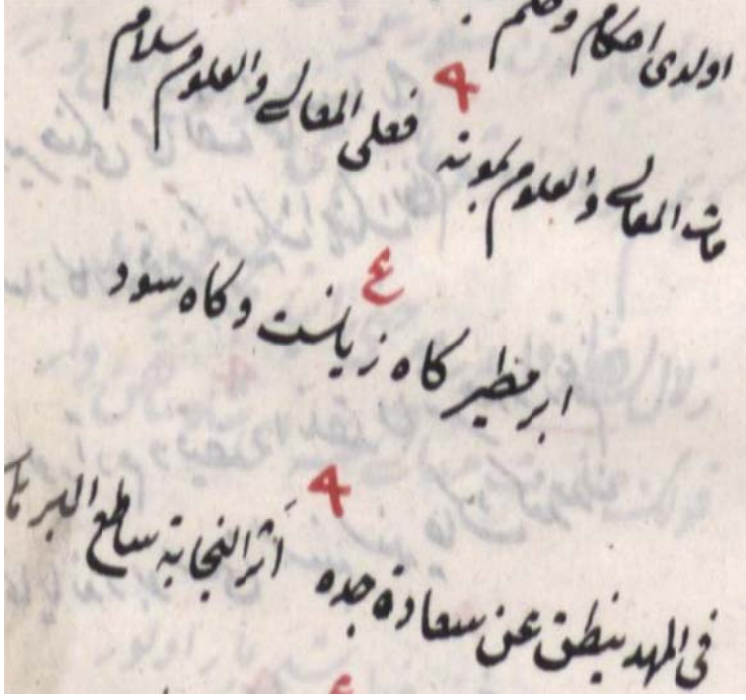
Oldı aḥkām u ḥükm ketb iden eller 'āṭıl

Nuṭḡı cān-baḡş idi ḡayf oldı o diller 'āṭıl

&

8(b)

8(b)

‘a

Ḳābil-i ta‘līm olan üstād olur

&

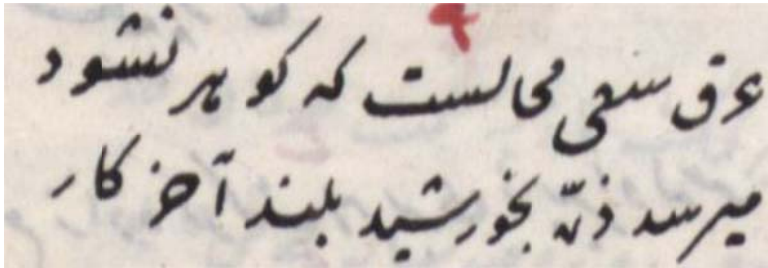
8(b)

Aña sī-pāre olsun māhiñ eyyām-ı [ü]l[ü]eyni

Yapılsun kīse-zed-i ruzī ḳurş-ı mihr-i enverden

&

8(b)

9(a)

Seyyid Vehbī

İmtihān degil evlād-ı mevālī muhtāc

Ḥārice beyyine ister mi de‘āvī netāc

&

9(a)

Ġamze-i pür-ħıřm ıkar eřm-i neng-ħūsundan
Kiřver-i ħüsnüñ ejder toġar āhūsundan

&

9(a)

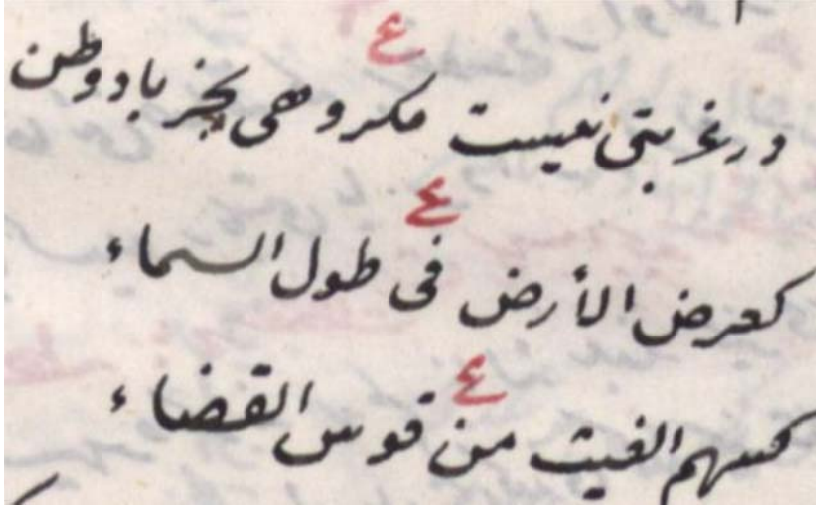
İzē kunte fi ħācetin murselen
Fe'ersele ħakīmen velē tevşiye

&

9(a)

şalındı devħa-i bār-āverī ħaddi berr ü sāye
Ķudūm-ı es'adı oldu berr ü sāye

9(a)

&

9(a)

Böyle olsa olıcaġ ħüsn-i sülük
Ki ānı taġsīn-i memlūk-ı mülük

&

9(a)

ز زبرد امن مجر شمیم عود بید است
هنر در کس شود پنهان هنر پنهان نمی مان

9(a)

'a

Çokdan isterdim getürmek dest-i maşşūda seni

&

9(a)

آخو دلم بآرزوی خوبین بسید
آنجی از خدای خواسته بودم بمن بسید

&

9(a)

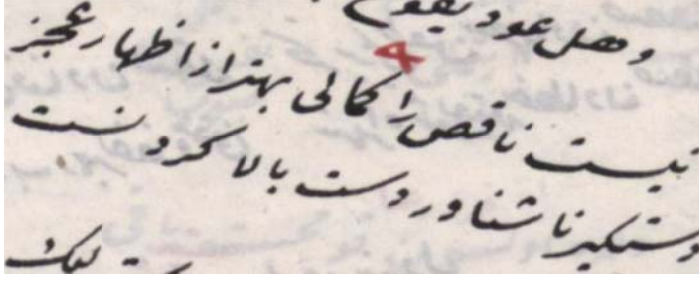
شعر در نفس خوبین بد نیست
نال من ز حسرت شرکالت بد لیت

9(a)

و هل عود یفوح بباد خان
از ا...

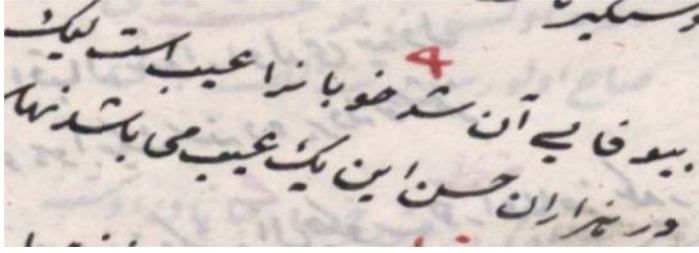
&

9(a)

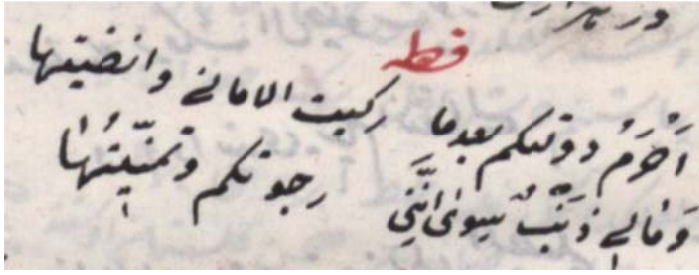

&

9(a)

9(a)

9(a)

Münib

Didim gördükde ol nev-res-i nihālîñ nâz u reftârın
Bu gülşende bu bir serv-i revân olmaz mı gitdikce

9(a)

'a

Olur meşrû' olan 'indimde maqbûl olmayan olmaz

9(a)

Es'ad-zâde Şerîf Efendi-zâde için Mevleviyyet-i Mekke Târîhi

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Ey sürürî maḥkûm-ı melâlim ben velî
Şâhidimdir bu iki târîḥ-i ḥasbe'l-'âdeye

ıldı ha mollāya ‘ālī ka‘be manşıb-ı beytini

1206

9(a)

Fāilātün/fāilün/fāilātün/fāilün

Cāh-ı vālā ka‘bedir maḥdüm Es‘ad-zādeye

1206

&

9(a)

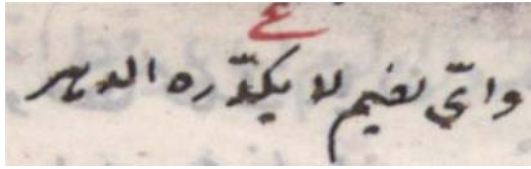
Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Ḥakīm-i ḳādiriñ bir işde munzamm olsa taḳdīri

Müfid olmaz aña erbāb-ı re‘yiñ aql-ı tedbīri

9(a)

‘a

9(b)

ı‘a-i Mergūbe

Müstefilün/müstefilün/müstefilün

Yā Rab ḳalemim müy-ı fenādan şaqla

Tahrīrimi ta‘n-ı süfehādan şaqla

Tevfıḳin idüb reh-ber-i lafz u ma‘nā

Şeh-rāh şerī‘atde ḥaḫādan şaqla

9(b)

Beyt

Fāilātü/mefāilü/mefāilü/feülün

rüz-ı ḳaḫbe-i iḳbāle süvār oldu yine dil

ḳovalan bu hevā biñ senede bir dile düşmez

9(b)

‘a

Ayağından bu bezmiñ al çeküb dūr olmamız yegdir

9(b)

‘a

Vürūd itdi peyām-ı intikālī

A ‘zamu’l-ḥaṭāyā muḥārabetu men yaṭlibu’ş-şulḥ

&

9(b)

Haḳ te‘ālā ḳabrini nūr eylesün

Cennet ü kevserle mesrūr eylesün

&

9(b)

Ez miyān-ı ḥüsrevān şüd ḥarb āmed-i imtizāc

9(b)

Ḳıṭ‘a-i Ḥekīm-zāde Alī Paşa

Ol ḳadar virdi ğinā baña cenāb-ı Mevlā

İ‘tibār eylemezem cevhere cem‘-i māla

Sūdı yok ḥırş u tama‘ eylemeniñ dünyāda

Virmeyince saña bārī yine itmek nāle

&

9(b)

Şaḥn-ı güftārda reftār idemez lāğardır

Edhem-i ḥāmemiziñ bir ayağı aḳşerdir

&

9(b)

İtse de sehv ü ḥaṭā kilik-i beyān

Setr ider ‘aybını ehl-i ‘irfān

&

9(b)

Ba‘de-zīn şoḥbet-i ḥāl eyleyelim

Şıdḳla başt-ı maḳāl eyleyelim

9(b)

Derkenar

E'n-nēsu ihvēnun ve şettē fi'ş-şiyemi

&

9(b)

Hemān sen dūş-i isti'dādıñ ile qābil-i hil'at

Saña hıyāṭ-ı gerdūn aṭlas çarḫı libās eyler

&

9(b)

Sitānbul'a ū deñlü ārzū var dilde ey vecdī

Uçardım mümkün olsa neyleyim bāl u perim yoḫdur

9(b)

'a

Kimi der ki öldür öldür kimi derki kıyma kıyma

9(b)

'a

Mü'ezzınler uyur mı bu ūbeñ yoḫ mı ūeher-gāhı

&

9(b)

Hā'ini ūanma ki ber-hürdār olur

Yā kesilür başı yā ber-dār olur

9(b)

Ḳıṭ'a-i bāhir Muştafā Paşa rikāb için taḫrīr eylemişdir

Sipihre gönderelim nāle-i bülendimizi

Cihāna bildirelim bārī kendi kendimizi

Bu nazm ile varalım hāk-i pāy-i devletine

Çoḫ oldu görmeyeli Bāhir efendimizi

&

9(b)

Hıfz-ı devlet-i der-periřān gerden sīm ü zer-est
Medd-i ihsān rişte-i řirāze-i ĩn defter-est)

Cem‘-i devlet-i der-periřān gerden sīm ü zer-est
Medd-i ihsān rişte-i řirāze-i ĩn defter-est

&

9(b)

ıldı eyyām-ı ĥayātıñ itmam
Eyledi Gölşen-i firdevsi maām

9(b)

Der-a-ı Ĥalil Ĥamid Paşa

Fenādır yazılan gördi rü‘üs-ı ĥalk ‘ālemde
Muabbet ĥāneden bu da aniñçün terk-i ser ıldı

9(b)

‘a

Ser-nüvişt-i ezeli ĥakk ile tayir olmaz

9(b)

‘a

Feth ü nuşretdir/der-yemin ‘izz u devletdir/der-yesār

10(a)

ı‘a

Fāilātün/mefāilün/fāilātün/fāilün

Ya İlāhī şeref-i ĥazret-i peygamber için
Ben uluñ cilve-geh-i nazra-i řulān eyle

Sūhanım gerçi benim gibi periřān ancak
Lāyı-ı nazra-geh-i dāver-i devrān eyle

10(a)

Tārī-i zeyl-i ĥadīatü’l-vüzerā

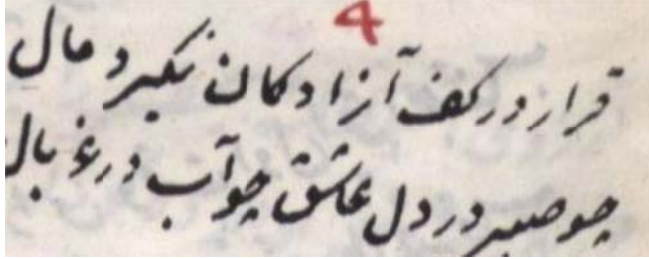
Fāilātün/fāilātün/fāilün

Biñ iki yüz on yediye bā-tamām

Bu eser buldu nihāyet ve's-selām

&

10(a)

&

10(a)

İtmez lisān-ı hāl-i dili fehm hāmeler

‘Ācizdir iştiyākımı inhāda nāmeler

10(a)

Ḳıṭ‘a der-ḥaḳḳ-ı Şālīh Paşa

Çok zaman geçmedin bunuñ daḥī

Başına geldi seyyidi hālâtı

Naḳle şālīh degil cerīme için

İtdiler ḳatlı ile mücāzâtı

10(a)

Der-ḥaḳḳ-ı Nedret-i Semmūr

Ol ḳadar raġbeti var semmūruñ

Oldı taḥşīli anıñ emr-i ‘asīr

Böyle ḳalursa olur zī-ḳıymet

Nāfe-i kelb ü ḳafā-yı ḥınzīr

10(a)

Tārīḥ

Müfteilün/feilün/müfteilün/feilün

Āh ile batdı vezīriñ gemisi deryāya

1060

&

10(a)

Müntakımdır bir adı mevlānıñ

‘Ammdır luṭfi Ḥaḳ Teālānıñ

10(a)

Derkenar

‘a

Pīrāne-serem ‘aşḳ-ı civānī be-ser-i üftād(e)

10(a)

‘a

Uğradı ḥavf itdigine ‘ākıbet

10(a)

Ḳıṭ‘a-i Muşanna‘

Şāh olıgör	taḥt-ı ‘aşḳa	ğayret idüb	zāhidā
Taḥt-ı ‘aşḳa	ṭālib olan	itmeli	terk-i fenā
Ğayret idüb	itmeli	nefsi zebün	şubḥ u mesā
Zāhidā	terk-i fenā	şubḥ u mesā	lāzım saña

10(a)

Ferd-İ Ra‘nā

Fāilātün/feilātün/feülün

Dilde olsun ḳo muḥabbet-i bākī

Sağ olursaḳ yine ülfet-i bākī

10(a)

Ḳıṭ‘a

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Düşse zülfüñden ‘araḳ ruḥsār-ı cānān üstüne

Güyyiā şeb-nem düşer ol berg-i ḥandān üstüne

Zîr-i la'liñde görenler hıtt-ı ebrû-yı bahâr
Sâye şalmış şandılar şahn-ı gülistân üstüne

10(a)

Vak'a-nüvîs Es'ad Efendi

Mefâilün/feülün/fâilâtün/feülün

Şağın riyâsına aldanma zâhid-i 'aşrîñ
'Afâf-ı nefsine fıkdân bâhir ü bâ'is

10(a)

Veleh(ü) Kıt'a

Fâilâtün/feilâtü/fâilâtün/fâilün

Mâl-i dünyâ bir münecces lâşedir ki üstüne
Nice yüz biñ kerkes üşmüş birbiriyle ceng ider

'Âkıbet ceng ü çekişle bulmadan añla zemen
Uçdılar kaldı yerinde yine lâşe ser-te-ser

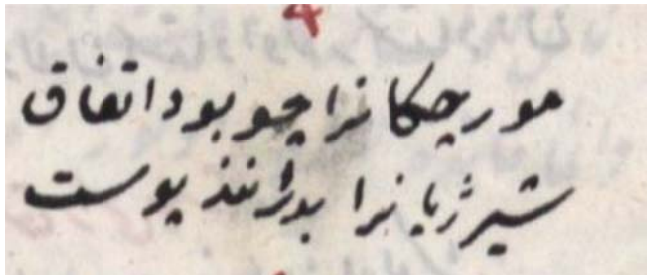
10(a)

'İbâre-i Lañife

El-muħlişüne 'alē hıttı 'azîm

&

10(a)

10(a)

'a

Gerçi ma'zül oldım ammâ pāye kaç' itdim hele

10(a)

'a

Faķır kīse tehī müflis kühen cāme

10(a)

Derkenar

Çün ‘illet hūn-ı dildendir ‘ilācı şışe çekmekdir

&

10(a)

Bir ıtabıbe şordılar diş ağrısıçün bir ‘ilāc

Nāzil olmuş bir belādır çāresi çekmek gerek

&

10(b)

Seniñle itmez zeber ceng ü perhāş

Uzağdan merhabā ey eyü kardaş

&

10(b)

Bülend-himmet ü ‘ālī-nazar gerek ādem

Ki himmetine göre oldur ādemiñ kadri

&

10(b)

Der-gehi buse-cāy-i ‘ālem idi

Meclisi reşk-i şoĥbet-i cem idi

&

10(b)

Bu vaz’-ı nā-pesendiñ rüz-gār eyler mükāfātın

Muqaddem itdigi küstāhlığı ma’zūr olur bir gün

&

10(b)

Mūmyā-i tesliyet hergiz müfid olmaz baña

Çār-tāķ-ı iltifāt-ı yārdan üftādeyim

10(b)

Der-haķķ-ı Dalıaban Muştafā Paşa

Dalıaban oldu geldi dīvāne

Çıkdı şadr-ı şudūr-ı zī-şāne

10(b)

Veleh(ū)

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Likāsi öldürür insānı bir şekl-i ğarīb ancak

Edāsı güldürür mevtāyı ammā bundadır hikmet

&

10(b)

Müstefilün/mefülü/mefāilü/fāilün

Esvāḳ-ı şehri geşt ü güzār itdigim bu kim

Dīvāne gönlüm eglenecek bir yer isterim

10(b)

'a

Ḳābil-i şākird olan üstād olur üstāddan

10(b)

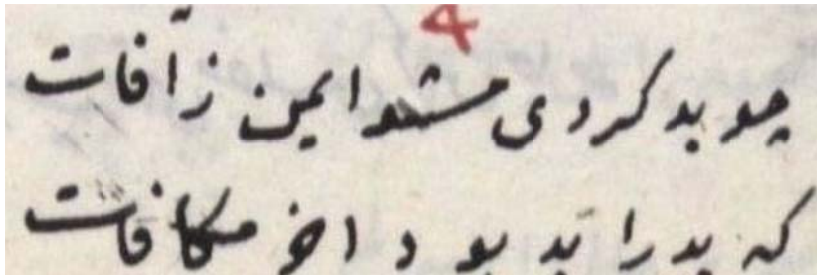
DER-ḤAḲḲ-I RĀMĪ PAŞA

Ḥarem-i ḥarem-ārā zādede pinhān oldıñ

Hāy Rāmī Çelebī şān-ı vezāret bu mıdır

&

10(b)

10(b)

Derkenar

'a

Düşdi nigīn elinden elmas pārelendi

10(b)

'a

Zer-i hâliş 'ayârın gösterir seng-i siyâh üzre

10(b)

Dil-Āver Ağa-zāde

Niçe pey-rev olayım tā'ib-i mu'ciz-sühana
Tevsen-i kil kimi ol mertebe rām eyleyemem

Bu da ibrām-ı ehibbā ile oldı yoḥsa
Baña ḳalsa bu ḳadar ḫaḫ-ı kelām eyleyemem
&

10(b)

Bu dem-i fırsatdır ibn-i vaḫt ol itme ictināb
Mā-beyn maḫşūlıdır böyle vaḫtde ḫāḳıyye ḳab
&

10(b)

Fesād olsa esāsında nebāniñ pāy-dār olmaz
Niçe mismār-ı himmet-i şarf olunsa üstüvār olmaz
&

10(b)

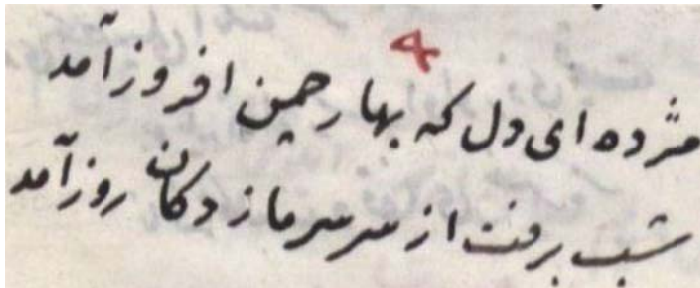
Bir ālāy ḫā'ife ister var
Kimisi na'le kimi mīḫa ḳaḳar

10(b)

Ferd-Ī Ra'nā

Gāh olur kim raḳīb dīvāne
Sebeb olur vişāl-i cānāne
&

10(b)

10(b)

'a

Seyyidü'l-aḥkâmdır şulḥ ü şalāḥ

10(b)

'a

Naẓar-ı ḥulūşadır isterse bî-şu'ūr olsun

&

10(b)

Gözleriñ sürmele ey baḥt-ı siyeh ḥāzır ol

didigiñ olmadı şimden gerü çünki var ol

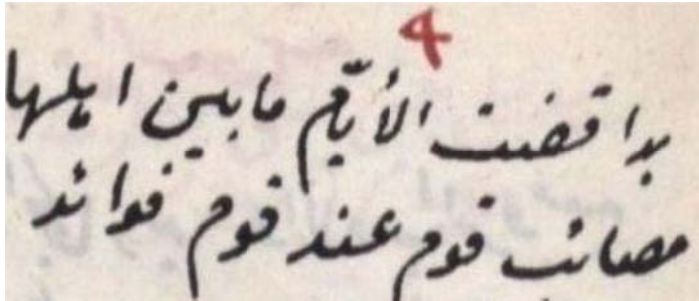
10(b)

Derkenar

Ayağı yer mi başar zülfüne ber-dār olanıñ

&

11(a)

&

11(a)

Görmedi çeşm-i felek böyle dirāyet-kānı

Görse al sīnede eyvallāhi iderdi ānı

&

11(a)

Şöyle ḥidmet ideyim pād-şeh-i devrāna

Ki şadākat niçe olur göstereyim yārāna

&

11(a)

Ārzū-yı iştiyākıñ bî-ḥuzūr itdi beni
Dürbîn-i şevkle yollarda gözlerdim seni

11(a)

‘a

Gelir emr bu qata merhûn

&

11(a)

Gerdûn virir mi kimesneye şîrâze-i niẓâm

Tâ şıķmayınca mengene-i ızırâbda

&

11(a)

Yine şad-müjde dilâ vaķt-i ıarab-zâ geldi

Gitdi ğam şimdi neşât-ı feraḥ-efzâ geldi

&

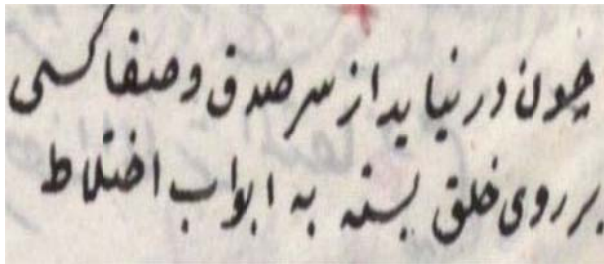
11(a)

Hîc dilden dile düşürmezler

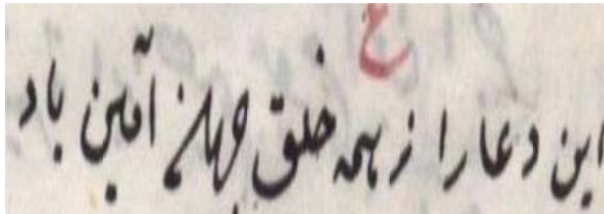
Dehen-i ḥalka düşmesün kimse

&

11(a)

11(a)

&

11(a)

Nazarından kitāb gitmez idi

Rāḥat ḥor duṭub itmez idi

11(a)

‘a

Ugradı ḥavf itdigine ‘ākıbet

11(a)

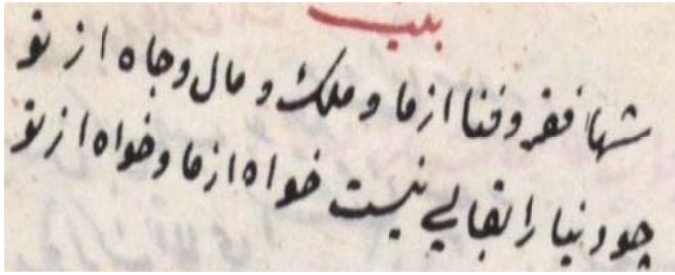
Derkenar

‘a

Unudurlar seni bī-çāre hemān ölmeyegör

11(a)

Beyit

&

11(a)

Gerdün virir mi kimesneye şīrāze-i niṣām

Tā şıḳmayınca mengene-i ıztırābda

&

11(a)

Şöyle ḥidmet ideyim pād-şeh-i devrāna

Ki şadāḳat niçe olur göstereyim yārāna

11(a)

Cāmī

Der-sitāyiş-i şeyḫü'l-İslām Ḥāce Sa‘deddīn Efendi vü maḥdūmı Çelebī Efendi

Bu yaḳınlarda cihāna iki müftī efendi geldi

Ṭutdı her birisiniñ ‘ālemi faẓl u edebi

Kimdürür deyu su'âl eyler iseñ anları sen
Birisi Hâce efendi biri Hâce Çelebî

11(a)

Hākī

Şeh-süvār-ı 'arşa-ı cüd oldığıñ fehm eyledim
İşte ben geldim efendim der-gehiñ dīvānına

İntizār atına çignetme bu hākī bendeñi
Esb-i va'diñ dizginin döndür vefā meydānına

11(a)

Hākī

Bīmārım efendim bu dem-i sermāda
Sincab ise ancak giyülür germāda

Kürk istemege havf iderim zīrā kim
Kürk ile kürek bir görilür imlāda

&

11(a)

Nā'il olsa küremā devlet ile īrāda
Dā'imā mā'ide-i luṭfi olur 'āmāde

&

11(a)

'Āşcı-i 'aşq teni qavurma ider ki qapama
Dāmen-i luṭfuñı aç ile 'ināyet qapama

11(a)

Sürūrī

Qahve ma'cūn tütün enfiye vü kāfir afyon
İşte beş şeydir 'azīzim bizi eyler mecnūn

11(b)

Ḳıṭ‘a-i Süleymān ‘Ārif Beg

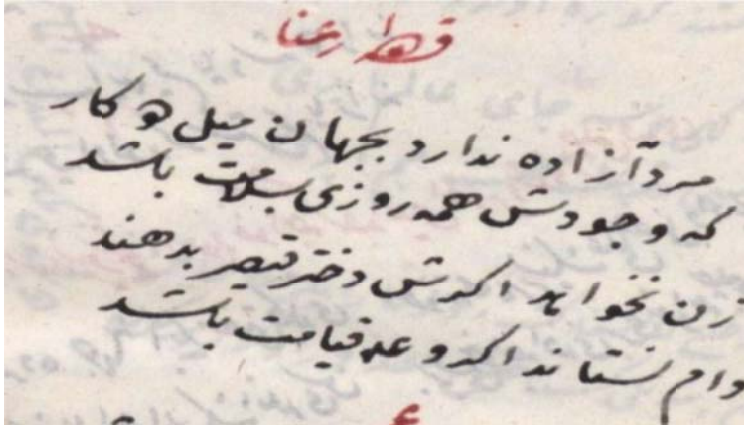
Dil-rübālar sen gibi hep böyle müstesnā mıdır

Ya kemān-ı ebrūlarıñ ālāy istisnā mıdır

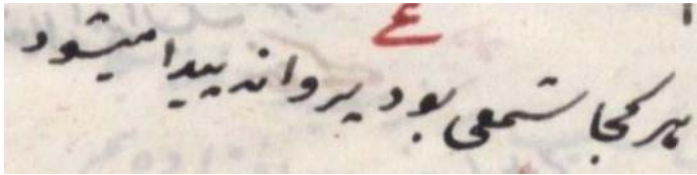
Böyle nāzik perve(ri)ş-yāb eylemiş ey meh seni

Māderiñ bād-ı şabā dāyeñ gül-i ra‘nā mıdır

11(b)

11(b)

11(b)

Nābī

Bāğ-ı dehrīñ hem ḥazānın hem bahārın görmüşüz

Biz neşātiñda ğamiñda rūzgārın görmüşüz

Her ḥurūş ile ider biñ ḥāne-i iḳbālī pest

Ehl-i derdiñ seyl-i eşk-i inkisārın görmüşüz

11(b)

Maḳlūb-ı Müstevī

Erā-hunne nēdemne leyle lehvin

Ve hel leyluhunne mudēnin nehērā

11(b)

Min‘e‘s-seb‘iyāt

El-kanā'atü'l-ħicāziyye

Ve'l-'edebü'r-rūmiyye

Ve'ş-şecā'atü't-türkiyye

Ve'l-ħikmetü'l-yunāniyye

Ve'z-ziyākatü'l-mışriyye

Ve'l-himmetü'l-mağribiyye

Ve't-teřaķu'l-fārisiyye

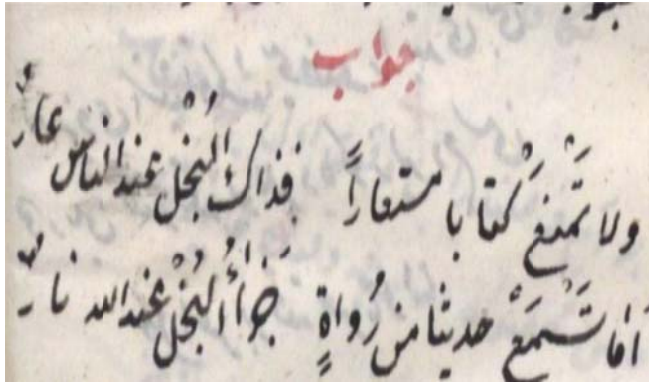
11(b)

Âlāya müsteayr'ül-kütb dānil fānā āret'il kütb'ār

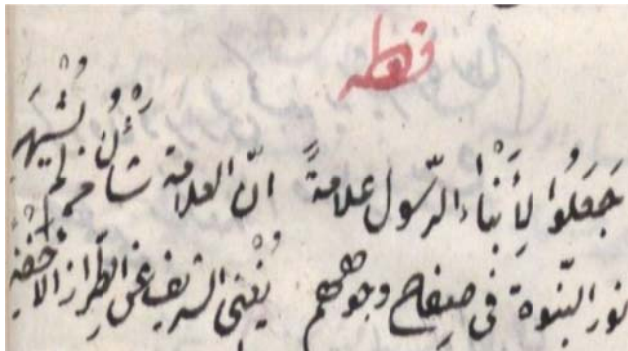
Fem ħubūbu mine'l dūnyā kitābı

Fehlül basirete maħbūben yār

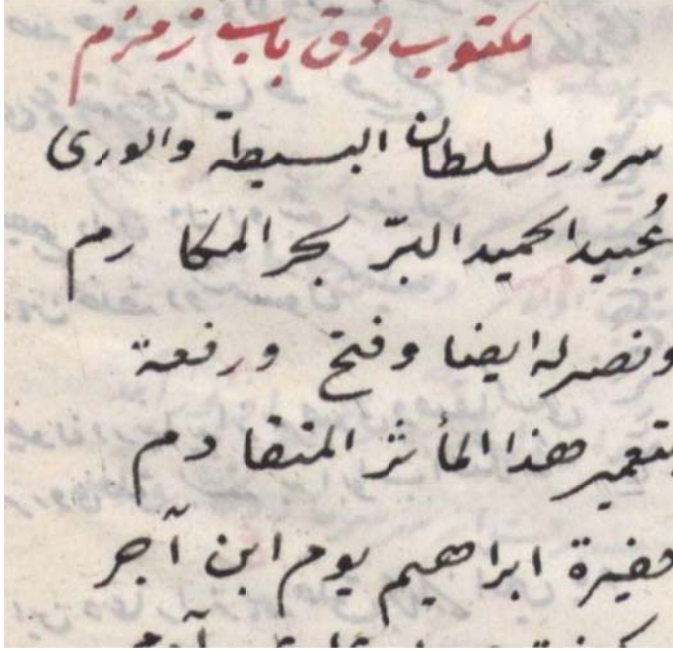
11(b)

11(b)

11(b)

11(b)

Ferd

Nā-mübārek qademi başsa eger hind iline
Zulümâtı şavuşub āb-ı hayâtı qurudur

12(a)

Seyyid 'Alī Beytī El-Mekkī ilē 'Ārif Hıkmət Beg Efendi

Ve kemzā el tūccāh'ül yā Ārif

Ve yā leyte žir-i māül sarif

mene'at üsse dāme belā mūcib

fā hamlete hażerāt al u Ākif

&

12(a)

Söyle ey kilik-i sūtūde-siret

Ola da'vā-yı rıkkıyyet müsbet

&

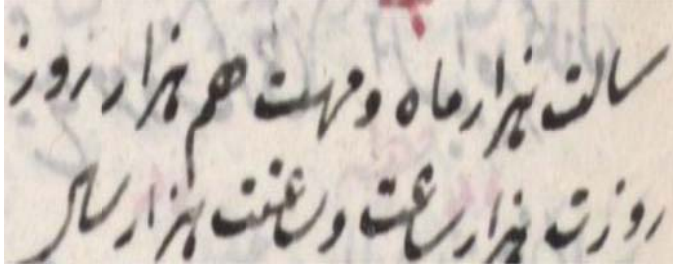
12(a)

Dānāya güc mu'āmele nādāna iltifāt

Düşmez efendi böyle edā şān-ı devlete

&

12(a)

12(a)

Ḳıṭ‘a

İḳbāl-i felek her kime eylerse teveccüh

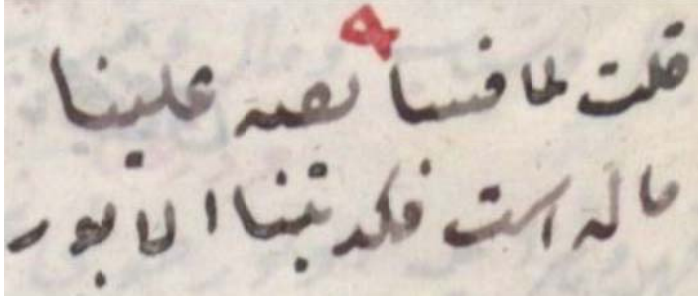
Bī-şübhe ṭurur beyz-i kebüter-i veted üzre

İdbārı daḡī böyle olursa müte‘akkis

Bevl eyler imiş kelb-i nuḡüset esed üzre

&

12(a)

&

12(a)

Re‘y ü tedbîr ile dönmez emr-i taḳdîr-i şamed

Seyl-i kūh-endāz olur mı ḡār u ḡāşāk ile sedd

12(a)

Şeyḡ Gālib

Ögren lisān-ı ‘aşr u rüsüm-ı zamāneyi

Baḡ ṭab‘-ı nāsa vaḡte münāsib tekellüm it

12(a)

Cevāb-ı ‘Ārif Ḥikmet Beg Efendi

Âya beyte mecdin bihl taif
Sevâ en bi'l bâdi ve'l Âkif
Fe dimnâ timāküm vemâ zürtenâ
Fâ hamlet mâşaret el vaqıf u. ..

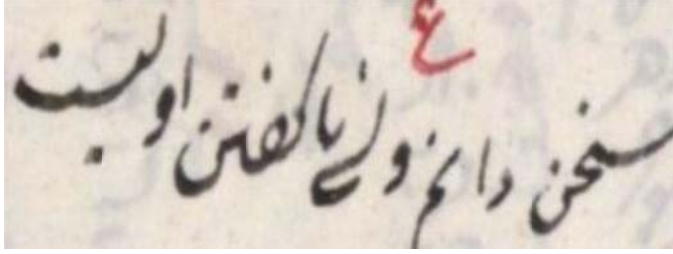
&

12(a)

Olur erbâb-ı kemâlât u hünerden me'yūs
Bir varağ-pâre ile faħr ider erbâb-ı rü'ūs

12(a)

'a

&

12(a)

Kendi perverde seni âdem ider mi pâ-mâl
Âbı seyr eyle ki baş üzere taşır hâşâki

&

12(a)

Cihânda hüsni-ı haţţ var bî-nihâye
Hemân el-haţtu mē yağra'u kifâye

&

12(a)

Bâ'ış-i ħande olur setre çalışmak 'aşkı
Važ'-ı kufıl itme gibi türbe-i Naşrü'd-dîne

12(a)

Ferd-i Ra'nâ

Sebū-yı meyle ibrīk-ı vuzū bir ħâkdir ammâ
Ne ħikmetdir anıñ birisi fâsık biri şâliħdir

12(a)

Çeteci ‘Abdî Paşa

Ağardı müy-ı ser sevdā-yı cāha almadı hāhiş
apandı ser-te-ser rāh-ı emel küh-sārı ar aldı

12(a)

‘İzzet Mollā

Ağardı müy-ı ser yaklaşdı şubh-ı şādık-ı maşşer
Degmeden fikr-i gīsū-yı bütān gitmez ne sevdādır

&

12(a)

Güzel taşvīr idersin ha u hāl-i dil-beri ammā
Füsūn u fitneye geldikte ey Bihzād neylersin

12(a)

Sāmī

Kemāl-i nīk ü bed ‘ayn-ı haādır hurde-bünyāna
Bu vat cismini sūrāh sūrāh itdi ‘izz-i bālīñ

12(a)

Derkenar

‘a

Hel yaşlıhu’l-‘aāru mē efsedehu’d-dehr

12(b)

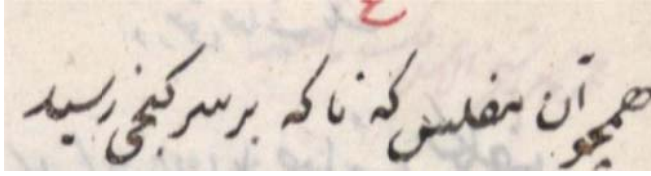
On iki harf üzerine teşādūf iden kelime-i şerīfe ve esāmī-i ricālullāh

Lā-ilāhe illāllah (12) muammedur-rasūlallah(12) Ebū Bekru’ş-Şiddī(12) ‘Umer
ibnū’l-haāb (12) ‘Usmān ibn-i ‘affān (12) ‘Alī ibn-i Ebī ālīb (12) elmānu’l-Fārisī (12)
İmām Hasan ibn-i ‘Alī (12) İmām Hüseyn-i Şehīd (12) İmām Ca‘fer-i Şādık (12) İmām
Mūsā Kāzım (12) İmām ‘Aliyyu’r-Rızā (12) Bā-yezīd-i Bisāmī (12) İmām Hasan
‘Askerī (12) İmām ‘Aliyyu’t-taī (12) İmām Muammed Mehdī (12) Ebū Hasan-i
arāānī (12) āsım hafīd-i Şiddī (12) Ebū ‘Alī Fārmedī (12) Ebū Ya‘ūb Yūsuf (12)

El-İmāmu'l-a'zam (12) PİR 'Abdu'l-hālīk (12) PİR hāce 'Ārif (12) Muḥammed bin İdrīs Şāfi'ī (12) El-İmāmu'l-Mālik (12) İmām Aḥmed Ḥanbel (12) Muḥammed Naḫşibend (12) Şeyḫ 'Abdu'l-Ḳādir (12) Şeyḫ Şehābu'd-dīn (12) Şeyḫ Muḫyi'd-dīn (12) Maḥmūdu'l-ḫalīfe (12) Şeyḫ 'Alī-i 'Azīzān (12) PİR Bābā Semāsī (12) Şeyḫ Ma'rūf-ı Kerḫī (12) E's-seyyid Emīr-i kelām (12) PİR Ya'ḫūb Cerḫī (12) Şeyḫ 'Ubeyd-i 'Aḫrār (12) Şadru'd-dīn Ḳonevī (12) Şeyḫ Şemsü'l-Tebrīzī (12) Mīr Mollā Ḥünkār (12) Sultān-ı 'Ulemā (12) Şāhib-i mektūbāt (12) PİR Dervīş Muḥammed (12) Ḳaḏī Muḥammed Zāhid (12) Muḥammed Bākī Hindī (12) Ḥācegī ____ (12) Aḫmedu'l-fārūḳī (12) PİR Muḥammed Ma'sūm (12) Şeyḫ Aḫmed Yek-dest (12) 'Ārif Muḥammed Emīn (12) Seyyid Yaḫyā Ḥalīfe (12) ḳaddesalāhu esrārahum ve nefā'nē bi-şefē'atuhum
Nā'ib Muḥammed Şem'ī

13(a)

&

13(a)

Süpürülsün ḫarem-i sīne ḡubār-ı ḡamdan
Şevḳ dirlere dile bir ḫafralı miḫmān geliyor

&

13(a)

Zimmet gibidir va'desi erbāb-ı vefānīn
Mev'ūdī ḫaleb 'ayb degildir küremādan

&

13(a)

Kemend-i luḫf ile 'anḳā şikār ol ḳāf-ı himmetde
Ḥoḫunma ḫāḫır-ı mūra Süleymān olmaḳ istersen

&

13(a)

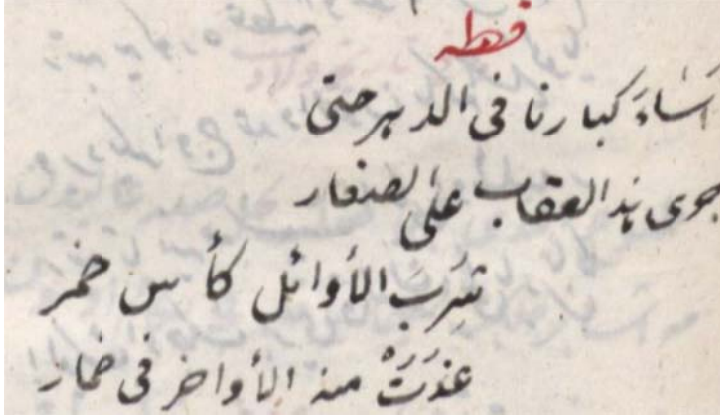
Dür idelidenberü bu çarḫ-ı felek
Kimisine emek kimisine yemek

13(a)

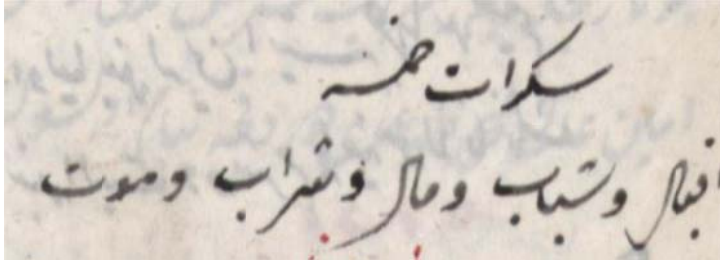
'a

Bir ben bilürüm çektiğimi bir daḥī Allāh

13(a)

13(a)

13(a)

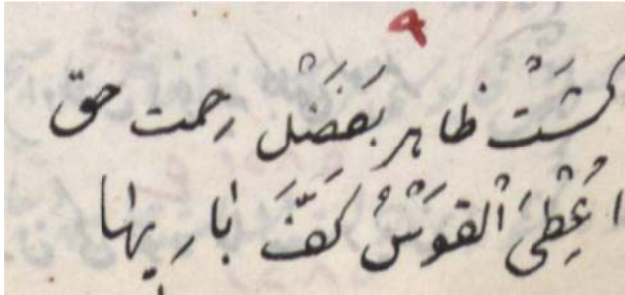
Ferd-İ Ra'nā

Çahr-ı dehr ile olur tūṭī ġurāba hem-niṣīn

Yine ŧekvāyı ġurāb eyler ġarābet bundadır

&

13(a)

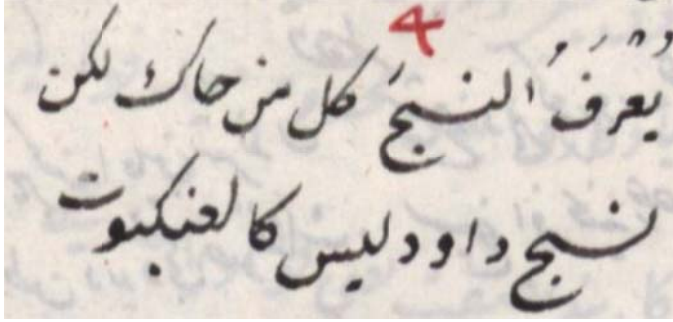
13(a)

Ferd

Bāṭıl hemīşe bāṭıl u bī-hūdedir velī
Müşkil budur ki şūret-i ḥaḫdan zūhūr ide

&

13(a)

&

13(a)

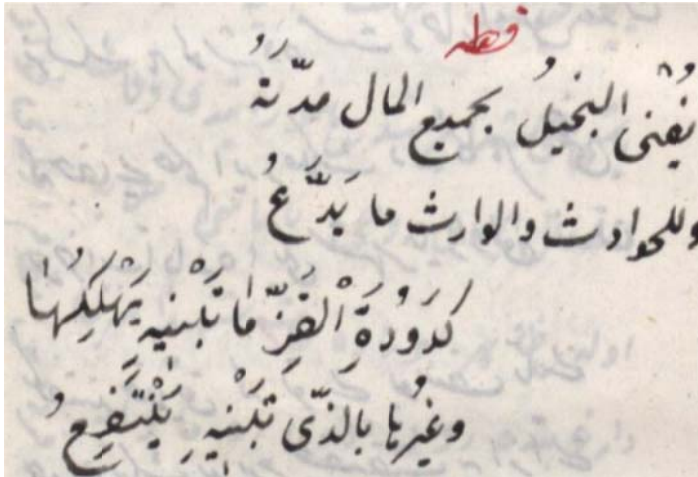
Der-i mevlāda yetmiş yıl ‘ömr sürmek şa‘ādetdir
Ḳulı mevlāsı yetmiş yılda āzād itme ‘ādetdir

13(a)

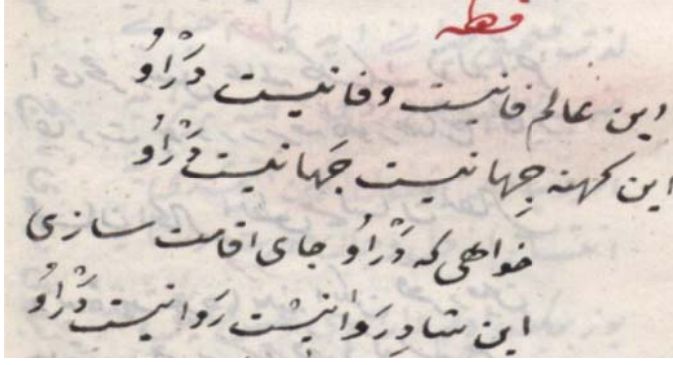
Şeyḫ Gālib

Yıķılımış ‘ālemi i‘māra a‘māl itme endīşe
Ḥarābāt-ı muḫabbetde varub iş kanazīl olmaķtır

13(a)

13(a)

13(a)

Ket-ḥüdā-zāde ‘Ārif Efendi

Ben müşîr-i bâdeyim sāgar nişânımdır benim
Sākî-i gül-çehre gūyā müsteşārımdır benim

13(a)

Şeh-zāde Sulṭān Mustafā

Nāşiyemde kâtib-i ḳudret ne yazdı bilmedim
Āh kim bu gül-şen-i ‘ālemde bir gün gülmedim

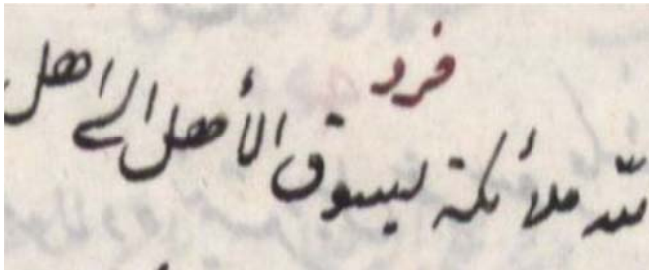
13(b)

Ḳıṭ‘a

Olma hergiz emîn şerrinden
Şeyḥ-i dehri görüb ‘abā icre
Tīg-ı bâṭın didigü şūfîniñ
Sīḥ-i efrencīdir ‘aşā icre

13(b)

Ferd

13(b)

Lebīb

Halkıñ ‘aybın bulanıñ sım ü zere nisbet ile
Kıymet ü qadri hemān seng-i ‘ayār olmaqdır

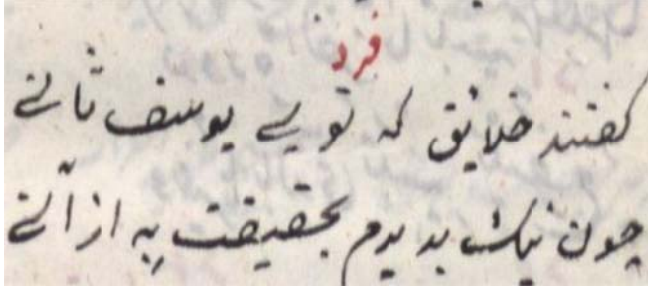
13(b)

Kıṭ‘a-i Şāfi

Sünbülün her-dem gül üzre tār-mār olmaḵ neden
Nergisiñ her gūşede mest ü humār olmaḵ neden

Ki cefāyı hükmeder mülk-i dile gāhi ğamı
Bir harāb-ı ābāde iki şehr-yār olmaḵ neden

13(b)

13(b)

Kıṭ‘a

Ey faḥr-ı rüsül ‘āleme gelsen nola āḥir
‘Ādet budurur bezme gelür şoñra ekābir
Lisānu’l-ḥāl enṭaqa lisānu’l-maḳāl

13(b)

Ferd

Dīde-i hüdhüde āyīne iken қа‘r-ı zemīn
Halka-i dām-ı ser-encām-ı қаzā göstermez

13(b)

‘İzzet Mollā

Ey kıdveler ey kıdveler olsun size Allāh mu‘īn
Zīrā denilmiştir bize aḳḏī қаḏāhu’l-muslimīn

13(b)

Der-hakık-ı Şâ'ib Beg

Degilsin 'ilm ile şâ'ib mükellef
Şahîhest ü miñālest ü muzā'af

Seni taşğır ider cümle çocuklar
Lefif ü nâkış u mehmüz ü ecvef

13(b)

Ziver Beg

Görüb kürd oğlu mollâyı dimiş bir merdüm-i dānā
Miyān-ı nāsda böyle eşeklik eyleme her-dem

Beyān-ı ma'zeretle ol dağī böyle cevāb itmiş
Mara ma'zur-ı meydānı ki ādem nistem kürdem

13(b)

Mütercim Hāliş

Rütbeye göre 'aıyye olunmuş taqsım
Vir diger üç 'aded altun baña ihsān güyā

Rütbe-i şāniyeme nisbet iki olmalıdır
Eliñ üçüñ birini qalsun iki bārī baña

13(b)

Ferd

Evliyā bendelerin itse cihānda taqsım
Ben de elbet düşerim pāyine mevlānānıñ

A'dā dilini itmesün ardımca iñāle
Bī-'illet olan ādeme lāzım mı şırınqa

13(b)

'a

Me'yūs olan ağızına geleni söyler

13(b)

'a

Şeniden kemī būd manend dīden

13(b)

'a

Şühedā-i araķıñ sâgar olur ķandīli

14(a)

Vāfi Tārīh-i Velādet

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Ṭulū' itdi cihāna şulb-i necl-i şadr-ı 'ālīden

Meh-āsā bir melek-sīmā baķıldıķca beķām olsun

Bu tārīhle ider tebrīk teşrīfin ķulı vāfi

Emīn 'Ālī Muhammed ıoğdı durduķca be-nām olsun

1285

14(a)

Berāy-i Şūrā-yı Devlet

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Ta'alluķ itse ta'līķine şāyān emr-i sultānī

Bu 'ālī bāba Vāfi şu iki tārīh-i zībānıñ

Açılmış ķapusı erbāb-ı hācāta tamāmınca

1285

14(a)

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Budur şūrā-yı devlet ma'delet-cāyında dünyānıñ

1285

14(a)

Fu'ād Paşa Merhūmuñ Vefātına Tārīh ma'a-ķaşīde

Feilātün/feilün/feilātün/feilün

ķırķ yıl oldu gideli cennete 'İzzet Mollā

Yād-gārı idi maḥdūm-ı ma‘ārif-vāye

Kār-bend-i nıŧfet ya‘nı Fu‘ād Paŧayı
Āh çok gördi felek ḥidmet için dünyāya

Ḥidmet-i devlet ü millet idi zıkr ü fikri
Vükelā mecma‘ına re‘yi olub ser-māye

Söylemiş ŧanki kerāmetle muḳaddem pederi
Nice kıydıñ a felek acımadan paŧaya

Yaŧı elli beŧe irmiŧdi henüz itdi vefāt
İttiŧāl eyledi rūḥı bābāsı mollāya

Oldı zāhir burada mēte ŧehīden sırrı
Dār-ı ğurbetde revān oldı reh-i me‘vāya

Lezzet-i ŧoḥbeti ḥayrānı idi aḥbābı
Ḑarb-ı nuṯḳıyla virirdi süḥana pīrāye

Emr-i dünyā ile meŧğül iken itmiŧdi yine
İntisāb ez-dil ü cān ḥazret-i Mevlānāya

Yüz biñ ādem var idi pīŧ ü pes-i na‘ŧında
Acdılar dest-i du‘ā-yı mağfıret Mevlāya

Bāğ-ı cennetde içüb dest-i ‘alīden Kevser
Naḥl-i ṯübā ḳadd-i bālāsına ŧalsun sāye

14(a)

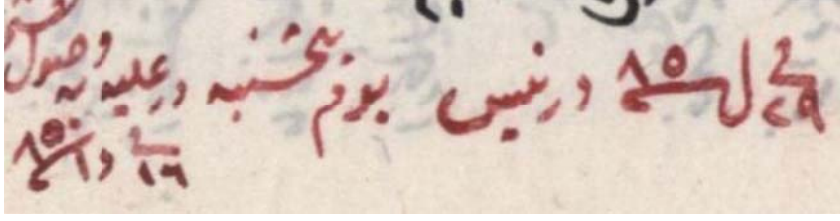
Derkenar

müfteilün/mefülü/mefteilün/feülün

müfred-i ‘ālem idi gitdi dinildi tārīḥ

ŧadr-ı Firdevs maḳām oldı Fu‘ād Paŧaya

14(b)

Ziver Beg Efendi

Fāilātün/feilün/müfteilün/fāilün

Bir felāṭūn-ı zamāndan bizi dūr itdi felek

Ağlasağ āh-ı taḥassürle becādır her-gāh

Mātem-engīz-i cihān olsa sezā tāriḥi

İrtihāl eyledi 'uqbāya Fu'ād Paşa āh

1285

14(b)

Ma'a-kaşide tāriḥ*Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün*

Felek çok gördi bir dānā-yı bī-hemtāyı bu dehre

Fu'ād Paşayı kim taḥrīr-i 'aşr idi o dünyāda

'Ulüvv-i şānla her mesned-i 'ulyāyı devr itdi

İki def'a vekīl-i muṭlağ oldu şadr-ı użemāda

Güzer itmişdi sen nāzenīni elli beş sāli

İrişdi irci'ī emri bulunmaz çāre ib'āda

Var idi bir qarīḥa zātına maḥşūş olmuşdı

Cihānda ḳalmadı aqrānı el-ḥağ şi'r ü inşāda

Olurdı cümle re'yi ḥikmet-i 'aql üzre müstaḥsen

Muvaffağ idi her bir emri ḥācet yoğdı irşāda

Aña baḡş-ı ilāhī idi farḡ-ı ḡüsn-i aḡlāḡı
Bulunmaz öyle aḡḡāb-ı ḡıred a‘lā vü ednāda

Gelen erbāb-ı ḡācātı iderdi da‘imā memnūn
Olurdu bī-tereddūd herkese talḡfī icrāda

Muḡammed ismi ḡaḡḡıçün ide zātın ḡudā maḡfūr
Ola müstaḡrık-ı raḡmet tecellī-gāḡ-ı Mevlāda

İḡitdim irtihālin ḡāme yazdı tām tārḡı
Fu‘ād Paḡa maḡalli cennet-i ‘adn ola ‘uḡbāda
1285

14(b)

Niyāzī

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/mefāilün

Niyāzī cevherī tārḡın imlā eyledim bende
Fu‘ād Paḡaya Mevlā eyledi cā ḡadr-ı rıḡvānı
1285

14(b)

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Ey mu‘ammer fevtine dāll oldu bu tārḡ-ı tām
‘Āḡıbet kıydıñ Fu‘ād Paḡaya eyvāḡ ey felek
1285

14(b)

Mefāilün/mefāilün/feülün

Didi tārḡ gelüb bir zāt-ı taḡsīn
Maḡām itsün Fuad Paḡa na‘īmi
1285

14(b)

Müfteilün/feilātün/mefāilü/feilün

Söyledim tārḡını Rāsım du‘ā-yı ḡayr idüb
Eyleye ‘adnı maḡām gitdi Fu‘ād Paḡa bu ḡün
1285

14(b)

Müfteilün/müfteilün/müfteilün/feilün

Çıktı hâtifden biri hamdî didi târîhini
Eylesün mesken Fu'âd Paşaya Mevlâ cenneti
1285

15(b)

Tercî'-i Bend-i Fevzî

Çanı eşer-i mülk-i Süleymân ile hâtem
Gitti 'ademe sâ'm u Nerîmân ile Rüstem

Dârât eyle dârâ çürüdi câm ile hem cem
Tayy itdi bisât-ı kerem u cüdını hâtem

Dünyâ-yı denî gör ki neler itdi neler hem
İzhâr idecek eylemiş anı saña mübhem

Virmezse bu beş günde eğer kâmin bir dem
İncinme cefâdan yine dut gönlünü harem

Yârân ile hem-şoḥbet olub çekme şaḫın ğam
Dünyâ aña degmez ki cefâsın çeke âdem

Mekkâre 'arûs oldığı 'âlemde 'alemdir
Bernâ-cürredir() şevherine şefkati kemdir

Her t̄alibine nûş-lebi nîşle semdir
Meyl itme aniñ vuşlatına soñı nedemdir

Bu vechile terk-i talebi gerçi ehemdir
Yok olsa yine yokluğu ser-māye-i ğamdır

İfrâḫla hem çoḫluğu bir başka sitemdir
Hem varlığı hem yokluğu da derd ü elemdir

15(b)

Yārān ile āh

Şanma meh-i nevdır kim oldı çarhda peydā

Her gün ‘ömr eksilmesini itmege inhā

Sākī-i eceldır ider ebrū ile ĩmā

Āhır yine bu devr ile bu sākī-i dünyā

Mest-i mey-i merg eyleyüb eyler seni ifnā

Bārī hele hüşyār iken ey müdrık-i dānā

Furşat saña el virdigi gün eyle müheyyā

Esbāb-ı şafā vü țarabı bī-ğamm-ı ferdā

15(b)

Yārān āh

Ol süfl-i münşi zāhiri hoş bātını pür-şer

Pür-mekr ü füsün sīreti bed-meşrebi kaçmer

Şiddetle huşümet ider ehl-i dile ekser

Dānāya şunar hūn-ı ciğerden ıolu sāğar

Nādānıñ ider şerbetini kand-i mükerrer

İstersen eger olmağ o bed-kāra mużaffer

Envā‘-ı meserrātla kām-ı dile mazhar

İhvān-ı şafā himmetini it saña yāver

15(b)

Yārān āh

Nerrād-ı felek mühre-i hūrşīd ile māhı

Her gün ki koyar nerd-i semā üzre kemāhı

İzhār ider envā‘-ı nuķūşla devāhı

Ol vāhibe-i ŧifte ider mīr ile ŧāhī

Bir ŧeŧ-der-i ğamdır ki bulunmaz der ü rāhı

Fevzī ele al dāmen-i elṭāf-ı ilāhī

‘Afv ide meger kesret-i ‘iŧyān u ğünāhı

‘Afvında müsāvī görür ol kūh ile kāhı

Yārān ile hem-ŧoḫbet olub çekme ŧağın ğam

Dünyā aña degmez ki cefāsın çeke ādem

16(a)

Ḳıṭ‘a

Dilerim baqmaya Rabbim yüzimiñ qarasına

Merhem-i raḫmet ura ma‘ŧiyetim yarasına

Kereminden ne qadar mücrim isem kesmem ümīd

Giremez kimse efendiyle quluñ arasına

16(a)

Ḳıṭ‘a

ŧer‘ u qānūna o kim ḫükmini taṭbīq eyler

Anı da ḫāzret-i ḫāq maḫzar-ı tevfiq eyler

İki dünyāda mes’üldür Ol ḫākim kim

Faṣl-ı da‘vāda ne taḫkīk u ne tedkīk eyler

16(a)

Ḳıṭ‘a

Kālā-yı vaŧlıñ hele ta‘rifesi olmaz

Faṭurası üzre gerek alıŧveriŧ olsun

ŧiŧlerler eger mālını gümrükte gücenme

Maqṣūd a efendim ara yerde giriŧ olsun

&

16(a)

Ser-ā-pā dīd(e)-bāndır gümrük-i ‘aŧkıñda ‘āŧıqlar

Kaçırma sevdiğim kâlâ-yı vaşlıñ soñra şişlerler

&

16(a)

İstemez hîc tekellüf-i sühan rāst-nümā

Ehl-i kızbiñ sözini kayd-ı şasemden biliriz

&

16(a)

Ve men ‘azze ‘an kulli’l-enēmi meķāmuhū

Fe-aşsenu mē yuhdī ileyhi kitēbuhū

16(a)

‘a

Şafâ-yı hâtırâ yer yok dil-i nâ-çize ğam tölmuş

Şanma la‘l-i şafaķ mihr-i felekdir görinen

Her seher hūn-i hūseyn ile güneş kan ađlar

16(a)

Tārīh-i berāy-ı meşīhat-i İslāmiyye Mekkī-zāde

Mefāilün/fāilātün/mefāilün/mefāilün

Meh-i burc-ı ‘ināyet mihr-i evc-i naşfet ü re’fet

Melāz ü melce’-i ümmet emān-ı millet-i sūmeḫā

Ki ya’nī ḫāzret-i Mekkī Efendi-zāde kim anıñ

Olur dersinde bir şākird-i aḫmaķ Bū ‘Alī Sīnā

Fazīletde keremde merḫametde luţf u iḫsānda

Vaķār u meskenetde hîc nazīri gelmemiş aşlā

Maşūn idüb vücūd-ı devletin ekdār-ı ‘ālemden

Hemān her bir umūrunda muvaffaķ eylesün Mevlā

Cenāb-ı bū ḫanīfe menķabet-i ‘Āşım efendi kim

Tefāhūr eylese zātiyle aḫirimesned-i fetvā

Üçüncü def'a teşrîfinde ol cāh-ı mu'allāyı
Sūhan-sencān olanlar eyledi tārīḥler inşā

Sa'idā ben de ḳur'āndan tefe'ül eyleyüb buldım
Fe-'azzeznē bi-sēlis lafzını tārīḥ-i bī-hemtā
124

&

Ḥüsn-i ḥulḳ olmaz imiş ḥūy-ı redīye tebdīl
Misk-i ezferine bir dāḥī dönüb ḥūn olmaz

&

16(a)

Derūnī āşinā ol zāhiren bī-gāne şansunlar
Bu bir ra'nā revişdir āḳil ol dīvāne şansunlar

&

Bu gül-şende 'aceb mi cūy-veş dil-i bī-ḳarār olsa
Yanımda şalınur bir serv-ḳāmet-i dil-berim yokdur

16(a)

Derkenar

'a

Felekden taşra bir yer varsa vardır anda āsāyiş

16(b)

Hēze'ş-şalētu li'l-ḳuṭbu'l-'ulvī es-Seyyid Aḥmed Bedevī ḳuddise sirrullāh
Bismi'llēhi'r-raḥmēni'r-raḥīm Allāhümme şalli ve sellim ve bērik 'alē seyyidinē ve
Mevlēnē muḥammedin şecerati'l-aşli'n-nūrāniyyeti ve lem'ati'l-ḳabḳati'r-raḥmēniyyeti ve
efḳali'l-ḥilḳati'l-insēniyyeti ve eşrafi'ş-şūrati'l-cismēniyyeti ve ma'deni'l-esrāri'r-
rabbēniyyeti ve ḥazē'ini'l-'ulūmi'l-iştifē'iyyeti şāḥibi'l-ḳabḳati'l-aşliyyeti ve'l-behceti's-
seniyyeti ve'r-rutbeti'l-'ılliyyeti meni'nderaceti'n-nebiyyüne taḥte livē'ihī fehum minhu
ileyhi ve şalli ve sellim ve bārik 'aleyhi ve 'alē ēlihī ve şāḥbihī 'adede mē ḥalaḳte ve razakte
ve emette ve aḥyeyte ilē yevmi teb'alu men efneyte ve sellim teslīmen keḳīran ve'l-ḥamdu
lillēhi rabbi'l-'ālemīn

16(b)

Tārīḥ-i Meşīḥat ‘Ārif Beg

Fāilātü/fāilün/fāilātü/fāilün

Pād-şāh-ı ma‘dilet-‘ünvān nerīmān-ı zamān
Şāh-ı şāhān-ı cihān ‘Abdü’l-mecīd-ı cem-nişān

Lāyığıyla kullānır her cāhda erbābını
‘Ömrin efzūn eylesün perverd-gār-ı ins ü cānn

İrtihāl itdikde müftisi o şāh-ı ‘ālemiñ
Ehlini naşb itmege kıldı tefekkür bir zamān

Buldı ‘Ārif Beg Efendi gibi zāt-ı a‘lemi
Eyledi ilhām-ı ḥaḫla şeyḫü’l-islām-ı cihān

Ya‘nī ‘İşmet Beg Efendi-zāde kim Mevlā bilür
Kābiren ‘an kābir oldur şāḫib-ı iḫbāl ü şān

Menbā‘-ı ‘ilm ü fazīlet Faḫr-ı rāzī-menḫabet
Seyf-ı meslül-ı şerī‘at fāzıl-ı ‘aşr u evān

‘Ārif ü ḫikmet-şinās ü kāmīl ü āgāh-ı dil
Münşī-ı müşkil-pesend ü şā‘ir-ı mu‘ciz-beyān

Maḫla‘-ı şems-ı ma‘ārif maşrıḫ-ı māh-ı ‘ulūm
Seyyidü’s-sādāt sa‘dü’l-mille nu‘mān-ı zamān

16(b)

Baḫıyye

Fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün

Ebr-ı himmet kevkeb-ı re’fet sipihr-ı merḫamet
Nām-daş-ı Aḫmed-ı Mürsel kerīm ü kām-rān

Kendüden ḫoşnüd olsun rūḫ-ı faḫr-ı kāināt

Her umūrunda muvaffaq ide rabb-i müste‘ān

Mesned-i fetvāyı teşrīf eyleyince sa‘dle

Mışra‘-ı țārīh aradı heb gürūh-ı şā‘irān

Baňa da bu bī-bedel mışra‘ sūnūh itdi sa‘īd

Müjde ‘Ārif Big Efendi oldu müftī-i zamān

1262

16(b)

Ferd-i Ra‘nā

Semere olmasa esbāba teşebbüşde mesīh

Meryeme itmez idi emr-i ve huzzī (i)le hıțāb

&

16(b)

Hıcab iden velī-ni‘metine ‘arz-ı hācātdan

Döner şol hasteye kim şaklaya derdin ețıbbādan

17(a)

Kelām-ı ‘ibret-nümā

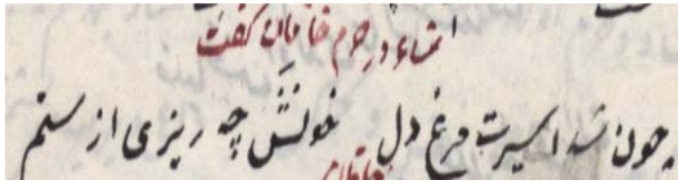
Ebit‘ül nefis‘ül encīşe en ..... mine‘l-dünyā

Ĥatta tesyīni elimen ihsān‘ül yehā

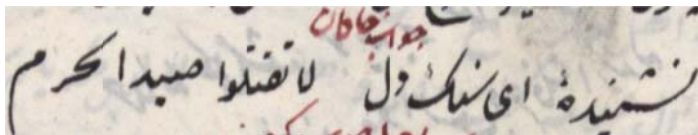
&

17(a)

Şā‘ir der-harem-i hākān-ı güft

17(a)

17(a)

Esāmī-i Aşhāb-ı Kehf

Sırr-ı ‘aşkı duydu Yemlîhâ olub lâl ü hamûş
Mekselînâ oldı hem-râz-ı mezâyâ-yı sürüş

Bâde-i tevhîdi Mislînâya işrâb itdiler
Bî-tekellûf içdi Mernüş u Debernüş Şâzenüş

Cür‘a qalmışdı meger cām-ı Kefeşatyüşdan
Kâse-lîs-i bezm olub Kıtmîr dağî qalmadı boş

17(a)

Maḥdûm-ı Ḥazret-i Şeyḫu’l-İslâm Ḥaydar Beg Efendi'nin Maḥdûmları Velâdetine Târîḫ

Fâilâtün/fâilâtün/fâilâtün/fâilün

Ḥazret-i müfti’l-’enâmîñ necl-i ‘âlî himmeti
Ya’nî Ḥaydar Beg Efendi kim odur şâhib- kemâl

Gevher-i genc-i hüner mecmû‘a’-i ‘ilm ü fûnûn
Mecma’-ı rüşd ü zekâvetdir o memdûḫu’l hışâl

Câmi’-i Fâtih’de itdi şevkle neşr-i ‘ulûm
Meclis-i tedrîsi tullâba olur feyz-i iştimâl

Görselerdi zâtını seyyidle Sa’dü’ d-dîn eger
Baḫlî ‘ilminde olurlardı anîñ mebhût u lâl

Feyz-i ḫaḫ bu sinn ü sâlinde bu ‘ilm ü fazlla
Böyle bir ḫayru’l-ḫalef dünyâyâ gelmekdir muḫâl

‘İzz ü sa’d ü yümn ü iḫbâl ü sa‘âdetle bu yıl
Viridi bir maḥdûm-ı ‘âlî aña rabb-i zü’l-celâl

Nûr u cehl-i dehri tenvîr itdi miḫl-i mihr ü mâh
Lem‘asından müstefîz olmaḫdadır bedr ü hilâl

On üçi seksen sekiz sâli cümâde’l-ülânîñ

Yevm-i iñneyn toğdı sâ‘at ikide ol meh-i cemāl

Vālideyni ile cedd ü cedde-i vālāsını

Ṭül-i ‘ömr ile mu‘ammer ide ḥayy-i lā-yezāl

18(a)

Ḳıṭ‘a

İqbālîmi sâye-i hümādan bilmem

İdbārımı ṭālî‘-i kec-nümādan bilmem

Rabṭ-ı dil idüb müsebbübü’l-esbāba

Ben cezbe-i gāhı kehrübādan bilmem

&

18(b)

Cemāl-i dil-keşi māh-ı dü-hefte gibi dil-cūdur

Bir elmaniñ hemānā yarısı o yarısı budur

&

18(b)

Şikest olsa şurāḥī cām-ı meclis ber-ḳarār olmaz

Meseldir Sāḳiyā baş gitse ayaḳ pāy-dār olmaz

18(b)

‘a

Ezelî ezgi budur geldi gider geldi gider

18(b)

‘a

Li-kulli zemēnun devletun ve ricēlun

&

18(b)

Manşıbım artub ziyāde ileri gelmek için

Şol adım ı ḳalğın adım gibi gitdim geriye

&

18(b)

‘İbret gözin ac deşte çıḳub geşt-i mezār it

Emvâtı başub gecme du‘â eyle/ile güzâr it

&

18(b)

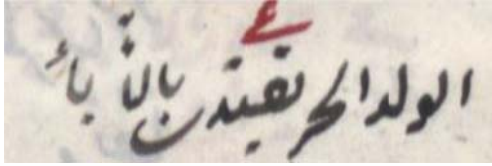
Mâverâ-yı perde-i esrâra bulmaz kimse yol
Hâzret-i hâkdır bilen ancak hâkîkât nidügün

&

18(b)

Kimse hâll idemedi müşkil-i râz-ı felegi
Var ise aqd-ı şüreyyyâdır aña noқта-i şek

18(b)

&

18(b)

Gelür her yüz yıl icre dîni tecdîd idecek âdem
Bunuñ gibi müceddid biñde bir ancak gelür hâkqâ

&

18(b)

Niçe zaḥmet çeker kesb-i kemâl idince bir ‘ârif
Belî çok kan yutar kân eyleyince bir güher peydâ

18(b)

‘a

Teşnelikden dilini taşra çıkardı ‘ummân

18(b)

‘a

Kimse karşı tıramaz aḫsaydı deryâ bir yaña

18(b)

‘a

Her kişiye kendi şehri yek gelür bağıdâddan

18(b)

Bostān-zāde Şadr-ı rûm iken Ehli Efendinin Yazdığı Kıt'a

Bi-ḥamdi lillāh zamān-ı devletiñde

temeyyüz-i ehl ü nā-ehl olunurken

Bu kār-ı müşkili kime şoralım

serīr-i fazlda sen otururken

Gelibolıda nā-ehliñ kazāsı

'aceb cā'iz midir ehli tururken

18(b)

Cevāb-ı Müşārün-ileyh

Tecāhül eylediñ ey merd-i 'ārif

su'al itdiñ cevābını bilirken

Gel inşāf eyle nitsün kâzî-'asker

efendi ḥaṭṭ-ı şultānī tururken

&

18(b)

Nev'iyā lāzım degil olmak fülān bin fülān

18(b)

Ma'rifet kesb eyle tek bir ādem ol ādem gibi

&

18(b)

Beķā yok gerçi kim biñ yıl da olsa zinde-gānīde

'Aceb müşkildir ammā merg eyyām-ı civānīde

18(b)

'a

Degmez bu kadar raġbete bu 'ālem-i fānī

18(b)

‘a

Cem‘ ider deryā-yı ‘ummān ebr-i bārān hārcanur

&

18(b)

Gitdi Kōstelli fenārī hem dahī ibn-i ‘arab

Cümleniñ tārīhi zāhirde velī zāhir degil

901

&

18(b)

Gerek sen zühde meşğül ol gerekse elde tut bāde

Verir bu dehr-i dūn elbette ‘ömrüñ hīrmenin bāde

&

18(b)

Dirler belālu ‘āşıka ya şabr ya sefer

Şabrim tükendi lāzım olupdur baña sefer

Tekellüf cekme billāhi gel ey guşsa sen evdensin

Ferah şādī gelür gider benimle kalacak sensin

19(a)

‘a

Kişi gurbet diyārında idermiş āşinādan hazz

19(a)

‘a

Şehr-i Şāmıñ bāğ-i huld altında ya üstüindedir

19(a)

‘a

Şarrāf-ı dehr bir qurı dükkān açar kapar

19(a)

Buhārīden gelür diñler hadīlin tālīb-i ma‘nā

&

19(a)

An ki ŧirānrā koned revbe mīzāc
İhtiyācsın ihtiyācsın ihtiyāc

&

19(a)

Heb seniñçündür benim dünyā cefāsın çekdigim
Yoħsa ‘ömrüm varı sensiz neylerim dünyāyı ben

&

19(a)

Ƙalem ƙādir midir vaŧfin beyāna
ŧıĝar mı baħr-i ƙulzüm nāv-dāna

&

19(a)

Her kimiñ mürĝ-ı dili beste-i dām-ı ĝam olur
İztırāb eylese ger bendi daħī muħkem olur

&

19(a)

Ğaraż yār ile ‘iŧretdir bu nüzhet-gāh-ı ħurremden
Mey ü maħbūbdan ĝayrı nedir maħŧşūd ‘ālemden

&

19(a)

Ne revādır fużalā ƙala ƙıbāb altında
Kim görübdür ki baħr ola ħabāb icre nihān

19(a)

‘a

El-mer’u bi-cenēħi himmeti

&

19(a)

Tev-’emāndır sūrı deħriñ mātem-i pür-süz ile
Bir dükkānda iŧlenür tābūtı naħl-i sūr ile

&

19(a)

..... çün murādım üzre dönmez āsiyāb-ı çarħ

Yıķub seyl-ı sirişkim ķalmasun taş üstüne taş

19(a)

‘a

Ķaşñ meyli yüzüni ķıbleden döndürdi miħrābñ

19(a)

‘a

Cūylar çün irdiler deryāya ħāmūş oldılar

19(a)

‘a

Söyleyenler kendüsin bilmez bilenler söylemez

19(a)

‘a

Şem‘i yaķmaz mı ol āteş kim yaķar pervāneyi

19(a)

‘a

Ṭabl pür-āvāze vü bāṭın tehī

19(a)

‘a

Mestlik pāyāne irse irişür elbette ħāb

19(a)

‘a

Ayıb mı cümle be kofti‘ hüneriş nīz be kūy

19(a)

‘a

Hengāmeniñ a‘lāsı dilā irteye ķaldı

19(a)

‘a

Bu zāl-ı felekden hāzer it yere baķandır

19(a)

‘a

Engüşt-i pesîn sezā-yı hātem

&

19(a)

Meger ol la‘l-i şeker-hāya tūfī dil uzatmışdır

Urub dest-i kazā ağızını burnını ufatmışdır

&

19(a)

Nereden bir kaşı mihrāb ola gün gibi ‘ayān

Gözüm ol yaña döner kıble-nümā gibi hemān

&

19(a)

Ḳandīl-i mescidi getirüb bezme eyle cām

Zīrā ki evde lāzım olan mescide hārām

&

19(a)

Zinhār uzatma destini dīnār u dirheme

Şal mihr ü māh-ı kevne çevgān-ı himmetiñ

19(a)

Alalıdan gönlüm ol şūḫ-ı cihāniñ

Göñülsüz tırur oldı tende cānım

19(a)

Başı kabaķ yalın ayak ebdāliñ olmuş güneş

Bir yerde ārām eylemez şevķiñle dünyāyı gezer

19(b)

Ꞑıı'a

ꞐarıꞐ-i 'ilme Ꞑadem başıdı bir niꞐe rācil
İrişdi pāyeye her birisi ayaklandı
Şaçag ümīdi ile ben mülāzemet iderek
Piyāde vara gele dāmenim şaçaklandı

&

19(b)

Egerçi dāg-ı sīnem 'arz itmek murādımdır
Velīkin za'fdan řākāt mı var çāk-ı girībāna

&

19(b)

Rāh-ı gāmda ben ğubari ħākden Ꞑaldırmayan
Rūzgār eksikligidir rūzgār eksikligi

&

19(b)

Dāmen-ı kūh-ı řanā'atde mi bitmiş bilmem
Bir beyāz ile geçendi niꞐe yıllar sūnbül

&

19(b)

Yaĥı gör 'ālemi kim ditredici bir er idi
Germ-i şems-i raĥ yāri görünce eridi

&

19(b)

Hükümdarı ki māni' mişod erbāb ħācetrā
Beçüb ez aştān cūyaş mi ranad devletin

19(b)

Hicv-i der-ĥaĥ-ı Ķabūlī

Ey Ķabūlī dehen-i hicviñden
Eylemem aĥsa necāset-i ta'yīb

Muĥlişñ bile āmir-dār seniñ
Bevl ile şaydın olunmuş terkīb

19(b)

Nīm-i mısrā'ında beytiniñ tārīḫ-i 'azlın ara
Türşī küpi kırıldı atıldı bir kenāra

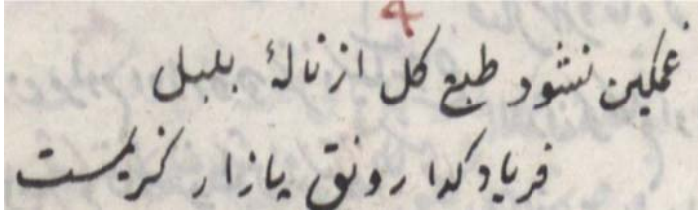
&

19(b)

Ādem olmaqlığı zāhid ne kolay şandıñ sen
Ādemi mazhar-ı mecmū'a-şifāt isterler

&

19(b)

19(b)

'a

Hind-i bāga ğalebe çaldı bu bāğıñ teresi

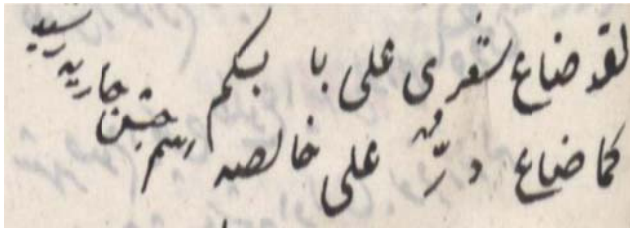
&

20(a)

Dil-firībi olma zinhār maḥşere merhūndur
Müddet-i incāz-ı mev'ūd-ı kibār-ı 'aşrımız

&

Mın-el-bāb ile-l-mihrāb resm erbābı nādān çok
Mizāc-ı nāsı taḥşīlden rızā-yı ḫaḫka meydān yok

Vemā aḫadūn en elsüni'l-nās sālimen

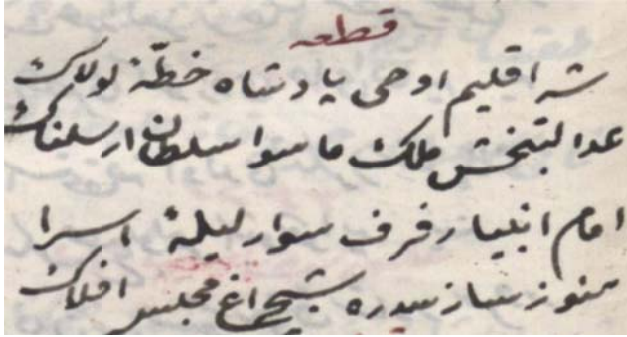
Velükān zāk‘ul-nebiyy‘ül muṭahhār

20(a)

Ḳıṭ‘a

Muḥibb-i çār-yārim öz vücūdum şadırır şiddik
‘Ömerdür cismimin cānı degil dirsem olam zindik
Seven ‘Oşmāni buğz ile Ḥudādan bulmasın tevfiḳ
Yezīd ibn-i yezīd olsun ‘alīyi eyleyen tefriḳ

20(a)

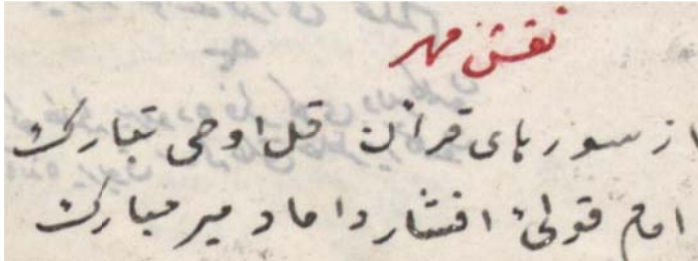

20(a)

Ḳıṭ‘a

Tīz olma te‘emül ḳıl
Her ḥāle taḥammül ḳıl
Tedbīrin bozar taḳdīr
Allāha tevekkül ḳıl

20(a)

20(b)

Şeyḫü‘l-İslām Ḥasan Fehmī Efendi Ḥaḳkında

Bir beyān-nāmeyi nazm itdi alem
Ouyanlar bile avāli tamām

Geirüb iki yeği fevimize
Bize adr eyledi şeyhü'l-islām

Pek za'ıf oldığımı fehm iderek
Zulm(i)le cevriini itdi itmām

Altı yıl eskimiş iken pāyem
Dört beş ey pāye alan oldu bekām

ıdemim böyle iken lāyık mı
Buña rāzī mı olur rabb-i enām

aımızda gözedirken ihsān
Cevr ü hüzn ile olunduğ ikrām

Bu cihetle bize çok adr itdi
Acaba böyle midir şān-ı maām

'Adl-i bārīye havāle itdim
Bilür avāli Hudā-yı 'allām

&

20(b)

Gönlüne bī-hūde fikr-i kūy-ı dil-ber gelmesün
Anda yer yok saña 'āşık hātırı yer gelmesün

21(a)

Pertev Paşa

Cezāsın bulsa da addār oñulmaz açdığı yāre
Olur mı tığı kırmağ iltiyām-ı zamına çāre

Gice pervānelerle cem'ī germā-germ idi şem'ıñ

Seher gördüm ne şem‘-i meclis-ārā var ne pervāne

Bir kiři geldi semt-i gerdūndan

Bir haber virdi çarh-ı keç-revden

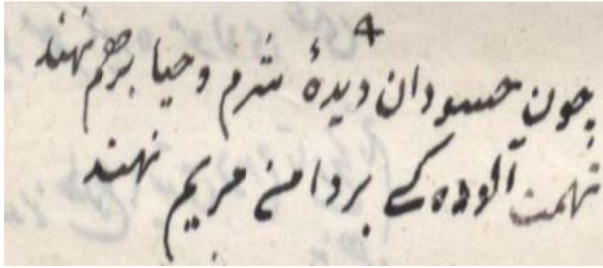
21(a)

‘a

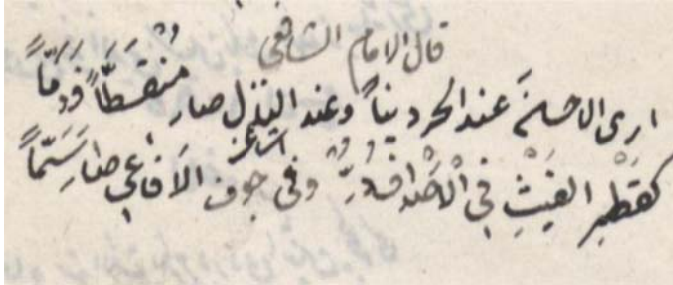
Sen rūy-ı dili va‘d şanursın miskīn

&

21(a)

21(a)

21(b)

Tārīḥ-i Der-Ḥaqq-ı Su‘āvī-i Şakī

Mefāilūn/mefāilūn/mefāilūn/mefāilūn

Şakm ‘ālemde ’ikād-ı şerār-ı fitneden zīrā

Fesād aşhābı kırtulmaz hemīşe qahr-ı mevlādan

Su‘āvī-i şakīniñ ser-güzeşti işte ‘ibretdir

Ḥired-mendāna yegdir bir muşībet biñ veşāyādan

Helākin işbu tārīḥ-ı münakkaṭ bildirir ḥalkā

Su‘āviniñ vücūd-ı aḥbeḷi maḥv oldı dūnyādan
1295

21(b)

Dürüg-āmiz olan bālā-nişin olursa ğam çekme
Tulū‘ eyler muḳaddem fecr-i kāzib fecr-i şādıḳdan
&

21(b)

Kezūbī şubḥ-ı kāzibde yalan dūnyāya gelmişdir
Anıñçün toĝrı söz hıc söylemez dā’im yalan söyler

21(b)

Hāşim Beg-zādenin Velādetine Tārīḥ

Mefāilün/mefāilün/mefāilün/feilün

Bir ḥafīdi geldi dūnyāya velī-ni‘metiñ
Tul-i ‘ömr ile mu‘ammer ide Mevlā-yı Ğanī

Şulb-i Hāşimden tulū‘ itdi didim tārīḥ-i tām
Geldi Faḥr’e’-d-dīn Ḥüseyn Beĝ mehd-i zībāya zihī
1295 N Fı 5

26(b)

Rāşid

Sevdiğim nev-res fidān olsun derim meşreb bu ya
Tāze-rū tāze civān olsun dirim meşreb bu ya

Bāĝ-ı firḳat-zār-ı gülde ḥārḥār-ı hicrile
‘Andelībi nāĝme-ḥān olsun dirim meşreb bu ya

Olsa da düşünām her luḥfi ne māni‘ dil-beri
Tıflıñ nā-mihr-bān olsun dirim meşreb bu ya

La’li āb-ı ḥızr-veş dil-mürdeye virsün ḥayāt
Tāzeyi rüḥ-ı nevān oldun dirim meşreb bu ya

Ey kemān-ebrū ḥadeng-i ġamze-i ser-tīziñe

Dil hedef-veş bir nişān/“ber-nişān” olsun dirim meşreb bu ya

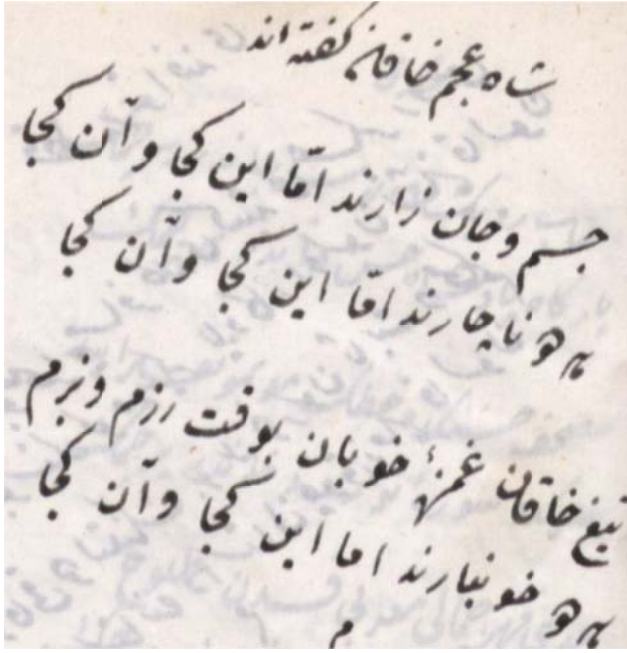
Dalfes-i perçem-nümā bir sākī-i ser-keş-edā

Zevk-baḥş-i bezm-i cān olsun dirim meşreb bu ya

Sīne-i ḥussāda Rāşid nev-edā nazmım benim

Reşkile dāġ-ı nihān olsun dirim meşreb bu ya

27(a)

27(a)

خضر
علم و جبه بازند اما این کجا و آن کجا
هر چه مختارند اما این کجا و آن کجا
طاف کرده‌ن و تبار درویند و در کردند
هر چه دوارند اما این کجا و آن کجا
زلف لیلی هست مانند شب و بوی قیسی
هر چه برتا زندا اما این کجا و آن کجا
شیر اندر قطره بزم و شیر عذبه دارد قیسی
هر چه خود بخوارند اما این کجا و آن کجا
نور نای محبت هم رباب آه من
هر چه زندا اما این کجا و آن کجا

از خضر اشک چشم و از لطف آب
هر چه جو با زندا اما این کجا و آن کجا
در رخ صبا نماند عکس آن زلف سیاه
هر چه چون حارند اما این کجا و آن کجا
خدیجه‌ی شاه شایسته و خاقان شاه
هر چه دا و آرا زندا اما این کجا و آن کجا

این جواب آن غزل خضر از ایران
هر چه در بازند اما این کجا و آن کجا

27(a)

Ḳıṭ`a-i Pertev Efendi

Bu şahrāya misāfir geldi gitti asker-i Rusya

Bu senge kūh-ı peyker yādigār olsun neşen çalsun

Vefākī devletiniñ böyle durdun sābit ü muḥkem

Lisan-ı dustanda dāstānı çoğ zaman çalsun

27(b)

ĠALİB

Nevāi āhbestir ḥātıra aheng gelmezse

Dem-i fırkatte ki yāhū tīr gül-bünūñ gelmezse

Bilür rendān şāfī dil ki şaḥbā süzmemiş sākī
Beyaz perde-i bādām çeşme zeng gelmezse

Şikest etmez homār aşķīn ol raṭl-ı gerānmı
Bu ne mīnā-yı gerdūn ile paseng gelmezse

Eder mümtaz-ı ekdār ü ḥavādis cevher zātı
Dir milād fūlāde kudūret-i reng gelmezse

O ten ey dil ki rüsvā muḥabbet ḳoymazam adın
Arus cümlegāhıñ şerme senden teng gelmezse

Şoğuklukta gerān canlıkta kāfirlikte her şeyde
Füzūnterdir keşiş ṭāğıyla zāhid denk gelmezse

Kemāl ü sa‘t luṭfıyla yārān saḥn-ı gālīb
Buyursunlar bu taḥ-ı dilkeşāya teng gelmezse
MMM

28(a)

Rüşdī

Âfitāb rüyıñ üzre sāybāndır perçemiñ
Bār-gah-ı pādīşah ḥüsn ü andır perçemiñ

Muşḥaf ḥüsnünde ḥattıñ mm-be-mū tefsīr eder
Raḥlarıñda sūre-i nūr u deḥāndır perçemiñ

Eyledi mihr cemāli mağribi fesden ṭulū`
Var ise cāna ḳıyāmetten nişāndır perçemiñ

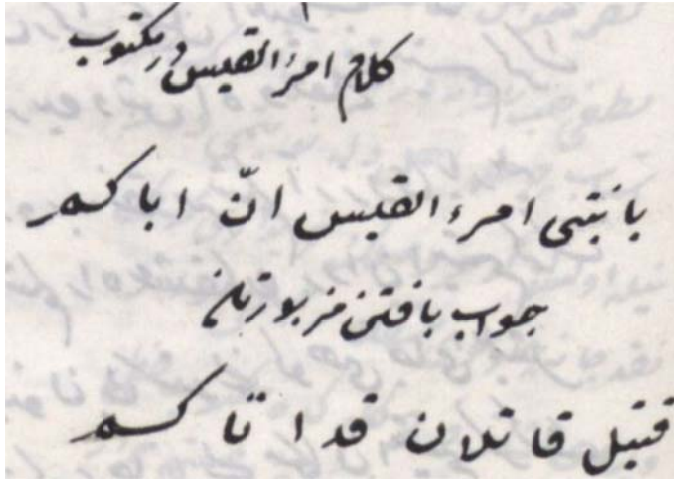
Degme bir murg-ı şikeste bāla olmaz lānegāh
Niçe anķā ü hümāya āşiyāndır perçemiñ

Ravza-i cennette bitmiştir Nihāl-i kāmētīñ
Ol nihāl üstünde reyhān cenāndır perçemiñ

Her ser mūyında biñ menşūru berdār eylemiş
Sevdiğim mi`rāc cān āşıqandır perçemiñ

Yazsa tāvus mürğ ile sezā vaşfīñ kalem
Rüştü-i nā-çār ömr-i cāvidāndır peçemiñ

28(a)

28(a)

AYNĪ

Şu gibi pāyine ol serv-i revānīñ aqalım
Âlemi āb edelim bezm-i çemende çaqalım

Ger çe tedbīr ile virdiñ ise hūsn şūret
Bir de āyine-i taqdīr-i hūdāya baqalım

Şerefīñ eğlemez evlād-ı resūlūñ şūfi
O yezidiñ ser-i bemiyferine ekser qaqalım

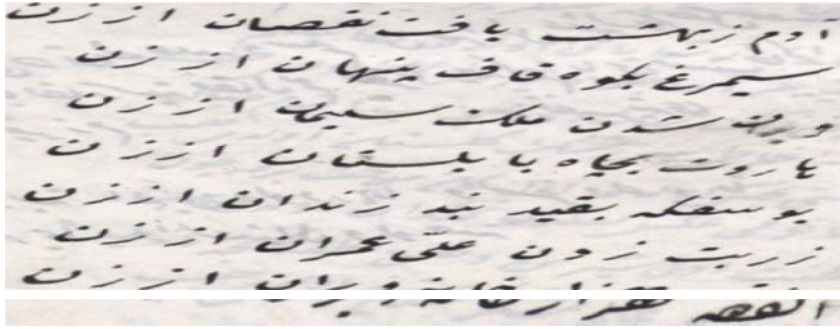
Yine çeldirdi gönül hasret giysüsi ile
Deliniñ boynuna zincir-i belāyı taqalım

Ayniyā bezme o mihr ü gice teşrīf edicek

Şevkle can evine şem`-i āhī yaçalım

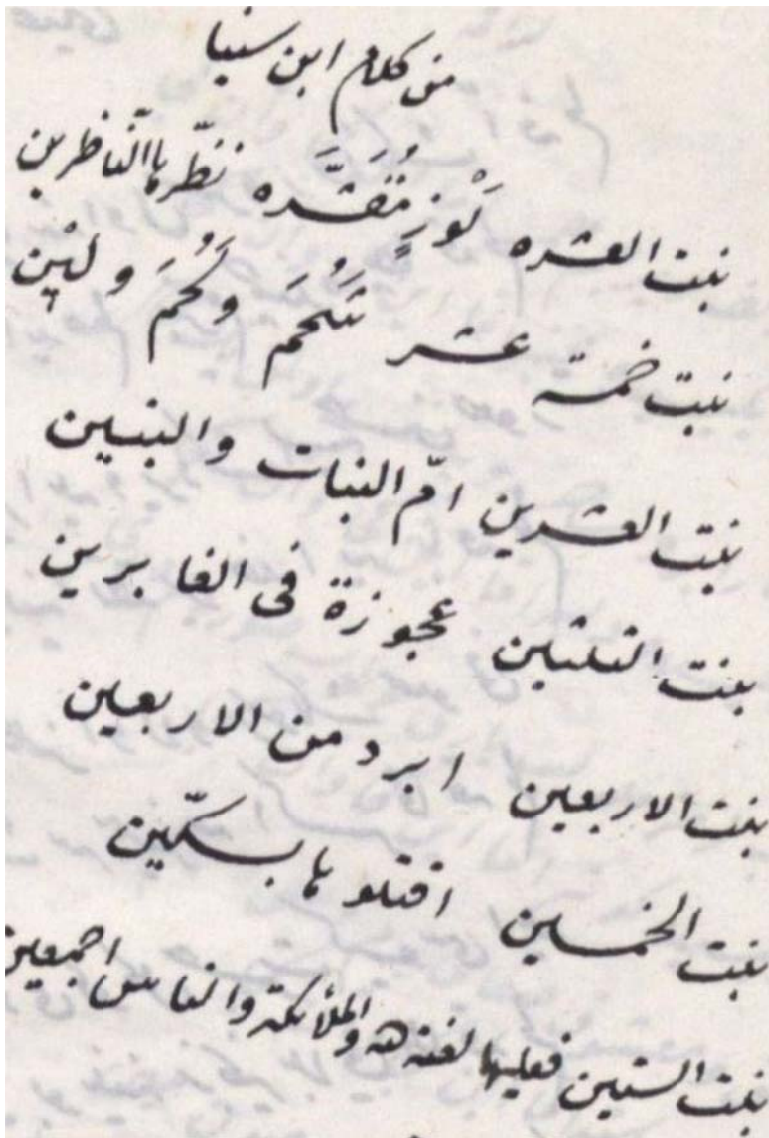
M

28(a)

آدم ز بهشت بافت نقصان از زن
سیرغ بلو و قاف پنهان از زن
ویران شدن ملک سیدان از زن
کاروت بجایه با بدست از زن
یوسفکه بقید بند زندان از زن
زربت زدن علی عمران از زن
الفقه هزار خانه و بران از زن

28(b)

من کلام ابن سینا
بنت العشره نوزمقده نظر بالناظرین
بنت حمه عشر ستم وحم و لپن
بنت العشرین ام البنات والبنین
بنت الثلثین عجو زة فی الفابرین
بنت الاربعین ابرو من الاربعین
بنت الخمسین اقلندو با بکین
بنت السنین فلیها لفته والملاکة والناس اجمعین

28(b)

من كلام عصفور الكندي
اربعه موصيه من مواهب الالهيه
نطق الناقه ومقبول لغاته وشايتن جابه وشتا فاه
م
سئل النبي صلى الله عليه وسلم عن جبرائيل عليه السلام هل سمعت
كلام الله تعالى بالفارسيه فقال نعم فقرا ايه كنتم يا ابن مسعود
جز انك يا مريم من تفسير تبرى

غوم الدنيا اربعة الدين ولودرهما والسفر ولوبوما
والبنت ولومرهما والسؤال ولوجبه

28(b)

VÂŞIF

Murg-ı dil şayd olacaq mertebe aḥmaḳ diñle

Ḥalka-i zülf-i siyāhı o mehiñ faḳ diñle

Bu naşıl būs ediş ey zāhid hoyratçasına

O büt gonca femiñ gerdini kıymaḳ diñle

Ne qararsıñ ikide birde benim ḥātırımı

Ġöñlüm ey tıfl-ı ziyānkār oyuncaḳ diñle

Ġöñlüñ olur ise olmazsa da cāna şāḡol

Vāşifñ saña ricā etmesi muṭlaḳ diñle

28(b)

FİṬNAT

Vaşif ḳand-ı la'liñi birbir beyān etsem gerek

Ṭūṭi-i ṭab'im yine şekerfeşān etsem gerek

Zülfüne bend eyleyüb murg-ı dil āvāreyi
Sāye-i zīr hümāda āşiyān etsem gerek

Vird-i ruhsārīñ taḥayyül eyleyüb gülzārda
Bülbül-i şurīde veş āh u figān etsem gerek

Şarf edüb naḡd-i sereşkim arzū-yı yāriyle
Cūy-ı ekşim rāh-ı aşkıñda revān etsem gerek

İşte mecnūn bīsütünü kūhunu cāu eylemiş
Fiṭnatā ben guy cānānı mekān itsem gerek

29(a)

FİṬNAT

Güller kızarır şermle ol gonca gülünce
Sünbül ḥam olur reşkle kākül bükülünce

Anḡā daḡı olursa düşer pençe-i aşḡa
Şayd-ı dile şahbāz negāhı süzülünce

Ol gonca-i neşukufete olur gül gibi ḥandān
Şebnem gibi eşk-i dil-i şeydā dökülünce

Her tarı birer mār olur genc-i hüsnde
Ruhsārına zülf-ü siyāhıñ şāne bulunca

Bir kere doḡunsa teline sāz derūnuñ
Biñ nāzişle soñra düzelmez bozulunca

Cān virmek ise ḡaşdıñ eger aşḡla Fiṭnat
Ḥāktır dildārdan ayrılma ölünce

29(a)

FİT̄NAT

Genc-i isti`nā kadar bir kuşe-i rahat mı var
Loğma-i h̄ān-ı kanā`at gibi bir ni`met mi var

Luḫfu heb nādāndır tedkik ile kılsak nazār
Âsiyāb-ı çarḫla ehl-i dile nevbet mi var

Neyle olsun gevher-i vaşlıñ ḫaridārı gōñül
Nağd-i cānā çār-su-yı aşğda rağbet mi var

Viridi uşşāka ferih geldikde mektüb-ı ḫaṭṭı
Yoḫsa mazmūnunda ey dil müjde-i vuşlat mı var

Ol şaḫına ricā-yı derkenār eylerdi līk
Arzuhāle Fiṭnat-ı bīçārede kudret mi var

29(a)

FİT̄NAT

Virür revnağ izār-ı yāre ḫaṭ-ı müşgbār elbet
Ṭerāvet-i bahş olur gülzāra ḫār-ı nevbahār elbet

Helāl āsā heman āgūşuñ aç yāri der āgūşa
Olur ol āfītāb üç neḫut derkenār elbet

Tu gül bādbāniñ kıl güşāde felek-i iḫlāsa
Eser-i baḫr-ı emelde bir müsāid rūzgār elbet

Dem-i ḫaṭıñda buus-ı la`liñe minnet mi var cāna
Olur nūş mey nāb-ı sebep faşl-ı bahār elbet

Sezā-i Fiṭnat ne deñlü cevriñ efvn eyleze cānān
Demiş var mı saña derd-i derūnuñ Söyle var elbet

29(a)

FİTNET

Bağda güller rañın seyriyle hayrân oldu heb
Kâkülün reşkiyle sünbüller perîşân oldu heb

Bir nigâh nâza şâyân oldu ama neyleyim
Sînemiz âmâcgâh tîr-i müjgân oldu heb

Ârız-ı âlin seniñ ey gonca-leb ettim hayâl
Hâne-i hâtırına reşk-i gülistân oldu heb

Çaşıti bahş oldu ol kân-ı melâhat bezm için
Şağar mı aks-i la`liñle nemek-dân oldu heb

Fiñnat ol şirin dehen nuçka gelince naz ile
Feyz-i güftarıyla âlem şekeristan oldu heb

29(b)

CEM'İYYET-İ NÂBİ

Câmi`-i hüsnüne uşakı edüb âmâde
Artar kâmeti mañfilde Müezzinzâde

Âsiyâb-ı elem-i hicre edüb üftâde
Pek dañk işler eder âşıkâ Uncuzâde

Hüsle velvele virdi o şuh-ı dildâde
Nây-veş inletir âşıkaları mehterzâde

Gayra kul olmamağ için bu dil âzâde
Muhabbet-i aşkı mı imzâladı kadîzâde

N`ola allâme isem medrese-i ma`nâda
kütb-ü aşkı okuttu baña Müftizâde

Dil ü can mülkünü garât ediver dünyâda

Ne aceb āfet olurmuş hele tatarzāde

Dağı kundağta iken olmuş idim dildāde

Beni şaşırđı şabancayla Tüfenkcizāde

Ertti lađm-ı teni lāgar olarak dūnyāda

Lağm-ı zāidim ki başladı Şehmizāde

Hasm-ı Ağyārıyla duāmızı faşl etmek için

Bizi iđzār-ı huzūr eyledi mahfer- Zāde

Ol siyeh gözlerine oldu göñül üftāde

Yüzümün şarasına bakma Kōmürcüzāde

Cerm ü isyān ile me`lūf olanı dūnyāda

Ugradır mı harem-i vaşlına Cennetzāde

29(b)

GAZEL-İ Bİ-NOĞTA KERİMİ

Demler sora kim mülk-i Dilārāda demādem

Hem-ser olalım güllere sađrāda demādem

Dildāre hele mağrem-i esrār ola göñlüm

Hem kāse-i mül gül ola āmāde demādem

Tül-ı emelim turra-i müşg- āver kākül

Şad derd ü elem dolsa göñül sade demādem

Varsam o keremkān ü şāl olsa muassemim

..... O dergāh-ı muallāda demādem

Māil olalım gudekde sāle Kerīmī

Kāmlar alalım dürr ü ālāda demādem

29(b)

DEFTER EMİNİ SÜLEYMÂN ÂRİF BEG
DER ZAMAN SULTAN MUŞTAFÂ SÂLİS

Ham etti kâmetim ol çîn ebrû göster
İtâb eyler yüzünden vech-i ihsân ger

Yüzün göstermemek yüz virmemektir mihre maşşûdu
Edüb destin neķâb ol nâz u naḥvetle gülîşecekler

Ne bülbül den ne tûḫîden işitdüm bezm-i gülşende
O lüknetler o şeker ḥandelerle söyleşecekler

Revâc-ı kâdr-i ḥüsnün kâsd eder uşâķ-ı nâlân
Tecâhül eyleşecekler beleşler bilmeyişecekler

29(b)

Derkenar

Helâk etti beni bâziçe-i tıflânesi ârif
Şadr-ı küy-ı niyâz vişale geldikçe çalışacaklar

30(a)

GAZEL BEYİTİ ŞEYḤ'ÜLİSLÂM'ÜL CENÂB-I ÂRİF ḤİKMET BEG EFENDİ

Leb-i meygûnı yâriñ nûşî-ı câm işret etmiştir
Şorulduķça anıñçün keşf-i râz ḥiclet etmiştir

Gazal vâdî-i vaḥşet iken ol çeşm-i bigâne
Nigâh şūḫ-ı merdümle `aceb ünsiyet etmiştir

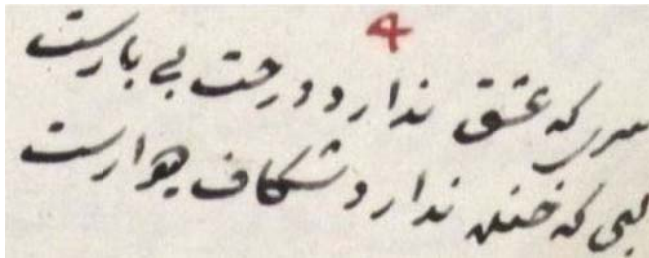
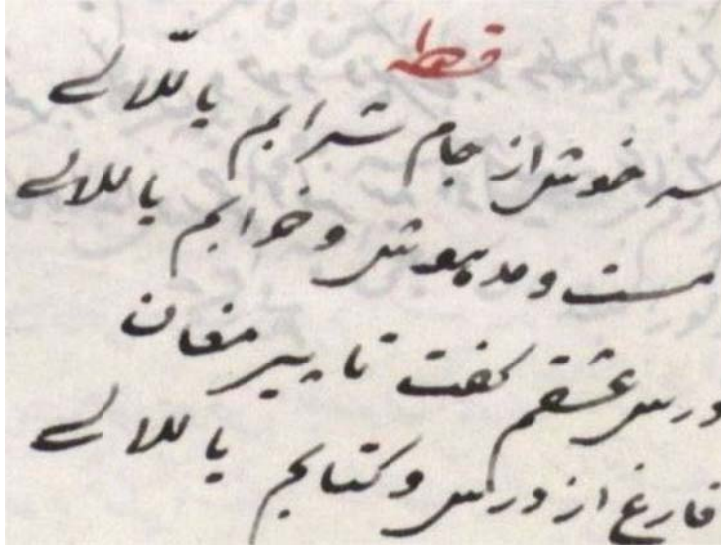
Misâl-i rûḫ olur hıffetle cismi bezm-i aḥbâba
Miyân`ül fitnede kimiñe terk-i külfet etmiştir

Değildir çeşm-i siretle ḥaķâyıķın masnuât
O kim âyinesin meşgûl ḥüsn-ü şüret etmiştir

Füyüzāt-ı bahār sun'ıla hallāk-ı bī-hemtā
Gül-i ruḥsāra ḥaṭṭ-ı renk meşk-i nükhet etmiştir

Temāsīl-i ḥavādis şafḥa-i mi`rāt-ı gerdūnda
Niçe Ḥikmet şināsı mübtelā-yı ḥayret etmiştir

30(a)

30(a)

NAZĪRE-İ ZĪVER EFENDĪ

Bulur mu zevḫ-i vaḥdet ol ki meyl-i kesret etmiştir

Bulur zevḫi o kim kesrette cem`-i vaḥdet etmiştir

Nola sermest cām-ı ḥayret olsa merdüm-i dīde

Negāhım reng-i la`linden mey içmiş işret etmiştir

Nola bīḥarf ü şavt olan kelāmı eylesem ez`ān

Ġönül ḥāmūşiyānla ḥayli medet şoḥbet etmiştir

`Aceb serdir şafâ-yı hâtırım dürbîn eder yâri
Bu şürette gönül mir`atı kesb-i şafvet etmiştir

Niçe âkil o şuhûñ zülfüne hayvân olduğça
Bu sevdâdan gönül aşhâbı meyl-i cennet etmiştir

Leb-i gül-nâr ü sîb-i gabgab ü târih-i pestânla
Ziyâfetgâh-ı vaşla yâr arz-ı ni`met etmiştir

Bu şeb rafl-ı kerân keyfiyle rendân-ı hiffet ettikçe
Kerân-ı cân-ı zâhidiñ def iyle ref i sıklet etmiştir

Bakılmaz tavr-ı küstahanesine lâübâliniñ
Ki anlar meclis`ül fethe tarh-ı külfet etmiştir

Aya ehline meyl-i vuşlat hûbân tariķ olsun
Mürid-i emred-ile Şeyh Efendi halvet etmiştir

Haķıķat pertevinden dūr olur şanma mecâz ehli
Ki mihre zenneler âlemde kesb sebt etmiştir

Cenâb-ı Mevlevîye bendelikle fâhr eder Zîver
Der aliyâ sene-i nisbetle nîl-i izzet etmiştir

Teahhüd emr-i üftâyı zamân pâdişâh hile
`Aceb bir ârif bâde şâhib hikmet etmiştir

Derkenar

Ĥüdâ iķbâl ü ömrün eylesün efzûn-ı âlemde
Emver-i şer`e zât-ı pâki ü dü himmet etmiştir

31(b)

NAZİRE-İ TAHSİN BEG EFENDİ

Şafaķ câm-ı şabûhî meyfürüş muĥabbet etmiştir

Tebessüm eyledikçe mihr hüsni işret etmiştir

Ḥabāb-ı cām-ı aşk oldu madār-ı âlemde tecrîd
Göñül vaḥdet-i sarāy bî-hod-ile uzlet etmiştir

İşittikçe sözün gördükçe renk arızın bülbül
Çemende nagme zârın destmâl hayret etmiştir

O şüh-ı dilpesendiñ müsteşârı şâh-ı aşk oldu
Kad-ı mevzûnuna hüsni edâyı ḥa`at etmiştir

Biñ fikriyle göñlüm sinn-i süvâr-ı nergis oldu
Sivâr-ı merdüm çeşmin görüb tıfliyyet etmiştir

Dil-i ârif füyûzât-ı maariften tehi kalmaz
nişâb-ı naḥd fikri müverred cem`iyet etmiştir

Cenâb-ı ḥazret-i müftî`ül-enâma pîr ü kilkim
Olur olmaz deyüb Taḥsîn nazma ḥidmet etmiştir

31(b)

NAZİRE-İ SAİD EFENDİ ÇEHAR ŞENSELİ- ZÂDE

Aceb ol mâha kim ta`lîm nâz u naḥvet etmiştir
Temennâyı vişâl ettikçe benden vaḥşet etmiştir

Dolaşmış gerden-i billûruna ol perçem-i şebbû
Garâbet bunda kim zulmette nûr`ül niyet etmiştir

Uşanmış şive-i nâmiḥribâniden tegâfülden
Göñül gayrı hevâ-yı dilberândan nefret etmiştir

Ta`rif-i beyn`ül ervâḥ olıcaḥ herkes bu âlemde
Bulub yâ sevḳ-i ḥaḳ birbirleriyle ülfet etmiştir

İşittim pîr-i meyden nûş-â-nûş edüb tertîb
Geçen gün mugbeçe-ile duhteriz cem‘iyyet etmiştir

Saidâ kim ki tefvîz-i umûr etmişse Mevlâya
Şafâ-yı billah âlemde dâim rahât etmiştir

Hüdâ müftî-i dehrin ömr ü iqbâlin füzûn etsün
Hüner erbâbına çok itibâr u hürmet etmiştir

Velî ni`met biminnetim kendi efendimdir
Baña haddimden ezber nice luğf u himmet etmiştir

Çaddimi bildiğim ol zât-ı ismetle olub me`lûf
Haķıķî u şamîmî itiyâd iffet etmiştir

Hüsni`ül nisb-i hikmet şinâs u ârif u âgâh
Dürr ü âlâsını Mevlâ mülâzemet etmiştir

Cenâb-ı Hâķ muvaffaķ eylesün her bir umûrunda
Keremde cümle eslâf izâmın sebkât etmiştir

32(a)

MEDHİYE-İ DER HAĞK-I YAYLAK-I SİROZ

Çok şükür ni`metine hâzret-i hâllâķ-ı cihân
Çullarına kereminden neler etmiş ihsân

İşte Sirozun ahâlisine vermiş ne güzel
Beş sâ`at yerde laţif yaylâķı kim misl-i cenân

Çaplamış her yerin eşcâr-ı sanavberle ķâin
Gölgelik her tarafı şanma anı sengsitân

Cennet-âsâ âdeme cây-ı şafâ olduğuna
Tübî ismindeki eşcârı delîl ü bir hân

Altmış altı senesi nice ehıbbāmız ile
Hāmdullah o güzel yaylada tıttuğ ramāzan

Şevkle ragbet edüb yaylağı etti teşrīf
Zābit-i belde Hācā Ahmet Aga-yı Zīşān

Mevsimin anla hāziranda hāzırla yūkünü
Bir gūn evvel ıķagōr cānib-i yaylāķa heman

Hışār-ı Erdebile Kuyumcu şuyu yolun geerek
ārdacıķda giceler ekserisi yaylacıyān

Seherī yola ıķubda ķocacıķ yoķuşunu
ıķıcaķ anda dogar ũstũne şems-i tābān

Feruh-ı ķalble gedikde selāmet ķayasın
Bulunur bũ y-ı laţif yayla ķapusına o ān

32(a)

BAĶİYYE

Yaķacıķda baķagōr ķudretine Mevlā'nıñ
Ne laţif āb u hevā bunda aķıllar hāyrān

Ne leţāfet ki durur şaf şaf olub eşcārı
Cũmle mīzābıñ eder āgazı şuyı heb ceryān

İ şafālarla şafā geldi şuyundan evvel
Daha illā seni ister iseñ āb-ı līmān

eşm-i hācete var hācetini arzeyle
Maķsadı maķsũd olduğına bulurlar yārān

Eđri am şuyı Kayın Pıñarı gayetle sođuķ

Āb-ı pervāneye pervāne olur atşānān

Şeker oluğunu bıçakçı şūyu zānnetme
Remz eder Remzi şuyu içmeyle āb-ı hayvān

Balıtacı çayırınıñ şularıdır ruḥ-efzā
Çifte oluğtaki zevki baña açtırma amān

Daha çok şuları var berāberinden ālā
Söz uzar eyler isem her birini vaşf-ı beyān

Arzınıñ ḥāmesi kim cümle nebātātı anıñ
Kimisi rayihadār u kimi mīvedārān

Āhū duduyla çilek daḥı buruḥ mīyvesidir
Bunlarıñ her biriniñ rayhası miüşk- efşān

33(a)

BU GÜFTE-İ GAZEL BEYDİ ḤAZRET-İ FETVĀ-PENĀH ĀRİF ḤİKMET BEG EFENDİ

Nigāh ..... ne tāb u ne ārāmı ḳalmıştır
Tenaḳḳul etmege likeste bir bādāmı ḳalmıştır

Besāt-ı neş`e-i cem tayy olunmuş bezm-i ālemden
Hemān bu ḳabe içre bir tanīn cāmı ḳalmıştır

Ecel tayy eylemiş tomār ömr-i ḥātemi ammā
Eyādī cihānda defter en`āmı ḳalmıştır

Der ü divārı gitmiş köhne resm dār dünyāniñ
Felāket-rīz ü māil bir hazef bāmı ḳalmıştır

Nice zū-nahvetüñ esb-i seri`ül seyr iḳbāli
Ṭarīḳ-i gam refīḳ -i cāhide encāmı ḳalmıştır

Mücārāt sereşkim cuyla zannetme bîcâdır
Hayâlimde o şūhuñ kıadd-i serv endârmı kıalmıştır

Muqaddem-çide destân-çide etmiş sahte esmârın
Mezâmînin riyâz-ı ma`rifette hāmî kıalmıştır

Ėönül hikmet kıadı-ı Peymâ-yı ümîd neşâ etmez
Bu bezm-i gamfezâda neş`e ver şahbâmı kıalmıştır

33(b)

BAHR-I MIŞRA`INA Kİ ĖARF İKİNCİ MIŞRA`INDA BULUNARAĞ TÂRİĞ .....

Şekeri kim oldu müeyyed-i salîñ şeh Abdülhamid
1270

Ėademrûsu oldu müheddid cem` külli şaşedi pek
1270

DİĞER

Cân ki baş kıaldırdı makûvadlu hilatden elîm
1270

Ėaldı şâh Abdülmecid ol kıavmi levmen ser-nigün
1270

34(a)

TEBRİK SÂL-İ CEDİD HÜMÂYÜNİ MUTASAMMIN DEVLETLÜ İZZET PAŞA ĖAZRETLERİNİN İNŞÂ ETMİŞ OLDUĞLARI ĖASİDE-İ AZÂDIR

ElĖamdülillâhi`l-ķadîm etti teceddüd mah u sâl
Ėörsün hezâr emsâlini şâhinşeh âlem-penâh

Oldur vekîl Muştafâ zıll-ı zelîl-i kibiryâ
Eylere ise şehler sezâ dergâhına vaz`-ı cenâh

Şâh ibn-i şâhinşâhdır Ėâķân gerdün-ı câhdır
Sultân Cemdir kâhdır ol dâverdâra sipâh

Şavlette bu bekr ü ömr zî hilm ü Osmānī sīr
Şaftır fer ü haydar zafer-i düşmen şikār-ı rezm-gāh

Mihr-i hilāfet maṭla`ı nehr-i adālet menba`ı
Şahān dehriñ eşcāı hem ahramān hem pādişāh

Menşe`i hayvān adar tedbīrini tadīr eder
Hırşīdrāyı ün sahr-ı dūnyāyı eyler cilvegāh

Cism-i cihāniñ cānıdır azar-ı ayāt efşānıdır
Hem sāye-i ihsānıdır fark-ı ibāda yārgāh

Luṭfu işābet iste ger deryā-yı alāvet kesb eder
ahr ile elerse nazār māi amīm olur miyāh

Virse beşāretler nola feth ü zafer şāg u şavle
Lafz-ı ricāl`ül gayb ola bir şāhid kim tāricāh

Etmiş Cenāb ker ü kār avn-i ricāl ilāhī yār
Olur hemīşe kāmkar ol şehriyār-ı nīk-āh

Rūz-ı cūlūsundan berü şād oldu ālem sū-be-sū
Ma`mūr olur şemdengerü mülk-i cihānı iştibāh

Adlī müesser oladar kim yok ta`dīdin eser
Devrinde şadr-ı şīr ner oldu gazāla avā begāh

Ol şahsuvār azv-ı şān-ı şevetle olsa ruhsārān
Seyr-i seri`anda heman kūtāh olur medd-i nagāh

Na`l-i semendī nāgehān virir savāikden nişān
Olur ubārından ayān ebr üzere beraber siyāh

Şimşirine rüz-1 muşâf meslûl iken olur gılâf
Ecsâm-1 erbâb-1 hâlef i` tâk-1 a`dâ büsegâh

Buldu nizâmın sertaser cümle cünûd baħr u ber
Eyler mi âyâ bir nefer tâc feridûna nagâh

Zîb-i serâcetde baķ şâne şârîktan yeknesak
Bâġ-1 zaferden naşr-1 haķ taķmıř birer sebrin giyâh

Emrin meġa`etmiş hüdâ kılmış cihân-1 muķtedâ
Şad kıla hıdmettir aña fevz-i düġüne şâh-râh

Her kim aña bed-hâh olur davâ-i hasbiyallah olur
maħşülü âh vâh olur görmez gözi semt-i refâh

Olsun becâh-1 enbiyâ mesrûr u mañşûru`l-livâ.
Bu vechle eyler dua izzet ķavli Mevlâ-yı güvâh

34(b)

BAĶİYYE

`İyd eylesün eyyâmını ķadr eylesün her şâmını
Virşün cemî` kâmmı allah`ül-rab sıvah

Sürşün serîrinde şafâ-yı iclâl ile şubħ u mesâ
Durduķça ne řâķ-1 semâ dür eyledikçe mihr ü mâh

Oldı şu mifra`da bedîd işte bu târiħ-i müfid
Nev-sâlini ede saîd Abdülazîz hânîñ ele
1279

34(b)

TÂRİĶ-İ ŞEHZÂDE SULTAN SELİM

Ĥazret-i Abdülazîz Ĥân adâlet-i pîşeyi
Eyledi bu mülke iħsân u kerem rab raħîm

Şalb-i pākinden yine geldi cihān meh gibi
Şimdi bir şehzāde-i zīşān bā luţf kerīm

Eylesün ol necl-i nevdādın hüdā-yı müste`an
Sāye-i şāhānesinde şadr-ı şıhhatte muķīm

Mihrine bu cevherin tārihi arzeye celāl
Doğdu seksen üçte haķķıñ nūrudur sulţan Selim
1283

35(a)

TEDBİR MAṬLA`-I MEŞHŪR `UL-ZİVER BEG

Şaldım sefine-i dili baır-ı ferāgate
Virdim küşād hemde şerā`-ı kanā`atine

Ḳaldı işim vezīden bād-ı ināyete
Haķ vāşıl ede emnle mersā-yı rāhata

Çıksam şu varṭagāh ḳazādan selāmete
Tevbe kenār maḳkemesinde niyābete

Yārab cihānda var mı niyābet gibi miḥen
Vārını fikr ile olur erbābı pür ḥūzn

Lā sīmā esirgesün Allah taşhadın
Muzaffer imiş benim gibi bu maṭla`ıdiyen

Çıksam şu varṭagāh ḳazādan selāmete
Tevbe kenār maḳkemesinde niyābete

İcrā-yı şer`-i şerīf oldu eñ ehemm
İnfāz-ı emr pādişāhı def-i mültezim

Halk zamâne ise nifâk ile münganem
Hayretteyim bu halle bilmem neylesem

Çıksam şu varṭagāh ḳazādan selāmete
Tevbe kenār maḥkemesinde niyābete

Bitmez mi oldu müddet se sāle ḳarib
Geşt ü güzār eyle gönül ḳaldı nāşekīb

Ḳılsa bu bīnevāya meded ḥālīḳ-ı mecīb
Bir kere olsa vuşlat sū-i vatan naşīb

Çıksam şu varṭagāh ḳazādan selāmete
Tevbe kenār maḥkemesinde niyābete

Müfti`ül-enām Ekremiñ olub ināyeti
Ya`ni müsāid olsa nesīm-i himayeti

Görsem felekte ben deḫi sū-yı iḳāmeti
Çeksem zemīn-i rāḫata felek seyāḫati

eydan

Zīver veli`ül-ni`met ki eyle arzıḫāl
Ma`lum devleti ola aḫvāl-i pür melāl

Geldi ḳaraya zayıf ü kesel ḫatıra kelāl
Bā avn ü şun ḳāḫī ḫācāt zü`l-celāl

Çıksam şu varṭagāh ḳazādan selāmete
Tevbe kenār maḥkemesinde niyābete

37(a)

DER HAQ SİTÂYİŞ ŞEYHÜLİSLAM ÖMER HÛSÂMEDDİN EFENDİ HAZRETLERİ

Nāmdāş Hazret-i Fāruḡ zü'n-nūreyn-i şīm

`İlmle allāme-i müşkil-güşāi ḡāş u āmm

Murtaẓā sīret-i HÛsāmedin Efendi kim odur

Maṭla` şems`ül mā`rif Şeyḡülislām enām

Rey-i ḡikmetsencine āciz felātun-u cihān

ḡallolur yek lahza-i fikrinde her emr-i mehāmm

İftihār-ı mülk ü millet ḡāmī-i şer`mübīn

ḡavl-i müftī be budur lā u nām emrine rām

Nuḡbe-i arḡ muṭahhar nesline ḡayrānḡalef

`İlm ü faẓl u ma`rifet mevrūs aba-i kerām

İbn-i ḡācibdir mülāzımdır ki iḡsānına

İlticā eyler o bāba Heb Mevlā-yı izām

Her `ilimde seyyid ü taḡvāda Bestāmi müneş

Şi`rde Hassān u inşāda ḡarīri benām

Mazḡār-ı feyẓ eylemiş feyyāz-ı muṭlaḡ zātını

ḡavl-i fetvā-yı fa`li taḡtı ravnāḡ efzā-yı maḡām

Pek nerānīl afāfında o şāḡib-i .....

Nūn gibi zü'n-nūn mışrī-i rūḡī eylerse ḡıyām

Ravẓa-i iḡsānı olmuştur füyūzāt-ı celāl

Baḡş eder ehl-i ulūma reşḡe-i faẓlın müdām

37(b)

BERÂY-I VELÂDET-İ MÛFİD ŞEYHÜLİSLAM

Bir Hafîdi geldi dünyâya velî'ül-namîñ
Dol ömr ile muammer ide Mevlâ her yâr

Etti târîhini mengûş-ı mücevher dâye
Çondu mehde ne güzel nâz ile Aḥmed Muḥtâr
1284

37(b)

ÇIṬ`A DER KEYFÎYYETBURUC-I İSNA-İŞRUN U BEYAN-I FUSUL-I ERBAA

Hammel ü sevr ile cevzâda olur faşl-ı bahâr

1 2 3

Serṭân ile esed Sünbüledir yaza çarâr

4 5 6

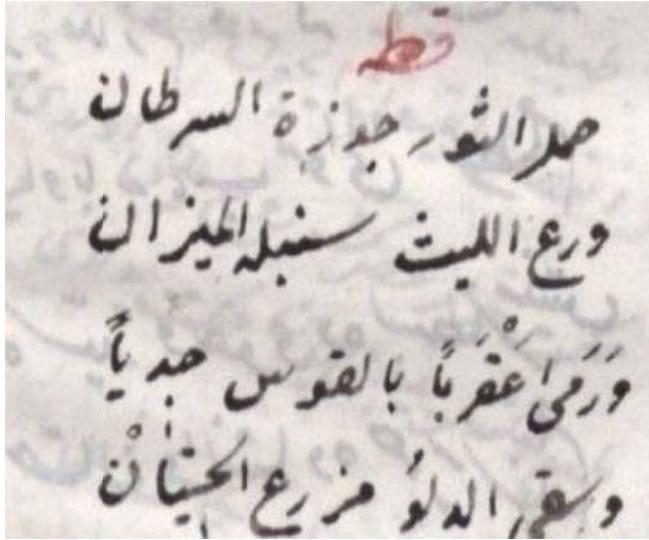
Ṭuttu göz faşlını mîzân ile aḳrep deḫi çavs

7 8 9

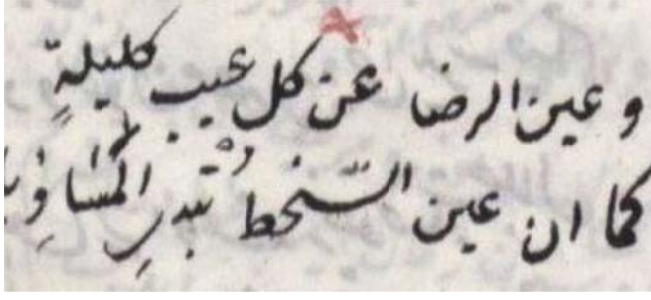
Cedy vü delv ile havt etti çışın ömrünü târ

10 11 12

37(b)

Mecnûn ile birlikte idiñ mekteb-i `aşḳta
Ben muşḫafi ḥatm eylerim il leyilde çaldı

38(a)

FEHİM

Ol perī peyker niçün bilmem ne nāz eyler baña
Ben şehīd-i gamzeyim isī-i niyāz eyler baña

Bī tekellüf maḥrem-i ḥalvetsarāy gamzeyim
Çeşm-i şūḥ-ı dilberān efşāyı rāz eyler baña

Şāh-ı istiğnā sipāhım ben Fehmīyā çarḥ-ı dūn
Ḥavfla biñ türlü vaz`ı dil-nüvāz eyler baña

38(a)

NÂZİM TÂRİḤ-I SÂL-I CEDİD

Şāh-ı şahinşah ālem ḥazret-i Abdülaziz
..... tenvīr dehri nīz iḳbālidir

Rüşen etti çeşm-i dünyāyı fūrūğ-ı şevketi
Afītāb-ı cūdınıñ mihr-i felek timsālidir

Tā-be-ḥaşr etsün Ḥüdā memdūd zu`l devletin
Kim vücūd-u ālemiñ maḳşūd māfī`ül-balidir

Ḥalḳ istibşār edüb derler bu sāl-i nev için
Düşmen şāh-ı cihāniñ vaḳt-i izmiḥlālidir

Lafzā u ma`nā dedim tāriḥ-i tāmın Nāzımā
Hicretin nik ikiyüz seksen yedinci sālidir

1287

38(a)

FÂZIL

Hağ-ı müveyyid eylesün Abdülazîz Hânı bu sâl

1287

38(a)

Ede Hağ hep sâlini Abdülazîz Hânâ said

1287

38(a)

Diyüp maħfiline târih-i tüfenkçibaşı-zâde Ârif Beg

Oldu bu maħfil hümâ-yı devlete zerrîn-i kafes

38(b)

MEKTÛBÎ TEVFİK BEĞİN PEDERİ OSMAN BEĞİN SENG-İ MEZARINA YAZILAN

TÂRİH

Nâgihân göçtü cihândan hayf-ı Osman Rüştü Beg

Mâteminden çeşmimiz yaş döktü mânend-i ğâm

Hağ garîk rahmet etsün afv edüb isyânını

Ğabr-i pür envârı olsun ravza-i dâr'ül-selâm

Gel oğu bir fâtiħâ iħlâs ħalb ile ânî

Rûħuna eyle her ye sende ey merd-i benâm

Ğatre pâş-ı eşkle yazıldı târih-i fevtine

Ansızın Osman Beg etti dâr-ı uğbâda maħâm

1291

38(b)

SU'ÛL-TEDBİR SEBEB'ÛL- TEDMİR

FERD

Kimin kim yoldaşı ola fırıncı

Heman yüzğarası olur fırıncı

61(a)

ĞIĞ'A-İ TEBRİK-İ TYD

Âfiyetle müstedām ol mesnedinde nice sāl
Bendegāniñ eylesün her yıl saña tebrîk-i ´ıyd

Ey velî´ül-ni`metā ey müftî-i din mübeyyen
Devlet ü iqbālle `ıydıñ sa`yd olsun sayd

62(a)

BAKİYYE

Çün meyl ü rûyına seni eyledi taḥrîk
Ey kilk o ayaz saña bir nāme-i tebrîk

Kim manşıb-ı mar`aşla olub ḳadri muazzam
Virmiş aña ol rütbeyi şāhinşeh-i ālem

İrfānla hakkā ki o bir zāt-ı yegāndır
Şāyeste´ül ṭāf şehinşāh-ı cihāndır

Mevlā müteyemmün ede her ḫalde cāhıñ
Dāim ola devlet ile iqbālde cāhıñ

Olduḳta arızam dır iḫsānıña vāşıl
Eyle ḳuluñu sende ger menāmki nāil

Olduḳça cūduñ dil bed ṭıynetî rencūr
Etsün ḫaber-i āfiyetiñ serveti mesrūr

57

21

62(a)

KEMĀNĪ MĪR Ü BEG HELĀKİNE BİR BURSEVĪ ŞEYḤ ZĀİḲ EFENDİNİN TĀRİḤİ

Hüner-ver nagme perver zihn-i aḫter hücce mîr ü nekîm

Ederdi ḳavs-i çarḫa ursa oḳ feryād günāgün

Bıraktırmıştı sâz –ı söz nāki zühreye çengin

Şifā olmışdı endūh-ı kemāna kurduḳı ḳānūn

Ederdi cānını pervāne her bir şu`le-i āhā
Nola hākisterine gelse kuşe nagme-i pizmūn

Derkenar

Girince pīşrevle neyle ŧanbūr ile mābeyne
Olurdu şadār ..... faryābī pereden bīrūn

Ney hāmem yazub tāriḡini mīlād-ı īsādan
Kemāna ḡayf çaldı ömrünün şoñ ḡānesin mīrūn
1844

62(b)

TÂRİḤ-İ BERÂ-Y-İ TA'MİR ŞODEN ḤACI ḤÜSEYİN CÂMÎ DER İZMİR

Ḥazret-i sulṧan Maḡmud ḡān kerrār'ül-şeym
Adl u i`māriyla verdi dehre ḡüsn-i inṧizām

Sāye-i şāhānesinde her biri me`mūriniñ
Mażhar-ı tevḡiḡ ḡaḡ olmaḡta bir vefḡ-i merām

Asdıka-yı bendesinden belde-i İzmir'de
Hem muḡaşşıl hem rūsūmāt nāzırı ehl-i kelām

Ser bu ibn-i dergāhı muallā eşrefi
Ya`ni kim ol ḡazret-i mīr Ḥüseyin'di benām

Fī sebīllillah her dem nebt-i ḡāliş eyle
Vārını ḡayrāta nāsa şarf u bezl eyle müdām

Zāt-ı pāki ayn-ı rahmettir ḡazā-i İzmir'e
Sāye-i luṧfunda āsūde neşīn heb ḡāş u āmm

Olmuş iken Cāmī Ḥacı Ḥüseyin gehi ḡarāb
Hasibullah ta`mīrine ḡıldı ced tāb

Nūr u rūḥāniyeti ḳalbe şafālar baḫş eder
Gel şalāt-ı ḫamseyi bunda edāya ḳıl devām

Ḫāricinde medrese vü şadırvānī lā nazīr
Tarz-ı dılcūy-ı müceddid üzere yaptı b`il-tamām

63(a)

TÂRİḲ-İ VELÂDET BERÂY-I DEFTER-İ KÂTİB-İDİVAN SA`Dİ EFENDİ

Ol zāt-ı āli faḫr-ı sūḫandān
Sadi Efendi mümtāz-ı aḳrān

Memdūḫ`ül-eṭvār meşhūr`ül-āsār
Maḳbūl`ül-eş`ār mānend-i hasān

Kenz-i belāḡāt kān-ı faşāḫat
Nūr-ı zarāfet bezminde tābān

Rüşd ü feṭānet zühd ü nezāfet
Ḫüsn ü leṭāfet Ḫüdāmı her ān

İnşā ü şı`ri zeyn etti dehri
Eylerse faḫrī irfāna şāyān

Şevketle şāib Arif ile rāḡıb
Nefi`yle ḡālib sābitle salmān

Bākī ü sāmī Nābī ü Cāmī
Vehbī ü Ḫāmī İzzetle saḫbān

Eş`ārını ger görseydi anlar
Yek-ser olurlar reşk ile nālān

Her fende el-ḫaḳ tevfiḳe muṭlaḳ

ıllmış muvaffaq elāk-ı ekvān

Evřāf u medin yazmaq ne mmkn

Arān u mislin grmedi devrān

64(a)

Lİ-NĀMIA

TĀRİ-İ BERĀY-İ TANZİM şODEN REDİF MANşUR

Nizāmārāyı ālem azret-i Sulan Mamduñ

Serir-i saltanatta dāim etsn zātını Mevlā

Zamān-ı şevketinde mlk  millet oldu asde

Umr-ı dn  devlet-i intizāmın buldu setāpa

Muallim hem muvazza ceys-i tertib ıldı her yerde

Tvānā cnd-i nuşretle cihānı eyledi iyā

Redif isminde yazdı leşker-i diger levālarda

Fnn-ı arbi tasil etmege emr eyledi meřtā

68(a)

SADİ

BERĀY-İ İRTİĀL řEYULİSLĀM BOSTANZĀDE

Āh Bostan `ilm buldu bu ālemde fenā

1006

68(a)

FEHMİ

Ders-i ilmiñ bozuldu bostanı

1006

68(a)

BERĀY-İ İRTİĀL ZEKERİYĀ EFENDİ

Gitti dvān-ı cihāndan Zekeriyā u Said

1001

68(a)

Ficâit Zekeriyâ Efendi geçti hemen

1001

68(a)

BERÂY-I MEŞİHAT HÂCE SA`DETTİN LİSÂN-I HÜMÂYÛN

Oldu melâm Hâce Sa`dettin

1006

68(a)

BERÂY-I İRTİHÂLLERİ SEBZİ

Sebzîyâ geldi aña bir târih

Gitti kurb ilâhi Sa`dettin

1008

68(a)

VAHDETİ

Nâgihân geçti Hâce Sa`dettin

1008

68(a)

FÂİZİ ÇELEBİ

İlâhi eyle şan` dehi rahmet

1021

68(a)

BERÂY-I ŞEYH`ÜLİSLÂM ŞODEN MUHAMMED EFENDİ

..... kul Muhammed ü Aliyy`ül-fetvâ

1010

68(a)

HÂŞİMİ

Mekân-ı müftî Muhammed Efendi ola cenân

1024

68(a)

İRTİHÂLLERİNE

Eyleye Said Efendi cennet-i adn-ı mekân

1034

68(a)

HÂŞİMİ

Yağyâ Efendi hamdülillah oldu müftî âleme

131

68(a)

KALBİ DEF'A SÂNIYESİNE

Şemâh-ı cân kalbîye nidâ olundu mâfî'ül-bâl

Dedi târih ..... bu fetvâya kitâb al

1053

68(a)

İRTİHÂLLERİNE RIZÂ

Ey Rızâ ah teessüfle anîñ târihîni

Gitti gülzâr-ı canâna rûh-ı Yaḥyâ dediler

1053

68(a)

İŞMETİ

Ḳabr-i Yaḥyâ ola yâ rab pür nûr

1053

68(a)

BERÂÛ-I EBÛ SAİD MUḤAMMED EFENDİ CEVRİ

Ola şadr-ı câh-ı fetvâda mü`eyyid bu Said

1053

68(a)

Sa`d-ı kevkeble zamâna oldu müftî bu Said

1053

68(a)

AYÂNİ

Dedim sâln mübârek şadr-ı fetvâ

1053

68(a)

SAHİBİ DEDE

Şimdi buldu câh-ı fetvâ şâhibin

1053

68(a)

DEF'A SÂLİSELERİNE SÂNİ

Şâhib'ül-ilim Said u Aliyy'ül-fetvâ

1064

68(a)

ŞÂFÎ

Pey-â-pey bu Said üç def`a müftî oldu islâma

1064

68(a)

İRTİHÂLLERİNE

Ebû Said Efendi`ye Allahım ede rahmet

1072

68(a)

Gitti ah Aḫmed Efendi o reis ilimā

1075

68(a)

BERÂY-I NAŞİB ŞEDEN BAHÂÎ EFENDİ

Geldi dehre Bahāi gibi ālem-i müftî

1059

68(a)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE FEYZİ

Gar ile şadra geçüb oldu Bahāi-i müftî

1062

68(a)

Ḳudemāt`ül ulūm Bahāi`ül merḫūm

1064

68(a)

Cennet u ālā ola yārab Bahāiniñ yeri

68(a)

Ḥiṭāb-ı ercīden oldu behūş

Bahāi kāse-i musā ḳalub nūş

1064

68(a)

SENG-İ MEZÂRINA

Menziliñ Firdevs ola el-fātiha

1064

68(a)

Yā efendi fātiha oḳu Bahāi rūḫuna

68(a)

ÂRİF ABDULBÂKÎ

Yazılrsa ħal ile Ârif olur târih-i fevtine
Vedâ` edüb Bahâi bu sa`ide verdi fetvâyı
1064

68(b)

BERÂY-I İRTİĞÂL BAHÂİ EFENDİ

Gerçe terk-i ħalib etti çâr sūy-ı dehrde
NaĖd-ı rūĖunu verüb aldı Bahâi cenneti
1064

68(b)

PÂYE-İ FETVA TÂRİĞİ CEVRİ ÇELEBİ

Azîz-i âleme ola mübârek pâye-i fetvâ
1059

68(b)

CEVRİ

Eyledi ĖaĖ gazâ ile müftî-i azîz-i `âlemi
1041

68(b)

MÜEZZİNZÂDE

Azîz-i Ėavm oldu Ėamdülillah Ėazâ işe müftî
1041

68(b)

TÂİB

Cenneti ede mağâm Ėanefi rabb-i mecîb
1069

68(b)

Muştafa olsun şafi` Muştafa

1072

68(b)

Nâse târiğin dedim ilâhım olub

Muştafa Beg rağmet ola canına

1086

68(b)

BERÂY-I ŞEYH'ÛLİSLÂM ŞODEN SANİZÂDE MEHMED EMİN EFENDİ

Oldu Mehmed Emin `ilimle müfti'ül-nâm

1072

68(b)

Kütbe'ül faqr Mehmed Emin

1072

68(b)

MÜNKAİRİZÂDE YAHYÂ EFENDİ'NİN MEŞİHATINE TÂRİH

Levha-i pâk-i dil rācī ehl-i dilden

Oğudum şevkle târihini şeyh'ülislâm

1073

68(b)

AHİ ÇELEBİZÂDE

Vahid-i aşr olan Yāhyā Efendi göçtü dünyādan

1088

68(b)

VÂNİ

İrtihāl eyledi allāme-i rum

1088

68(b)

FÂİK

Lāyık-ı Firdevs ola münkārîzāde menzili

1088

68(b)

BERÂY-I MEŞİHAT-I ŞÂHİB FETÂVİ ALİ EFENDİ

TÂLİ

Ma`den'ül-ilm aliyyü ve aliyy'ül fetvā

1084

68(b)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

`Aleme oldu yine müft'ül aliyyü ākil

1103

68(b)

FEYZÎ

Çıktı bir ehl-i raqım tārīhi dedi o dem

Oldu Ali Efendi yeminle müftî'ül-enām

1103

68(b)

BERÂY-I MEŞİHATÜ'L- FEN MEHMED EFENDİ

`Âlem'ül faqa Muhammed u aliyy'ül fetvā

1097

68(b)

Müftî-i rüy-ı zemîn oldu Mehmed Emin

1097

68(b)

İRTİHÂLLERİNE

Müftî-i dehr idi hayf göçtü Mehmed Emin

1098

68(b)

BERÂY-I MEŞİHAT DİBÂGZÂDE MEHMED EFENDİ

Belî İmām Mehmed Efend maqāmıdır fetvā

1098

68(b)

BERÂY-I İRTİHÂL SEYD-İ ŞEHİD FEYZULLAH EFENDİ

İnne şehîdü belā şebhetin

1115

68(b)

BERÂY-I MEŞİHAT FEYZULLAH EFENDİ

Feyzullah Efendi

1101

68(b)

VÂŞIF

Cāh-ı iftā `ilim al hüsnden buldu rüh

1101

68(b)

İRTİHÂLLERİNE

Yüz onda göçtü Feyzullah Efendi

1110

68(b)

MEŞİHAT-İ MEHMED ŞÂDIK EFENDİ

Cümleniñ təcın olub dedi zamīrī tārīh

Şādık'ul-ķul Meħmed u aliyy'ül fetvā

1115

68(b)

MEŞİHAT-I MUŞTAF A EFENDİ

Mübārek bād ħalā şadr-ı nūra Muştafa geldi

1148

68(b)

Davūdā Müftī-i devrān Seyid Muştafa göçtü

1158

69(a)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

SÂBİT

İkinci def ada şerīfine tārīhidir Sābit

Yine Şādık Efendi şubħ-ı āsā giydi fetvāyı

1118

69(a)

Gelince bu maķāma daħi Fāik söyledim tārīh

Yine bu üç fetvā oldu Şādıkā ufaķ

1118

69(a)

Ķul Şādık'la amel oldu yine fetvāda

1118

69(a)

İRTİHÂLLERİNE

Cennet'ül-mavi ola Şādık Efendi'ye maķām

1121

69(a)

MEŞİHAT PAŞMAKÇI- ZÂDE ALİ EFENDİ

`Âlem`ül-faqa aliyyü ve aliyy`ül fetvâ

1115

69(a)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

Ali Efendi yine geldi emr-i fetvâya

1122

69(a)

Dedi iqbâller bir kıabil fetvâ-yı târih

Âleme oldu yine müftî aliyy`ül-mağbûl

1122

69(a)

İRTİHÂLLERİNE RAHİMİ

Yegâne zâtı gittikde denildi fevtine târih

Beğaya göçtü el-seyid Ali ol müftî-i âfâk

1124

69(a)

MEŞİHAT EBE- ZÂDE ABDULLAH EFENDİ

Anı Abdullah Atanî el-kitâb

1119

69(a)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

Mükerrir-i mesned-i fetvâ bedbâd

1124

69(a)

MEŞİHAT ATADE EFENDİ

Atade Efendiye sezâ her vechle fetvâ

1125

69(a)

MEŞİHAT-İ İMÂM ŞEHRİYÂRI MAHMUD EFENDİ İMÂMETLERİNE RIF`ATİ

Muhtedâ-yı şâhib seyf ü kalem Mağmud bûd

1092

69(a)

SEYİD YAHYÂ

Maḥmud Efendi mesned-i fetvāyı kıldı zeyn

1125

69(a)

İRTİHÂLLERİNE

Şaḥn-ı cennet ola yārab maḳām-ı Maḥmud

1130

69(a)

MEŞİḤAT-İ MİRZA MUŞTAF A EFENDİ

Cāy-ı fetvā oldu nūr Muştafa'ya cilvegāh

1126

69(a)

İRTİHÂLLERİNE

Mesken-i Mirza Efendi ola Firdevs-i naim

1135

69(a)

MEŞİḤAT-İ EBŪ İŞĖAᖅ İSMİL EFENDİ

Oldu İsmail Efendi müjde kim müfti-i din

1128

69(a)

Müzeyyen kıldı İsmail Efendi cāy-ı fetvāyı

1128

69(a)

Ebū İşᖅ oldu ziver-i mesned ki fetvā

1128

69(a)

MEŞİḤAT-İ ABDULLAH EFENDİ

Maḳāmın buldu Abdullah Efendi'ye gelib fetvā

1130

69(a)

MEŞİḤAT-İ MİRZAZÂDE MEḤMED EFENDİ REŞİDZÂDE REŞİD

Cünleniñ təcın alub tārîhini dedi reşid

Mirzazāde Efendi oldu müfti-i yümnile

1143

69(a)

VELEHU

Düştü bir mısrâ`-ı mevzûn reşidâ tarih
Kıldı müftî bolub allâmeyi sulţan Maǧmud
1143

69(a)

İRTİHÂLLERİNE

Şeyh Meǧmed Efendi
1147

69(a)

Derkenar

VÂKİF

Revâ dürri Efendi geçti vallâ üftâya
1147

69(a)

MEŞİHAT-İ DÜRRİ MEHMED EFENDİ

Dürri taqvâ şahn-ı fetvâyı müzeyyen eyledi
1147

69(a)

Dedim âfil olıcağ kevkeb-i ömri târiğ
Ufğ-ı resme nüzûl eyledi Dürrî münîr
1149

69(a)

RÂSİM EFENDİ

Kemâl-i `ilmle İşâğ Efendi geldi fetvâya
1146

69(a)

MEŞİHAT-İ İŞAĞ EFENDİ MÜNİF

İşâğ Efendi hağa müftî-i âlem oldu
1146

69(a)

İRTİHÂLLERİNE

Reşidâ söyledi hâtif bu bir mümtâz târiği
Cihânı terk edüb göçtü beğâya Mirza zâde
1146

69(b)

MEŞİHAT-İ PİRİZÂDE ŞÂHİB EFENDİ

Geldi fetvāya Şāhib iftā

1158

69(b)

Muvaffağ ede bārī cāh-ı Şāhibin buldu

1158

69(b)

MEŞİHAT-İ HAYÂTİZÂDE MEHMED EMİN EFENDİ

Şadr-ı teşrîfin görüb Azmî dedim târihin

Şāhib'ül-fetvā Mehmed Şādîkü'l-va'de'l-emîn

1159

69(b)

İRTİHÂLLERİNE

Hayâtizāde Loqmān ile hemşadr ola mâvide

1160

69(b)

MEŞİHAT-İ ELSEYİD MEHMED ZEYNİ EFENDİ

Seyyid-i sādāta fetvā oldu zeyn

1159

69(b)

İRTİHÂLLERİNE

Hasan Hâteme

1164

69(b)

MEŞİHAT-İ ESAD EFENDİ RÂGİB PAŞÂ

Cāh-ı Sāmī rükn ifşā bād bā Esad Said

1161

69(b)

ÇELEBİZÂDE ÂŞİM EFENDİ

Dedi Âşım kimine şevk ü şādī birle târihin

Bu nice cāmedir Esad Efendi giydi fetvāyı

1161

69(b)

BU BİR BEYİTTE ÇÂR TÂRİHİ DÜRC OLUNMUŞTUR

Geldi kâder-i `ilme hürmet

1161

69(b)

Menba`ı cüd fütüvvet

1161

Müftî-i Kâmil-i fetânet

1161

69(b)

Şeyh`ülislâm Hâlim

1161

69(b)

MEŞİHAT-İ VASSAF ABDULLAH EFENDİ

Zihî nûr oldu fetvâ-yı nâm Abdullah dānādan

1168

69(b)

İRTİHÂLLERİNE

Mevt-i âlem mevt-i âlem

1174

69(b)

VEFÂT-I KİNALİZÂDE

Çazasker İslâm Güzîn

Ol Ali nām-ı reis`ül-fazla

Naql edicek dediler târihin

İrtihâl eyledi kûtb`ül-ilmâ

979

69(b)

TÂRİHİ-İ VEFÂT-I KUDSİ EFENDİ

Rûh-ı Kudsi cennete buldu vuşul

1030

69(b)

TÂRİHİ-İ VEFÂT-I EBÛ'L-MEYAN EFENDİ

Benim fülk-i vücudum rüzgârı geldi yabraktan

1015

69(b)

DEHAN İÇERKEN ÖLDÜĞÜNE TELMİHTİR

MEŞİHAT-İ DÂMÂDZÂDE FEYZULLAH EFENDİ

Dâmâdzâde Feyzullah Efendi

1168

69(b)

MEŞİHAT DÜRRİZÂDE MUŞTAFA EFENDİ FİTNAT

Yeminle oldu Semi Muştafa müftî'ül-enâm

1169

69(b)

DİGER

Öldü Dürrizâde Âli gazâ ile müftî'ül-enâm

1169

69(b)

DEF'A-İ SÂNİYELERİNE

Şafâyı bînihâyetle dedi kilik-i devlet târih

İkinci def'a Dürrizâde oldu müftî-i Sāmī

1175

69(b)

Rûy-ı fetvâya yazıldı yine nâm Muştafa

1175

1180

69(b)

MEŞİHAT-İ ŞÂLİH EFENDİ

Efendim Şâlih oldu luğf-ı Mennân-ile fetvâya

1171

69(b)

MEŞİHAT-İ ÇELEBİZÂDE İSMAİL ÂŞİM EFENDİ RÂGİB PAŞA

Begîn bir ancak düşer bu resme târih-i laîf

Câh-ı fetvâ olsun İsmail Efendi'ye Said

1172

69(b)

RESÂ

Oldı İsmail Efendi izzetle müftî'ül-enâm

1172

69(b)

FİTNET HÂNİMİN MENKUDASINDAN

Yümn-i devlet ile bihamdülillah

Oldu Âşım Efendi müftî-i din

1172

69(b)

İRTİHÂLLERİNE

NEVRES EFENDİ

Âşım İsmail Efendi kıldı Firdevs mekân

1173

69(b)

Velüddin Efendi şadr-ı Anadolu'ya ziynet

169

69(b)

RESÂ HALİL EFENDİ

Beher şehr-i velâyette oğunsun sâl-i bālâsı

Velüddin Efendi müftî-i din-i Meḥmed'dir

69(b)

MEŞİHAT-İ VELÜDDİN EFENDİ RESÂ

Ola dâim Velüddin Efendi şadr-ı fetvâda

1183

70(a)

MEŞİHAT-İ ŞERİFZÂDE ES'ADI DEF'A-İ SÂNİYELERİNE YAḤYÂ TEVFİK EFENDİ

Şadr-ı fetvâyı edicek teşrîf

İz ü devletle ol ger mevâya

Dedi târiḥ bendesi tevfiḳ

Yüz sürüb ḥâk-i pây u âlâya

Müjde Esad Efendizâde yine

Oldu pirâye-i câh-ı üftâya

1203

70(a)

EMİN BEG EFENDİ

Bir kuşurun bulur ise afv eyler

O kerim eşim haṭā-yı baḥṣā

Oldu Esad Efendizāde yine

Sāye-i endāz mesned-i fetvā

1203

70(a)

FİKRİ

Şadr-ı fetvāya yine Esad Efendizāde

Bārekallah hüner ü izzetle başdı ḳadem

1203

70(a)

MEŞİḤAT-İ ÂŞİR EFENDİ NÜRİ BEG

Tāmdur eyler iseñ mes`eleye

Cāh-ı `ilim ehline düştü vü aliyy`ül-fetvā

1213

70(a)

NEBİL BEG ḤAFİD MÜŞARU'N-İLEYH

Ceddim Âşir Efendi lāyıkıdır

Müfti-i din Muşafa oldu

1213

70(a)

VELEHU DİGER

Böyle tāriḥ-i luṭuf ancak Nebilā bir düşer

Manşib u ālā-yı üftā şimdi buldu ehlini

1213

70(a)

Yazdı kilik-i Münib bir tāriḥ

Cāy-ı ifnābna şerif oldu

1203

70(a)

CEVDET

Gelüb bâ feyz ilhâm-ı Hüdâ Cevdet dedim târih
Sezâdır yine Es`adzâde Efendi geldi fetvâya

1203

70(a)

TORUNZÂDE ESAD EFENDİ

Hurde-i beyzâyı giydikte dedim târih-i tām
Bu hanife cāhına Âşir Efendidir sezā

1213

70(a)

SAKİ EFENDİ

Cāh-ı fetvā yūmn ile iqbāl eyle
Muştafa Âşir Efendi'ye sezā

1213

70(a)

RAHNÂ

Hāme-i tarh eyledi bir mışra` târih oldum
Müjde müfti-i müfid oldu reis`ül-ilmā

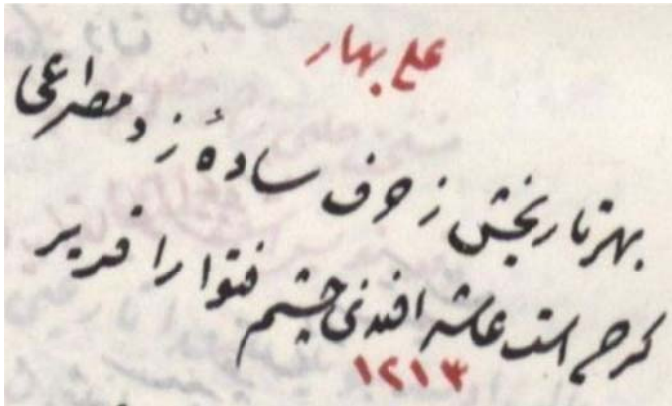
1213

70(a)

Şoñra ettim cevher aḥkām-ı târihin ḥesāb
Sîr-i māh cāh-ı fetvā geldi semen-i Âşire

1213

70(a)

70(a)

VÂŞIF

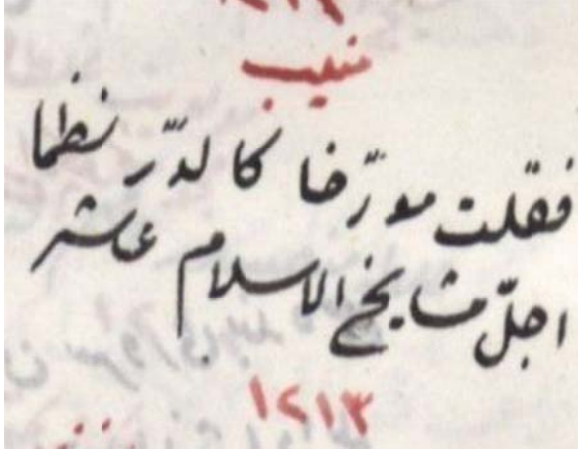
Ḳadd-ı siyān cem` oldular Vāşif Kemāl-i şevḳle

Dediler târiḥ-i naşibin Şeyḥ`ülislām Selim

1213

70(a)

MÜNİB

70(a)

MEŞİḤAT-İ ŞÂ LIḤZÂDE ES`AD EFENDİ

Sezāyı cāy-ı efşā kim deyü ettikde istingā

Attārdur dedi kim Esad Efendidir be-yeftā

70(a)

MÜNİB

Geldi burc-u Esad üftāya nūr-ı Aḥmedi

1218

70(a)

Müjde kim Şālih Efendizāde`dir müftü-ü din

1218

70(a)

TÂRIḤ-İ ḲATL-İ GERÂ

Dedi hātif Gerānıñ ḳatline târiḥ-i gazā

1008

70(a)

Ḳıldı Esad cāy-ı üftā ṭāli`in bāri yine

1223

70(a)

İkinci def asıdır giydi Şālihzāde fetvāyı

1223

70(a)

MÜNİB EFENDİZÂDE ŞÂDIK EFENDİ

Oldu Şâlihzâde Efendi müftî-i Ekrem bu gün

1218

70(b)

ŞEYH'ÜLİSLÂM ŞERİF AṬAULLAH EFENDİ İÇÜN

MEVLEVİYYET-İ MEKKE İÇÜN

SÜRÜRİ

Câh u âlâ ka`bedir maḥdüm Es`adzâde'ye

1206

70(b)

.....

Sürürî kııl duâ kim ölmeyüb münfekk-i münâşibden

Meşîḥat-i mesnedinde veḳti eyle cāygîr ola

Bu yıl İstanbul olmak muḥtemel kim kaldır târiḥ

Aṭâ Molla ṭarîḳ-i Mekke'den geldi Sitânbul'a

1207

70(b)

NEḲÂBET Ü PÂYE-İ İSTANBUL İÇÜN

Ey Sürürî bir sürüş sebz-i pûş o Seyyid'îñ

Olduḡun etti iki târiḥ ile inhâ-i naḳîb

Iyd olunca pâyine düştü Sitanbul pâyesi

1208

70(b)

Elḥaḳ-ı isti'dâd ile oldu aṭâ Molla naḳîb

1208

70(b)

PÂYE-İ ANADOLU İÇÜN

Ḥâk-i pâyeye rüy-ı mâl etsün Sürürî bendesi

Beyt-i vâḥidde iki târiḥ-i tām inşâd ile

Ehl-i `ilme pâyeye verdi şânla şâh-ı enâm

1210

70(b)

Anadolu pāyesin aldı Naķīb Es`ad ile

1210

70(b)

RUM İLİ PĀYESİÇÜN

Şadr-ı Rum'a kıla bi`l-fa`l-i muvaffaq Mevlā

1215

70(b)

Pāye-i Rum iline nām-ı Naķīb oldu şeref

1215

70(b)

RUM İLİ ŞADĀRETİÇÜN

Şadr-ı Rum oldu Naķīb sādāt

1219

70(b)

Naķīb zümre-i sādāt aldı manşıb Āli

1219

70(b)

Kibārīñ Seyd'ül-ķavm fuķūlī şadr-ı rum oldu

1219

70(b)

MEŞĪHATİ İÇÜN

SÜRÜRİ

Aķāullah Efendi oldu nāil şadr-ı fetvāya

1221

70(b)

Sezā geldi Aķāullah Efendi şadr-ı fetvāya

1221

70(b)

Seyyid-i ehl-i fūnūnu kıldı haķ müfti'ül-enām sābıķa

1221

70(b)

VEFĀTİÇÜN

Aķāullah Efendi rūķuna mesken ola cennet

1226

70(b)

ŞEYH'ÜLİSLÂM ARABZÂDE AŦÂULLAH EFENDİ İÇÜN RUM İLİ PÂSINA

Ey Sürürî pāye'ül-meşkin efendimiz nola

Bende zîr –i pāye alsam pāymāl etsem gamı

Burc-u gerdün serfürü etti görüb târihimi

Pāye-i Ârif Efendi şadr-ı rumuñ eslemi

1213

70(b)

ŞADÂRET-İ RUM İLİ'NE

Şadr-ı Rum'a ehl-i irfân ile geldi inbisât

1215

70(b)

MEŞİHTLERİNE

Ârif bâ Allah oldu müftî-i sāmîmekân

1223

71(a)

ŞEYH'ÜLİSLÂM DERİZÂDE ABDULLAH EFENDİ İÇÜN MEVLEVİYET-İ GALATA SÜRÜRİ

Ĥab-ı anberveş ede ĥalkı ĥuşûşâtferih

Noĥtasıyla iki mışra` neşât efzâsı

Sâdeden bir daĥi mu'cemden ikişer beytiñ

Olur üç vechle târiĥ bütün imlâsı

Rüşd ü irfânla ĥaĥқа kim o maĥdum-ı Güzîn

1207

71(a)

Oldu vefĥ-i emelim üzere Galaĥa Mollâsı

1207

71(a)

MEKKE PÂYESİÇÜN

`İlimle maĥdum Efendi aldı Mekke Pâyesi

1208

71(a)

MEŞİHTATI İÇÜN

Naķib ķavm-i sādāt idi Abdullah Efendi kim
Faẓiletle meşḥat şadrına oldu şeref-baḥşā
Sürūrī kütḃ olunsun zāhr-ı kenż'ül-fıķha
Sezā var oldu Dürrizāde zīb-i mesned-i fetvā
1223

71(a)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

Yine ehl-i ulūma müjde necl-i Ârif-bahā
Maķām u elinde oldu revnaķzāde fetvāya
Sürūrī nuķl edüb târiḥ olsun mes`ele-i temyīz
İkincidir bu kim zīn oldu Dürrizāde fetvāya
1227

71(a)

İRTİḤÂLLERİNE TÂRİḤ AZİZ MOLLA EFENDİ'NİN

Nuķl edüb târiḥ-i fevtiñ bendesi Abdulaziz
Ḳıldı Dürrizāde Abdullah Efendi intiķāl
1244

71(a)

SAMÂNİZÂDE ÖMER ḤULŪŞİ EFENDİ'NİN DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

Ömer Efendi oldu müjde müftī-i din
1222

71(a)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

Olduñ Ömer Efendi müftī-i ālem üç kez
1227

71(a)

İRTİḤÂLLERİNE

Târiḥ-i fevtiñ eyledi ger ü beyān beyān
Oldu cennān mekānı Ḥulūşı Efendi'niñ
1227

71(a)

MEŞḤAT-İ ÇELEBİZÂDE HAFİDİ ZEYNİ VAḲ`A-NÜVİS ES`AD EFENDİ

Bālib-i edeb söyle Es`adā târiḥini
Şadr-ı fetvā buldu zeyni Seyid-i āfāķdan

71(a)

**ŞEYH'ÜLİSLÂM MERHÛM MEKİZÂDE MUŞTAFÂ ÂŞİM EFENDİ İÇÜN
MEVLEVİYET-İ GALAŦA İÇÜN
MÜCEVHER**

Galata manşıbıdır Âşım Efendi'ye maħal

1212

71(a)

PÂYE-İ MEKKELERİ İÇÜN

Belend oldu gelüb Âşım Efendi pâyine rütbe

1216

71(a)

Şerefle kıldı Mekizâde Mekke Pâyesin iħrâz

1216

71(a)

DÂR'ÜL-ĦİLAFE FAZİLETİNE

Muallaâ câh-ı İstanbul'a Mekizâde'dir âħiri

1224

71(a)

PÂYE-İ ANADOLU İÇÜN

Yazdı târiħin pedermanda Sürürî bendesi

Rütbe-i Anadolu aħvâ-yı Mekizâde'dir

1226

71(a)

Derkenar

MİR'İLİMZÂDE RIF'AT BEG

Üçüncüdür ki Mekizâde geldi şadr-ı fetvâya

1248

71(a)

DEF'A-İ SÂLİSELERİNE BİM

..... Remzi bir târiħ-i zâhirdir

Şeh-i Maḥmud'a müftî oldu Mekîzâde üç def`a

1248

71(a)

MEŞİḤATLERİNE İZZET MOLLA İLE ES`AD EFENDİ'NİN .....

Etti Mekîzâde'yi Yezdân müftî-i zamân

1233

71(b)

MEŞİḤAT-İ ŞİDQİZÂDE MERḤŪM İZZET MOLLA

Olunca ḥul müftîye yazıldı İzzetâ târiḥ

Eşşah'ı'ül-ḳul Şıdḳîzâde verdi zîb-i fetvâya

1238

71(b)

MEŞİḤAT-İ ḲADİZÂDE ṬÂHİR EFENDİ

İZZET MOLLA

İzzetâ mirat-i ṭab`ımdan vücûh-ı hıṣtla

Şüret-i meşhûddan târiḥini ḳıldım ayân

Ṭâhir-i allâme oldu sa`d ola müftî'ül-enâm

1241

71(b)

Ehildir Ṭâhir Efendi oldu müftî-i cihân

1241

71(b)

Demişti Esad cennetmekâna Âşım-ı merḥûm

Bu bâlâ mışra`ı teşrîf edince süb-ı üftâyı

Yine ḳıldı teşâdüf öyle bir tahrîre târiḥi

Bu nice câmedir Ṭâhir Efendi giydi fetvâyı

1241

71(b)

BALṬACI MEḤMED PAŞA'NİN DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

Def a-i sâniye teşrîfine şehri târiḥ

Aldı bu de`a yine mihrî Meḥmed Paşa

1122

71(b)

ŞADÂRET-İ YUSUF PAŞA

Bihamdülillah ki şehri şadra geldi bir güzel târih
Zihi Yusuf Züleyhâ-yı nekine nâmezid oldu
1123

71(b)

DÂMÂD ŞEHİD ALİ PAŞA VEZÂRETİNE

Selhdâr oldu kadriyle Ali Seyfettin Aḥmed'den
1116

71(b)

NEYL-İ ŞEREF MÜSAHERETİNE TÂRİH

Dedim yekpâre şehri cân u dilden hoş edâ târih
Mübârek eyleye bâri Ali Paşa'ya sulṭânî
1120

71(b)

DER HAḲ FETH-İ MORA

Düşse yektâ na'cib şehri bu ra'nâ târih
Mora alındı bütün geçti kılıctan Venedik
1127

71(b)

MAḲTUL İBRÂHİM PAŞA ŞADÂRETİNE

Nâm-ı İbrâhim Paşa ile şadr oldu belend
1130

71(b)

ḲAKİMZÂDE ALİ PAŞA ŞADÂRETİNE

Vekil pâdişâhı oldu mihr ile Ali Paşa
1144

71(b)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

İkinci def`ada teşrîfine târih-i tâm oldu
Ali Paşa'ya mihr ola mübârek iz ü mecid ile
1155

71(b)

Şeyḥ'ül-vüzerâ

1155

71(b)

DEF`A-İ SÂLİSELERİNE

Leb-i da`vât ile târih için sebt eyledim çarha

Üçüncü def adır hâlâ vezîr oldu Ali Paşa

1168

71(b)

Cây-i nâ Nâzım`ül-mülk

1168

71(b)

İRTİHÂLLERİNE

Leb-i da`vât ile düşer târih

Ali Paşa`ya rahmet ede hakim

1172

72(a)

SALAHDÂR SEYİD MEHMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Söyledim mışra`-ı vâhidle Sa`idâ târih

Müjde kim mihr ile şadr oldu Mehmed Paşa

1148

72(a)

TİRYAKİ MEHMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Olıcağ pâdişâh dehr ü kıl muṭlağ

Yümn ü devlet ile ol Âşaf rastu-ârâ

Dedi tebşîrû Kenân Hâtîf Gaybî târih

1150

72(a)

HASAN PAŞA ŞADÂRETİNE

Bu dem ikbâlle şad müjde şadr oldu Hasan Paşa

1156

72(a)

TİRYÂKİ MEHMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Şadra teşrîfini güş eyleyicek hem çü Sa`id

Olıcağ birbirine müjde-res alâ ednâ

Dedi tebşîr ile târihin âniñ pîr-i hired

Müjde ki ferā ile şadr oldu Meḥmed Paşa

1159

72(a)

DİVİD- DÂR MEḤMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Müjde şānzāde-i şadr oldu Meḥmed Paşa

1163

72(a)

KÖSE MUŞTAFPA PAŞA ŞADÂRETİNE

Sa`id ..... her düştü bu mışra` āñā târiḥ

Vezîr oldu mübârek ede Mevlâ Muştafa Paşa

1165

72(a)

İHRÂK-I KEBİR TÂRİHİ

Öldü biñ kırk üçte iḥrâk-ı kebîr

1043

72(a)

DEF`A-İ SÂNİYELERİNE

Sa`idā sāl târiḥi olur mışra`-ı zîbā

Yine şad-ı izzile bu şadra geldi Muştafa Paşa

1169

72(a)

NÂİLİ ABDULLAH PAŞA ŞADÂRETİNE

Ḥaḫ bu kim vefîḫ-i merba`dır bu târiḥ benām

Şadr u mihrîñ oldu Abdullah Paşa Nâilî

1168

72(a)

SAİD PAŞA ŞADÂRETİNE

Ḥaḫ ede mes`ud şāh-ı āleme ol zāt-ı pāk

Mihr olub çünkim vekîl-i muṭlaḫ oldu Mecid ile

Ḥarf-i manḫûṭıyla taḥrîr etti târiḥin Sa`id

Kethüdā biñ Âşaf oldu müjde yümñ ü sa`d ile

1169

72(a)

RÂGİB PAŞA VEZÂRETİNE

Pāk-i destūr edüb oldu Meḥmed Paşa

1157

72(a)

DİĞER

Cāy-i Aliyyā'ya şeref oldu Meḥmed Paşa

1170

72(a)

İZZET MEḤMED PAŞA ŞADÂRETİNE

MÜNİB EFENDİ

Mihr ile mihre kadem baştı Meḥmed Paşa

1188

72(a)

DERVİŞ MEḤMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Düştü bir târiḥ-i cevherdâr âniñ müjdesi

Yümn ü iclâl ile dervîşini şâh etti vezîr

1190

72(a)

Derkenar

ḤALİL MEḤMED PAŞA KETHÜDÂLIĞINA

Ḥamid Efendi sezâ oldu kethüdâ-yı vezîr

1194

72(a)

ḲATLLERİNE

Ḳatl-i Ḥalil

1199

72(a)

YÜMN-İ EL-ḤÂC MEḤMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Mihr alub Âşaf şadr oldu Meḥmed Paşa

1196

72(a)

SALAḤDÂR SEYİD MEḤMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Mihr alub sâ`at şadr oldu Meḥmed Paşa

1193

72(a)

DÂRENDELİ MEHMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Mihr alub sa`dle şadr oldu Mehmed Paşa

1190

72(b)

KETHÜDÂ HASAN PAŞA ŞADÂRETİNE NÂŞİD BEG

Alub nām āver oldu mihri yümnile Hasan Paşa

1203

72(b)

MELEK PAŞA AZLİLE İZZET MEHMED PAŞA ŞADÂRETİNE

Cebrâil vâhime târihini vaḥî eder

Mihr-i emānet erdi mülkden Mehmed'e

1209

72(b)

YUSUF ZİYÂ PAŞA ŞADÂRETİ'NE

Dogdu bir târiḥ-i ḳalb Nūrī Efendi'ye

Māh-ı Ken'ān geldi şadr-ı İzzet'e ola azîz

1213

72(b)

**ŞEYḤ'ÜLİSLÂM ÂRİF HİKMET BEG EFENDİ HAZRETLERİ'NİN MEŞĤATLERİNE
KENDİLERİNİN TÂRİḤLERİDİR**

Hikmetinden Hikmetā şorma baña

Şeyḥ'ülişlām eyledi Yezdān beni

1262

72(b)

VAḶ'A-İ NEVİ ES'AD EFENDİ

Ârif billah el-ḥaḳ oldu müftī'ül-enām

1262

72(b)

MUMAİLEYH ES'AD EFENDİ'NİN NEḶÂBETLERİNE TÂRİḤ-İ RA'NÂ

Söyledi bende-i dirinesi İzzet târiḥ

Esad al resū l oldu Naḳīb'ül-eşrāf

1257

72(b)

LÂLE MEHMED PAŞA VEFÂTINA TÂRİḤ

Acem'e gitmeğe māmūr idi tāriḥ oldu

Adem`gitti meded hāy Meḥmed Paşa

1013

72(b)

TÂRİḤ-İ FEVT BAYRAM PAŞA'YA

Eyledi Bayram Paşa Aden-i ālāyı maḳām

1048

72(b)

KÖPRÜLÜ MEḤMED PAŞA FETHİNE TÂRİḤ

Limni vü Bozcaada fetḥ-i Meḥmed Paşa

1047

72(b)

KÖPRÜLÜ MEḤMED PAŞA FEVTİNE SÖYLENİLEN

Beş sene on gün üç ay oldu vezīr-i a`zām

Köprülü mülk-i adem köprüsüne baştı ḳadem

1072

72(b)

ḲANDİYE FETHİNE LUṬF U MA`NÂ

Ḥiṣār Ḳandiye alındı biñ seksende düşmenden

1080

73(a)

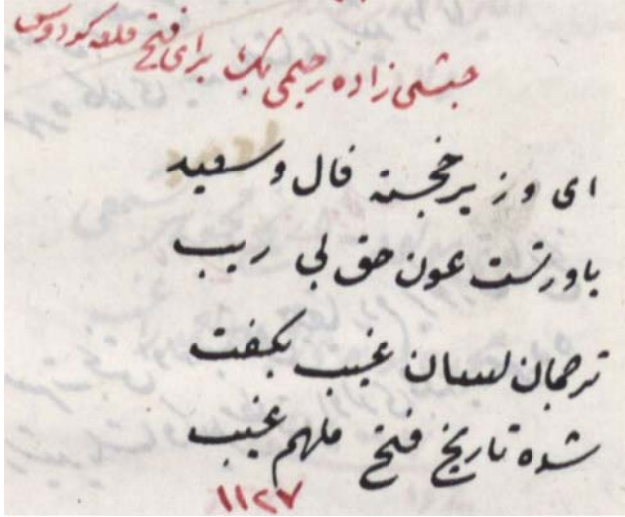
**ÇORLULU ALİ PAŞA'NİN ḤALEB'DE CÂMİ`-İ KEBİR DÂḤİLİNDE ḤAZRET-İ
ZEKERİYÂ ŞALÂVÂTULLAH ALA NEBİNA VÜ ALİYYE ḤAZRETLERİ'NİN MEZÂR-
I ŞERİFLERİNİ TA`MİRİNE NÂBİ MERḤŪMUÑ TÂRİḤİDİR**

Rīzān ederik āb-ı dü çeşmin dedi tāriḥ

Maḳbūl ola tecdīd-i mezār-ı Zekeriyā

1121

73(a)

73(a)

MUMAİLEYH RECMİ BEG'İN MUDA FETHİNE BE-HER MIŞRA`-I TARİH-İ
FASİDELERİNDEN

Çıka bîşübhe bu mışra`da Recmi târih

1127

73(a)

Cümle mışra`larıda adıyla biçün ü çerā

1127

73(a)

Himem-i vücūd cihāndârı can Aḥmed ile

1127

73(a)

Ali Paşa Muda'yı aldı adūdan serapā

1127

73(a)

VEFÂT-I TÂRİH-İ MAQTÛL İBRÂHİM PAŞA

Bir kaçâdır geldi yaz târihini Vehbî ānîñ

Ka`be-i ḳurb ola İbrâhim Paşa menzili

1143

73(a)

SULTÂN SÛLEYMÂN'İN BAGDADA VUSULÛNE TÂRİH

Geldi burc-ı evliyāya pâdişah-ı nāmdâr

73(a)

İRTİHÂLLERİNE 940 TÂRİH

Şehîd-i rāh hâk sultân Süleymân

974

73(b)

**HÂKİ EFENDİ'NİN SULTÂN MAHMUD OL ZAMÂNINDA DEFTERDÂR KAPUSINA
TÂRİH**

Kütübe koysa sezâdır buña Sultân Maḥmud

73(b)

TÂRİH-İ VEFÂT-I BÂKÎ

Bâkî Efendi gitti uḡbāya biñ sekizde

1008

73(b)

RUUS İMTİHÂNINA AYNÎ EFENDİ'NİN

Şeyhülislâm-ı zamân-ı Mekîzâde kim

İmtihân etti yine erdi murâda t̄alibân

Aynîyâ târiḡ mi kıldı mümeyyizler pesend

Aldı çoḡ kimse rūusu sa`d ola bu imtiḡân

1250

73(b)

CEMÂL EFENDİ'NİN

İmtihân ile müderris oldu erbâb-ı imlâm

1250

74(a)

Aḡvâl-i hassanın ḡarbe netice vermesi ve muḡaddime-i âsar-ı muẓafferiyet ve sâr-ı Cenâb-ı cihândârının meserret-i baḡş ḡalub mü`minin olması cihetiyle işbu biñ ikiyüz yetmiş senesi şaḡr`ul-ḡayrının üçüncü mübârek cum`a günü bir mücib fetvâ-yı şerîfe menâbir-i cevâm`-i şerîfede nâm nâmı hümâyün ḡazret-i ḡilâfet-penâhî ḡâzilik ünvan-i âlisiyle nâḡıka pirâ-yı ḡuḡbâ ve cemâ`at-i müslimîn taraflarından hay-ı ḡülbânuñ muẓafferiyet ḡazret-i Padişâhı Resid Molla â`lâ ḡalınmış olduğuna dâir evḡâf muḡaberesi Şefiḡ Beg Efendi`niñ inşâ eylediḡi târiḡidir.

Peyâm-ı naşr ile oldu cemâ`at cem`e gün şâdân

İmâm`ül-müslimîn içün denildi ḡamd ola ḡâzî

Şefikâ bende tanzîm eyledim târih-i cevherdâr
Emîr'ül-mü`minîn için denildi hamd ola gâzî
1270
cem`e...

74(a)

HAĞKI EFENDİ'NİN

O mihr-i ilm ü irfân Hâzret-i Ârif Efendi kim
Meşîhat-i mesnedi zâtı ile pertev feşân oldu

Îlâhi sâyesin ehl-i fazîlet üzere müzdâd et
Fürûğ-ı nûr ilmi âleme ziyet-resân oldu

İşâret her kime etti ise ayn-ı `inâyetle
Cihânda mah-ı nev-âsâ müşârü bâlnebân oldu

Hudâ maḥdûm-ı zîşânı ile ömrin füzûn itsün
Beḥaḳ ka`be ü ömre duâyı bendegân oldu

Ḳulu ḥaḳḳı da zîr ü `ömre târihin ider ta`rîf
Becâdır Ârif bi`llah müftî-i cihân oldu
1270

74(a)

Derkenar

RÜŞDÎ

Zeyn'ül-Ârif Şadr'ül-fetvâ

1270

74(a)

İRTİHÂL-İ LEYLÂ HANIM

Aldı Leylâ'yı telef etti ecel Mecnûn'u

1264

74(b)

Demâdem rûḥuna ve'l-leyl oḳunsun gitti Leylâ âh

1264

74(b)

Dü elif içre naşib etti Aliye Fāṭıma Mevlā

1263

74(b)

Şadr-ı Rum oldu maḥall-i tevfiḳe

1270

74(b)

Dāire-i merkeze ḫaḳ ile i`ṭā-yı nūr

959

74(b)

Ḳıldı Mekkīzāde Âşım Ka`be-i ḫald-i maḥall

1262

74(b)

Olmuştu sābit bu dünyāda meded

1124

74(b)

Med ü ser oldu gitti Ka`be`de Molla idi seri

1265

74(b)

Bu sene Aḳbaba ḳıldı ḳara perde āşiyān

1261

74(b)

Vefā yoḳ egledi dünyāda ḫaberi ḳalmayub gitti

1263

74(b)

Rūḫ-ı İsī ḫaḳ deyü yā hū `urūc etti göge

1269

74(b)

Lāḫde sāḳıb düştı necm āsā bu dem Allah deyüb

1269

74(b)

Zāiḳ-i devrān ṭattı cer`-i cām ecel

1269

74(b)

Çırdı Camcızāde'niñ billur-veş cismin ecel

74(b)

HAĞKI

Pek ālā oldu Müftī Ârif bi'llah islāma

1270

74(b)

HAĞKI

Cihāniñ Ârif bi'llāhi ā'lā oldu müftisi

1270

74(b)

FATİN

Genc iken mīr-i ziyāya erdi Şem-āsā zevāl

1270

74(b)

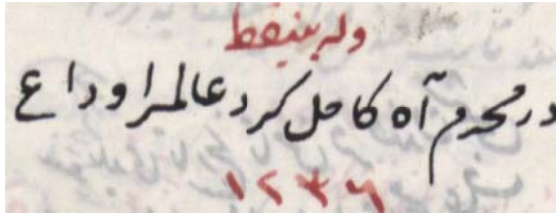
RÂ FET BEG

Dār-ı sürūra daldı `İşmet Beg etti irtihāl

1222

74(b)

VELEHÛ

74(b)

HAĞKI

Ġuruba erdi Ülker Hānım'ıñ pervīn-i ömri vāy

1257

75(a)

HAĞKI EFENDİ'NİÑ

Beħağ Ka`be vü Merve cihānda mīr Şıddıq'ıñ

Şafāsın devlet ü iqbālle müzdād ide Mevlā

Emīr'ül-Hāc ider taşdığ Hağkı söyle tāriħin

Şerefdür geldi Mekke Pāyesi Şıddık Beg'e vallā

1270

75(a)

TÂRİH-İ İRSÂL-İ LİHYE HAQQI

Ka`be-i ruhsâr İbrāhime hattı-ı nev-i cāmedir

1267

75(a)

Hasan Beg vechine hattı-ı benefşe

1265

75(a)

Ceyş-i Sudan Akhişâr Hasan'ı eyvāh aldılar

1260

75(a)

Akhişâr Hasan'a kıldı `asker Sudan hücüm

1260

75(a)

FATİN

Tālib-i dīdār haq kıldı behiştî cāygāh

1270

75(a)

HAQQI BERÂY-I NEV SÂL

Geldi müjde s`ad ile Şıddık Begiñ sāl-i nevi

Eylesün günden güne iqbālını Mevlā mezīd

Şıdıkla Haqqı kulu da söyledi tārîhîni

Sāli olsun Mîr Şıddık'ıñ sa`id ender sa`id

1271

75(a)

DİGER

Sāl-i nev geldi sa`adetle şafā itsün yine

Devlet ü mecd ile Şıddık Beg be-haqq Muştafa

Söylesün sādık kulu Haqqı'da tārîhin müdām

Sa`d ide iqbāl ile Şıddık Beg'e sāli Hudā

1271

75(b)

TÂRİH-İ NEV SÂL HAQQI DER HAQ VELÎ'L-NA`M

Sa`d ide müftî-i âlem sâlini rabb-ı enâm

1271

Bende-gâniñ bu duâsı oldu târih-i müfid

Hzret-i müftî-i âlem nev-be-nev bulsun şafâ

Câh-ı fetvâda be haq Merve her sâl-i cedîd

Zühd ü taqvâ şâhibini bir ârif-i bi`llahdır

Fazlla `irfânda zâtın eyledi Mevlâ-yı ferîd

Mihr-i ihsânı serâpa etti Rüşen âlemi

Sâye-i luḡfun Hudâ günden güne ḡalsun mezîd

Çâkiri Haḡḡı da târihin yazub taḡdîm ider

Sâl u `ıydın ile yârab müftî-i ḡünüñ sa`id

1271

75(b)

Devletle Haḡ âbâd ide

Kâmil Faḡin`iñ sâlini

Biñ sâl nola şâd ile

Müzdâd idüb iḡbâlini

Târihini eyler eda

Haḡḡı idüb böyle duâ

Yemin ide bâri dâimâ

Şâir Fiḡnat`iñ sâlini

1271

75(b)

DİGER

Maḥmud Paşa'ya bu sāl
Geldi sa`adetle yer yer
İqbālın itsün be-misāl
Devlet ile rabb-ı mecid

Ḥaḳḳı didi bī-iştibāh
Tārihidir kılsun nagāh
Maḥmud Paşa'ya āla
Sāl-i nevī itsün sa`id
1271

75(b)

Pür şafā olsun Ḥasan Ḥaḳḳı Begiñ sāl-i nevī
Dāimā iqbāl ü devletle be-Hak Muştafa

75(b)

Mürde Ḥaḳḳı söyledi Ḥaḳḳı da tārihin güzel
İtsün ihsān ḥaḳ Ḥasan Ḥaḳḳı Beg'e biñ yıl şafā
1271

75(b)

Muştafa Paşamıza ḥaḳ sālını kılsun şafā
1271

75(b)

Paşa son Abdu'l-ḥalim pür kerem biñ sāl-i nev
1268

75(b)

Dāimā müftī-i dehre `ıyd u sāl olsun sa`id
1270

76(a)

ḤAḲḲI

Vürüd etti sa`adetle yine Şıddıḳ Beg'iñ sālī
Ḥudā müzdād ide günden güne devletle iqbālın

Dedi vaḳt-i şerefde şıdḳ'la Ḥaḳḳı da tārihin
Ḥudā sa`d eyleye Şıddıḳ Begiñ iclālile sālın

1272

76(a)

HAĞKI

Geldi Sivastoboluñ müjde-i fetħi bu yıl

1272

76(a)

HAĞKI

Mihr-i `ilm ü ma`rifet nev pāye aldı bā şeref

Pertevin müzdād edüb hağkında mes`ud ide hağ

Çākiri hağkında tağdīm eylesün tārīhini

Pāyesi Sitanbul oldu Mīr Şiddiğ`iñ ehak

1272

76(a)

SÂMĪ

Semī fağr-ı ālem necl-i pāk müftī-i devrān

Gerübi`ş-şim Şiddiğ Efendi kerem-mu`tād .

Medār-ı iftiğār zümre-i `irfāndır zātı

Dervalāsı olmuştur mülāz-ı ehl-i isti`dād

Bu def`a sa`d ile kıldı Sitānbul pāyesin iğrāz

İde iğbāl u iclālın Ĥudā günden güne müzdād

Bulub bir mışra` zengin Sāmī söyledim tārīğ

Sitānbul Pāyesi Şiddiğ Efendi`ye mübārebād

1272

76(a)

HAĞKI

Pür hüner mektubu fetvā penāhı behcetiñ

Devlet ü iğbālın füzün ide rab müste`ān

Söyledim tārīhini Hağkı vire hağ ömr-i nūğ

Şabr idüb Eyuba hâkim oldu behcet buldu şân

1273

76(a)

FATİN

Be-hak mürde olmaz böyle târihi şafâ Peymâ

Hünerle aldı Hâkķı-i suhan-gü pāye-i Mekke

1274

76(a)

FATİN

Reşid Paşa be-hak altı def'a şadra yân geldi

1274

76(a)

.....

Pür şafâdır Muştafa Paşamıza sâl-i cedîd

1274

76(a)

HAĞKI

Gitti dünyâdan Hudâ damad Beg Efendizâde kim

Ėudüs'e Molla olmuş idi sâbıķa ol hayyiz-i hâh

Ehl-i cennet söylemen bülbül gibi târihini

Mîr sa`di gülistân adnı kıldı cāygâh

1273

76(a)

HAĞKI

Kerem ehli emîn fâzıl aldı pāye-i Mekke

1272

76(b)

HAĞKI

Alub mihrin yine Âli ..... şâh-ı devrânîñ

Ziyâ virdi meh atsa `adl u ihsânı ile dehre

Hudâ cāhında sa`bit eylesün Hâkķı didim târih

Becâ üç def'a virdi aşaf Âli ferih-i şadra

1274

76(b)

DİGER HAKKI

Sezā-fer geldi Âli Âşaf ile şadra üç kere

1274

76(b)

HAKKI

Göçtü Reşid Paşa dār-ı hāna bu sāl

1274

76(b)

HAKKI

Zehi āgāh gitti `Aden'e ferdi birleyüb Hakkı

1274

76(b)

HAKKI

Reşid Paşa becā-yı Me'vāda aldı şadr-ı bālāyı

1274

76(b)

HASAN HAKKI BEG

`Uqbāya oldu āzim hayfa Reşid Paşa

1274

76(b)

HAKKI

Dār-ı canāna mālīk oldu Reşid Paşa

1274

76(b)

HAKKI

Cāriyem zenciye Şirin Kadın etti irtihāl

Yüzi āğ olsun bulub qaşr-ı canān içre maḥal

Māteme şāyestedir tāriḥi ḥüzün ile dedim

Qıydı şad hayfa gelüb Şirin'e Ferhād ecel

1274

76(b)

FUAD PAŞA

Vezīr-i āzam iken cennet-i ālāya `azm etti
Semī faħr-ı ālem mefhar-i devlet Reşid Paşa
Fuad'a cevher-i ekşimle yazdım fevti tārihin
Reşid Paşa'ya şadr-ı ħaldi eyleye māvī
1274

76(b)

ĤAĤĤI

Mevāda buldu şadrı göçtü Reşid Paşa

1274

76(b)

ĤAĤĤI

Sedreye pervāz etti hū diyüb rūĥ-ı emin

1273

76(b)

ĤAĤĤI

Celālī gitti buldı cenneti ism-i celāl ile

1273

76(b)

ĤAĤĤI

Emr-i Ĥaĥla Emirī'ye menzil-i cenān oldu bu dem

984

76(b)

ĤAĤĤI

Ola bu Bekir Brg refiķi `Aden ālāde `ömr

77(a)

ĤAĤĤI

Kibīrizāde kıldı `azim-i mevā eyledi tekbīri

1274

77(a)

ĤAĤĤI

Nedīmi cennet ehli bezmine kılsun nedīm Allah

1143

77(a)

HAḲḲI

Yüzi aḳ ḳara cehennem gire vallā cennete

1269

77(a)

Reṣḳ iderdi raḳṣına her demde nāhid-i felek

Etti bir raḳḳase-i devrān-ı dünyādan zuhūl

Ḥüzn ile simākalar tāriḥ-i manḳūṭın o ḳadar

Zīr-i ḥāki ḳıldı yaldız ḳul başı tāki nüzūl

1273

77(a)

HAḲḲI

Hāy meded ekl etti dūd-ı mevt-i Fındıḳzāde'yi

1271

80(a)

TÂRİḤ-İ SÂL-İ CEDİD

Âsmān dūr eyledikçe tāzelendikçe sene

Dāver-i devrānı dā'im eylesün rabb-ı mecīd

Hafta u rüz u ṣeb u her sâ'ati mes`ūd olub

`Ömrünü taḥt-ı civān baḥtında ḥaḳ eylesün mezīd

Söyledim tāriḥini ḥayr-ı du`ā-yı ḥayr eyle

Sālin Allah eyleye Abdulaziz Ḥān'ın sa'id

1279

80(a)

DİGER

Sene etti Necdet-i ālemiñ ṣevḳi yeñilendi

Kudūsün Ḥaḳ mübārek eylesün ṣāh-ı cihān-bāna

Tefā'il eyle ḥayrı ṣöyle ṣöyle her sene tāriḥ

Hümāyūn-fāl ola sāl-i nevi Abdulaziz Ḥān'a

1279

80(a)

MECLİS-İ ÂLÂ SER KÂTİBİ MU'ÂVİNİ MAHMUD BEĞİN CULÛS-I HÛMÂYÛN
ŞEHR-AYİN İÇÜN İNŞÂD EYLEDİĞİ KİT' A

Ahter-i burc-ı hilâfet mâh-ı evc-i saltanat
Hâzret-i Abdulaziz Hân'ın culûsıdır bu şeb

.....Hümâ-veş felek encümle şehr-i âyîn idüb
Tâ seher-i müştâk fahr-ı pây-i bûsîdir bu şeb

80(a)

TÂRİH-İ SÂL-İ CEDİD

Pâdişâh `âleme Rabbim mübârek eylesün
Meymenet-i bahş hülûs oldu yine sâl-i cedîd

Dâimâ böyle teceddüd eyledikçe sâller
`Ömr ü iqbâl şehinşâh-ı cihân olsunmezîd

Öyle şahinşâh kim hurşîd-i `adl-i Şâmlı
Rûy-ı `âlemden zulâm-ı zulmü kıldı nâbedîd

Bâd-ı nuşretle kılub dâ'im livâsı ihtizâz
Lerze düşsün cism-i edâya misâl-i berg bîd

Eyleyüb kaçd-ı du`â târihin yazdım kemâl
Sâlin Allah eyleye Abdulaziz Hân'ın sa'id

1279

80(a)

Gice günden âleme virdikçe fer mihr ile mâh
Zîbâ u reng ola Hân Abdulaziz iqbâl

Sâye-i `adlinde âsâyiş bulub halk-ı cihân
Müstefid olsun inâm âmâl mâfi'ül-bâlle

Mübde-i fevz u zufr olsun bu sâl-i mu`teber
Şâhid-i gülçehre Maşşûdî istihsâlle

Sāl u māh u hafte u eyyām u sāl`atin Hūdā
`Adle maḡrūr eylesün imrār idüb ḡuṣyālle

Yazdı cāzim-i çākeri tebrīk için tārīḡini
Ola ḡaram sāl ḡān Abdulaziz iclālle
1279

80(b)

TĀRİḤ-İ SĀL

Muḡaḡḡaḡ bil ki Hūdā Abdulaziz mu`adeletkārīñ
Salāḡīn-i selefle galmamıştır misli devrāna

Bu rütbe-i ḡüsn te`sir olmaz iksīr-i ḡayāt olsa
ḡulūṣ-ı pāki ber`is-sāa oldu ḡāl-i buḡrāna

İdüb bāzū-yı per .... ḡüsn-i himmeti teşmīr
Şalāḡ āsārını az vaḡt içinde ḡoydu meydāna

Ḗudūmı sa`adet-baḡṣāy o reng-i ḡilāfettir
Vücüdu luḡf-ı ḡaḡdır bende-ḡān vezīr dostāne

Riyāz-ı mülk-i feyḡ muḡaddemi ḡıldı zümrüd reng
Revā hafer meded-res dinse ol sulḡān-ı zīṣāna

Bu rütbe-i ṣıdḡ u iḡlāṣ u hemimle her umūrunda
Olur elbet maḡzar nuṣret ü tevḡīḡ-i yezdāna

Hezārān sāle iṣāl eyleyüb iclāl ü ṣevketle
Hūdā her sāli eyyām-ı sürūr itsün o ḡāḡāna

Be-ḡaḡ vaṣḡını inṣāda `ācizdir ḡalem amma
Velī ni`metiñ vācibdir o ṣāḡī-i sūḡandāna

Du`āsın tām tārīḡ ile tekrār eylerim `irḡān

Ola nev sâli eyyâm şafâ Abdulaziz Hân'a

1279

80(b)

RÛŞDÎ

Du`â-yı pâdişâhı Rüşdi îfâ eyle târihle

Şehinşâh enâm Abdulaziz'e sa`d ola nev sâl

1282

Eyleyüb tebrîk yazdım cevherin târihîni

Bâ-hulûş Aḥmed Hülûşî aldı Mekke Pâyesin

1284

2.5.1. ŞEM'Î MECMU'ASI'NDA YER ALAN BAZI ŞAİRLER

KEÇECİZADE İZZET MOLLA (Köprülü,2006,536)

1785 yılında İstanbul'da doğmuştur. Babası, Selim III. devri kazaskerlerinden Salih Efendi'dir. Ailenin aslen Konyalı olduğu bilinmektedir. Babası Salih Efendiyi henüz 14 yaşında iken kaybeden Mehmed İzzet'in çocukluğu güç şartlar altında geçmiş, eniştelерinin yardımıyla medreseye devam etmiş ve 1797'de müderris payesini almıştır.

Kaynaklara göre; zekî, nüktedan, hazırcevap, bilgili bir kimse olan İzzet Molla'nın gençliği sıkıntı içinde geçmiştir, bir gün intihara karar verdiği ve bu niyetle kayıkla Göksu'ya giderken Hançerli Bey'in yalısının önünden geçtiği ve bu sırada bir vesileyle Hançerli Bey'le görüşüp dost olduğu ve onun tavassutuyla ünlü Halet Efendi ile tanışarak himayesine girip rahata erdiği bilinmektedir.

Halet Efendi'nin öldürülmesinden sonra (1822) dilini tutamayıp veliînîmet bildiği bu şahsı kadirşinâşlık eseri olarak övmesi ve onun düşmanlarını yermesi yüzünden, belki de bu yolda çıkarılan asılsız söylentilerin vaktiyle Halet Efendi'nin yakını olduğunu hatırlatması yüzünden Keşan'a sürülmüştür. İzzet Molla, bir yıl kadar sürgünde kaldıktan sonra bağışlanmış ve tekrar önemli görevler almıştır.

İzzet Molla, Navarin Vak'asından sonra Rusya'ya karşı savaş açılmasının aleyhinde bulunduğu için bu koz de Sivas'a sürülmüş ve genç yaşta, 1829 yılında orada ölmüştür.

Tanzimat devrinin ünlü devlet adamlarından Fuad Paşa'nın babası olan İzzet Molla, dîvân edebiyatımızın son büyük şairlerindendir. Keşan'a sürgün edilmesini ve oradaki hayatını anlatan, İstanbul yaşantısı ile taşra yaşantısını karşılaştıran mesnevi tarzındaki Mihnet-Keşan (Mihnet Çeken) adlı orijinal eseriyle büyük bir ün kazanmıştır

İzzet Molla'da Nefî, Seyyid Vehbi, Şeyh Galip, Nabi, Nedim, Sabit, Na'ili, Sami, Nevres, Neş'et, Enderunlu Vasıf v.b. gibi şâirlerin etkisi görülmektedir. Kasidelerinde Nefî ve Seyyîd Vehbi'nin etkisi açıktır. Gazellerine göre kasideleri zayıf kalmaktadır.

İzzet Molla için genellikle nazîreci bir şâirdir denilebilir.

Babasının hayat hikâyesi olan «Devhat-ül-mehamid fi tercümet-üt-vâlid», Mihnet-Keşan (Mihnet-i Keşan), Bahâr-ı Efkâr, Gülşen-i Aşk, Hazân-ı Âsâr ve Lâyhalar belli başlı eserleridir. İki dîvânı, Bahâr-ı Efkâr ile Hazân-ı Âsâr'dır.

FİTNAT HANIM

Genel kanı 1842' de doğduğuna yönelik olsa da, çeşitli kaynaklarda 1830' lu yıllarda doğduğu belirtilmektedir. Doğum yeri konusunda da ihtilaf mevcuttur, Trabzon ve Ordu bu ünlü şairi paylaşmamıştır; Bazı kaynaklara göre Trabzon'lu bazı kaynaklara göre ise Ordulu olduğu belirtilmektedir. Babası Hazine Darzade Zade Vezir Abdullah Paşa diye bilinmektedir. Küçük yaşlarda ailesiyle beraber İstanbul 'a taşınmış olduğu, Fıtnat Hanım burada iyi bir eğitim gördüğü bilinmektedir. Fıtnat Hanım zekası ve güzelliği ile ün salmıştır. Gazel söylemekte de pek yetenekli olduğu söylenmektedir. İlk eşinin kuruntuları ve kıskançlıkları yüzünden gazel söylemeyi bırakmıştır. Bu ilk evliliğinden sonra Bahriye Nezareti mektupçusu olan Mehmet Ali Efendi ile ikinci evliliğini yapmıştır. Şiirlerini ve yeteneğini keşfedip onu edebiyat dünyasına tanıtan kişinin Süleyman Nazif olduğu söylenmektedir. Edebi başarılarının yanı sıra hattatlığı ile de ünlüdür, kendi elleriyle yazdığı bir Kur'an' ı Süleyman Nazif Bey'e hediye etmiştir.

Son dönem Osmanlı edebiyatının en ünlü kadın isimlerinden olan Fıtnat hanım 1911 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Edirnekapı Mezarlığı' na defnedilmiştir.

LÂMÎ'Î ÇELEBİ

Osmanlılar zamanında yetişmiş alim, şair ve velilerden biri olduğu bilinmektedir. İsmi, Mahmud bin Osman bin Ali en-Nakkaş bin İlyas Lamii'dir. Babası Sultan İkinci Mehmed Hanın ve Sultan İkinci Bayezid Hanın hazine defterdarlıkları vazifesinde bulunmuş, dedesi Nakkaş Ali Efendi, Sultan Timur Han tarafından Semerkand'a götürülmüş, orada nakkaşlık öğrenmiştir. Lamii Çelebi veya Lamii diye ünlü olmuştur. 1472 (H.877) senesinde Bursa'da doğduğu, 1531 senesinde orada vefat ettiği bilinmektedir.

Düzenli bir aile terbiyesi alan Lamii Çelebi, devrinin büyük alimlerinden olan Molla Ehaveyn'den ve Molla Muhammed Hasanzade'den tefsir, hadis, fıkıh ilimlerini öğrenmiştir. Tasavvufa karşı oldukça ilgi duyup, Nakşibendiyye yolu büyüklerinden Seyyid Emir Ahmed Buhari'nin talebesi olup, onun sohbetlerinde kemale ermiştir.

Fettah-ı Nişaburi'den Hüsn ü Dil'i, Yavuz Sultan Selim Han adına tercüme edince 35 akçe yevmiye ile mükafatlandırılmış Ferhad-name'yi yazınca da kendisine bir köy bağışlanmıştır.

1512'de dört bin akçelik bir vakıf kurmuştur. Ölünce dedesi Nakkaş Ali'nin yaptırdığı mescidin avlusuna gömülmüştür. Yalnız baş taşı kalan mezarında girift sülüsle “El-merhum Şeyh Lami'i bin Osman” yazısı vardır. Nakşibendi tarikatında şeyhlik payesi verilmiştir. Bu yüzden Nefehat Tercümesi'nde kendisine “Hadimü'l-Fukara” demektedir. Büyük alim Molla Cami'nin Şevahidü'n-

Nübüvve'sini ve Özellikle Nefahat'ını tercüme ettiği için zamanında Cami-i Rum diye şöhret bulmuştur.

Lamii'nin nesrinin güzel, cümlelerinin sade, kısa ve canlı olduğu söylenmektedir. Nesir eserlerinde zamanın adetine uyup, arada bir şiir de söylemiştir. Tercüme ettiği eserlerde manzum olanları yine manzum olarak, hatta bazı kere, aynı vezinle Türkçeye çevirmiş ve bunda da çok başarılı olmuştur. Bu bakımdan, Lamii, "Türk edebiyatının, nesir ve tercüme alanlarında birinci dereceyi alan güzide üstadıdır" denilebilmektedir.

Lamii'nin eserleri:

Şevahidu'n-Nübüvve li Takviyyet-i Ehli'l-Fütüvve (1480), Şerh-i Dibace-i Gülistan (1505), İbretname (1525), Şerefü'l İnsan (1526), Nefehat Tercemesi, Münazarat-ı Baharü Şita, Münşeât-ı Mekatib, Muamma-ı Mir Hüseyin, Maktel-i İmam Hüseyin, Salaman ü Ebsal, Şem ü Pervane, Guyu Çevgan., Ferhatname, Vamıku Azra, Kıssa-i Evlad-ı Cabir, Lugat-i Manzume, Risale-i Bal, Şehrengiz-i Burusa, Divan: Divan'ında 3 tevhid, 1 miraciyye, 2 na't, 1 Eshab hakkında methiyye, Birinci Selim ve Kanuni'ye yazılmış 28 kaside, 3 terci-i bend, şehzadeler hakkında 3 mersiyye, 5 tezkiye, hazana dair 1 terci-i bend, 1 müsebba, 65 murabba, 1 muhammes, 1 şerh, 135 gazel, 12 kıt'a, 16 tarih ve 4 muamma ile lügatlar vardır, Lami'i'nin eserlerinin sayısı 40'ı bulmaktadır.

NÂBÎ (Yorulmaz, 2005, 140)

Edebiyatımızda hikemî şiirin en büyük temsilcisi olan Nâbî, 1642 yılında Urfa'da doğmuş ve 1712 yılında İstanbul'da gözlerini hayata yummuştur. Bir divan şâiri olan Nâbî'nin şöhreti şiirinin ana felsefesini oluşturan hikemî tarzdan gelmektedir. Sağlığında pek çok pâdişâh görmüş, yaşadığı müddetçe devrindeki hemen bütün şâirler tarafından üstad olarak kabul edilmiştir. Çağdaşı olan bütün şâirler ondan övgü ve hayranlıkla bahsetmektedirler Kendi devrine kadar devam eden divan şiirinin artık hemen bütün klasik örnekleri verilmiş olduğundan, onun zamanına kadar çok büyük divan şâirleri yetişmiş olduğundan Nâbî şiirde yeni bir yol denemiş ve *fikrin, düşüncenin, hikmetin* ağır bastığı şiir yolunu tercih etmiştir. Onun bu tercihi hususunda Onun kendi devir eleştirisine ayırdığı pek çok mısraı bulunmaktadır. Edebiyatımızın ilk pedagoji eserlerinden sayılan Hayriye adlı eserinde oğluna öğütler verirken devrindeki pek çok şâiri *ham* olarak nitelemektedir.

NEF'Î (Yorulmaz, 2005, 120)

Divan şâiri Nef'î Hasankale'de doğmuştur. Asıl adı Ömer'dir. Memleketinde Medrese öğrenimi gördükten sonra I. Ahmed zamanında İstanbul'a gelmiştir. Sultan IV. Murad tarafından korunmuştur. Bâzı memurluklarda bulunmuş, vergi kâtipliği yapmıştır. Sultan IV. Murad'a bir daha hiciv yazmayacağına dâir söz vermiş, sözünde durmayarak Bayram Paşa'yı hicvetmiş ve bu yüzden boğdurularak Sarayburnu'ndan denize atılmıştır. Nef'î'nin divan edebiyatının en büyük övgü ve yergi şâiri olduğu bilinmektedir. I. Ahmed, II. Osman

ve IV. Murad ile devrin bâzı ileri gelenlerini övmüştür. Övme ve Övünmede aşırılığı, samimiyeti, gür sesi onun üslûp özelliklerindedir.

Şiirlerinde ses bilgisinin güzelliği de mevcuttur. Hicivlerinde bazan hakaret ve sövğu görölmektedir. Gazelleri hisli ve âşıkandır. Farsça şiirler de söyleyen Nef'î sağlam bir şiir tekniğine sahiptir.

Eserleri: 1. Türkçe Dîvan [İki defa basıldı (1836,1853).], 2. Farsça Dîvan!, 3. Sihâm-ı Kaza.

BAKİ (Köprülü, 2006, 231)

1526'da İstanbul'da dünyaya gelmiştir.. 1600 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Osmanlı Divan Edebiyatı'nda şiire biçim ve içerik açısından birçok yenilik getiren ve yaşarken "Sultanü'ş Şuârâ" (şairler sultanı) unvanını alan şairin asıl adı Mahmud Abdülbaki' dir. Fatih Camii müezzinlerinden Mehmed Efendi'nin oğlu olduğu çocukluğunda bir süre esnaf yanında çıraklık yaptığı, güçlü okuma isteği sonucu medreseye girdiği bilinmektedir. Zamanının ünlü müderrislerinden Karamanlı Ahmed ve Mehmed efendilerden ders almıştır. Birçok ünlü edebiyatçı ile tanışmış, Hocası Mehmed Efendi için yazdığı "Sümbül Kasidesi" ününü artırmıştır. Dönemin ünlü şairlerinden Zâtî'nin dikkatini çekmiş, 18-19 yaşlarında ünlü bir şair olmuştur.

Süleymaniye Medresesi'nde Ahmed Şemseddin Efendi'nin derslerine devam etmiştir. 1955'te Nahçıvan seferinden dönen Kanuni Sultan Süleyman'a sunduğu kasideyle saray çevrelerine girmeyi başarmıştır. Kadılık göreviyle Halep'e gönderilen hocası Ahmed Şemseddin Efendi ile Halep'e gitmiş, 1560'ta İstanbul'a dönüşünde Şeyhülislam Ebussuud Efendi ile tanışmıştır. Kanuni Sultan Süleyman'ın ölümü üzerine duyduğu üzüntüyü "Kanuni Mersiyesi" ile dile getirmiştir.

2. Selim döneminde Sadrazam Sokullu Mehmed Paşa'nın korumasına girmiş, Saray toplantılarına çağrılmaya başlanmıştır. 3'üncü Murad döneminde de yerini korumuş, Süleymaniye Müderrisi olmuştur. Düşmanlarının bir oyunu ile bir süre gözden düşerek, Edirne'ye sürülmüştür. Medine ve Mekke kadılıkları yapmış ve 1581'de İstanbul'a dönmüştür. 1584'te İstanbul Kadısı olmuştur. 1591'de Rumeli Kazaskerliği görevine getirilmiştir. Şeyhülislam olmak istediği ama bu görevi elde edemeden yaşamını yitirdiği söylenmektedir.

Zevke ve eğlenceye düşkün, neşeli, hoş sohbet ve hırslı bir kişiliği olduğu, nükteci ve dedikoducu yapısı yüzünden zaman zaman döneminin önde gelenlerini darıltıp zor durumlara da düştüğü bilinmektedir.

Hicviyeleri ile ünlüdür. Özel yaşamındaki özgürlüğüne ve sınırsızlığına rağmen kadılık görevlerinde adalete düşkünlüğü ile dikkat çekmiştir Mesnevi yazmamıştır. Başarılı kasideleri de olmasına rağmen gazel şairi olarak tanınmıştır. Dünyanın geçiciliğinden yakınan, okurları aşk ve şarabın tadını çıkarmaya çağırın gazelleriyle ünlenmiştir.

Şiirlerinde tasavvufi değil, dünyevi aşka önem vermiştir. Mersiye, methiye ve fahriyelerinde içten ve abartısız bir anlatım kullanmıştır. Edebiyatta geleneklere bağlı kalmış, ama şiir diline yeni bir düzen

ve akıcılık getirmiştir. Nazım tekniğini geliştirmiş, birçok büyük şairin "kaçınılmaz" olarak gördüğü nazım kusurlarından kurtulmayı bilmiştir. Çağdaşı şairlere göre daha sade ve anlaşılır bir dil seçmiştir. Eserlerinin, 16'ncı Yüzyıl Osmanlı toplumunun beğenisine uygun, sanat incelikleri ve hayal güzellikleri ile dolu olduğu bilinmektedir. Duru ve temiz bir İstanbul lehçesinin yanı sıra şiirlerinde halk deyimleri ve söyleyişleri de kullanmıştır. Divanı Kanuni Sultan Süleyman döneminde hazırlanmış, ama bu divan bütün şiirlerini kapsamamaktadır. Başında manacaat ve na't bulunmayan divanında 27 kaside, 2 terakib-i bend, 1 terci-i bend, 7 tahmis, 619 gazel, 24 kıta, bir tarih ve 38 müfred yer almaktadır. Çevirileri ve dinsel konularda eserleri de bulunmaktadır.

Eserleri

Dîvân-(4508 beyitlik, en önemli eseri) , Fazâ'ilü'l-Cihad , Fazâ'il-i-Mekke , Hadîs-i Erbain Tercümesi , Kanuni Mersiyesi

ŞEYH GALİB (Köprülü, 2006,480)

Şeyh Gâlib' in, Türk şairi, dîvân edebiyatının beş büyük temsilcisinin (diğerleri Bâkî, Fuzûlî, Nef'î ve Nedîm) sonuncusu olduğu bilinmektedir. 1171/1757 yılında İstanbul'da Yenikapı Mevlevîhânesi'nde dünyaya geldimiştir. Şair ve âlim olan babasının Mustafa Reşîd' in Mevlevî bir aileden olduğu ve Gâlib'in hayatı ve meslek seçimi üzerinde kesin bir etki icra ettiği bilinmektedir. Gâlib, düzenli bir medrese eğitimi almamış, fakat aile muhitinde ve Mevlevî tekkesinde İslâmî klâsik eserleri lâyıkıyla tahsil etmiştir. Babasından sonra, onun asıl hocası ve mürşidinin, 1194/1790'da Galata tekkesi [mevlevîhânesi] Şeyhi olan Aşçı-başı Hüseyin Dede olduğu bilinmektedir. Gâlib çok erken bir yaşta şiir yazmaya başlamış ve aynı zamanda Dîvân-ı Hümâyûn'un Beylikci Odasında bir memur olarak çalışırken, yirmi dört yaşında bir dîvân tertip edebilmiştir. Şair Neş'et'in telkiniyle, daha sonra Gâlib'le değiştirdiği Es'ad'ı müstear isim (mahlas) olarak benimsemiştir. Gâlib Celâleddîn Rûmî ve Mevlevîlerin eserlerine gittikçe artan bir ilgi göstermiştir. 1198/1783'te aniden tarikata girmeye karar vermiş ve Mevlevîlerin şeyhi Seyyid Ebû Bekir Çelebi'nin delâleti altında, tarikatın âsitânesinde lüzumlu ayinleri icra etmek için genç arkadaşı İbrâhîm Hân-zâde Yûnus Bey'le birlikte Konya'ya gitmiştir. Dönüşünde tarikatın meşhur Galata tekkesinde çillesini tamamlamış ve daha sonra Haliç üzerinde Sütlüce'deki evine çekilmiş, burada Yûsuf Sîneçâk'ın Cezîre-i Mesnevî'sine bir şerh yazmıştır. Konya Çelebisi tarafından Galata tekkesi şeyhi olarak tayini Gâlib'in hayatında bir dönüm noktası olduğu bilinmektedir. Mevlevîlerin muhitinde Gâlib'in en iyi arkadaşı, ölümü üzerine meşhur mersiyesini yazdığı şair ve biyografi yazarı Esrâr Dede' dir. Gâlib 12131/1799 yılında kırk iki yaşında ölmüştür. Galata tekkesi mezarlığında, meşhur 11./17. asır Mesnevî şarihi İsmâ'îl Rûsûhî Dede'nin yanına defnedilmiştir.

Esed ve Galip mahlaslarıyla yazdığı şiirlerini toplayarak 24 yaşında iken divanını meydana getirmiştir (1780). Şeyh Galib'in, hiç kuşkusuz Nedim 'den sonraki dönemin en önemli şairlerinden olduğu bilinmektedir. Sembolizm benzeri bir tarzın Türk edebiyatındaki öncüsü olmuş, birçok buluşu ve yarattığı mazmunlarla Divan Edebiyatı 'nın gelişmesinde büyük bir rol oynamış olmasına rağmen

divan şiirinin geleneklerinden de kopmamıştır. Bugün Şeyh Galip'in şiirleri gösterdiği harika sembolizm ve betimlemelerle özellikle Batıda fazlasıyla beğeni toplamaktadır. Şeyh Galip'in eserlerinin en önemli yönlerinden birisi de tasavvufi temellere sahip olmasıdır. Şeyh Galip tasavvuf edebiyatı açısından çok önemli bir isimdir.

Eserleri : Divan (Şiirler), Hüsn ü Aşk, Şerh-i Cezîre-i Mesnevî, Es-Sohbetü's-Sâfiyye

ÂRİF HİKMET BEY (Köprülü, 20006,536)

Osmanlı Devleti zamanında yetişen âlimlerden birisidir.Yüz beşinci Osmanlı şeyhülislâmıdır. İsmi, Ahmed Ârif Hikmet'tir. Sultan üçüncü Selîm Han devri kazaskerlerinden İbrâhim İsmet Bey'in oğlu, birinci Abdülhamîd Han zamanı Mısır beylerbeyi vezir Raif İsmâil Paşa'nın torunudur. 1786 senesinde İstanbul'da doğmuştur. Küçük yaşta ilim tahsiline yönelip, zamanının âlimlerinden aklî ve naklî ilimleri öğrendiği bilinmektedir. Tahsîlini tamamladıktan sonra çeşitli imtihanlarda başarı göstermiş ve 1813 senesinde hac ibâdetini ifâ edip, Peygamber efendimizin mübarek kabrini ziyaret etmiştir.

Ârif Hikmet Bey, 1815 senesinde otuz yaşında iken Kudüs kâdılığına tâyin edilmiş, beş sene sonra Mısır kâdılığına nakledilerek mevleviyyet payesine ulaşmıştır. 1830'da İstanbul kâdılığına tâyin edilmiş, bir sene sonra buna ek olarak nakîb-ül-eşrâflık vazifesi de verilmiştir. 1834'de nakîb-ül-eşrâflık vazifesinden çekilip, ilim ve İbâdetle meşgul olmuştur. 1838'de Rumeli kazaskerliğine getirilmiş, arkasından Meclis-i vâlâ-yı ahkâm-ı adliyye (İdarî, adlî ve mâlî işlerin görüşüldüğü üst meclis) üyeliğine seçilmiştir.

Hacca gitmek üzere hazırlanırken 1858 senesinde İstanbul'da vefât ettiği bilinmektedir. Cenaze namazında; şeyhülislâm, âlimler ve devlet erkânı hâzır bulunmuş, Üsküdar'da Nuh kuyusu civarında defnedilmiştir.

Ârif Hikmet Bey' in, aklî ve naklî ilimlerde derin âlim, fıkıh ilminde mütehasıs , faziletli ve güzel ahlâklı ,asil, olgun bir şahsiyete sahib ve pek bilgili olduğu bilinmektedir. Hayır, hasenat sahibi olup, Medîne-i münevverede 7.000 cildlik kütüphâne kurmuş ve vakfetmiştir. Türkiye'de maârif işlerinin ilerlemesinde, rüşdiye mekteplerinin açılmasında önemli rolü olmuştur.

Arabça ve Farsça'yı çok iyi bilen Ârif Hikmet Bey' in şâir yönü olduğu bilinmekte, fakat ilmî yönünün şairliğinden üstün olduğu söylenmektedir. Ârif Hikmet Bey, şiirlerini Arabça, Farsça ve Türkçe olarak söylemiştir. Şiirlerinde yer yer Nefî, Nâbî ve Nedim'in te'siri görülmektedir. Üç dilde bahis yürütecek ve şiir söyleyecek bir otorite olduğu bilinmektedir.. Eski edebiyatı ele alırken Necati, Fuzûlî, Bakî, Nefî, Nâbî, Fehîm, Sabit, Nedîm, Sâmî ve Râgıb Paşa gibi şâirlerden söz etmekte ve bunları gerçek şâir olarak zikretmektedir. Onun için diğer şâirler, nâzımlıktan yâni sözü kâfiye ve vezne uydurmaktan ileri gitmeyen kimselerdir. Türk dîvân şiirinin devamında hizmeti olan Ârif Hikmet Bey, 1851 senesinde Türk dilinin geliştirilmesi için kurulan Encümen-i Dâniş'e de üye olmuştur.

Eserleri: Dîvân, Mecmûat-üt-Terâcim, Zeyl-i Keşf-üz-zünûn, Tezkire-i şu'arâ, Tezkîre-i Ârif Hikmet, Hulâsât-ül-makâlât fîmecâlis-il-mukâlemât, El-Ahkâm-ül-mer'iyye fil-arâziyy-il-emîriyye

FEHÎM-İ KADÎM (Köprülü, 2006,280)

Asıl adı Mustafa Fehim 'dir. 1627 senesinde doğmuştur. Fehim'e 19. yüzyıl başlarında yaşayan diğer divan şairi Fehim dolayısıyla Fehim-i Kadim ünvanı sonradan verilmiştir. 1648 yılında vefat etmiştir. İran edebiyatını yakından izlemiştir. Lirik bir söyleyişi olan şairin karamsar bir yapısı vardır. Leskofçalı Galib, Namık Kemal, Hersekli Arif Hikmet, Kazım Paşa, Avni Bey, Üsküdarlı Hakkı Bey, Fehim-i Kadim'in takipçileri olmuşlardır.

2.5.2. ŞEM'Î MECMU'ASI'NDA YER ALAN ŞAİRLERİN ŞİİR TABLOSU

ŞAİRİN ADI

SAYFA NUMARASI

Ahmet Şükri Efendi	18a
Atâ Efendi	2b, 5b
Aşkî	5b
Ârifî	6a
Ali Beyti el-Mekkî	12a
Aynî	28a
Arif Hikmet Efendi	30a, 33a
Ayânî	68a
Arif Abdalbâkî	68a
Âhî Çelebizâde	68b
Bâkî	3b,7b,7b,7b,7b,8a,
Bahâî Efendi	4b
Beliğî	5b
Cevdet	70a
Cevrî	68b
İzzet Molla	5b, 12a, 13b, 34a
Nâbî	5b, 6b, 6b, 11b
Lâmi'î	6a
Sâbit	6a, 6a,6b, 7a,7a,7a
Nâhifî	6b
Nedim	7a, 7a
Hayretî	7a
Safvet	7b
Vassâf	8a
Sürûrî	9a, 11a, 70b, 71a
Hekimzâde Ali Paşa	9b
Mustafa Paşa	9b
Es'ad Efendi	10a
Dilâver Agazâde	10b
Hâkî	11a, 11a
Süleyman Ârif Beg	11b
Şeyh Gâlib	12a
Çeteci Abdi Paşa	12a
Sâmî	12a
Kethüdâzâde Arif Efendi	13a
Şehzâde Sultan Mustafa	13a
Lebib	13b
Sâfî	13b
Ziver Beg	13b, 14b, 30a, 35a
Mütercim Hâlis	13b
Vâfî	14a
Niyâzî	14b
Fevzî	15b
Ehlî Efendi	18b
Pertev Paşa	21a, 27a
Râşid	26b
Gâlib	27b
Rüşdî	28a, 80b

Vâsıf	28b, 70a
Fitnat Hanım	28b, 29a, 29a, 29a, 29a
Kerimî	29b
Tahsin Beg Efendi	31b
Said Efendi	31b
Ömer Hüsameddin Efendi	37a
Fâzıl	38a
Sâdi	68a
Fehmî	68a
Sebzî	68a
Vahdetî	68a
Fâizi Çelebi	68a
Hâşimî	68a, 68a
Rızâ	68a
İsmetî	68a
Sahibî Dede	68a
Sâfî	68a
Müezzinzâde	68b
Tâib	68b
Vânî	68b
Fâik	68b
Feyzî	68b
Paşmakçızâde Ali Efendi	69a
Seyid Yahya	69a
Vâkıf	69a
Râsim Efendi	69a
Çelebizâde Âsım Efendi	69b
Emin Bey Efendi	70a
Torunzâde Esad Efendi	70a
Sâkî Efendi	70a
Rafet Bey	74b
Nâzım	4a, 38a
Haydar Molla	38b, 39a
Hasan Servet Efendi	62a
Sâdi Efendi	63b, 64a
Nazirî	63b
Nuri Efendi	83a
Fatin Efendi	30b
Hakkı Efendi	76a, 75a, 75a, 75a, 76a, 79b, 74b
Fatin	75b, 79b, 80b, 74b, 75a
Ehli Şirâzi	7a
Fehim	38a, 38a, 38a
Hâlis	79b, 38a
Sâlim	1b, 1b, 1b
Şeyh Mustafa Efendi	2a
Hakan	2a
Tayyar	2a
Râgıp Paşa	2b
Sultan Murad	2b
Râmiz Paşa	2b
Asım Efendi	2b
Sultan Selim	2b, 6a, 34b

Vehbî	2b
Vâsıf	3a, 8b
Münib Efendi	3a, 3a,6b, 8b, 9a, 70a, 72a
Molla Câmii	3b,11a
Mâni Çelebi	3b
Enver Baba	3b
Sâib	3b
Kemal Paşa	5a
Yahyâ	5a, 5b

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1 MATERYALLER

Bu çalışmanın kaynağı , İstanbul Üniversitesi Yazmalar Koleksiyonu T.Y. 9651 numarası ile kayıtlı olan Meşrebzâde Dâmâdı Şem‘î’ nin Mecmu‘a-i Eş‘ar adlı şiir mecmu‘asıdır.

Metnin transkripsiyonu yapılırken doğru okunabilmesi ve yazılabilmesi için Kâmus-ı Türkî (Şemseddin Sami, 2004, Çağrı Yayınları, İstanbul) ve Osmanlıca-Türkçe Lûgat’ten (Ferit Devellioğlu, 1996) yararlanılmıştır. Transkripsiyon çalışması yapılması sırasında İsmail Ünver’ in (Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, Türkoloji Dergisi, c. XI) makalesinden yararlanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.1 BULGULAR VE TARTIŞMA

Çalışılan mecmu'a, 19. yüzyıla ait bir mecmu'adır. Mecmu'ada dönemin ve daha önceki dönemlerde yaşamış şairlerin şiirleri de mevcuttur. Bu şairler şunlardır: Sâlim, Nedîm, Bâkî, Safvet, Râşit, Süleyman Arif Bey, Galip, Rüşdî, Aynî, Vâsîf, Fıtnat Hanım, Nâbî, Kerîmî, Arif Hikmet Bey, Ziver Efendi, Tahsin Bey, İzzet Paşa, Nâzım.

Mecmuada bulunan altı gazel ve bir medhiye ve birkaç kıtanın dışındaki manzumeler tarihlerden oluşmaktadır. Şiirlerinin derinliği ne Fatin'in övdüğü kadar başarılı ne de İbn'ül Emin'in yerdiği kadar kötüdür. Her ne kadar yakın dostu Sadi Efendi şiirlerinin çok güzel olduğunu dile getiren bir manzume yazmışsa da bu ifadeler iltifat için dile getirilmiş mübalağalı sözlerden ibarettir. Şem'î daha çok tarih düşürmede kendini ön plâna çıkarmıştır. Tarih beyitleri dolayısıyla dönemin önemli olaylarına, şairin yaşamına ilişkin bilgilere ve şairin yakınlık duyduğu kişilere ulaşmak mümkün olmaktadır.

SONUÇ

Genelde aynı, ama bazende farklı yüzyıllarda yaşayan şairlere ait şiirleri bir araya getiren şiir mecmu'aları, edebî zevke hitap eden manzumelerin toplandığı eserler olmaları itibariyle edebiyat tarihimizde önemli bir yere sahiptir. Hakkında yeterince kaynak bulamadığımız birçok şairin şiirlerine bu mecmu'alarda rastlamak mümkündür.

Bu çalışmada, 19.yy. da yaşayan Mehmed Şem'î Efendi'nin mürettibi olduğu bir şiir mecmu'ası üzerine çalışılmıştır. Mehmed Şem'î Efendi, döneminde yaşayan ve değerli gördüğü şairlerin şiirlerini mecmu'aya almıştır. Mecmu'ada Sâlim, Nedîm, Bâkî, Safvet, Râşit, Süleyman Arif Bey, Galip, Rüşdî, Aynî, Vâsıf, Fıtnat Hanım, Nâbî, Kerîmî, Ârif Hikmet Bey, Ziver Efendi, Tahsin Bey, İzzet Paşa, Nâzım gibi şairlerin şiirleri bulunmaktadır. Bu şairlerin şiirleri incelemede esas alındığında, dönemlerinin sosyal ve edebî özellikleri ve şairlerin şiir özellikleri hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir. Bunların yanı sıra çalışmada, Mehmed Şem'î Efendi'nin kendi şiirleri, özellikle de bazı önemli olaylara ve şahıslara düşürdüğü tarih beyitleri de mevcuttur. Özellikle Şem'î 'nin tarih düştüğü beyitler, kendi hayatı hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlamaktadır.

Mecmu'ada mevcut bulunan şiirler üç kısımda Şem'î'ye Ait Şiirler, Şemî Hakkında Yazılan Şiirler ve Diğer Şiirler olmak üzere üç kısımda incelenmiştir. Şem'î'ye ait olan şiirler numaralandırılmıştır. Mecmu'a'nın bazı sayfalarında Arapça ve Farsça şiirler mevcut olup bu şiirlerin asıl halleri çalışmaya konulmuştur. Mecmu'a da yer alan bazı şiirler argo ifadeler içerdiğinden çalışmadan çıkarılmıştır. Mecmu'a'da okunamayan yerler (.....) şeklinde gösterilmiştir.

Bu çalışma içeriğinde birçok şiir ve şairi barındırması itibariyle araştırılmaya değer bir çalışma olarak görülmüştür. Aynı zamanda bu tür eserlerin asıllarının incelenmesi çok meşakkatli olacağından, transkribe edilmiş halleri araştırmacıları kısmen de olsa rahatlatacaktır. İçeriği ile tarihe ve diğer araştırmacılara kaynaklık etmesini ümit ederim.

KAYNAKLAR

- Alparslan Y., Alıcı L. ve Yakar S., Mayıs 2009. *Türk Edebiyatında Maraşlılar*.. Ukde Yayınları. Kahramanmaraş. ss. 116- 118
- Develi , H., (2003). *Osmanlı Türkçesi Kılavuzu*. Kitabevi. İstanbul. Ss. 11- 232
- Devellioğlu, F., (1996). *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. 13.Baskı. Aydın Kitabevi Yayınları. Ankara. ss.1 – 1195
- Erpik, A., (2009). *Süleymaniye Kütüphanesi Fatih 3849 Numarada Kayıtlı olan Mecmu 'a-i Eş 'ar' ın 40b- 80a yapraklarının tenkitli metni, (Yüksek lisans Tezi), İstanbul*
- Karavelioğlu, M. A., (2005). *Onaltıncı Yüzyıl Şairlerinden Prizenli Şem 'î'nin Divânının Edisyon Kritiği ve İncelenmesi I. (Doktora Tezi) ss. 42-43*
- Karataş, M., (2009) . *İlaveli Esmârü 't- Tevârih Maa Zeyl*. Ukde Yayınları . Kahramanmaraş. Ss. 4
- Köprülü, M. F., (2006). *Divan Edebiyatı Antolojisi*, Akçağ y. Ankara. ss. 277-589
- Kut,G., “Mecmua”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler/İsimler/Eserler/Terimler*, İstanbul, 1986, 6.C., s. 170.
- Levend, A. S., (1973) *Türk Edebiyatı Tarihi*, III., Ankara
- Öztürk-Fidan, G. G., (2006). *Mevlânâ Müzesinde Bulunan Bir Mevlevî Şiirleri Mecmu 'ası(Mecmu 'a-i Eş 'âr) . (Yüksek Lisans Tezi) ss.1-3*
- Pala, İ., (2004). *Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü*. Kapı Yayınları. İstanbul. ss. 1- 496
- Pala, İ., (2002). *Divân Edebiyatı*. Leyla ile Mecnun Yayınları. İstanbul. ss. 17- 44
- Sami, Ş., (2009). *Kâmus-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul, ss. 1- 1574
- Şem 'î Mecmu 'ası (No: TY. 9651), İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi ss. 1-89
- Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara. ss. 1- 2243
- Yorulmaz, H. (2005), *DivanŞiirinden Seçmeler*, Metropol y, İstanbul. ss. 47-190

ÖZGEÇMİŞ

Neslihan Yorulmaz 1984 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Kahramanmaraş'ta tamamladı. 2008 yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği'nden mezun oldu. Eylül-2008 tarihinde Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimine başladı. Kahramanmaraş Kız Teknik ve Meslek Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak görevini ifâ etmektedir.

VİTAE

Neslihan Yorulmaz , was born in 1984 in Kahramanmaraş . She accomplished her primary education in Kahramanmaraş. In 2008, she graduated from Marmara University, Turkish Language and Literature Teaching at the Atatürk Education Faculty. In september 2008, she attended to Turkish Language and Literature discipline at Social Sciences and started master degree at Gaziantep University and she is a teacher at Technical High School.